

Upravništvo. Ljubljana, Knafljeva 5
— Telefon št. 3122, 3123, 3124,
3125, 3126.

Inseratni oddelek: Ljubljana, Selen-
burgova ul. — Tel. 3492 in 3392
Podružnica Maribor: Grajski trg
št. 7. — Telefon 2455.

Podružnica Celje: Kocenova ulica 2.
Telefon št. 190.

Računi pri poš. ček. zavodih: Ljub-
ljana št. 17 749.

Izhaja vsak dan razen ponedeljka.
Naročnina znaša mesečno 25 din.
Za inozemstvo 40 din.

Uredništvo:

Ljubljana, Knafljeva ulica 5, telefon
3122, 3123, 3124, 3125, 3126; Maribor,
Grajski trg št. 7, telefon št. 2455;
Celje, Strossmayerjeva ulica št. 1,
telefon št. 65.

Rokopisi se ne vračajo.

Gospodarska pogajanja s Sovjetsko Rusijo

Danes bo odpotovala v Moskvo jugoslovenska delegacija za gospodarska pogajanja s Sovjetsko Rusijo.

Nesporno je, da je ureditev gospodarskih odnosov z Rusijo z vidika ekonomskih interesov naše države zelo važna. Posebno danes, ko je vprašanje surovin za vsa država tako težek problem, lahko predstavlja Rusija zlasti za balkanske države važno gospodarsko zvezo, v prvi vrsti glede nafte in bombaža, tako važnega za našo tekstilno industrijo. Gospodarska pogodba z Rusijo bo lahko ustvarila v tem pogledu nove možnosti. Problem izmenjave blaga z Rusijo zasluži največjo pozornost in predstavlja za naše narodno gospodarstvo važen faktor. Zato želi naš gospodarski svet, da bi prišlo čimprej do soglasnosti v podrobnostih, dočim je načelno soglasje že doseženo. Računa se, da bo pogodba podpisana v kakih štirinajstih dneh.

Poleg vprašanj, nanašajočih se na izmenjavo blaga, je verjetno, da bo igralo pri pogajanjih važno vlogo tudi vprašanje prometnih zvez na kopnem in po morju. Za izvajanje pogodbe bodo v Beogradu in Moskvi osnovane gospodarske agencije, ki bodo ustanovljene v najkrajšem času po podpisu pogodbe.

Obnova gospodarskih odnosov med Jugoslavijo in Rusijo je izzvala pozornost po vsem svetu. Upravičeno ji pripisuje svetovni tisk tudi precejšen politični pomen. Jugoslavija dosedaj z Rusijo ni imela nobenih direktnih stikov, čeprav so jih skoro vse ostale evropske države že davno obnovile. Če sta se sedaj obe državi lotili vzpostavitve službenih, če tudi za začetek samo gospodarskih odnosov, je jasno, da so med njima v naprej razčiščena tudi načelna politična vprašanja, ki so osnovnega pomena za bodoči razvoj medsebojnih odnosov. Jugoslavija mora vedeti, da Sovjetska Rusija priznava njeno eksistenco, njeno pravico na neokrnjeno, svobodno in neodvisno življenje, mora pa biti tudi sigurna v tem, da se medsebojni odnosi ne morejo izkoriščati za širjenje ideologije, ki so tuje našemu narodu in škodljive za nadaljnji razvoj našega narodnega in socialnega življenja. Ni dvoma, da so bila ta vprašanja na obojestransko zadovoljstvo že razčiščena, preden je izšla objava o začetku gospodarskih pogajanj.

Vprašanje, kakšne reperkusije bo imela vzpostavitev odnosov z Rusijo za mednarodni položaj naše države, zanima vse evropske prestolnice. Prepričani smo, da so mnogi komentariji, ki jih je bilo slišati v tem pogledu, pretirani in netočni. Vse naše prijateljske države, v prvi vrsti sosedne, so bile z naše strani lojalno obveščene o tem, da se je Jugoslavija odločila obnoviti svoje odnose s Sovjetsko Rusijo, zaenkrat na področju gospodarske izmenjave. Imamo razlog za domnevo, da je bilo naše lojalno sporočilo na vseh straneh enako lojalno sprejeto na znanje. Stvarni pomen teh naših najnovejših stikov je gotovo v ojačenju tako našega prestiža, kakor tudi naše mednarodne pozicije. Oni pomenijo novo utrditev naše mednarodne varnosti in novo garancijo, da nihče nima in ne more imeti kakih želja ali aspiracij, ki ne bi respektila nedotakljivosti naših meja.

Formalna iniciativa, da pričnemo direktna pogajanja, je prišla, kakor pravi službena moskovska agencija, z naše strani. Turška vlada, ki jo vežejo prijateljski odnosi i z Moskvo i z Beogradom, je nudila svoje nesebično posredovanje, toda predhodni razgovori se niso vršili samo preko Ankare, temveč tudi v drugih državnih prestolnicah. Znano je, da je bila želja po obnovi medsebojnih odnosov ponovno manifestirana tudi z ruske strani. Zato bodo naši delegati v Moskvi gotovo naleteli na pozitivno in simpatično razpoloženje do Jugoslavije.

Narod Jugoslavije je vedno občutil prijateljsko razpoloženje do ruskega naroda. Ne želi se vmešavati v vprašanja notranje ureditve njegovega ogromnega teritorija, zase pa upravičeno zahteva priznanje svojih eksistenčnih interesov in glede svojih notranjih vprašanj iskreno izvedbo načela nevmešavanja. Na tej osnovi se morejo odnosi med Sovjetsko Rusijo in Jugoslavijo zdravno razvijati in v veliki meri služiti ohranitvi miru na velikem področju Evrope ter konsolidaciji prihril na Balkanu.

Ameriški Rdeči križ o finskih izgubah

Washington 20. aprila AA. (Havas). Po podatkih ameriškega Rdečega križa, dobljenih iz Helsinkov, je padlo v teku finsko-sovjetske vojne 18.000 finskih vojakov, 40.000 pa je bilo ranjenih. O priliki zračnih napadov je bilo ubitih 640 prebivalcev, ranjenih pa je bilo 1500.

Anglija in Sovjetska Rusija

Zunanji minister Halifax je včeraj sporočil sovjetskemu poslaniku Majskemu, da je Anglija pripravljena obnoviti trgovinska pogajanja z Moskvo

London, 20. aprila. s. (Reuter). Po informacijah iz uradnih angleških virov je sedaj angleška vlada pripravljena, da začne s Sovjetsko Rusijo preliminarne razgovore o trgovinskih vprašanjih. Včeraj se je sestal zunanji minister lord Halifax s sovjetskim veleposlanikom Majskim. Sporočil mu je, da je angleška vlada proučila predlog sovjetske vlade za začetek trgovinskih pogajanj in da je sedaj pripravljena začeti s Sovjetsko Rusijo razgovore o jasnejšega značaja, ki naj prouče možnost sklenitve trgovinskega sporazuma med obema državama, ki bi upošteval vojni položaj.

Pogajanja za sklenitev nove trgovinske pogodbe med Anglijo in Sovjetsko Rusijo so se pričela že ob izbruhu sedanje vojne med zapadnima velesilama in Nemčijo ter so se nadaljevala vse do sovjetskega vdora na Finsko, ko so jih Angleži prekinili. Pred tem je bil še v oktobru dosežen spo-

razum med Anglijo in Sovjetsko Rusijo glede izmenjave sovjetskega lesa za angleški kavčuk. Kakor je v februarju sporočil v parlamentu trgovinski minister Duncan, pa tega sporazuma ni bilo mogoče nikdar udeleжитi, pač pa je gotova količina lesa iz Sovjetske Rusije le dospela v Anglijo. Angleški pomisleki pri trgovinskih pogajanjih s Sovjetsko Rusijo so doslej obstajali v bojazni, da bi moglo blago, poslano v Sovjetsko Rusijo, iti dalje v Nemčijo.

V dobro poučenih angleških krogih zatrjujejo, da bo imela nova pogodba, ako se sklene, zgolj značaj tako zvanega »vojne trgovinskega dogovora« to se pravi, da bo vsebovala samo izmenjavo tistih dobrin, ki jih ena ali druga država potrebuje v izjemnem vojnem stanju. Nova pogodba bo povsem slična onim, ki jih je Anglija že doslej sklenila z različnimi nevtralnimi državami.

vornih berlinskih krogih kažejo izredno velik optimizem glede skorajšnjega ureditve gornjega dogovora, ki bo tvoril nekakšno osnovo za sodelovanje med Nemčijo, Italijo in Sovjetsko unijo.

Politični opazovalci v Berlinu opozarjajo, da se je zadnji čas ponovno izredno poziviti telefonski promet med Berlinom in Rimom, kar je vsekakor zelo značilen znak za izredno živahno diplomatsko delavnost med Nemčijo in Italijo. V nemških političnih krogih zatrjujejo, da se bo v kratkem

pokazalo, kaj sta sklenila Hitler in Mussolini med sestankom na Brennerju.

Turško-nemška trgovinska pogajanja

Carigrad, 20. aprila. AA. (Stefani). Turški veleposlanik v Berlinu je izjavil predstavnikom tiska, da se nemško-turški odnosi razvijajo normalno, ter da se v Ankari pogajajo za sklenitev trgovinske pogodbe.

Negotovost glede Italije

Dva zanimiva govora o stališču zaveznikov do Italije

London, 20. aprila. s. (Reuter). Delavski poslanec Dalton je imel danes na škotskem govor, v katerem se je bavil predvsem s stališčem Italije. Omenil je negotovost glede italijanskih namenov. Tem bolj, je dejal, je dolžnost nas Angležev, da govorimo jasno. Mi vodimo vojno samo proti Nemčiji in njenim metodam. Ne želimo si in ne iščemo nobenega drugega nasprotnika, toda pred nobenim zaveznikom, ki si ga bo Nemčija izbrala, ne bomo zbežali. Pripravljeni smo za vse možnosti. Uničenje večine nemške mornarice v Severnem morju omogoča Angliji in Franciji, da uporabita močnejše edince svoje mornarice na kateremkoli drugem morju. Imamo pa tudi močnega zaveznika v zavezniški vojski v Siriji in sosednjih deželah.

Ljubim Italijo, je izjavjal dalje Dalton, in imam nesmrtno simpatije za njo, na podlagi borbe, ki smo jo vodili ramo ob ramo z Italijo v zadnji vojni. Zame in za našeto Angležev bi bilo mnogo huje ujevati se z Italijo nego z Nemčijo. Upam pa, da do tega ne bo prišlo. Če pa bi se kaj takega le zgodilo, smo pripravljeni, da pogledamo dogodom v obličje brez oklevanja. Usoda je določila, da naj bosta italijanski in angleški narod prijatelja. Ogromno dolgujemo civilizatornemu delu Rima in geniju itali-

janskega naroda, ki se je udeleževal skozi stoletja. V zadnjih dneh je bila italijanska javnost od italijanskih listov nesmiselno zapeljana proti zaveznikom, toda prepričan sem, da prostor Italije ni na strani napadalcev.

Pariz, 20. aprila. s. (Reuter). O poročilu, ki ga je podal pred zunanje-političnim odborom senata danes ministrski predsednik Reynaud, je bil zvečer izdan uradni komunik, ki reproducira nekatere Reynaudove izjave. Ministrski predsednik je izjavil, da francoska vlada nadaljuje s svojimi prizadevanji za ureditev vseh spornih vprašanj z Italijo in za dosego sredozemskega sporazuma z Italijo in Španijo. Doslej pa vse francoske pobude za prijateljsko in pravično ureditev vseh spornih vprašanj z Italijo niso dale še nobenega rezultata. Kljub temu pa francoska vlada svojega stališča ni izpremenila. Nadaljevala bo ta prizadevanja, ker smatra, da je sporazum v Sredozemlju eden izmed neizogibnih pogojev za mir.

Zunanje-politični odbor senata je odobril Reynaudovo poročilo.

Reynaud je nadalje poudaril, da žele zavezniki ohraniti miru na jugovzhodu Evrope ter je ponovil zavezniška garancije Rumuniji in Grčiji.

Krajevni spopadi na francoski fronti

Zelo živahno obojestransko letalsko udeleževanje

Berlin, 20. aprila. br. (DNE). O dogodkih na zapadni fronti pravi vrhovno poveljstvo nemške vojske v svojem današnjem vojnem poročilu:

Na zapadu živahno izvidniško delovanje. Z odločnimi akcijami izvidniških in udarnih oddelkov je bilo mogoče na obsejnem ozemlju zapadno od Mertziga, južnozapadno od Saarbrückena in južno od Zweibrückena prizadejati sovražniku precejšnje izgube. Nekaj sovražnikov je bilo ujetih, zaplenili smo tudi nekaj orožja in raznega orožja. Sovražna izvidniška akcija južnozapadno od Saarbrückena in južno od Zweibrückena je bila onemogočena. Sovražnik je imel nekaj izgub.

Neko sovražno letalo, ki so ga preganjali nemška lovka letala nad zapadnim predelom obsejnega ozemlja, se je izognilo borbi na sosednje belgijsko ozemlje. Eno nemško letalo se pogreša.

Pariz, 20. aprila. br. (Havas). Vrhovno poveljstvo francoske vojske je objavilo dati naslednje 459. vojno poročilo:

Delovanje izvidniških čet in topništva na ozemlju ob reki Blies.

Pariz, 20. aprila. j. (Havas). V zadnjih 24 urah je bilo na zapadni fronti nekoliko bolj živahno kakor običajno. Francosko topništvo je obstreljevalo nemške čete, zaposlene pri utrjevalnih delih v saarskem okrožju. Vzhodno od Mozele in v dolnji Alzacji so bili v minuli noči manjši spopadi med francoskimi in nemškimi patruljami. Tudi v zraku je bila večer delavnost na obeh straneh večja kakor običajno. Zlasti številni so bili izvidniški poleti. Nemško izvidniško letalstvo je napravilo več poletov globoko nad ozemlje zapadne in severne Francije ter je ponovno prodrlo tudi v neposredno okolico Pariza. Operacije izvidniških letal so bile izvedene pod okriljem lovkega letalstva. Na dveh krajih so bili spopadi v zraku, v katerih je bilo eno nemško letalo sestreljeno in se je zrušilo sredi francoskih bojnih črt, dočim je bilo drugo nemško letalo zadeto v enega izmed motorjev ter je le s težavo še doseglo nemško ozemlje.

Pristanek tujih letal na nevtralnih tleh

Bruselj, 20. aprila. s. (Reuter). V provinci Limburg na Holandskem je danes dopoldne padlo nemško vojaško letalo in se razbilo. Pet članov posadke, od katerih je bil eden ranjen, so holandske oblasti internirale. Nemško letalo je najprej letelo nad belgijskim ozemljem in so ga obstreljevali belgijski protiletalski topovi in lovka letala. Istotako so stopili v akcijo protiletalski topovi na holandski strani.

Zvečer je izdalo belgijsko vojno ministrstvo komunik, ki pravi: Davi je preleto belgijsko ozemlje več tujih letal. Za nekaj od njih je bilo ugotovljeno, da so bila francoska, za druga pa, da so bila nemška. Belgijski protiletalski topovi in lovka letala so stopili v akcijo. Pri Paliseulu je prišlo v zraku do letalske bitke med štirimi neznanimi tujimi letali. Dve od teh sta se

po boju oddaljili proti vzhodu, dve pa proti jugu. Belgijska vlada je sklenila vložiti ostre proteste tako pri francoski, kakor tudi pri nemški vladi zaradi te kršitve belgijske nevtralnosti.

Zjutraj je v bližini francoske meje pristalo na belgijskem ozemlju francosko vojaško letalo. Pilot je bil interniran, letalo pa zaplenjeno.

Nemška letala nad Parizom

Pariz, 20. aprila. s. (Havas). Nemška letala so pretekle noč preletela Pariz. Danes je bilo opaženih več nemških letal nad vzhodno Francijo.

Na zapadu sestreljena 4 nemška letala

London, 20. aprila. s. (Reuter). Letalsko ministrstvo je javilo nocoj v posebnem komunikju, da so angleška letala v več bitkah nad zapadno fronto danes sestrelila štiri nemška letala. V prvi bitki se je srečalo neko angleško letalo z nemškim bombnikom Heinkel 111. Nemško letalo je bilo sestreljeno nad francoskim ozemljem. Posadka je bila ujeta. V drugi bitki se je spopadla angleška letalska patrrola z bombnikom Heinkel 111 in tremi letali tipa Messerschmitt. En Heinkel in en Messerschmitt sta bila sestreljena. Potem se je srečala druga angleška letalska patrrola z 9 nemškimi letali tipa Messerschmitt 109. Eno nemško letalo je bilo zopet sestreljeno, drugo pa je moralo menda tudi zasilno pristati. Od angleških letal je moralo zaradi poškodb zasilno pristati samo eno. Pilot je ostal nepoškodovan.

Amerika dobavila zaveznikom 3.000 letal

Washington, 20. aprila. o. Šef urada za letalstvo Toover je izjavil, da so Zedinjene države dobavile zaveznikom že 3.000 letal. Ob koncu leta bodo Zedinjene države dosegle produkcijo 25.000 letal na leto. Nekateri tipi letal bodo imeli neverjetno brzino 1.200 km na uro in se bodo mogla čuti šele ko bodo prispela na določeni kraj.

Lord Lothian: Naši viri so neizčrpani

St. Louis, 20. aprila. AA. (Havas). V trgovinski zbornici v St. Louisu je imel angleški veleposlanik lord Lothian govor, v katerem je med drugim dejal, da se bodo zavezniki vojevali toliko časa, dokler ne bodo imeli zagotovila, da se napad ne bo več ponovil. Po njegovem mnenju bo vojna trajala tri leta. Vi in mi, je dejal angleški veleposlanik, smo razdelili sedaj pomorske sile: vi na Tihem oceanu, mi pa na Atlantiku. Neizčrpani viri naših ozemelj, podprti z industrijo Zedinjenih držav, nam dajejo ogromno ofenzivno moč. Skupno se borimo za toleranco, svobodo in poštenje v mednarodnih odnosih.

Naša delegacija odpotovala v Moskvo

V delegaciji so zastopani tudi Slovenci in Hrvati

Beograd, 20. aprila. p. Šef naše trgovinske delegacije, ki se bo v Moskvi pogajala za sklenitev trgovinske pogodbe s Sovjetsko Rusijo, dr. Milorad Djordjević, je bil danes pri trgovinskem ministru dr. Andreju. Naša delegacija odpotuje v Moskvo jutri dopoldne. Sedaj je dokončno določeno, da pojdejo v Moskvo bivši finančni minister in predsednik upravnega odbora Beograjske zadruge dr. Milorad Djordjević kot vodja delegacije, kot njeni člani pa pomočnik ministra za trgovino in industrijo dr. Sava Obradović, predsednik »Gospodarske sloge« dr. Rudolf Bižanić iz Zagreba, član izvršnega odbora Narodne banke in industrije Ivan Avsenek iz Ljubljane ter tajnik zunanjega ministrstva dr. Brana Marković.

Beograd, 20. aprila. p. Nocoj je odpotovala jugoslovenska delegacija za trgovinska pogajanja s Sovjetsko unijo z ladjo proti Turn Severinu. V Moskvo potuje preko Bukarešte.

Naročila zagrebške občine v Sovjetski uniji

Zagreb, 20. aprila. o. Kakor se je izvedelo iz povsem zanesljivega vira, bodo že prihodnji teden odpotovali zastopniki zagrebške mestne elektrarne in mestne plinarne v Rusijo, kjer se bodo pogajali glede dobave potrebnih količin koksa za obe zagrebški mestni podjetji. Delegacija bo vodil direktor mestne plinarne inž. Branko Čop, ki se bo obenem v Sovjetski Rusiji tudi pogajal glede dobavi večjega plinskega rezervoarja, za katerega bi bilo potrebnih 300.000 kg železa.

Nove madžarske informacije

Budimpešta, 20. aprila. r. Oficijozni »Pester Lloyd« se še vedno obširno bavi s poročili o bližnjih trgovinskih pogajanjih med Jugoslavijo in Sovjetsko Rusijo ter pripisuje temu dogodku slej ko prej največji pomen. List naglašja, da je ta vest izzvala povsod izredno pozornost, da pa je bila zlasti pri široki jugoslovnski javnosti sprejeta z očitnim zadovoljstvom. Organ madžarskega zunanjega ministrstva se posebno zanima za ozadje tega preokreta in beleži v tej zvezi več zelo zanimivih informacij. Po informacijah beograjskega dopisnika lista je nepričakovano zblizanje Jugoslavije in Sovjetske Rusije pripisati vplivu Anglije in to tako iz političnih kakor tudi z gospodarskih razlogov.

Kar se tiče političnih razlogov je list mnenja, da predstavlja zblizanje med Beogradom in Moskvo protitvečje proti raznim vplivom na Balkanu. V gospodarskem pogledu je list mnenja, da želi Anglija na ta način del jugoslovenskega izvoza usmeriti v Sovjetsko Rusijo in na ta način zmanjšati možnosti izvoza v Nemčijo. Zdi se, da je Moskva tem načrtom zelo naklonjena, kar se kaže zlasti v njeni rezerviranosti v zadnjem času in v ponovnem poudarjanju nevtralnosti. V potrdilo teh svojih informacij navaja list tudi dejstvo,

Gospodarski dogovor z Anglijo

Beograd, 20. aprila. p. (Britanova). Po vesteh iz Londona so tamkajšnji politični in gospodarski krogi zelo zadovoljni s sporazumom o blokadi in dobavi surovin za jugoslovensko industrijo, ki je bil sklenjen med angleško in jugoslovensko vlado te dni. Podrobnosti sporazuma, ki ga je za jugoslovensko vlado podpisal viceguverner jugoslovenske Narodne banke dr. Ivo Belin, za enkrat še niso znane. Izvedelo se je le, da se sklenjeni sporazum nanaša tudi na plačilni promet.

Nemško-rumunski trgovinski dogovor

Bukarešta, 20. aprila. s. (Ass. Press). Novi nemško-rumunski trgovinski sporazum določa, da bo Nemčija dobavila Rumuniji velike množine vojaškega materiala, predvsem lovskih letal, v zameno za gospodarske koncesije z rumunske strani. Dalje določa sporazum, da ostane izmena blaga Rumunije s Češko-Moravsko tudi nadalje na dosedanj višini. Dr. Clodius je dosel baje tudi večje koncesije za dobavo rumunske pšenice Nemčiji. Baje je že podpisal pogodbo za nakup pšenice v vrednosti 20 milijonov mark v tekočem letu.

Razdelitev vzhodne Evrope v vplivna področja?

Holandski dnevnik »Telegraaf« o spomenici sovjetskega zunanjega ministra Molotova nemškemu zunanjemu ministru Ribbentropu

Amsterdam, 20. apr. j. (Havas). Kakor poroča holandski list »Telegraaf«, se je sovjetski poslanik pri nemški vladi, Aleksander Škvarcov spet vrnil v Berlin. Kakor je znano, je Škvarcov pretekli mesec odpotoval v važni misiji v Moskvo, kjer se je zadrževal tri tedne. V dobro informiranih nemških krogih zatrjujejo, da je Škvarcov prinesel s seboj obsežno, v vseh podrobnostih izdelano spomenico sovjetskega zunanjega ministra Molotova, ki je naslovljena na nemškega zunanjega ministra Ribbentropa. Spomenica se tiče ureditve vseh višjih vprašanj na Balkanu.

»Telegraaf« pripominja, da je povsem očitno, da gre tudi v tem primeru za poskus, doseči sporazumno akcijo Nemčije, Italije in Moskve, ki naj bi zlomila vpliv zavezniških držav v jugovzhodni Evropi. List naglašja, da predvideva ta akcija že tolikrat obravnavano razdelitev vzhodne Evrope v interesne sfere in sicer na ta način, da bi Berlin, Rim in Moskva skupno priznali, da spadajo Rumunija, Bolgarija in Madžarska v življenjski prostor Nemčije. Turčija naj bi se proglasila za vplivni pas Sovjetske unije, ostali del Balkana pa naj bi postal interesna sfera Italije. V odgo-

VOJNE OPERACIJE NA NORVEŠKEM

Tako zavezniki kakor tudi Nemci se mrzlično pripravljajo na bližnje večje spopade med Namsosom in Trondhjemom

Pariz, 20. aprila. s. (Havas). Izkrcavanje angleških in francoskih čet na Norveškem poteka hitro in uspešno. Od 15. aprila dalje, ko so bile izkrcane prve čete, so dosegle že znatna nova ojačenja. Glavni dogodki na vseh različnih bojiščih na Norveškem je trenutno skupna ureditev operacij zaveznikov in norveških čet. Na posameznih odsekih je položaj po neuradnih poročilih naslednji:

Pri Narviku nadaljujejo zavezniki in Norvežani za enkrat s čiščenjem ozemlja. Pri Trondelagu in Hegri v okolici Trondhjemu so norveške čete še vedno v dobrih položajih.

Med Hamarom in Elverumom Nemci, ki so v veliki premoči tako po številu kakor tudi po vojnem materialu, polagoma napredujejo, toda bolj se nadaljujejo.

Norvežani razpolagajo z več dokaj močnimi oddelki vojaštva tudi še v ozemlju med Oslom in Bergenom. Zlasti so vse tamkajšnje važnejše prometne zveze še pod norveško kontrolo.

Iz Göteborga poročajo, da so slisali na morju v bližini mesta večer in danes ponoči več eksplozij. Opaženih je bilo več vojnih ladij in neznane narodnosti. Istotako je bilo videti tri nemške prevozne ladje, ki so plule proti severu.

Nemško poročilo o vojnih operacijah

Berlin, 20. aprila. br. (DNB). Vrhovno poveljstvo nemške vojske je davi objavilo naslednje vojno poročilo:

Na področju okrog Narvika, Trondhjem, Bergena, Stavangerja in Kristiansanda, kolikor so v nemških rokah, v teku večeršnjega dne ni bilo nikakih posebnih dogodkov. Nemške čete so naloge, ki so jim bile naložene, izvedle po načrtu. Nemoteno se je nadaljeval dovoz novih nemških čet in drugih potrebščin. Neko sovražno letalo je vrglo snovi 5 bomb na južni rob Narvika, ki pa niso povzročile nikake škode. Na področju okrog Bergena razmeščene nemške čete so zavzele vrsto otokov pred lukom. Pri Heglandu v okolici Kristiansanda so bile razorožene nadaljnje norveške čete. Na področju okrog Osla so nemške čete kljub terenskim težavam nezadržno nadaljevale svoje prodiranje. Številno ujetnikov in množino plena stalno naraščajo. Pri predvečernjih popoldne zaključnem pregledu plena je bilo naštetih med drugim 180 topov in 300 strojníc.

Letalske sile so nadaljevale svoje izvidniško delovanje v velikem obsegu. Vzdolž zapadne norveške obale so nemška letala kljub neugodnim vremenskim prilikam napadla sovražne vojne ladje in transporte. Bombe težkega kalibra so zadele neko križarko in dve transportni ladji s sovražnim vojaštvom v polno. Gosti oblaki dima na ladjah in veliki oljni madeži na vodni površini so jasno pričali o uničujočem učinku bomb. Ena nemška letalo se ni več vrnilo na svoje oporišče.

Angleško poročilo

London, 20. aprila. s. (Reuter). Vojno ministrstvo je nocoj izdalo naslednji svoj tretji komuniké o vojaških operacijah na Norveškem:

Operacije na Norveškem se razvijajo po načrtu. Večraj so zaveznike čete zavzele gotove strateško važne postojanke.

Kakor vsa prejšnja uradna angleška in francoska poročila, je ta komuniké skrajno redkobeseden, ker se drže zavezniki merodajni vojaški krogi slei ko prei naščeta, da ne objavljajo nobenih podatkov, ki bi mogli koristiti sovražniku.

Uspehi poljskega rušilca „Orla“

London, 20. aprila. s. (Reuter). Poljska podmornica „Orla“ se je po uspešni akciji v Severnem morju danes vrnila v angleško vojno luko. Prebivalstvo ji je priredilo veličasten sprejem. Kakor poročajo poljski mornarji, je podmornica poleg nemške transportne ladje „Rio de Janeiro“ potopila še tri nemške tovorne ladje, ki so vozile material za nemško vojsko na Norveško. Istotako je podmornica menda potopila nemški rušilec, ki jo je skušal napasti.

Zavezniki izkrcali že 30.-40.000 vojakov

Stockholm, 20. aprila. s. (Ass. Press). Švedski listi poročajo, da se izkrcavajo zaveznike čete na Norveškem predvsem na treh mestih: pri Narviku, pri Namsosu in sedaj tudi pri Moldeju v Romsdalskem fjordu južno od Trondhjemu, na vzhodu v važno dolino Gudbrandsdal. Švedski poročevalci cenijo, da je sedaj na Norveškem že okoli 30.000 do 40.000 zaveznikov vojakov in sicer dve diviziji Francozov in ena divizija Angležev. Na vsakem izmed omenjenih mest je bila po teh poročilih izkrcana po ena divizija, neprestano pa prihajajo še nova ojačenja. Glavna vojska se zbira pri Namsosu. Tu imajo zavezniki svoj glavni stan v Stenskerju in pripravljajo očitno večjo akcijo proti Trondhjemu.

Nemci so poslali svoje čete v Levanger ob Trondhjemskem fjordu v smeri proti severu, da se zavarujejo pred možnostjo zavzeznškega napada. Istotako so bili poslani nemški oddelki proti jugu od Trondhjemu.

Po zadnjih poročilih so Nemci severno od Osla zavzeli tako Hamar, kakor tudi Elverum. Norveška radiopostaja v Hamarju, ki je bila doslej v rokah norveške vlade, ne dela več. Nemci so poslali iz Osla proti severu posebno močne mehanizirane oddelke.

Francoske čete na norveških tleh

Pariz, 20. aprila. br. (Havas). Vrhovno poveljstvo francoske vojske poroča:

Francoske čete so se izkrcale na norveških tleh in sodelujejo pri tamkajšnjih operacijah.

London, 20. aprila. s. (Reuter). Današnje francosko vojno poročilo daje prvo francosko uradno potrdilo, da se nahajajo sedaj tudi te francoske čete na Norveškem. Kolikor je znano, so varovale prevoz tako

angleških kakor tudi francoskih čet na Norveško angleške vojne ladje.

Uradno poročilo admiraltete, ki je bilo izdano danes v Londonu, pravi, da so edine angleške in francoske ekspedicijske vojske dosegle norveško ozemlje, ne da bi izgubile niti enega samega moža.

To uradno poročilo ne samo zanika nemške trditve, da je bilo potopljenih več zaveznikovih prevoznih ladij na poti na Norveško, temveč tudi zopet kaže, kako temeljito nadzirajo zavezniki morsko plobov v Severnem morju. Zavezniki so poleg vojaštva prepeljali na Norveško že tudi večje množine tankov, težkih topov in vojnega materiala vseh vrst.

Odločilni napad bo pri Trondhjemu

London, 20. aprila. s. (Reuter). Položaj na Norveškem še vedno ni popolnoma jasn. Na razpolago so samo zasebna poročila. Vsekakor je gotovo, da so zavezniki in norveške čete na severu Norveške stopile povsod v stik. Borba za Narvik se šele razvija in se glavna ofenziva za mesto še ni pričela. Zavezniki čete mesto polagoma obkrožajo in je samo vraščanje časa, da bo nemška posadka uničena, ali pa se bo morala predati.

Švedska poročila pravijo, da se Nemcem med Namsosom in Trondhjemom kljub vsem poskusom nikjer ni posrečilo najti oporišča za svojo vojsko. Norveška vojska na tem odseku se hitro zbira in mobilizacija dobro napreduje. Splošno napovedujejo, da pripravljata tamkaj zavezniki in norveška vojska odločilni udar proti Trondhjemu.

Na jugovzhodu Nemci polagoma napredujejo v smeri severno od Osla. Nemške čete so baje prodirle do okolice Elveruma.

London, 20. aprila. j. (Reuter). Iz dobro poučenih virov potrjujejo, da so se kanadski čete, pripadajoče zaveznikiški ekspedicijski armadi, izkrcale v fjordu Romsdals. Iz istega vira se potrjuje informacije o večjih spopadih med nemškimi ter zavezniki in norveškimi četami na terenu, ki leži 160 milj jugovzhodno od Hamarja. V zapadni Norveški je trenutno središčje vojnih operacij pri Namsosu in Stenskerju, ker so prišle angleške čete v stik s prednji stražami nemškega polkovnika Weissu, prodirajočega od Trondhjemu. Po zadnjih informacijah se je pri Stenskerju med nemškimi in angleškimi četami pravkar razvnela bitka.

Trije nemški bombniki sestreljeni

London, 20. aprila. s. (Reuter). Admiralteta je izdala nocoj komuniké, ki pravi, da so napadi nemških letal na angleške vojne ladje, ki so bili močni že vse zadnje dni,

Nemčija proslavlja Hitlerjev rojstni dan

Dnevna povelja vrhovnih poveljnikov kopne vojske, vojne mornarice in letalstva

Berlin, 20. apr. br. (DNB). Letošnja proslava Hitlerjevega rojstnega dne, ki je bil proglašen za državni praznik, je potekla vsa v znamenju resnih časov. V kancelarski palači ni bilo nikakih slavnostnih sprejemov in tudi drugače ni bilo nobenih parad in svečanosti. Hitler sam je dan prebil v kancelarski palači, kjer je imel dopolne običajni posvet s svojimi vojaškimi in političnimi sodelavci. Vrhovni poveljniki vseh treh panog nemških vojnih sil so mu ob tej priliki izrazili svoje čestitke, hkratu pa so izdali posebna dnevna povelja. Letalski minister, maršal Göring je sporočil Hitlerju tudi rezultat poslednjega nabiranja železa in drugih kovin, ki je presegel vse pričakovanje. Rezultati nabiralne akcije doslej še niso bili objavljeni in bodo bržkone iz vojaških razlogov ostali tajni. V dopoldanskih urah je množica mladine priredila pred kancelarsko palačo Hitlerju velike ovacije. Hitlerjev namestnik Hess je v dopoldanskih urah govoril po radiu nemški mladini, ki ji je Hitlerja postavil za vzgled. V Krakovu je bilo pod vodstvom guvernerja dr. Franka posebno zborovanje Nemcev iz vseh zasedenih poljskih pokrajin.

Berlin, 20. aprila. AA. (DNB). Poveljnik nemške vojske general v. Brauchitsch je objavil danes o priliki rojstnega dneva vodje Nemčije naslednje dnevno povelje: Danes proslavljamo rojstni dan vrhovnega šefa vojske. Ob tej priliki ponovno svečano izjavljamo, da so vse naše sile v

danes postali še posebno močni, vendar nobena angleška ladja ni bila zadeta. Protiletalski topovi z ladij so sestrelili dva nemška, sestrelile tretjega pa je signalizirala neka angleška vojna ladja takole: Zopet bombardirani. Sestrelili smo ga.

Neka angleška podmornica je napadla konvoj nemških prevoznih ladij v bližini norveške obale. Dve ladji sta bili zadeti od torpedov in sta se potopili.

Letalske izgube na Norveškem

Pariz, 20. aprila. br. (Havas). Glavna norveška letalska v Stavangerju in Trondhjemu, ki so se jih polastili Nemci, so zaradi hudega obstreljevanja in bombardiranja postala docela nerabna. V času od 8. do 17. aprila je bilo sestreljenih 54 nemških letal, nadaljnjih 19 pa tako hudo poškodovanih, da so postala neuporabna. Angleži so v istem razdobju izgubili 25 letal. Blokada norveške obale se z največjim uspehom nadaljuje in v teku zadnjih treh dni ni niti en nemški transport dosegel Norveške. Ena nemška transportna ladja in ena podmornica sta bili potopljeni. Zavezniki obroč okrog Norveške se vedno bolj zožuje in bodo morda že prihodnji dnevi prinesli zaželjeni uspeh.

Nemška svarila norveškemu prebivalstvu

London, 20. aprila. s. (Reuter). Radio v Oslu, ki je pod nemško kontrolo, je danes svarilo norveško prebivalstvo pred sabotažnimi dejanji na mostovih in prometnih sredstvih, češ da bi povzročila samo stroške in nevarnosti Norvežanom samim. Radio je dalje javilo, da so Nemci prisiljeni k bolj energičnim ukrepom proti norveškemu prebivalstvu zaradi njegovega sovražnega stališča napram Nemcem. Zavračal je pritožbe, da morajo Nemce voziti v bojno črto norveški soferji, kjer so ti izpostavljeni nevarnosti. Nemški odgovor na te očitke pravi, da so takega postopanja krivi norveški vojniki, ki iz zasede streljajo na nemške vojake. Radio v Oslu tudi zagotavlja, da Nemci ne bombardirajo niti kralja Haakona niti civilnega norveškega prebivalstva.

★

Štednja z bencinom na Danskem

Berlin, 20. aprila. br. DNB poroča, da je danski trgovinski minister odredil najstrožjo štednjo z bencinom in drugimi pogonskimi sredstvi. Potrošnja se mora zmanjšati najmanj za nadaljnjih 20 odstotkov. Odslej bo ostalo na vsem Danskem v obratu vsega samo 27.000 tovornih avtomobilov in traktorjev ter okrog 12.000 drugih motornih vozil in osebnih avtomobilov.

službi za izvršitev nalog, ki nam jih je dal vrhovni šef. Vedno smo pripravljani zrtvovati se in braniti interese nacionalno socialistične Nemčije. Zelo dobro vemo, da je bil vodja Nemčije oni, ki je omogočil edinstvo, vojaško moč, gospodarsko obnovo ter kulturni razvoj in da je on ustvaril novo Nemčijo. Dnevno povelje dne 20. aprila 1940 je: Z Adolfom Hitlerjem naprej k zmagi!

Dnevno povelje poveljnika nemške mornarice admirala Raederja: O priliki rojstnega dneva našega vodje in vrhovnega poveljnika nemške mornarice ponavljamo prisego, ki smo jo položili v začetku vojne, ko smo obljubili svojo zvestobo in poslušnost. Prisegli smo, da se bomo borili v tej vojni, ki nam je vsiljena, junško in požrtvovalno in do zmage. Naj živi naš vrhovni poveljnik in vodja!

Dnevno povelje vrhovnega poveljnika nemškega letalstva maršala Göringa: Danes so usmerjene naše misli k možu, ki je nad nami vsemi. K našemu vrhovnemu poveljniku, ki smo mu prisegli zvestobo. On je vodja našega naroda in njemu pripada naša ljubezen. Kot najlepši dar, ki mu ga lahko poklonimo, naj bo naša izjava, da bo nemška letalska vojska napravila vse, kar je v njeni moči, da bi se omogočila trajna zmaga, ki bo zagotovila vodji Nemčije in nemški državi življenje in večno življenje nemškemu narodu.

Danes so usmerjene naše misli k možu, ki je nad nami vsemi. K našemu vrhovnemu poveljniku, ki smo mu prisegli zvestobo. On je vodja našega naroda in njemu pripada naša ljubezen. Kot najlepši dar, ki mu ga lahko poklonimo, naj bo naša izjava, da bo nemška letalska vojska napravila vse, kar je v njeni moči, da bi se omogočila trajna zmaga, ki bo zagotovila vodji Nemčije in nemški državi življenje in večno življenje nemškemu narodu.

Vprašanje Hullove kandidature

Washington, 20. aprila. (Ass. Press). Iz okolice zunanjega ministra Hulla sporočajo, da bo Hull sprejel demokratsko kandidaturu za predsednika Zedinjenih držav, toda samo v primeru, da predsednik Roosevelt ne bi hotel več tretjč kandidirati.

Predsednik Roosevelt je imel ponoči po radiu govor na ameriške demokratske mladinske klube.

Zunanji minister Hull je sporočil, da bo ameriški poslanik v Kanadi Cromwell podal ostavko na svoj položaj, ker bo kandidiral na demokratski listi v senat.

Beg kapitala v Ameriko

New York, 20. aprila. s. (Ass. Press). Dobro poučeni finančni krogi cenijo, da so zasebniki iz evropskih držav pod napadom naslovili prenesli v Zedinjene države že za približno milijardo dolarjev premoženja. V večini primerov točnih lastnikov teh računov ameriški finančnikom niti ni mogoče ugotoviti. Kolikor je znano, pa je prišel denar predvsem iz Nemčije, Holandije, Belgije in Švice. Manjši zneski so bili prenešeni tudi iz Anglije in Francije.

Velike vohunske afere

Senzacionalna odkritja v Švici, Belgiji in Turčiji

Bern, 20. apr. s. (Reuter in Ass. Press). Švicarska protivohunska služba je danes aretirala podpolkovnika Hansa Trubea, zaposlenega v pravnem oddelku vojnega ministrstva ter dve drugi osebi, ki sta z njim sodelovali. Kratko uradno poročilo, ki so ga izdala švicarske oblasti, pravi, da je bil podpolkovnik Trueb v vohunski službi neke tuje države in da je svoje dejanje že priznal.

Ker je podpolkovnik v Švici za polkovnikom najvišji vojaški čin v mirnem času in ker je bil Trueb zaposlen v vojnem ministrstvu, smatrajo, da je odkrita vohunska afera izredne važnosti.

Rim, 20. aprila. p. »Lavoro fascista« objavila vest iz Carigrada, da je bilo tam aretiranih mnogo vohunov, ki so opravljali svojo vohunsko službo v Bosporu in v Dardanelih, kjer so nadzirali ves promet ter o njem sproti obveščali neko tujo silo. Dajali so ji tudi informacije o dogodkih v Dardanelih.

Turške oblasti so dognale, da so v vohunsko afero zapletene tudi neke visoke osebnosti. Že pred nekaj časa je turška policija ugotovila, da se pojavljajo sumljivi elementi v krajih, kjer običajno ni mnogo turistov in potnikov. Zadnje dni je bil cel oddelek turških tajnih agentov na delu. Zasledovali so vse osumljene tujece ter natanko ugotovili, kako zbirajo vse mogoče informativno gradivo. Vsi aretiranci bodo izročeni vojaškemu sodišču.

Bruselj, 20. aprila s. (Reuter). Belgijske oblasti so aretirale danes nekega bivšega belgijskega letalskega oficirja in njegovo ženo zaradi suma vohunstva v prid neke tuje države. Domnevajo, da je izdal podatke o zbiranju belgijskih čet v zvezi s to afero je bilo aretiranih tudi več agentov, ki so z vohunom sodelovali.

Amsterdam, 20. aprila s. (Reuter). Holandska policija je večeraj izvedla več hiš-

nih preiskav pri znanih nacionalnih socialistih po vsej državi. V Bredu je bilo preiskanih 20 hiš. Med drugimi je bila preiskana hiša nacionalno socialističnega poslanca grofa Dossenburga.

Odkritje prevratne organizacije v Belgiji

Bruselj, 20. aprila. br. (Stefani). V pretekli noči in davi so izdala oblastva nove stroge ukrepe proti tujim agitatorjem in še posebej proti belgijskim narodnim socialistom. V Bruslju, Antverpu in zlasti v Bredu je bilo aretiranih okrog 50 ljudi. Med njimi je tudi belgijski narodnosocialistični prvak grof Dazanbour. Na njegovem gradu je bila izvedena stroga preiskava, ki je dovela do odkritja široko zasnovane prevratne organizacije. Preiskave se nadaljujejo. Podrobnejši podatki o protidržavnem delovanju belgijskih narodnih socialistov zaenkrat ni mogoče dobiti.

Nacistične celice na švedskem

Stockholm, 20. apr. j. (Havas). Listi objavljajo zanimiva razkritja o organizaciji nacionalno-socialističnih celic v švedski mornarici, ki je bila poverjena posebni komisijski nemške vojne mornarice. Nadalje obtožujejo soprogo švedskega admirala, komandanta švedskega pomorskega distrikta na Baltiku, da je organiziral sestranke nemških dam, pripadajočih »organizaciji nemških nacionalno socialističnih žena«. Danes zjutraj je policija napravila v lokalih švedske narodno-socialistične stranke v Stockholmu preiskavo ter je zaplenila obilo kompromitirajočega materiala, spisov in brošur. Vodja švedske narodno socialistične stranke Lindholm je skupaj s svojimi ožimi sodružniki zapustil mesto v neznani smeri.

Stanley vabi v angleški pionirski kor

London, 20. aprila. s. (Reuter). Vojni minister Stanley je imel nocoj kraljevo govor po radiu, v katerem je pozival Angleže, da se jih čim več priključi v prostovoljski pionirski kor angleške vojske. Stanley je dejal med drugim: Nastala je nova fronta na Norveškem zaradi nemške agresije proti miroljubni nevtralni državi. Vi veste in ves svet že ve, kakšne uspehe sta dosegla na Norveškem naše letalstvo in mornarica. Sedaj pa je tudi naša armada pripravljena za svoje delo. Uspešno je bilo izvedeno njeno izkrcanje na norveških obalah. Armada pa rabi za svoje delo sedaj vedno več mož.

Nov zločin irskih teroristov v Londonu

London, 20. aprila. s. (Reuter). V neki municijski tovarni v severnem delu Londona je bila davi eksplozija. Pet delavcev je bilo ubitih in večje število ranjenih. Uvedena je preiskava o vzrokih eksplozije in storjenosti so bili ukrepi, da bo delo v tovarni čimprej obnovljeno.

Zračni promet Bukarešta—Sofija—Atene

Sofija, 20. aprila. AA. (DNB). Na osnovi odredb večeraj parafiranega sporazuma med Bolgarijo in Rumunijo, bo rumunska letalska služba obavljala promet na progi Bukarešta — Sofija — Atene.

Smrt nemškega admirala

Berlin, 20. aprila. AA. (DNB). Večeraj je v 86. letu starosti umrl v Handelsbergu admiral v p. v. Mueller, zadnji šef pomorskega kabineta bivšega cesarja Viljema. Mueller je sodeloval tri leta z admiralom Tirpitzem ter bil cesarjev pobočnik.

Konvoji in letala

Nedavno smo pisali o tem, kako plovejo konvoji trgovskih ladij pod okriljem vojnih ladij, da se na ta način najboljšje zaščitijo pred napadi podmornic. Druga svetovna vojna pa je postavila proti trgovskim ladjam poleg podmornic, križark in min še četrtega sovražnika: letala. V prvih treh, štirih mesecih vojne smo vedno na novo čitali nemška uradna poročila o bolj ali manj uspešnih napadih nemških letal na angleške konvoje trgovskih ladij. Sedaj so ta poročila vse bolj redka, iz česar sklepajo, da se je obramba konvojev zelo izpopolnila.

Angleška in francoska admiralteta sta obožžili skoraj vse v konvojih vozeče parnike s teškimi protiletalskimi strojnimi, ki drže s svojim koncentričnim ognjem sovražna letala najmanj tisoč metrov visoko nad morjem. Streljanje s temi avtomatskimi strojnimi, ki imajo kaliber 13 ali 15 mm, je zelo priročno, tako da to delo lahko opravljajo navadni mornarji še po par urah večje. Kroglice iz strojne nade dobrih tisoč metrov visoko nekaj svinčeni zaporni zid, ki ga letalo ne more preleteti, ako noče biti sestreljeno. Iz višine tisoč in več metrov spuščene letalske bombe pa le redko zadenejo.

Še z močnejšim protiletalskim orožjem so oborožene vojne ladje, ki spremljajo konvoje trgovskih parnikov. Posebno močno so oborožene z lahkim in srednjimi protiletalskimi topovi, ki so po večini tudi avtomatski. Največje konvoje, ki štejejo po 40 do 50 trgovskih parnikov, pa spremljajo še posebne, nalašč za protiletalsko borbo oborožene angleške »protiletalske križarke«, ki imajo na svojem krovu do 40 protiletalskih topov vseh kalibrov ter s svojim avtomatskim ognjem v trenutku pokrijejo vse konvoj s pravo točo protiletalskih šrapnelov.

Poleg tega spremljajo večje konvoje še posebna angleška in francoska pomorska letala, ki so močno oborožena s strojnimi in letalskimi topi. Njihova naloga je razgnati napadalceve eskadrilje, še preden se konvoju približajo toliko, da bi ga obsule z bombami.

Vremenska napoved

Zemunska: Lepo vreme. Lahen padec temperature na severozahodu.

Huda železniška nesreča v Ameriki

New York, 20. aprila. r. Na progi Chicago-New York se je pripetila huda železniška nesreča. Ekspresni vlak iz New Yorka je na nekem ovinku v najhujši vožnji skočil s tira ter se zvalil preko orecelj visokega nasipa na cesto, kjer je kotel lokomotive eksplodiral. Od 16 vagonov jih je 9 popolnoma razbitih. Po dosedanjih ugotovitvah je nesreča zahtevala 25 smrtnih žrtev ter veliko število ranjencev. Boje se, da se bo število smrtnih žrtev še znatno povečalo.

Pomanjkanje riža na Japonskem

Tokio, 20. aprila. br. (Tas). Na Japonskem je zavladalo veliko pomanjkanje riža. V nekaterih pokrajinah se je že pojavila lakota, ker je riž glavna hrana širokih množic. Vlada je nameravala svoječasno nakupiti 5 milijonov stotov riža, vendar pa je to namero zaradi pomanjkanja finančnih sredstev opustila. Sedaj je odredila revizicijo vseh zaloz, vendar na tudi ta akcija ni uspeša, ker so zlasti pridelovalci riža po večini prikrili svoje zaloge. Do prihodnje žetve riža bo postalo vraščanje prehrane širokih slojev zelo težaven problem.

Rojstni dan angleške prestolonaslednice

London, 20. aprila. j. (Reuter). Angleški kralj in kraljica sta odpotovala na grad Windsor, kjer bo jutri svečana proslava 14. rojstnega dne princeze Elizabete. Pred odhodom v Windsor je angleški kralj sprejel v avdienci angleškega poslanika v Kodanju Charlesa Howarda Smitha, ki je suverenu poročal o položaju v danski prestolnici neposredno pred vkorakanjem nemške okupacijske vojske.

Poslanik Henderson odpotoval v Pariz

London, 20. aprila. s. (Ass. Press). Bivši nemški veleposlanik v Berlinu Henderson je danes z letalom odpotoval v Pariz.

Stiki z Madžarsko

Beograd, 20. aprila. AA. Trgovinski minister dr. Ivan Andres je obvestil madžarskega poslanika na našem dvoru, da se bo odzval povabilu madžarske vlade in udeležil otvoritve budimpeštanskega veleposlaništva 26. t. m.

Dopolodne je madžarski poslanik Bakacz Bessenyi obiskal finančnega ministra dr. Suteja, s katerim je imel daljši razgovor.

Upokojena admirala

Beograd, 20. aprila. p. Službeni »Vojni list« objavlja, da so upokojeni viceadmiral Marjan Polić, kontreadmiral Vladimir Marjašević, kapetan bojnega broda Konstantin Grubešić.

Dvojni umor v Han Pijesku

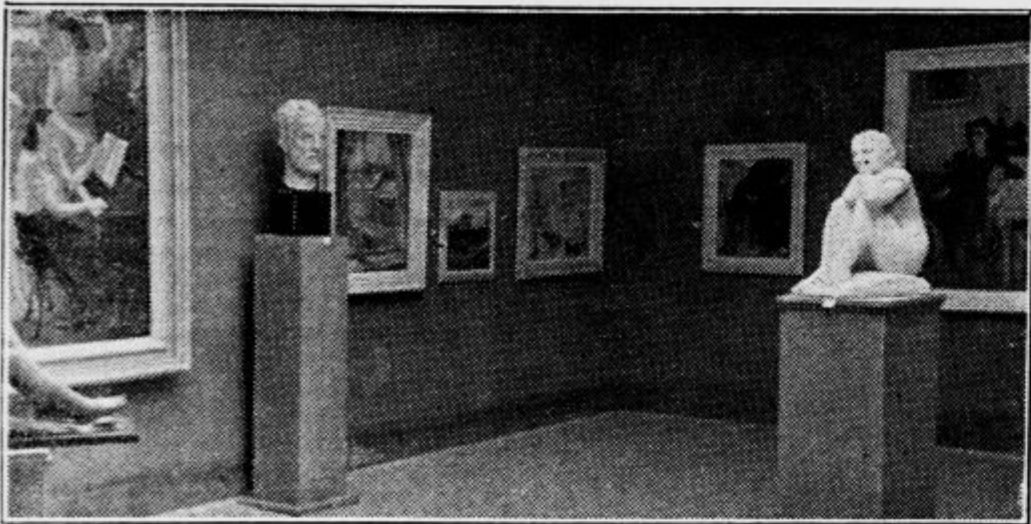
Sarajevo, 20. aprila. o. Snoci okoli 23. se je pripetil v Han Pijesku skrivnostni umor. Inž. Mustafa Krajšnik, ki je prišel pred nekaj dnevi v Han Pijesak, da prevzame šumsko upravo, je spremljatelj učitelj Milko Baković do poslopja osnovne šole, kjer je stanovale. Ko sta prišla do šole in se je od nje poslovil, je naenkrat počil strel iz puške. Krogla je zadela učitelja Bakovičev, ki se je takoj zrušila. Takoj nato je počil še drugi strel, ki je zadl inž. Krajšnika v glavo ter ga na mestu ubil. Učitelja Milko Bakovičev so hudo ranjeno prepeljali v sarajevsko bolnišnico, kjer pa dvomijo, da bi ostala živa. Orožniki so mogli doslej samo ugotoviti, da je morilec streljal iz lovske puške. Davi je odpotovala v Han Pijesak iz Sarajeva posebna policijska tehnična komisija s policijskim psom.

Iz železniške službe

Beograd, 20. aprila. p. Iz Beograda so bili v železniški službi premeščeni v Novi Sad višja kontrolorja Josip Stelan in Fran Mihal Puc ter kontrolorja Mirko Končan ter Jernej Limpel.

Naši kraji in ljudje

Jubilejna razstava je podaljšana

Pogled v oddelek »Neodvisnih«

Ivan Vavpotič: Calle

Jubilejna razstava bo vendar podaljšana! Vsem onim, ki so izrazili željo, naj bi se velika jubilejna razstava v Jakopičevem paviljonu še za teden dni podaljšala, javlja Društvo slovenskih likovnih umetnikov, da je podaljšanje omogočeno, ker izostane nameravana razstava, ki naj bi sledila sedanji. Tako bodo prišli zamudniki tudi na svoj račun. Naj pojasnimo, da je pred štiridesetimi leti število obiskovalcev 1. razstave prekoračilo 5000! Naj bi slovensko občinstvo pokazalo, da se v teh 40 le-

Saša Šantel: Podoba slikarja Mirka Šubica

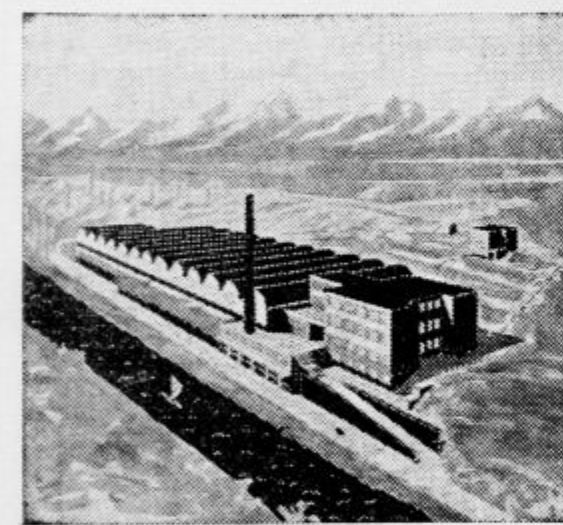
tih ni razvila samo slovenska likovna umetnost, ampak da je naraslo tudi zanimanje in razumevanje za umetnost med slovenskim narodom. Naj bi vsakdo smatral za svojo kulturno dolžnost, da se osebno prepriča o delu naših likovnih umetnikov! Razstava ostane torej še odprta do vstega 28. aprila.

Tekstilna šola v Kranju dobi nov dom

Za novo stavbo je odobren kredit 7 milijonov din — V kratkem bo razpisana licitacija prve skupine del

Ljubljana, 19. aprila

Kranju se v doglednem času obeta spoštovanja vredna gradbena obogatitev. Na tehničnem oddelku banske uprave je inž. arh. Navinšek dovršil velikopotezen načrt za novo poslopje državne tekstilne šole, in ker je načrt že dobil pristojno odobritev, smemo bržkone upati, da bo mestna občina pospešila formalnosti in bo licitacija del že v kratkem razpisana. Financiranje gradnje je zamisljeno tako, da bo

kranjska mestna občina najela posojilo v znesku okrog 7 milijonov din, anuitete pa bo amortizirala banska uprava iz svojih sredstev. V proračun za tekoče leto je banska uprava že stavila prvi obrok v znesku 3/4 milijona din. Celotni stroški za zgradbo in instalacije so proračunani na 6.833.822 din, na zgradbo samo odpade od tega din 5.383.822, na instalacije pa 1.450.000 din. Najprej bo razpisana licitacija za zidarska, železobetonska, tesarska, krovna in kleparska dela za vsoto 3 in pol milijona din. Z izvršitvijo te zamisli bo rešeno eno najbolj nujnih vprašanih našega strokovnega šolstva, hkratu pa tudi eno največjih vprašanj gradbenega razvoja kranjskega mesta.

Nova tekstilna šola bo stala nad kanalom Majdičeve elektrarne, med starim drevoredom in potjo, ki se odcepi od državne ceste Ljubljana-Bled. Glavni del zgradbe bo stal na terasi v povprečni širini kakšnih 30 m in s podožno osjo skoraj točno v smeri sever-jug. Namen, ki bi mu poslopje služilo, že sam po sebi deli zgradbo v šolski del s predavalnicami, risalnicami, laboratorijem in uravnimi prostori ter v objekt z delavnicami za praktične vaje, ki je pa tako obsežen, da tvori popoln tovarniški obrat s skladišči, vodi in z lastno požarnsko, napajalno in ogrevalno centralo. Tlorisna zasnova zgradbe

je kotlikar mogoče prilagojena terenu. Prostori, ki zahtevajo neposredno zvezo z zunanjimi komunikacijami, so situirani ob sami cesti (kotlarna, s prostori za kurivo in strojnica) ali pa je urejen do njih dovolj udoben dovoz (menza z gospodinjskimi prostori, dovoz surovin v šede).

Šolski objekt je dostopen na koto kleti po 3,5 m široki rampi s padcem 18 stopinj. Vhod je situiran pravokotno na podolžno os poslopja in preide preko odprte pokrite veže v osrednjo vežo, ob kateri so levo in desno nameščeni upravni prostori, konferenčna soba, knjižnice in stranišča. Sistem z osrednjo vežo je izveden tudi v naslednjih dveh etažah, od katerih je prva izbrljena za kemične predavalnice in laboratorije, podaljšek veže pa za veliko galerijsko predavalnico za 60 oseb, v drugi etapi pa so risalnice in kabineti. Velika risalnica je ločena od hale s skladno steno in se po potrebi lahko združi z njo v dvorano za prireditve, ki bo imela površine 145 m². Etaže so povezane s centralnim stopniščem. Pinski zaklon je dostopen po posebnem stopnišču iz delavnice, iz zaklona pa drži hodnik, ki preide do stop-

Na delo za povzdigo narodnega duha Poziv naših vojnih dobrovoljcev vsem narodnim organizacijam

Sreska organizacija vojnih dobrovoljcev kraljevine Jugoslavije v Ljubljani je kot sestavni del vsedržavne dobrovoljske organizacije po svoji ideologiji, po načelih in pravih nepolitičnih organizacijah, saj združuje vojne dobrovoljce — Srbe, Hrvate in Slovence — brez razlike prepričanja. Kljub temu pa je že po svojem bistvu poldicana, da čuva z vso resnostjo nad razvojem in rastjo naše skupne države Jugoslavije, za katero je dala življenje in mladost nepregledna vrsta njenih tovarišev. Iz brezkompromisne, krvave in zmagosne borbe za ustanovitev Jugoslavije pred 25 leti izvira danes ogromna odgovornost za to, za nas vse odredilo državno tvorbo — to pa je obenem tudi legitimacija, da vojni dobrovoljci ob nevarni uri svari, svetujejo in povedo, kar se mora povedati.

Tak nevaren čas je tu. Ena tretjina zemeljskega prebivalstva je oborožila svoje čete, da se vsak trenutek lahko spopadejo v smrtonosni borbi na življenje in smrt. Zdrav razum narekuje tudi nam, da zberemo vse moči, da bi nam preteče orjaško obračunavanje med velesilami ne zazgalo našega skupnega doma in nas ne potegnilo v pogubonosni vrtiline.

Kdor se hoče ohraniti v takem času, mora biti močan, močan pa je tisti, ki je urejen, edin in složen. Z neizmerno bridkostjo in gnevom gledamo vojni dobrovoljci, kako se premogni odgovorni in neodgovorni elementi v državi ne zavedajo zgodovinskega in nevarnega časa, pa z nepopisno lahkomišelnostjo in sebično zlobo rušijo obrambne zidove, ki čuvajo našo največjo svetilno Jugoslavijo. Potvarjajo ali prikrivajo našo pravo zgodovino, uvajajo riskantne eksperimente ter projektirajo nove za življenje nezmerno tvorbe, kar vse v nobenem oziru ne krepi edinstva in sloge, marveč razedinjuje, atomizira ter slabi ono, kar so z muko ustvarili najbolj sinovi Jugoslavije s kraljem Aleksandrom I. Zediniteljem na čelu.

Odveč bi bilo poudarjati posebno težki položaj Slovencev v tem času; še težji je kot je bil pred začetkom svetovne vojne 1. 1914. Takrat je bila nacionalna dolžnost: boj za svobodo, ki je še niso imeli; danes pa gre za obrambo svobode, ki jo že imamo. Toda naša nacionalna pripravljenost ni boljša kot je bila 1. 1914. Po tolikih letih še vedno nasprotujejo čisti nacionalni misli s pretiranim individualizmom iste struje kot tedaj, še pomnožene z novimi individualističnimi koristilovci, ki nečisto priznati, da se si venstvo, hrvatstvo in srbstvo more ohraniti samo v jugoslovanstvu in da smo Slovenci, Hrvati in Srbi kot individualni drobci zapisani isti usodi, ki jo danes s tolikimi mukami in težkimi žrtvami preživljajo Čehi in Poljaki. Zato

— Po pogosti nosečnosti morejo žene z dnevnim redno uporabo pol kozarca naravnih »Franz-Josefov« grenke vode, začne na tešče, z lahko do sedaj izpraznjenjem črev in urejeno delovanje želodca. »Franz-Josefov« voda je davno preizkušena, najtopleje priporočana in se dobi povsod.

Ogl. reg. S. št. 40474/32

nah na spodnjo cesto. Tovarniški objekt je po hodniku neposredno zvezan s pritličjem šolskega dela. Na prehodu so tudi garderobe z umivalnicami, prhami in toaletami. Poleg delovnih dvoran s pripadajočimi skladišči obsega tovarniški del še laboratorij s pisarnami.

Zidovi in stene šolskega poslopja bodo nad betonsko kletjo izvršeni skoraj izključno s polno opeko. Obremenjeni deli bodo zidani v cementni malti, glavni konstruktivni stebri pa bodo železobetonski, prav tako vsi rebrasti stropovi, razen stropa nad drugo etažo, ki bo kombinacija železobetonskih nosilcev in lesenih stropnikov. Odprtine velike predavalnice in risalnice bodo proti zahodu zadane s steklenimi zidaki, prav tako zgornja polovica stene med garderobami in zveznim hodnikom. Vsa kleparska dela bodo izvršena s pocinkanimi železnimi ploščami. Tla osrednje hale bodo obložena z gumijem, v predavalnicah pa bodo tla parketna. Tovarniški objekt bo zrajen po takozvanem Zeissovem okvirnem sistemu, ki dovoljuje maksimalne razpetine in daje zaradi kupolaste prekritja najugodnejše razpršeno svetlobo. Tla v tovarniškem delu bodo po večini iz skrilota, ki po izkušnjah v tekstilni industriji najbolj omejuje prahenje. Podstavek obeh objektov bo obložen z umetnim kamnom. Dvoznice rampe in obhodi ob poslopu bodo makadamizirani.

je zadnji čas, da napravimo konec pretiranemu individualizmu in se združimo vsi v zavesti skupnega izvora in usodne povezanosti kakor je to v borbah za naše narodno osvobodjenje pokazala srbska vojska z vojnimi dobrovoljci.

Tudi danes nam nihče ni bližji kot so nam blizu bratje Srbi in Hrvati. Zato tesno strnjeni okrog našega mladega kralja Petra II. moramo biti vedno pripravljani na to, da bomo branili sebe sami s svojimi lastnimi sredstvi in s svojo lastno krvjo: kajti edini varen in svoboden dom za vse Slovence, Hrvate in Srbe je Jugoslavija. To je naš življenjski prostor in njegov zemljepisni položaj ter vojaško-politični pomen nam nalagata neprestano čučenost in skrajne moralne ter fizične obrambne napore.

Iz omenjenih razlogov dajemo vojni dobrovoljci danes pobudo v tem smislu, da vabimo vse naše nacionalne, kulturne in

Izplačevanje prejemkov v mobilnem in vojnem stanju

Važno za vse upokojence in upokojenke, pa tudi za invalide in druge vojne žrtve

Dravska finančna direkcija v Ljubljani objavlja:

Ob morebitni mobilizaciji ali če nastane vojna, državni upokojenci in invalidi ne bodo več dobivali svojih prejemkov po pošti. Po uredbi o izplačevanju prejemkov državnih plačevancev v mobilnem in vojnem stanju z dne 18. novembra 1939, M. s. št. 1508; in po pravilniku o načinu izplačevanja prejemkov državnih plačevancev v mobilnem in vojnem stanju z dne 4. decembra 1939 št. 37.600-L bodo v takem primeru prejemke izplačevali vse državne blagajne brez razlike proti pobornicam in sicer na podlagi plačilnih knjižic za mobilno in vojno stanje. Predmetne plačilne knjižice je finančna direkcija za svoje plačevance že izstavila. Državnim upokojencem, invalidom in ostalim vojnim žrtvam jih bodo vročile pristojne občine. Vsaka stranka bo morala prevzem svoje plačilne knjižice potrditi s svojim podpisom na posebnem seznamu in plačati zanj 3 din. Le v izjemnih primerih sme občina izročiti knjižico pooblaščenca, če ji le-ta izroči upnikovo nekolikavno pisмено pooblastilo.

Plačilne knjižice so izstavljene po stanju prejemkov in odbitkov iz začetka leta 1939. Poznejše spremembe se bodo upoštevale šele v primeru, če nastane mobilno ali vojno stanje. Državnim plačevancem se bo moral tedaj zgledati pri najbližji, kateikoli državni blagajni, ki bo spremembe v prejemkih in odbitkih vpisala v njih plačilne knjižice za mobilno in vojno stanje na podlagi kuponov začetne čekovne nakaznice, po kateri bo upokojenec, invalid ali vojna žrtev posredno dobila prejemke po pošti. Kuponi čekovnih nakaznic so torej odselek zelo važna listina. Vsakokratni poslednji kupon naj vsaka stranka zelo skrbno shrani, ker bo morala z njim, če nastopi mobilno ali vojno stanje, dokazati, da ima še vedno pravico do prejemkov.

27. IV.
do 6. V.
1940 1.
XVII.
Salon

avtomobilov

»Goriva in uporaba« — Poljedelski stroji — Vino — Poletje in gospodinjstvo — Turizem — Narodna ročna dela.

Na železnicah od 22. IV. do 11. V. brezplačni povratek, na jadr. parobrodih višji razred za ceno nižjega.

tudi politične organizacije k takojšnjemu najodločnejšemu, načelnemu konstruktivnemu delu. S sestanki in shodi, z govori in predavanji, s peserom in s kleno besedo brez praznih fraz je treba med članstvom in narodom od moža do moža, od žene do žene — neprestano pojasnjevati, kaj resnično koristi ohraniti s tako težkimi žrtvami najboljše od nas priborjene tako dragocene svobode — in kaj ji nevarno škoduje s strani tistih, ki jim je nezastuleno padla v naročje. Tako se bo hitro ustvarilo zdravo in pozitivno javno mnenje, kar bo v največje oporo naši hrabri narodni vojski pri izvrševanju njenih velikih nalog.

ČUVAJMO JUGOSLAVIJO!

UPRAVA

Oglejte si novi model

PUCH

200 LUXUS

IGN. VOK

Ljubljana - Tavčarjeva ul. 7

Beograd sam in njegov velesojem

Še daleč pred Beogradom, ko vlak drvi z osemdesetimi kilometri čez plodni Srem, se tu in tam zaiskre v jutrnem solncu iz prva čisto majhne, lesketajoče se solze, ki pa postajajo čedalje večje, čim bliže jim prihajamo. Voda je celo tu opravljala svoje razdiralno delo...

Ravnino motijo samo cerkveni zvoniki in v daljavi silhueta fruškgorskih pobočij, kjer bo kmalu vzcvetela trta in se vsak dan smehljala žarečemu solncu.

Deset kilometrov pred Beogradom ima zemlja že umazano svinčeno barvo. Kjer je polje že pogledalo iz vode, je pokrito z blatno skorjo. Pred mesecem dni je plug razrezal v te njive brazde, da bi rodile, in brana jih je izravnila, zdaj pa od vseh strani reži samo blato, ki ne bo dalo pridelka. Strjene kepe blata se bodo čez poletje sesule v prah, jeseni in pomladi jih bo kmnet spet obdelal, toda kdo ve, ali ne bo prihodnja pomlad spet prinesla gorja in solz.

Pred Beogradom se je razlilo celo jezero. Veliko je kakor Blejsko ali Bohinjsko. Morda še večje. Nevarnejše in hudobnejše je zanesljivo. Hiše stojijo v njem, zalite do ostrišij. Večina jih je že nagnjena. Opeka se je s steh sesula v vodo, da zdaj štrle nad tem pošastnim, toda v jutrnem solncu še lesena ograjda, ki kažejo, kje so pred mesecem dni živele srečne, čeprav ubožne družine. Pri nekaterih hišah so se porušili že tudi zidovi, ki so se vdrli v blatno podvodno zemljo. Brez temeljev so bile te hiše. Sirotniki so jih iz opeke, blata in trstike postavili tako, da jim je bila sočna sremska zemlja za tla v sobah.

Kdo bo tem ljudem spet postavil beraško streho nad glavo?

Zdaj so vsakdanji prizori, da v zasilnih čolnih, zbith iz desk, veslajo ali se odri-vajo s palico okoli hiše žalostne družine in poizkušajo rešiti, kar je kalna voda odnesla iz sob, pa se je zadržalo med podstrešnimi gredami in letvicami, ki jih je prej skrivala opeka.

Jezero sega še zdaj do železniške proge, tako da vagoni na Stranskih tirih še stojijo v vodi.

Ali bo mogel Beograd ukrotiti vodo in zgraditi na tem močvirju med seboj in Zemunom novo mesto?

Na griču, ki je po njegovem hrbtu in rebrih posejal Beograd, zdajdo neprestano že dvaindvajset let. Polovica starih hiš, ki niso bile dosti boljše od tistih, ki jih je bila voda zalila v močvirju med Beogradom in Zemunom, je že podrti. Namesto njih stoje tam donebnice — donebnice vsaj za naše razmere, ki je v njih hiša s petimi, šestimi ali celo sedmimi nadstropji že orjak, da govorimo o njem kakor o velikem dogodku.

Toda druga polovica starih pritličnih hiš, med katerimi je nekaj večjih hiš, saj je že predvojni Beograd poznal nekaj enonadstropnih, dvonadstropnih ali celo trinadstropnih hiš, še stoji. Zraven orjakov so zdaj tu še zmerom pritlikavke in v njih je življenje, ki ni preveč občutljivo za snago. Teh pritlikavk še dolgo ne bodo iztrebili. Nekaterih bi bilo pa tudi škoda. Vsa mesta ljubosumno hranijo spomine na davnjino, zdi se pa, da se jim v Beogradu časih kar preveč ogibajo.

V osrčju mesta je še dovolj prostora, in tam naj bi gradili moderni Beograd, nekateri del mesta pa naj bi ohranili, kakršni so bili pred nastankom naše svobodne države. Tam naj bi bil majhen, živ muzej starega Beograda, ki ga zdaj vidimo samo daleč izven njegovega srca.

Slika sodobnega arhitektonskega Beograda še ni urejena. Nešteto ima palač, ki bi jih lahko kot enakovredne telmovalke postavili k prilicam na newyorskkih avenijah ali streetih, vendar pa dajejo zdaj včasih tako grotesken vtisk, kakor če bi naš ljudstvom, nebotični presadili k tistim starodavnim, skromnim, pa vendar lepim hišam, ki so se stisnile med Ljubljano in pobočjem našega Grada.

Tudi ljudje so v Beogradu takšni. Prav zanesljivo nima nobena evropska pristolnica na svojih ulicah tako pisanega življenja kakor naš Beograd. Mimo razkošnih limuzin, ki so stale po več stoletih dirajev, in mimo prevečenih palač ki so stale po več desetih milijonov, se izprehajajo najubožnejši in najbogatejši v naši državi. Gospodje, ki so vajeni le avtomobila in udobja, in ubožci z juga, ki pomladi, poleni in jeseni žagajo v Beogradu drva, prinašajo težke tovore in opravljajo najbolj umazana dela, da bi pred zimo ponesli s seboj v gorske vasi vsaj toliko, kolikor gospodje iz prevečenih palač in razkošnih limuzin zapravijo v eni sami noči.

Dejela so nasmejana na kor preveč spominjajo na podobe mojstrov predznih barv, fantje pa mislijo, da jim pripada ves svet. Toda fantje in dejela so takšna, kakor zdaj. Ko ugriznejo v prvi kos kruha, ki so si ga sami prislužili, spoznajo življenje in se mu postavijo v bran. Dejela pa postanejo mlade mamic, potem stroge matere, ki svere svoje hčere pred ulico in pre-

drznimi lepotečnimi barvami, pa jim naposled podležejo in jih ne karajo več, ampak ostare in zbajo vnučke.

Nasmejana in včasih kar razuzdana mladost beograjskih ulic ne pomeni, da je tam umrl zmisel za družino in lepoto v resničnem življenju. Do prvega kosa trdo zaslužene kruha pa naj bo pot nasmejana.

★

In zdaj se o sejnju nekaj besed. Če bi se spuščali proti njemu zvečer, ko zažari ves Beograd v neizmernem številu žarnic in transparentov, ko je navzkrižni vodomet na Terazijah modro razsvetljen in ko je videti, da počiva most med prestolnico in Zemunom na Edisonovem izumu, ne pa na ogromnih jeklenih vrveh, bi bil vtisk morda drugačen. Čez dan je nekoliko manj vreden...

Sredi največje naglice po strmini navzdol proti Savi se tramvaj ustavi. Neroden človek je stopil na stopnico tramvajskega voza. Straznik je dvignil roko, ustavil voz in postavil nerodnega spet nazaj na cestišče. Na stopnicah se vozijo je prepovedano. V Ljubljani policija tega ne ve, saj strazniki sami silijo na stopnice in v vozove celo takrat, kadar je v njih kakor v škaflih s sardinami. Ljubljanska policija bi se v Beogradu lahko naučila še nečesa: brzdati avtomobiliste. Kadar se tramvaj ustavi in potniki izstopajo, ga avto nikoli ne sme prehiteti. To obzirnost poznajo v Beogradu celo tisti avtomobilisti, ki imajo zraven številke pritrjeno še tablico s CD, kar je znak, da pripadajo diplomatskemu zboru. V Ljubljani se za takšno obzirnost do pešcev ne zmenijo ne avtomobilisti, še manj policija.

Zdaj se je tramvaj že vzpel na savski most.

Pod nami se je spet razgrnilo jezero in potem smo dohiteli sejem.

Pred vodom jugoslovenske zastave, bolgarske, italijanske, s kljukastim križem, madžarske in turške.

Po enodušnem priznanju samih Beogražčanov je letošnji sejem natančna podoba lanskega in celo predlanskega. Nobenega novega poudarka mu niso dali razen zastav celo tistih držav, ki na sejmu sploh niso zastopane, čeprav imajo svoje paviljone. Če bi hotel biti poreden, bi moral reči, da so letošnji pomladni sejem v Beogradu sestavili Nemci, Slovenci, Italijani in — čisto vsakdanje izlozbe trgovin v glavnih in stranskih beograjskih ulicah. Zato vam o sejmu niti ne morem ničesar posebnega povedati.

Toda eno dobro lastnost ima beograjski sejem vendarle. Ko ga zapro, je resnično zaprt. Vsak večer menda od devetnajste do šeste ure prihodnjega dne. Če bi to še v Ljubljani poizkušali posnemati in če bi tudi v Ljubljani odpravili tisti nezmočni cirkuški vrišč, ki pozno v noč odnema vse dni ljubljanskega velesajma, bi s tem storili veliko uslugu ljudem in ugledu našega mesta. Saj menda vendar lahko nam samim in še bolj tujcem pokažemo tudi kaj drugega kakor cigansko vresčanje in tobogan v vlogi glavne privlačnosti nočnih prireditev našega velesajma.

Na beograjskem sejmu si je zvečer ob devetnajstih vse že čisto tiho.

Samo v neštetih kavarnah odmevajo iz gri bolehnih pevk, razne popevke...

Vladimir Regaly

Narodno-obrambna kreditna zadruga v Celju kliče narodno može in žene v svoj krog!

Gospodarstvo

Kmetijska zbornica proti dviganju žitnih cen

Zadnje dni smo na tem mestu obširno razpravljali o vprašanju žitnih cen, s posebnim ozrom na ponovni znatni dvig cen, ki smo ga zabeležili zadnje tedne, kar pomeni udarec predvsem za dravsko banovino, saj mora naša banovina na leto uvažati velike količine žita. Preteklo sredo smo med drugim navedli, da ne moremo verjeti, da bi Kmetijska zbornica za dravsko banovino soglašala z resolucijo, ki je bila sprejeta na nedavni konferenci v Direkciji za prehrano. Na tej konferenci je bila, kakor je znano, postavljena zahteva, da se z nobenimi ukrepi ne sme omejevat dviganje cen kmetijskih proizvodov, kar volja trenutno predvsem za pšenico in koruzo. Tem bolj nas je presenetilo, ko smo naslednji dan čitali v »Slovenecu«, da je bila na tej konferenci zastopana tudi Kmetijska zbornica za dravsko banovino in nikjer ni bilo besede o tem, da bi zastopnik Kmetijske zbornice ugovarjal zahtevi, iznešeni v resoluciji. Glede na velik pomen, ki jo ima cena pšenice in koruze za vse slovensko gospodarstvo, bo tudi našo širšo javnost zanimalo, da se je plenum Kmetijske zbornice na večerajšnji seji postavil proti dviganju žitnih cen.

Šesto zasedanje Kmetijske zbornice za dravsko banovino je večeraj dopoldne otvoril predsednik g. Martin Steblovnik. V svojem govoru je omenjal razne težkoče in ovire, ki niso pustile, da bi se mogli izvesti kakšni večji načrti. Negotovitost, ki je nastala zaradi mednarodnih zapletov, se je v letošnjem letu še stopnjevala.

Podražitev pšenice in koruze

Za njim je podal glavni tajnik zbornice g. dr. Lavrič obširen pregled razvoja na tujih in domačih tržiščih v preteklem, kakor tudi v letošnjem letu. Posebno pažljivo je posvetil žitnicam in predložil nekatera kritična dejstva naše žitne politike. Dvig žitnih cen je neugodno odjeknil v pasivnih krajih, kjer velik del kmetov kupuje žito, a oni, ki ga prodajajo, so ga prodali že v jeseni po mnogo nižjih cenah. Zato se čujejo hude pritožbe zaradi Prizadove politike, ki ni nastopila, da bi reguliral cene tudi navzgor in tudi ni skrbel, da bi se cene stabilizirale, da bi tako zaščitili tudi potrošnike.

Prizad je lani pokupil okoli 36.000 vagonov pšenice, ki jo je delno izvozil, delno prodal vojaški upravi in direkciji za prehrano. Danes nima nobene zaloge in ne more prav nič vplivati na trg. Napram sedanjim visoki ceni je zavzela Novosadska kmetijska zbornica in z njo še nekatere druge stališče, da je ta dvig upravičen. Mi smo sicer vedno za visoke cene kmetijskih pridelkov, toda takrat, ko kmet prodaja, ne pa takrat kadar velik del kmetov kupuje in ko samo majhen del veleposrednikov večinoma tuje narodnosti zadruže žito. Vlada pripravlja zaradi tega uredbo o intervenciji na trgu pšenice, ki bo spremenila dosedanja Prizadova politika.

Govorec o koruzi, je poudaril g. dr. Lavrič, da na trgu koruze Prizad ne intervencira. Izvoz koruze je izredne važnosti za naše devizno gospodarstvo, tako da velja pravilo, da je ob dobrem izvozu koruze dosti deviz in obratno. Sedanja visoka cena koruze pa je močno prizadela zlasti pasivne kraje. Cena koruzi pa zaradi povpraševanja pasivnih krajev še vedno raste in je država napram temu skoraj brez moči. To stanje skuša omejiti vlada s popisom zalog, z dokupom v inozemstvu in z omejitvijo izvoza svinj. Povečanje cen ni šlo niti najmanj v korist našega kmeta, temveč v njegovo škodo, česar ne smemo pozabiti, ako se govori o povečanju cen kmetijskih pridelkov in povečanju kmetov kupne moči.

Glede živinoreje je položaj prav tako nezadovoljiv, saj ni dvig živalskih cen v skladu s podražitvijo drugih predmetov. Glavni vzrok nizkih cen je pač okolnost, da je šel naš izvoz predvsem v Nemčijo, ki pa ima sama zelo stalne cene in ni pristala do zadnjega na nobeno povišanje. Pri vsem tem pa je treba poudariti, da je glavna potrošnja mesnih produktov doma, ker izvažamo le 10% letnega prirastka, zato bi bilo treba povečati domači trg.

Za les je nastalo zadnji čas veliko povpraševanje in so se cene dvignile na višino, kakor jo nismo imeli v povojni dobi, čeprav tudi pri lesu ni mogel kmet izkoristiti konjunkture, ker so prekupci že prej pokupili blago.

Vinska trgovina je v zastoji in je mnogo vina še v kletih vinogradnikov, zato so

cene vinu padle. Sadje in hmelj sta se dovolj dobro odrezala.

Huda zima ni napravila na žitnicah škode, pač pa so utrpeli sadovnjaki in vinogradi po mrazu in zajcu zelo občutno škodo.

Resolucije

Pri debati so stavili svetniki Kmetijske zbornice celo vrsto predlogov in so sprejeli soglasno predlagane resolucije, ki pravijo naslednje:

1) V težkih dneh, ko narodi v Evropi z veliko skrbjo gledajo v bodočnost, izjavljajo zastopniki slovenskega kmečkega stanu svojo neomajno ljubezen in pripravljenost do skrajnih žrtv za našo skupno domovino Jugoslavijo in za naš kraljevski dom Karadjordjevičev. Obenem izražajo željo, da bi se započeta nortanja ureditev naše države končno izvedla tako, da bo čim prej ustanovljena samostojna banovina Slovenija z vsemi kompetencami, ki jih ima banovina Hrvatska, ker se bo s tem država le okrepila.

2) Kmetijska zbornica ugotavlja, da oblastva doslej niso dovolj upoštevala njenih prošelj, predlogov, mnenj in zahtev, kar onemogoča uspešno izvrševanje zborničnih nalog. Zato zbornica ponovno opozarja oblastvo na svoje dosedanje zahteve, zlasti pa: a) na potrebo tesnejšega sodelovanja s kmetijskimi zbornicami pri izdajanju zakonov, uredb in ostalih ukrepov, ki v kakršnikoli obliki zadevajo kmečki stan; b) da se oprosti državne trošarine cement za kmetijske svrhe in odnosa za asanacijo podeželja in da se ta zahteva ne omalovažuje; c) da se nujno spreminjajo lovski zakon, pri čemer ne sme biti življenjski interes kmeta zastopavljen zaščiti sporta; d) da se izboljša kmetijska izobrazba, zlasti kmetijski pouk v ljudskih šolah; e) da se zavaruje kmečka posest, zlasti v pogledu prehajanja v nekmeeke in tuje roke in e) da se spremeni uredba o državni trošarini v tem smislu, da se dovoli plačevanje trošarine na vino in žganje po pavšalu in da se ne pobira trošarina pri zamenjavi vina za kmetijske pridelke med neposrednimi producenti.

3) Kmetijska zbornica poudarja od svojega postanka potrebo po pravičnih cenah za kmečke pridelke. Razvoj cen pridelkov, ki jih kmet prodaja, in onih, ki jih kupuje, je zlasti v dobi zadnje gospodarske krize šel v škodo kmeta, čigar pridelki niso imeli nobene cene, kar je dovelo do obubožanja kmečkega stanu in do zastoj v napredku podeželja. Zbornica se zaveda, da cene niso odvisne od dobre volje činitelev, da se na njih področjih, ki so dostopni državnim intervencijam, posveča pravična skrb vsem panogam kmečke proizvodnje. Velik del kmečkega prebivalstva, zlasti v pasivnih predelih naše države, mora kupovati žito in zato se ne more strinjati niti z dosedajšo politikjo žitnega režima, še manj pa s položajem, kakor je nastal v zadnjem času na trgu pšenice in koruze, od katerega ima korist majhen del večjih posestnikov iz žitordnih krajev, ki niso bili prisiljeni prodati svojega pridelka ob žetvi pri nizkih cenah in pa prekupčevalci. Prizadeta pa je s tem razvojem poleg ostalih stanov široka plast kmečkega prebivalstva, ki ne pridela dovolj žita. Kmetijska zbornica zahteva za vse kmetijske pridelke ne izvezemski žitaric, rentabilne cene, ki pa morajo biti stabilne, tako da dobi iste cene majhen kmet, ki je prisiljen prodati takoj ob žetvi, kakor večji producent. Vsaka možnost špekulacije mora biti preprečena. S cenami žita pa morajo iti v skladu cene drugih kmečkih pridelkov, zlasti živinoreje. To stališče zbornica tem bolj in vno- vič poudarja, ker ni letos prvič, da je prišlo zaradi izvozne politike in politike cen na žitnem trgu v poznejših mesih po žetvi do položaja, ki močno ogroža tudi široko plast kmečkega prebivalstva.

Volitve v 13 okrajih

Po uredbi o Kmetijskih zbornicah potče z junijem mandat polovici izvoljenim članom in so z žrebom izpadli svetniki v slezih: Celje, Črnomelj, Gornji grad, Kočevje, Kranj, Lasko, Lendava, Ljutomer, Logatec, Maribor desni breg, Ptuj, Slov. Gradec in Škofja Loka. Ti srezi bodo volili letos nove svetnike v Kmetijsko zbornico.

Najnovšeje podražitev bencinske mešanice utemeljujejo s tem, da je treba povišati ceno špirtu, ki se uporablja za mešanje z bencinom. Špirt se proizvaja po večini iz koruze, ki pa se je v zadnjem času znatno podražila in je nastala potreba, da se odkupna cena za špirt poviša ob 6 na 7.50 din. Tako vidimo, da podražitev žita vpliva tudi na ceno bencinske mešanice.

Drugi razlog za podražitev pa je zahteva kartela, češ da mora imeti večji izkupček, ker se je podražila nafta, ker so večji prevozniki stroški in je povišan carinski azijo. Kolikor nam je znano, se v zadnjem času nafta v Rumuniji ni podražila. Od skupnega povišanja cene v višini 35 par bo šlo v korist tvornicam špirta 24 par, v korist kartela pa 11 par pri litru.

Nadalje poročajo iz Beograda, da se na pristojnem mestu proučuje vprašanje povišanja kvot bencinske mešanice, ki jo dobe lastniki motornih vozil na bencinske karle. Višina novih kvot pa še ni definitivno določena.

Stanje klirinških računov z inozemstvom

Narodna banka je znova pričela izdajati izkaze o stanju klirinških računov z inozemstvom. Pravkar je izdala izkaz za 15. t. m. Zadnji izkaz je bil objavljen po stanju ob koncu februarja. Po najnovšem izkazu je znašal 15. t. m. saldo naših klirinških terjatev v Nemčiji 8.66 milijona mark (po zadnjem izkazu ob koncu februarja 10.3). Znatno je narasel saldo naših terjatev v češko-moravskem protektoratu, ki znaša sedaj 119.7 milijona Kč (81.5). V celoti znašajo sedaj naše terjatve v Nemčiji in v protektoratu okrog 300 milijonov dinarjev.

Nasproti Italiji smo imeli znaten klirinški dolž, ki se je v jeseni povzpelo celo na 140 milijonov dinarjev, potem pa je zaradi znatnega našega izvoza pričel zopet nado nazadovati. Ob koncu februarja smo bili Italiji v klirinu dolžni le še 35 milijonov din, iz najnovjšega izkaza od 15. aprila pa je razvidno, da je ves klirinški dolž odplačan in da imamo sedaj v Italiji klirinško terjatev v višini 27.4 milijona din. Če se bo saldo naših terjatev dvigal, bodo morali naši izvozniki vedno dalj časa čakati na vrstni red izplačila.

Naše klirinške terjatve v Turčiji znašajo 2.2 milijona din, v kliringu s Francijo 11.4 milijona din, v kliringu s francoskimi kolonijami 2.2 milijona din in v kliringu z Bolgarijo 2.4 milijona din.

Med pasivnimi klirinki zaznamuje klirng z Madžarsko saldo našega dolga v višini 35.7 milijona din. Rumuniji smo v klirinu dolžni 12 milijonov din, Slovaški pa 2.1 milijona din.

Dr. Bičanić — ravnatelj direkcije za zun. trgovino

V imenu Nj. Vel. kralja je bil z ukazom kr. namestnikov in na predlog trgovinskega ministra postavljen za ravnatelja direkcije za zunanjo trgovino (v skupini 3/1) dr. Rudolf Bičanić, ravnatelj Zavoda za proučevanje kmečkega in narodnega gospodarstva v Zagrebu. Novi ravnatelj dr. Bičanić se je rodil 5. junija 1905 v Belovarju, kjer je končal gimnazijo, nato pa je pravo študiral v Parizu in ga končal v Zagrebu. Še kot uradništvo društva Merkur je objavil več člankov in študij iz socialne politike. Pozneje je bil tajnik generaln. konzulata republike Peru in se je mnogo bavil z vprašanji trgovinske politike. Leta 1935, je stopil v zadrugo »Gospodarska sloga«, kot član ravnateljstva, kjer je vodil poslovna in agrarnih sindikatov. Leta 1936, je ustanovil v okviru »Gospodarske sloge« Zavod za proučevanje kmečkega in narodnega gospodarstva. Dr. Rudolf Bičanić je sodeloval v mnogih dnevnih in revijah ter je spisal številne razprave s področja gospodarske politike.

Z odlokom ministra za trgovino in industrijo je postavljen za predsednika sveta za zunanjo trgovino pomočnik ministra dr. Sava Obradović. Z ukazom kr. namestnikov ter na predlog trgovinskega ministra pa so postavljeni za načelnika splošnega oddelka direkcije za zunanjo trgovino (v 3/2 skupini) Dragoljub Milojković, dosednji šef finančnega oddelka mestne občine v Skoplju, za načelnika izvozne oddelka (v 3/2) dr. Dragoslav Mihačević, dosednji svetnik trgovinskega ministrstva, za načelnika za zunanjo trgovino (v 3/2) dr. Krešimir Hristić, dosednji vršilec dolžnosti upravnika zavoda za pospeševanje zunanje trgovine, in za načelnika oddelka za trgovinske sporazume (v 3/2) Boško Glogjević, svetnik trgovinskega ministrstva.

Gospodarske vesti

— Pri Državni hipotekarni banki so se v marcu hranilne vloge zmanjšale za 13.5 na 1191 milijonov (lani ob koncu marca 1512), medtem ko so naložbe fondov in kapitalov javnih ustanov narasle za 98 na 2815 milijonov (lani 2838). Ponovno so narasli med pasivami tekoči računi, namreč od 3824 ob koncu februarja na 4026 ob koncu marca. Hipotekarna posojila so se skrčila za 15 na 1763 milijonov (lani 1850), komunala pa so se povečala za 30 na 1878 milijonov (lani 1478). Dolg finančnega ministrstva se je dvignil za 55 na 766 milijonov (831), gotovinska sredstva pa so ostala v primeri s februarjem na skoro nespremenjeni višini 462 milijonov (lani 698). Postavka vrednostnih papirjev je končno narasla za 54 na 1280 milijonov (1118).

— Novi Sad zahteva podružnico Poštnice hranilnice. Generalnega ravnatelja Poštnice hranilnice dr. Milenka Markovića je te dni posetila delegacija novosadske zbornice za TOI ter mu iznesla zahtevo, da se v Novem Sadu ustanovi podružnica Poštnice hranilnice.

— V trgovinski register sta se vpisali nastopni tvrdki: »Ingo-promet«, invalidska gospodarska prometna družba z o. z. v Ljubljani (zakup hotelov, restavracij, krčem, okrepčevalnic, ki jih oddajajo državnima in samoupravna oblastva, prodaja inozemskih novic, pridobivanje koncesij za kinematografe in za avtobusni promet, oglaševanje na vseh državnih objektih in obzračje, in potovalne agencije; osnovna glavna 200.000 din; poslovanje: Zdravko Rus, vojni invalid, Zagorica-Bled, Ivo Marinko, prokurist, Ljubljana, Franjo Per. kapetan v pok. Ljubljana, Matko Jevak, trg. zastopnik Ljubljana; Anton Pinter, Tezno, občina Pobrežje (industrijski obrat za proizvodnjo sukanih lesenih in kovinskih potrebščin za tekstilno industrijo). — Pri tvrdki I. Andrašić, družbi z o. z. v Kranju je vpisano povišanje osnovne glavne na din 250.000. — Pri tvrdki »Condor« trgovski družbi z o. z. v Ljubljani je vpisana sprememba besedila firme v Goldmichel-Condor, družba z o. z. (obrat odsele: sestava in prodaja nalivnih peres Goldmichel). — Tvrdka Ljudveit Marx, tovarna lakov d. d. je prenesla svoj sedež iz Ljubljane v Kolibovo pri Domžalah. — Pri tvrdki R. Miklauc pri Škofu je zaradi smrti izbrisani javni družabnik Franc Drogenik, vpisan pa Andrej Smid; družbo zastopata in podpisujeta družbenici Marija Drogeniz in Marija Karolina Drogeniz.

— Konkurz je razglašen o imovini dolžnika Alojzija Vogrinčiča, pos. in gostilničarja v Korovcih (upravnik mase dr. Friderik Fleck, odv. v Murski Soboti: prvi zbor uprnikov 3. maja ob 9. prijavni dorek 23. maja, ugotovitveni narek 30. maja).

Bozre

Na ljubljanski borzi je znašal pretekli teden devizni promet 11.72 milijona din nasproti 8.74, 20.63 in 12.47 v prejšnjih treh tednih. Na efektinem tržišču so tečaji zadnje dni nekoliko popuščali.

Devize

Curih. Beograd 10, Pariz 8.90, London 15.71, New York 44.6, Brusel 74.70, Milan 22.45, Madrid 45, Amsterdam 236.75, Berlin 178, Stockholm 105.75, Sofija 5.50, Budimpešta 79.50, Atene 3.20, Bukarešta 2.30.

Blagovna tržišča

Zito

+ Chicago, 20. aprila, Začetni tečaji: pšenica: za maj 110.50, za julij 109.375, za sept. 109.875; koruza: za sept. 66.50.

ZIVINA

+ Maribor: 1. svinski sejem (19. aprila). Prigraniti je bilo 295 sovjet. prodanih pa 104. Cene so bile naslednje: praaci 5

do 6 tednov stari, 110 do 120 din. 7 do 9 tednov stari 125 do 140 din, do 4 mesce stari 200 do 250 din, do 7 mescev stari 320 do 400 din. Svinje so se prodajale po 7 do 10 din za kg žive teže in po 12 do 15 din za kg mrtve teže.

Ljubljanski trg

Kar čez noč se je ogrelo in je bil v soboto trg z zelenjavo tako dobro založen, kakor pred pol leta. Počasni popuščajo cene sveži zelenjavi. Sedaj se dobijo špnača, motovilec, regrat in radle po 1 din merica. Največ je na trgu zelenega radlača, ki so ga pri nas uvedle Primorice. Pred leti so ga ljubljanske gospodinje še komaj poznale, sedaj pa ga pridno kupujejo. Tudi rdečo redkvice smo končno dočakali.

Uvožena solata je še vedno po 16 din kg, medtem ko je bila lani ob istem času po 8 din. Solato iz Dalmacije je umorila huda zima in zato je ostala uvožena brez konkurence.

Cena perutnini stalno narašča in tudi jajca se počnejo več poceniti. Temu je v veliki meri krivo prekupčevanje, ki se je zadnje čase zopet hudo razpaslo. Krompirja je še vedno dovolj in ga prodajajo povprečno po 2 din kg.

Jabolka so že od 4 do 8 din za kg. Ker sedaj sadje zelo gnije, prodajajo stalne prodajalke jabolka razmeroma poceni. Rade bi hitro razprodale zalogo, da se izognejo škodi. Rib je bilo pretekli teden dovolj na trgu. Sardelice so bile v začetku tedna po 18 din kg, v petek po 10 do 14 din in v soboto od 8 do 10 din. Osliči so bili po 32 din, lokarde po 28 din, sipe po

BELEŽKE

Prijavljajte goste!

Banska uprava v Ljubljani opozarja prebivalstvo, da imajo oblastva nalogo, strogo izvajati predpise o prijavljanju prebivalstva. Po teh določilih se mora vsako bivanje v kakem kraju prijaviti krajevni policijski oblasti, kjer te ni, pa občini. Vsak hlastnik ali odgovorni upravitelj mora v 24 urah prijaviti vsakega stanovanca, ki se vseli v hišo, in v istem roku javiti tudi njegov odhod.

V selskih občinah velja ta dolžnost samo za uje državljane in osebe, ki niso stalni prebivalci tiste občine.

Upravitelj hotelov in vsakovrstnih prenočišč morajo vsakega gosta prijaviti in objaviti v 12 urah po prihodu, odnosno odhodu.

Oblastvom je naročeno, da strogo postopajo proti vsem tistim, ki bi kršili te predpise. Uredba o prijavljanju prebivalstva predpisuje za kršitev njenih predpisov globo do 500 din, ob neplačilu v določenem roku pa zapor do 10 dni.

Politični posveti

v Beogradu

V Beogradu se od petka mudi glavni tajnik JNS dr. Albert Kramer. Predsednik radikalne stranke Aca Stanojević je imel večeraj daljši razgovor s podpredsednikom stranke Mišo Trifunovićem in z bivšim zunanjim ministrom dr. Momčilom Ninčevićem. Po konferenci je bila seja ožjega glavnega odbora stranke.

Šef izvršnega odbora SDS Večeslav Vilder, ki se še nekaj dni mudi v Beogradu, je imel tam več političnih sestankov. Sinoči je odpotoval nazaj v Zagreb.

Naši ameriški rojaki proti habsburški propagandi

Glasila jugoslovenskih izseljencev v Zedinjenih državah objavljajo na prvih straneh odločne proteste naših rojakov proti habsburški agitaciji, ki jo je vodil po Zedinjenih državah bivši habsburški prestolonaslednik Oton. V protestih pozivajo jugoslovenske organizacije ameriško javnost, naj odkloni vsako pomoč predstavniku črnožolte dinastije, ki je stoletja in stoletja zatirala vse Slovane in bila glavni nosilec reakcije v srednji Evropi. Habsburžani danes sanjajo o ustanovitvi neke podnavske federacije pod njihovim vodstvom. Ameriška javnost pa naj bo prepričana, da po letu 1918 osvobodjeni slovanski narodi nikdar ne bodo pristali na obnovo habsburške monarhije in nadvlade v kakršnikoli obliki.

V zvezi z akcijo Otona Habsburškega se je vršila v Zedinjenih državah tudi cela vrsta protestnih shodov, na katerih so govorili predstavniki jugoslovenske, češke, slovaške in poljske emigracije proti nameram Habsburžanov.

„Mi smo na straži“

»Demokrate«, glasilo demokratske omladine v Beogradu, objavlja o političnem položaju uvodnik, ki se zaključuje takole:

»Pol Evrope je v vojni in plamenih. Od vseh strani nas vabijo in kličejo. Naš odgovor je jasen in znan od prve ure, ko je nastopil sedanji položaj: mir in nevtralnost. Toda moti se tisti, kdor misli, da smo Jugoslaveni za mir in nevtralnost za vsako ceno. Za nas sta še neprimerno dražji in svetelji od miru in nevtralnosti svoboda in neodvisnost našega naroda in naše države. V teh stvareh Jugoslaveni ne poznamo nobenega pomišljanja in morajo s tem računati povsod. Mi smo majhni in se ne vmešavamo v spore velikih. Nikomur pa ne bomo dopustili, da bi poskušal po svoje krojiti našo usodo. Mi gledamo z odprtimi očmi v svet in na vse dogodke, ki se razvijajo okoli nas. Tisti, ki nas smatrajo za naivne in neumne, pozabljajo, da smo se borili za svojo svobodo pod osmanskimi režimi in da smo bili ravno mi mojstri v razbijanju vekovnih držav. Danes jih mnogo živi med nami, ki režejo svoj kruh na tuj račun. Toda zgodilo se bo nekega dne, da jih bo zagrabila jeklena roka oborožene sile našega naroda in takrat se bo lahko marsikdo uveril, da je bilo pravočasno opazeno marsikaj, o čemer, kar danes mnogi mislijo, da je tako zakrito, da ne bo nikdar postalo očito.«

O internaciji

dr. Milana Stojadinovića

V zvezi z internacijo dr. Milana Stojadinovića poroča beograjski »Trgovinski glasnik«, da je bil g. dr. Stojadinović v petek popoldne odveden v Rudnik, kjer mu je odredeno bivališče. List pravi dalje, da »se pričakuje v zvezi s tem ukrepom še internacija nekaterih drugih oseb iz neposredne okolice dr. Milana Stojadinovića in iz vodstva t. z. Srbske radikalne stranke, ki so jo nedavno ustanovili prijatelji dr. Stojadinovića.«

Zdravilno delovanje

Rogaška mineralna voda

PRI KATARJU ZELODCA IN ČREV. se najuspešneje v prvi vrsti uporablja izvir Styria. Ta voda omehuje sluz in pospešuje delovanje želodca in črev. Za zdravljenje je treba tri do štirikrat na dan popiti v večkratnih požirkih približno 100 g zgrete vode Styria.

16 din, ošate po 18 din, oradi po 40 din, morski list 40 din., škampi-raki od 32 do 34 din, lignje ali kalamari po 30 din. Prvi mrak je sedit jkconan, prihodnji teden nastopi mesečina in bo le malo rib. Nasledni teden se prične drugi mrak in takrat bo bogat lov na lokarde, skuše in sardale. Izmed sladkovodnih rib je bilo dovolj belic po 12 do 16 din. Krapci so po 18 din, škupe so bile v petek po 20 do 24 din, v soboto celo po 14 din kg. Donavski smuči stane 28 din. posttrvi pa se prodajajo po 40 din kg.

Izredno ceno so dosegla drva. Cena je od 120 do 125 din m³. Pri Sv. Jakobu za vodo stoji več žag kakor voz z drvmi. Zagarji obupujejo, ker čakajo vse dni brez dela. Po tako visoki ceni se nihče ne zalaga in vsak kupi le za silo. Tudi drva bi morala priti pod kontrolo cen.

Glasilo dr. Laze Markovića o sodelovanju JNS in JRZ

»Delo«, glasilo ministra pravde dr. Lazarja Markovića, posveča poseben članek odnosom med Jugoslovensko nacionalno stranko in glavnim odborom Narodno radikalne stranke. List razumljivo ni zadovoljen s tem sodelovanjem, kljub temu pa priznava, da »postaja sodelovanje med NRS in JNS vedno tesnejše.« Pravi samo, da mu je to sodelovanje nerazumljivo, ker sede v vrstah JNS vendar ljudje, ki so sodelovali v šestojanuarskem režimu. Mi se čudimo »Delu«, da pri tem pozablja na dejstvo, da sedi tudi g. dr. Marković z ministri šestojanuarskega režima za isto vladno mizo in to z gospodi, ki so igrali v tem režimu zelo tehtno vlogo.

Klic po energični borbi proti draginji

»Nova pravda«, glasilo narodnega delavstva, posveča uvodnik zadnje številke naraščajoči draginji in težkemu položaju, v katerem se nahaja naše že itak skromno plačano delavstvo. List pravi med drugim:

»Imamo sicer kontrolo cen, toda praktično se je izkazalo, da ta kontrola ne zaleže dosti. Draginja stalno narašča in že zavzema obseg, ki navdaja vse konzumente z največjo skrbjo. Danes še lahko trdimo, da je draginja narasla v primeri s cenami lanskega septembra za 20 do 25 odstotkov. Predvsem stalno rastejo cene masti, mesu in kruhu. Tako doživljamo, da se najbolj draže najvažnejša živila. Država bo v tem pogledu morala nekaj ukrepati. Polovični ukrepi škodujejo več kakor koristijo. Treba bo energičnih ukrepov, sicer lahko doživimo še marsikaj.«

Krediti za hrvatski sabor

Včeraj je izšel iz tiska prvi proračun banovine Hrvatske. V proračunskem poglavju o vrhovni upravi banovine Hrvatske so tudi krediti za hrvatski sabor v skupni višini 7.790.000 din. Od tega je določenih 3.500.000 din za dnevne poslanecne članom sabornih odborov ter za funkcijske doklade predsedstva. 800.000 din je določenih za plače, stenografom in drugim saborskim nameščencem. Ostali zneski so namenjeni za materialne izdatke.

Gospodarsko sodelovanje Jugoslavije in Bolgarije

V bolgarski strokovni reviji »Bigarski tjtunec« (Bolgarski tobak) objavlja bolgarski gospodarski svetnik dr. Konstantin Mančev razpravo o gospodarski sgrajenosti Bolgarije in Jugoslavije. V razpravi prihaja do naslednjega zaključka:

»Ne samo po svojem bistvu, temveč tudi po svojih težnjah je jugoslovenska zunanja trgovina izredno podobna bolgarski zunanji trgovini. Prav zaradi tega pa moramo namesto konkurence na svetovnih tržiščih iskati sodelovanje ter povezanost svojih sil v skupni organizaciji za plasiranje najpomembnejših izdelkov, ki jih obe državi izvažata. Na tej osnovi pravilno pojmovanih interesov bomo lahko dospeli celo do carinske zveze, ki bo, kakor nam to kažejo zgodovinski primeri, najboljše jamčilo gospodarski in kulturni razvoj obeh držav. Tako urejeni gospodarski odnosi bodo končno pripomogli k rešitvi vseh ostalih vprašanj, ki še razdvajajo oba bratska naroda, ker bo vedno prijateljstvo postavljeno na granitno osnovo plodonosnega gospodarskega sodelovanja.«

Navodila nemškimi vojakom na Norveškem

Milanski list »Corriere della Sera« objavlja o položaju na Norveškem izvirna poročila s poljoja poročevalca v Oslu Indra Montanellija. V zadnjem dopisu piše med drugim, da ima vsak nemški vojak, ki je bil izkrcan na Norveškem, stalno s seboj posebna navodila za obveščanje z Norvežani. V njih so tudi naslednji stavki:

Naša lepa in napredna vas

Šmartno, biser Zadrebke doline

Ne bom opisal kake slovenske vasi, temveč bom skušal prikazati splošno gospodarsko-kulturno raven naše vasi in navesti nekaj misli za izboljšanje gospodarsko-kulturnega stanja.

Naša vas v pretežni večini še ni taka, kakor si jo želimo. Gospodarske, kulturne in higienske razmere so slabe. Stanovanjske hiše so vlažne. Ne-le stare, celo nove hiše gradijo naši ljudje, ne da bi jih izolirali. Ne trdim, da bi bilo povsod tako, saj imajo Gorenjci hišice, da bi se jih ne sramoval nobeden meščan. Hiše so dovolj velike in sobe prostorne, le čistoča je v njih nezadostna. Okna so majhna in skopo zmerom zaprta, da ne more v notranjost dovolj sonca in zraka. Lepo je, kadar krasijo okna ljubki nageljni ali kake druge cvetke, toda ne smejo ovirati pristopa svežemu zraku. Na mnogih krajih sem videl, da so ljudje pozimi zabili okna od zunanje strani, med okna pa dali žagovino, da bi ne mogel mraz v sobo. Zračni se le redko ali sploh ne. V takih neprepuščljivih prostorih spi po pet ali več oseb. Tu sezujejo in sušijo na peči mokre nogavice, čevlje in obleke. Ogljikov dvokis, izparine telesa in obilne kvarije zrak. Poleg tega nedostajajo postelje, saj po dve ali več oseb spi v eni. Čistoča posteljnine in telesnega perila je nezadostna. Ni čudno, da se v takih razmerah zaradi golazen, da se naglo širijo nalezljive bolezni in da je deca slabotna. Na higieno rok, telesa, perila ne da naš kmečki človek nič. Nič boljše prilike ne vladajo na dvoriščih. Ta so redkokoli posuta z gramozom in suha ali porasla s travo. Gnojnice in gnojničnih jam ni. Gnoj mečejo kar v jamo sredi dvorišča. Če nastopi deževje, teče gnojnica po dvorišču in cestah. Nad gnojnicami je odprto stranišče. Do fekalij lahko pridejo zlasti muhe in drugi mrčes, ki raznašajo nalezljive bolezni. Taka gnojnišča niso niti higienska in še manj racionalna.

Isto sliko vidimo v hlevih. Ti so največkrat zatohli, vlažni, z majhnimi okni in nezadostno ventilacijo. Gnojnice nima pravilnega izтока ter se pari v hlevih. Živina je dneve in mesece v takih hlevih in da taki hlevi ne vplivajo ugodno na zdravje in razpoloženje živine, je na dlani. Vodnjaki, vaške ceste in mlake, vse je treba izboljšati, vse čaka na pionirje napredka.

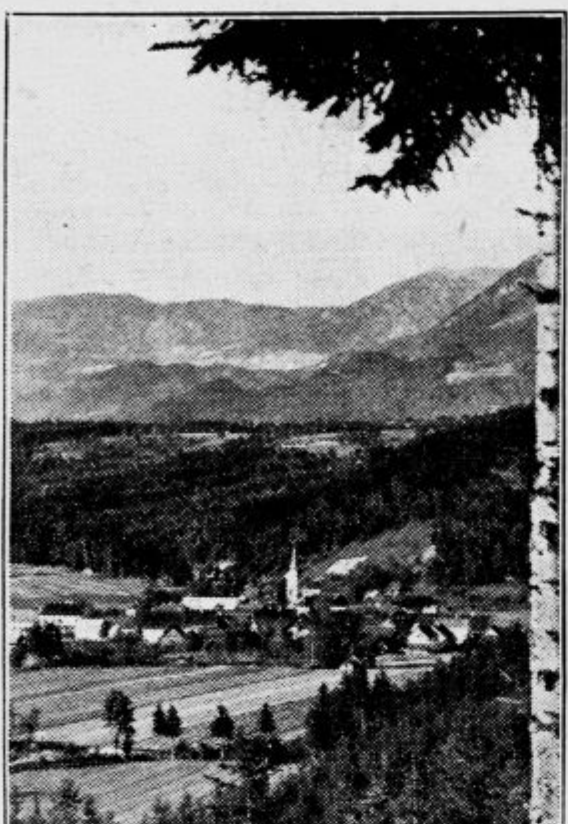
Vse zgoraj navedeno jasno pričja, da je treba temeljito izboljšati higienske, kulturne in gospodarske prilike naše vasi. A kako? Dvigati je treba prosvetni nivo našega kmečkega ljudstva. Vsi stanoviti imajo svojo strokovno izobrazbo, samo naš kmet nima nobene. Njemu naj zadostuje ljudska šola, ki pa ne more rešiti tega vprašanja. Nje namen ni strokovna izobrazba, temveč najsplošnejša priprava za življenje. Zato ljudska šola ne more skrbeti za strokovno naobrazbo kmečke mladine, čeprav ostane 90% učencev na kmetijah. To nalogo imajo naše kmetijske nadaljevalne šole. Njih smoter je strokovna priprava na poklicno delo in usposabljanje za aktivno udejstvovanje v vaškem občestvu.

Kmeti gospodari, kakor je gospodaril njegov ded, neracionalno, ker ni dovolj strokovno izobražen. Prav kmet bi se moral dobro pripraviti na poklicno delo, ker ima posel z živo materijo: z zemljo, živino in rastlino. Nujno mu je potrebno, da pozna svojo zemljo, da išče razloge dogajanja in da tem znanstvenim osnovam prilagodi svoje kmetovanje. Brez strokovne izobrazbe ni mogoče racionalnega gospodarjenja ni mogoče izboljšati kmetovne prilike. Predvsem mora učitelj kmetijskih nadaljevalnih šol obravnavati napake, ki jih kmetje delajo pri svojem delu. V nasprotju s strokovnimi kmetijskimi šolami pridejo v kmetijskih nadaljevalnih šolah do izraza samo one pridobitne panoge, s katerimi se ljudstvo peča v dotičnem šolskem okolju. Kmetijske in gospodarske nadaljevalne šole morajo črpati svojo snov iz resničnega poklicnega življenja in podrobno in vsestransko obdelati napake, ki jih delajo kmetje v svojem delu. Vzpostaviti mora obravnavanje vprašanj iz kmečkega poklicnega dela mora iti obravnavati vprašanja iz kmečkega občestvenega življenja. Kmet ni le delavec na polju, odnosno v vinogradu, temveč je kot človek tesno povezan s človeško družbo. Ne more ostati osamljen, temveč je povezan s tisočimi vezmi s čimtelji javnega življenja: z vasio, občino, državo, šolo, cerkvijo, davkarjo, sodiščem in raznimi kulturnimi, socialnimi in gospodarskimi ustanovami. Tudi z vsemi temi občestvenimi vprašanji se mora seznaniti, če hoče postati aktiven član človeške družbe in se v njej uspešno uveljavljati. Občestvena izobrazba mu bo zbudila smisel za stanovsko zavest. Kmet mora poznati delovanje vseh javnih ustanov, s katerimi pride v stik. Koliko gospodarskih nesreč bi bilo manj, koliko škoda bi se kmet obvaroval, koliko manj tožb bi bilo, če bi bil kmet bolje poučen v vseh vprašanjih, ki zadevajo njegovo občestveno življenje.

Namen kmetijskih in gospodarskih nadaljevalnih šol bi bil dosleden: 1. če bi se z obravnavanjem kmečkega poklicnega dela (sadjarstvo, živinoreja z živinozdravstvom, gozdarstvo, njivarstvo, vinogradništvo s kletarstvom) usposobila kmečka mladina za racionalnejše in umnejše kmetovanje; 2. če bi se z občestveno vzgojo (zdravništvo, sociologija, zdravstvo, kmečko zakonodajstvo, spise in računstvo, kmetijsko in narodno gospodarstvo) dvignili med mladino smisel za aktivno društveno življenje, za družna zavest, splošna prosveta in zdravstveno stanje. Le izobražen kmet bo racionalneje gospodaril in aktivneje sodeloval v vaškem občestvu. V mladini je treba zbuditi ljubezen do kmečkega poklica, gojiti zavest skupnosti in čut odgovornosti do bližnjega. Izobražen in dobro vzgojen kmet bo sam iz notranje potrebe stremil za izboljšanjem svojih gospodarskih, socialnih, prosvetnih in zdravstvenih pripek.

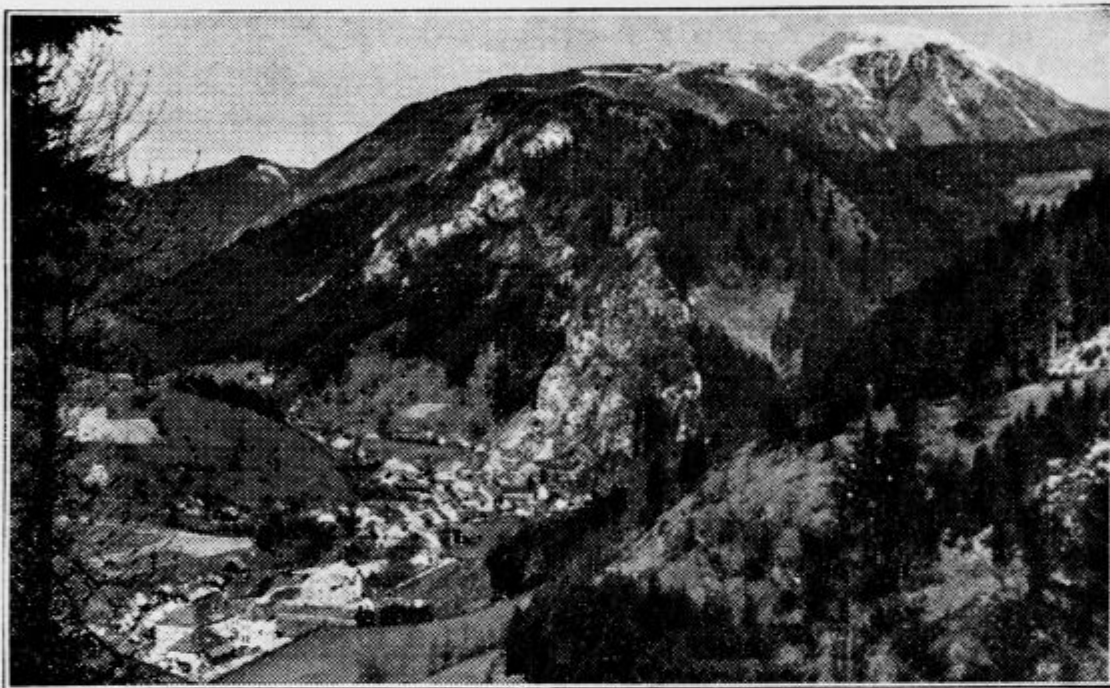
Seveda zahteva res dobra kmetijska nadaljevalna šola dobre in nesebične učitelje, voditelje in svetelce. Učitelj mora biti dovolj strokovno pripravljen, živeti mora z ljudstvom ter mora poznati njega napake in običaje. Le tak učitelj se bo mogel uspešno uveljavljati v taki šoli.

Kmetijske nadaljevalne šole morajo postati središča prosvete. Buditi morajo naše ljudstvo iz nazadnjaštva. Prosvetljen človek je dovzeten za vsak napredek. I.

zirske planine in vabljiva Menina. Pokrivajo jih obširni iglasti gozdovi, ki se jim proti vrhu pridružujejo stoletne bukke in mrki gabri, v katerih kraljujejo ruševci in divji petelin. A včasih vanje prilomasti tudi medved.

Ob znožju Matjaževega kraljestva

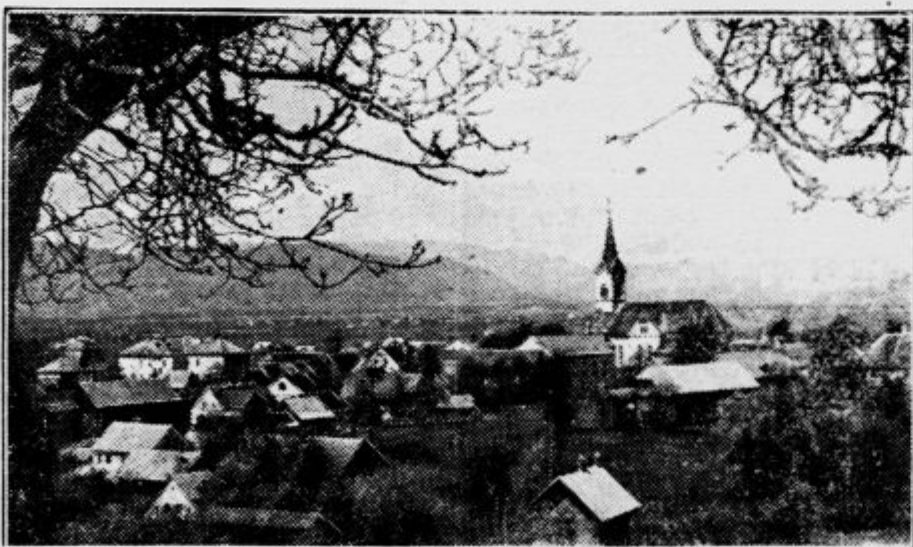

Saj veste, kje se dviguje širna in visoka Peca, pod katero spi in čaka trenutka, da pomaga v sili slovenskemu narodu — kralj Matjaž. Malokateremu je pa znana vas Črna, ki leži ob vznožju Peca, pod varstvom Matjaževih vojakov. Naj vas vendar seznamimo s to idilično in krasno vasio, pa z njeno okolico!

Črna je obdana okrog in okrog z visokimi hribi, poraslimi večinoma s smrekovimi gozdovi. Zato je zrak izredno čist in zdrav, kar se vidi tudi pri prebivalcih, ki so po večini vsi krepki. Vas obdajata dva bistra potoka, ki se nato združita v Mežo, ki teče skozi vso Mežiško dolino in se izliva pri Dravogradu v Dravo. Vaške hiše se pa boječe stiskajo okrog cerkve sv. Ožbaha, katero so lansko leto prenovili in je zdaj ponos župnije. Nad vasio se dviga 200 do 500 m visoko skalovje, ki daje vsej pokrajini romantično sliko.

Kar se tiče kulturnega napredka vasi, gotovo ni med zadnjimi. Največja stavba je osnovna šola, ki je zelo lepa in prostorna. V vasi je tudi bolnica bratovske skladnice, kar je za nas Črnjane zelo veliko, ako pomislimo, da vsa ostala Mežiška dolina nima nobene bolnice. Na zelo lepem in sončnem kraju leži kopalnice, ki je moderno urejeno in nudi kopalcem popoln užitek.

Šempavel, savinjska velika vas

»Jutrova« velikončna anketa bo dvignila iz sive vsakdanjosti marsikatero domačo biser ter ga razkrila svetu. Prav je tako. Čemu bi malikovali toliko napredku industrijskih mest, kjer je zraven bleščeče znanosti vedno toliko boleče notranjosti. Poglejmo vsak v svojo domačo vas! Sicer je ta vse bolj skromno in enostavno, a zato tudi bolj zdravno, priročno, življenjsko. Tu je doma prava početna ljubezen do rodne zemlje, ki je ohranila slovenskega človeka na slovenski zemlji. Zraven tega pa ima napredna slovenska vas marsikaj sodobnega, kar nas navdaja z zavestjo, da v temki ostalih narodov ne zaostajamo, temveč prčasi a stalno napredujemo.

Iz Šmartna so lepi izleti do prijazne stare cerkvice Sv. Jošta, o kateri krožijo mnoge legende in pripovedke. Od cerkvice je lep razgled na Vransko, Savinjsko in Zadrebko dolino. Pot nas vodi mimo Liče, najvišje preločne točke iz Šmartna na Vransko. Kraj je dobil ime po večstoletni lipi, o kateri pripovedujejo, da so jo zasadili Turki. Pod njo je kapelica s klopico, na kateri se truden popotnik prijetno oddahne, namenjen k Sv. Joštu ali na Vransko. Dobro uro hoda odtod je lepa podzemeljska jama »štubernica« s krasnimi kapniki. Prijeten izlet iz Šmartna je tudi na Menino, ki je pozimi pravi raj za smučanje, a v drugih časih vabljiva turistom, lovcom in domačim polharjem.

Bogastvo doline in vasi tvorijo bogati gozdovi in Dretna. Marljivim splavarjem daje zaslužek les, ki ga prevažajo po Dretni, Savinji. Savi in celo po Donavi v južne kraje in tujino. Posebno živo in je ob vodi spomladi, ko pridno zbija in vežejo splave, a pri tem jih zabava »Flosarska himna«.

Poleg prirodnih krasot ima vas lepo šolo in cerkev, a gotovo najlepša stavba v vasi je gasilni dom, ki je eden najlepših v Sloveniji. Gasilni dom ima lepo gledališko dvorano, ki je središče vaškega kulturnega napredka. V vasi je tudi hranilnica in posojilnica. Pridno deluje v vasi tudi selekcijsko društvo, ki ima važno nalogo za napredek gospodarstva. Omeniti moram tudi nogometni klub »Zarja«, ki nudi ob nedeljah popoldne mladini mnogo odhoda in zabave na svežem zraku. Ponašamo se tudi z vodovodom, a par hiš v vasi ima tudi svojo lastno električno luč.

V zadnjem času se borimo za banovinsko električno razsvetlavo iz Velenja, cesto preko Liče na Vransko, ki je že v delu, a na tistem gojimo skromno željo po »železnem konjčku«.

Leopold Hrobat

Kar se tiče društev, je gofovo najbolj delavna in po članstvu najbolj številna gasilska četa, ki je baš lani ob priliki 60-letnice blagoslovila novi gasilski dom, najlepši v vsej Mežiški dolini in še daleč preko njenih meja. Školsko društvo je bilo do lanskega leta precej delavno in je imelo tudi mnogo članov. Toda sedanje razmere so društvo oskodovali. Prej smo imeli telovadbo v šolski telovadnici, ki je sedaj zasedena, pa tudi ostalo članstvo je v delavnosti pustilo. Delavni so skaytje. Najnovejši pridobitev je ustanovitev Ljudske univerze, ki je priredila že več zanimivih predavanj, vedno v popolnoma zasedeni dvorani, iz česar se lahko vidi, da je našemu ljudstvu izobrazba zelo pri srcu.

Gmnotno stanje prebivalstva je precej dobro, ker daje bližnji rudnik dober zaslužek delavcem, katerih večino tvorijo prebivalci Črne in okolice. Črna ima ugodno avtobusno zvezo z železniško postajo Prevalje. Avtobus vozi petkrat na dan k vsakemu vlakcu. Črna je izhodišče za ture po bližnji in daljni okolici, na Peco, na Smrekovec, Plešivec, Raduho, Olševo in čez Sv. Jakoba v Logarsko dolino. Le pridite v Črno, spoznali boste lepoto obmejnih krajev, še bolj pa značaj trdnega črnega ljudstva.

Bruno Reš

BORBA PROTI DRAGINJE

Najboljša prodaja - ker se najbolj ceni!

ZDAJ — ko smo zaradi omejene porabe goriva primorani, da izkoristimo zadnjo kapljico goriva za kilometražo in ko se moramo varovati popravil zaradi dragih rezervnih delov — uporabljajmo, da uporabljajo milijoni avtomobilistov

MOBILOIL

ki jih varuje pred zbugami. Avtomobilisti niso v zmoti, skušajo se jih naučiti, ker jim Mobiloil jamči:

popolno izrabo goriva — torej

več kilometrov s manj goriva!

najmanjšo obrabo stroja — torej

prihranek na popravilih!

Popolnoma sigurni ste le tedaj, če je plomba pod pokrovom nepoškodovana

Za pomladansko izmeno olja samot

OPOMBA: Opozorjamo tudi na našo 20-litersko ročko, ki jo lahko naročite pri Mobiloil-prodajalcih.

STANDARD VACUUM

In kakršno je ime, takšni so tudi ljudje. Vkopani so v domačo zemljo. Rajši jo kupijo, ko prodajo in tudi zemeljskim dobrotam se ne odrekaajo preveč. Predobro ločijo stotak od tisočaka in novih petdesetakov niso prav nič zamenjavali za stare dvajsetake. Še celo učenost cenijo po tem, če donaja več ali manj dobro valuto. Zato se radi bahajo, mnogo vedo, četudi nekaterim podpisovanje nagaja, radi se lepo in okusno oblačijo, dobro jedo in tudi pijejo. Domačije so večinoma prenovljene in čiste. V cerkev gredo radi. Gospod po-

vedo vedno kaj lepega in tudi nekaj očenešev je treba naložiti za pozneje, ko juri ne bodo imeli prave veljave in se bo upošteval popolnoma drug kapital. Je že tako, da je bolje, če imaš na več krajih naloženo, nekaj zanesljivo ostane.

Naš šempavel v ožjem pomenu besede je le skromna vas, ki bi ne odtetala mnogo s svojima dvema ducatoma hišnih števil, če bi ne bilo bolj ali manj blizu razkropljenih še sedem vasi, tovarna in grad. Vse to skupaj pa že nekaj zaleže. Kakor prestolnica kraljuje Šempavel ostalim vsem. Tu so vsi uradi, tu so trgovine in gostilne, tu je pravo središče našega življenja. Kljub temu pa, da je v vsaki hiši kakšna obrt, so ljudje še vedno kmetovalci. Prežaltna je savinjska ročica, da je ne bi sadili. In tu je tudi največ napredka. Obdelovanje je mehanizirano. Kmetje grade betonska gnojlišča, pomagajo si z elektriko, nabavljajo si motorje. Hmelj pomaga. Ne vsako leto, a vendar pomaga. Premoremo krasne drevesne nasade in svojo sadno sušilnico, katero sta zamislila dva domačina. Sadjarsko društvo pa jo je pozidalo. In če hočete priti poleti na prijeten odhiti, kar pridite. Pension Zanler lahko prejme do 60 gostov, katerim je na razpolago krasen naraven bazen, idealni izleti, tenišče, prvovrstna oskrba. Tudi Savinja ni daleč in v bližnji Sv. Peter imamo k vsakemu vlakcu zvozbno zvezo. Vse to so uspehi domačega podjetništva.

Slednjic je Šempavel zanimiv tudi z drugih vidikov. Leži na robu Savinjske doline. Kjer prehaja ravnica preko zanimivih teras-polj v Celjsko hribovje prav do Mrzlice. Kjer so danes plodna polja, je nekoč pljusalo toplo Panonsko morje, po obrežju pa so rasle ogromne praproti. Še dandanes ležijo pod zemeljskimi skladi bogati sloji premoga. Niso redki slučaj, da si ga hribovci nakopljejo za domačo rabo. Tudi živo srebro, železne rude, celo srebro in zlato se baje skrivajo v pobočjih

Mrzlice. Iz zgodovine zvemo, da ima naš šempavel prav pestro preteklost. Pol ure stran so šešče s keltskimi grobišči. V začetku tega stoletja so jih večinoma prekopali, ljudje pa še vedno iščejo zlato Atilevo rakev ali vsaj zlatega teleta. Ko sem povprašal starega očanca iz bližine gomil, če kopači kaj najdejo, mi je odgovoril, da zlata še niso našli. Telet je pa itak povsod dovolj. Tudi poznejša rimska doba je zastopana. Na zunanji strani cerkve je vzidana plošča celjskemu škofu Gaudentiu, na pokrovu nekega sarkofaga pa so dolgo časa perice prale. Shranjen imam plastičen srebrn novček cesarja Nerona, ki so ga našli na njivi, a je žal prelomljen. Iz srednjega veka imamo razvaline enega najstarejših slovenskih gradov — Sachsenwart — ter polno ostankov drugih gradov, o katerih govori le še pravljica. Edino iz zgodnje slovenske dobe po naselitvi nimamo nikakih spomenikov. Morda jih bo bodočnost odkrila. V polpretekli dobi se je bil boj za slovenski značaj šempavel. Ogrožala ga je tuje kapitalistična predelnica in tudi domači odpadniki, čvrsta pa sta ga branila šola in cerkev. Tudi domače školsko društvo je bilo ustanovljeno iz narodnoobrambnih vidikov. Eden prvih društvenih podpornikov je bil domačin stotnik Randl. Tudi pokojni skladatelj dr. Anton Švab je bil šempavelski rojak.

Le v glavnih obrisih sem vam začetel obrise našega šempavela. V svobodnem razmahu ga čaka še lepa bodočnost. Prepričan sem, da si bosta zunanji razmah in notranji vzpon roko v roki utirala pot k novim uspehom.

S. K.

Tavčarjev spomenik bo prestavljen

Poljane, 19. aprila

Cerkvena oblast je dovolila, da se Tavčarjev spomenik izpred rojstne hiše prestavi na sredo vasi ob cerkvi proti cesti. S tem bo ustrezno vsem Tavčarjevim častilcem. Spomenik stoji skrit pred rojstno hišo za vasio; kdor je šel skozi dolino in se poklonil pred spomenikom, je takoj spoznal, da spomenik ne spada na to mesto. Zda pride na najprimernejši prostor v vasi, a na rojstno hišo bo vzidana preprosta plošča s Tavčarjevim imenom.

Ves prostor, kamor pride spomenik, je lepo splaniran in bo spremenjen v mali park, zasajen s topoli, a spomenik dobi tudi primerno in lično ograjo. Napis na spomeniku, seveda, mora biti primerno krazju spremenjen. Vse to je pa, kar je razumljivo, v zvezi s precejšnjimi stroški. Vso skrb za to je prevzelo Tujsko prometno društvo v Poljanah.

Kdor pristopi k narodno-obrambni kreditni zadruzi v Celju, pomaga očuvati našo posest in našo mejo!

Domače vesti

„Ne umreti, marveč pasti!“

Stari Crnogorci — nam pripoveduje Stojan Cerović — so imeli za sramoto ali vsaj za veliko nesrečo, če je bilo treba doma umreti. Junaku se spodobi, da pade. Zaradi tega je v prvi balkanski vojni bilo v vsaki crnogorski četi polno starih, ki so hoteli po zgledu starih Spartancev oškodovati sovražnika vsaj za en strel in pasti na polju slave.

Najbolji je primer Toma Veljova Dragojevića, starega nad sedemdeset let, ki je prišel tam daleč iz Peči iz Jakovice pred Skadar k junaški brigadi Vasojevićev. Dvignilo se je vse, kar je moglo nositi puško. Sani je ostal na Obtem brodu. Mučila ga je samota, mučile so ga noči brez spanja. Lepega dne je vzel pot pod noge.

— Kam, ako Bog da? — so ga vpraševali.

— Hočem za junaki, sinko.
— Kam za junaki?
— Pred Skadar.
— O, moj striček Tomo, opešal boš sredi poti.

— Bomo videli, poizkusim! — je odgovoril Tomo in se odpravil. Doma je bil pred slovesom uredil vse, kakor se spodobi za človeka, ki se poslavlja od sveta.

Prišel je stari Tomo v taborišče pred Skadrom. Nekaj dni nato je bilo treba k napadu. Orožje je zaženketalo, odjeknili so bojni kriki, razvil se je boj. Stari Tomo Veljov je stopal navkreber zvrzan in je podžigal vojske:

— A, naprej! Sramota bo, če se danes ne izkažete. Naprej, otroci!

— Varuj se, striček Tomo! Tisto, kar zveni okrog ušes, ne izbira, koga bo zadelo! — mu je svarilno vzkliknil nekak.

— Bogme, Tošo, dosti zelja sem pospravil v življenju, jaz se ne sklanjam več!

Puške so regljale belj in bolj. Začel se je vzklik in povelje: »Naprej! Razvil se je napad. In ko je stari Tomo Veljov prišel na vrh hriba, je padel kakor star bor. Pravilo, da je bil nasmehlan, ko so ga poklopali. Nesmečen in srečen, ker je končal življenje na polju slave.

Neredna stolica

upliva na ves organizem.
Dobro sredstvo za odvajanje, ki zanesljivo deluje in ima prijeten okus, je

DARMOL

* Službeni list dravske banovine prinaša v 22. številki od 20. t. m.: pravilnik o načinu izplačevanja prejemkov državnih plačevancev v mobilnem in vojnem stanju, spremembo § 26. uredbе o organizaciji ministrstva za promet in prometne službe; spremembe v staležu državnih in banovinskih uslužbencev v območju dravske banovine in razne objave iz »Službenih Novin«.

Igrati „stepe niš“
se prav z slabovidnimi očmi ili skozi življenje.
Zato raje nosite takoj očala od

LJUBLJANA PASAŽA NEBOTIČNIKA

* Opozorilo zavarovancem OUZD in njih svojem! Okrožni urad za zavarovanje delavcev ugotavlja, da se vrše razne zlorabe s potrdili delodajalcev po neupravičenih svojih in nečlanih, ki iščejo s temi potrdili (tudi fingiranimi) zdravniško pomoč in zdravila na račun urada in v škodo članom, ne da bi dokazali svojo upravičenost s predpisanim potrdilom občine ali župnega urada po § 45 ZZZ. Zato je urad prisiljen zahtevati v bodoče od vsakega svojca tako potrdilo občine ali župnega urada, ki dokazuje, da je svojev brez lastnih dohodkov in premoženja ter odvisen od zasluzka člana, s katerim živi tudi v skupnem gospodinjstvu. Poleg tega naj ima vsak član ali svojec s seboj kakšno legitimacijo (poslovno knjižico), da svojo sorodstvo in istovetnost lahko dokaže. Člani morajo imeti s seboj svoje poslovne knjižice. Ako član ali svojec potrdila po § 45 ZZZ od občine ali župnega urada vsled potrebe nujne zdravniške pomoči ne bi mogel takoj dobiti, more tako potrdilo izstaviti tudi delodajalec, ki prevzame s tem tudi polno odškodninsko odgovornost za event. škodo, ki bi jo utrpel urad zaradi neresničnosti podatkov na potrdilu. Vsako potrdilo za urad, izstavljeno s strani delodajalca, mora biti opremljeno s stampiljko in delodajalčevim podpisom.

Grobnice in spomenike
kamnoseka stavbna dela
izvaja po nizkih cenah
kamnoseko kiparsko
podjetje
FRANJO KUNOVAR
pokopališče Sv. Križ —
Ljubljana — Tel. 49-09.

* Iz srednješolske službe. Po odloku g. dr. Ivana Šubišića, bana banovine Hrvatske, sta postavljena za profesorja VIII. položajne skupine g. Bertonec Alojzij in Lapa jne Nataša, doslej oba suplenta na državni realni gimnaziji v Šibeniku.

Pri zaprtju in motnjah v prebavi vzemite jutraj na prazen želodec kozarec navadne Franc Jožerove grenčice.

* Hrvatsko Zagorje nima neposredne železniške zveze s Slovenijo. O tem poročajo »Hrvatski Dnevnik« iz Varaždina: Pred dvema mesecema je bil ukinjen vlak, ki je odhajal ob 8. jutraj proti Dolnji Lendavi. Ta vlak je bil zvelo potreben in je od 15. t. m. spet uvelo. Stari vozni red je za Hrvatsko Zagorje slab, ker noben vlak nima direktne zveze s Slovenijo in morajo potni ki čakati po 4 do 5 ur. Pravkar se je v Čakovcu mudil načelnik prometnega oddelka zagrebske železniške direkcije in se je nadejal, da bo z novim voznim redom 15. maja rešeno tudi to vprašanje in da bodo zagorski vlaki imeli s Slovenijo boljše zvezo kakor doslej.

* Da se prepreči rudarske stavke in odpuščanje delavcev, je bilo v zagrebski Delavski zbornici posvetovanje, na katerem se je ugotovilo tole: Na območju banovine Hrvatske je zaposlenih okrog 10.000 rudarjev, večinoma v rudnikih lignita. Ker so se medse povišale, so zahtevali lastniki teh rudnikov, naj tudi država odslej dražje plačuje prenos in naj ga dobavlja iz hrvatskih rudokopov v večji meri kakor doslej. Naposled je bila dana obljuba države, da se bodo cene lignita povečale za 13 odstotkov, rjavemu za 15 in kamenitemu za 17 odstotkov. Istocasno pa je bilo rečeno, da se bo zmanjšala dobava premoga za železnice iz hrvatskih rudokopov, ker da lignit ni poraben za železnice. Lastniki rudnikov nasprotno trdijo, da se je prav letošnje zimo pokazalo, kako se da lignit dobro uporabljati za promet. Posebno odposlanstvo Delavske zbornice se je zglasilo na banski upravi in zaprosilo tudi ministra dr. Baršić Smoljana, naj posreduje pri prometnem ministru, da bodo državne železnice poslej kupovale večje množine lignita in da bodo rudarji lahko dobili povišane mezde. Le tako se bodo na Hrvatskem preprečili rudarske stavke in ne bo treba odpuščati nobenega rudarja.

FOTOKOPIJE, POVEČAVE

HITRO, ČISTO, POCENI V DROGERIJAH

EMONA IV. KANC ZALOGA FOTOMANUFAKTURE

LJUBLJANA NEBOTIČNIK

* Izšel je Zbornik znanstvenih razprav Juridicne fakultete, XVI. letnik. Letošnji zbornik vsebuje naslednje razprave: Bilimović, Jugoslovanske železnice v preteklem stoletju; Dolenc, Pravnozgodovinska študija o prisegi pri Slovencih; Lapajne, Načrt pooblastilnopravnih in poverilnopravnih (obli-gacijski) zakonik; Makleov, Vračunljivost, krivda in nevarnost; Murko, Rodbinski oziri pri naših neposrednih davkih; Polec, Pri-pombe kranjske deželne komisije k Mar-tinijevemu osnutku avstrijskega državljan-skega zakonika; Spektorski, Comte in He-gel; Škerlj, Skile in potek skupščine v gospodarskih zadrugah; Tomšič, Izzeljevan-je in vseljevanje z vidika mednarodnega javnega prava. Zbornik stane 80 din in na-ročja se v vseh knjigarnah. Člani Društva prijateljev pravne fakultete pa dobe zbor-nik za članarino 40 din.

* Velik železniški most čez Savo gra-đijo pri Bosanski Gradski. Dolg bo 300 m in bo veljal 29 milijonov dinarjev. Ko bo zgrajen novi most, bo izginil poslednji pontonski most, ki je zlasti znan našim splavarjem, saj morajo biti vedno opreznikadar vozijo pod njim, razen tega pa mo-razo tudi plačevati posebno pristojbino ker je sedanji pontonski most last občinske uprave v Bosanski Gradski. Dela so že v teku in bo novi most popolnoma dovršen še letos v avgustu. Pravijo, da predstavlja novi most pravo mojstrovino moderne prometne tehnike in bo v ogromno korist normalnemu prometu med Bosno in osta-lih kraji naše države.

* V Zagrebu hitijo kupovati stavbišča in sicer ne samo bogataši, marveč v naj-večji meri mali svet. Vsi oni, ki so si s trudem in znojem prihranili kakšne tiso-čake, se trudijo, da pošteno naložijo svoj kapital in si postavijo varno streho nad glavo. Stavbišča na zagrebski periferiji so draga, prav draga, zato je mnogo poga-janj. In kolikor je treba preveč odrediti za zemljišče, toliko skromnejša je potem hišica. Tako je zlasti proti Savi in onkraj novega mosta zraslo polno novih hišic, v katerih stanujejo siromašni ljudje. So pa tam tudi prijazne lesene hišice meščanov, ki prihajajo semkaj na oddih le ob sobo-tah in nedeljah. V zadnjem času raste okrog Zagreba kakšnih deset novih mest-nih naselij.

Noble Bemberg Silk
Zahtevajte to svetovno znamko

Zahvala z meje. Društvo prijateljev Slo-venskih goric je prejelo z Prevalja nasled-nje pismo: »O priliki higienskih razstav, ki je bila pretekli teden na Prevaljah, je bilo med naše matere in naše revne dru-žine razdeljenih obilo koristnih potrebščin v blagu. Čutimo se dolžne, da Vam za to izrekamo našo najglobljo zahvalo. Naše ljudstvo živi v bedi, zato tem hvaležnejše sprejema vsako pomoč, v veliko uteho nam je pa tudi zavest, da nismo pozabljeni in osamljeni. Storili ste veliko dobro delo, oazna pa je Vaša akcija tudi v narodnostnem oziru. Zahvaljujemo se Vam in Vas prosimo, da nas še v bodoče ne pozabite. Vam in vsem dobrotnikom najlepša hvala!«
— Pismo sta podpisala župan Kugovnik in šolski upravitelj Lebič.

* Če hočete biti radijski naročniki tož-no poučeni o urah, kdaj oddajajo najvaž-nejše evropske radijske postaje poročila o dogodkih, se morajo naročiti na »Naš valc«. Številka za prihodnji teden prinaša izpo-polnjeno tabelo angleških poročil, poučen članek »Nekaj besed o radijskem spre-jemniku«, tretjo nagradno križanko, za-bavna podlistka »Poslajte mi en dolar in« »Sposoben trgovski potnik«, zanimivo ru-briko »Od tu in tam«, pregled »Radio in televizija« s poročili o najnovejših dogod-kih na teh področjih, filmski pregled, ko-tiček za smeh in enajsto poglavje napete reportaže »Enonadstropna Amerika«. V programskem delu sledijo programi vseh važnejših evropskih radijskih postaj s po-selnim izvlečkom najboljših oddaj. Novi naročniki dobe prejšnja poglavja »Enonad-stropne Amerike« brezplačno. Zahtevajte še danes na oglede eno številko, ki vam jo bo upravitelj takoj poslal: »Naš valc«, Ljub-ljana, Knaflejeva ulica 5. Mesečna naroč-nina stane samo 10 din.

Herojska borba na ameriškem zapadu za pravico in svobodo. NELSON EDDY poje v tem napetem in izredno lepem filmu zanesne balade in divne ljubavne pesmi. — Da pomaga svojim rojakom v borbi proti spekulantom, žrtvuje svojo ljubezen in svoje dobro ime! — Danes ob 10.30, 15., 17., 19. in 21. uri!

PESEM SVOBODE

KINO SLOGA, tel. 27-30

Ljubavna romanca dveh ljudi, ki sta našla srečo in uteho v ljubezni, čeprav sta bežala od nje...

Liubavni krik

Charles Boyer in Irene Dunne

Predstave ob 10.30 (znižane cene) ter ob 15., 17., 19. in 21. uri. KINO UNION, 22-21

MAURICE CHEVALIER, v francoskem kriminalnem filmu

PAST

(PIEGES)

KINO MATICA — Telefon 21-24. Film o lepotic, ki se je žrtvovala, da reši druge žene in o človeku beštiji.

spela sta tudi sreski načelnik in gospički župan. Ta je vsaki prizadel družini izro-čil tisočaka za prvo pomoč. Kaže, da so požar zanetili otroci.

* Pazite na otroke v zibelci! V vasi Bo-raji blizu Šibenika v Dalmaciji je zadela družino kmetovalca Gregorja Burazerja huda nesreča. Ko so domači imeli opravka okrog hiše se je pritepla v hišo svinja, ki je našla v zibki 7-mesečnega fantička Antončka. Takoj se ga je lotila in mu od-griznila levico. Tisti čas je tudi že prih-tel oče v hišo in preprečil, da ni svinja docela raztrgala otroka.

* Poškodbam je podlegel. Iz Slovenjega Grada nam poročajo: Napotnik Jakob, o katerem smo poročali, da ga je neki Ber-glez ucaril s kolom po plečih, da je padel v globino, je podlegel poškodbam. Poško-dovalec je menil, da bo Napotnik že med prevozom umrl in da ga ne bo mogoče točno zaslišati. Napotnik pa je pred smrtjo zbral poslednje moči in izpovedal, da ni sam padel, temveč šele potem, ko ga je kruti mladenič udaril z debelim kolom. Sodna komisija je ugotovila, da ima poško-dovanec razbito ključnico in štiri rebra in močno raztrgala pljuča.

* Pogreša se od preteklega četrtega 11. t. m. 11letna deklica iz Ljubljane, ki se vse do danes ni vrnila k svojem. Obledela je bila ob odhodu v temno moder plašč, rjave nogavice in sandale, na sebi je imela šolsko haljo. Obledela je sestojala iz temnomodrega krila in rdeče bluze. Dekle-tice je ovalnega obraza, sinjih oči, lasje so kostanjevi in opleteni. Kmalu po nje-nem odhodu so bila o nastanku obveščena varnostna oblastva, vendar doslej ni bilo odziva. Kdorkoli bi srečal pogrešano de-vle ali če bi morda kje iskalo zavetja, vsakdo se naproša, da o tem obvesti bliž-njo orožniško postajo ali policijsko upra-vo.

KRUPP GL ZASTOPSTVO O.ŽUZEK KVALITETNI TOVORNI AVTO LJUBLJANA TAVCARJEVA 11

* Dve žrtvi zaspanega šoferja. Na me-dnarodni cesti nedaleč od Subotice se je v četrte ponoči primerila huda prometna nesreča. Tovorni avto nekega subotiskega prevoznika se je vračal iz Beograda s to-vorom petroleja. Okrog polnoči je avto-mobil zadel ob kup kamenja in se prevrnil v jarek. Iz avtomobila sta padla delavca Stefan Poljaković in Stefan Šebenij. Nanju so se zvrnili sodi petroleja. Ljudje so pri-hiteli na pomoč, izvlekli so ju izpod so-dov in ju spravili v bolnišnico. Že na pre-vozu pa je izdihnil Poljaković, a tudi Še-benij ima tako hude poškodbe da najbrž ne bo okrevljal. Policija je ugotovila, da je bil šofer Evgen Kiš strašno zaspan in je za volanom zadremal, nakar je sledila nesreča.

* Žrtve razbojnikov. Nedaleč od vasi Farkaševca v Hrvatskem Zagorju sta se vračala s sejmja kmeta Joahim Popović in Gjuro Stojančević. Pri izhodu iz gozda sta ju s palicami napadla dva človeka. Stojančević je zbežal. Čim je prišel v vas Far-kaševac, je poklical občinskega redarja Petra Retnjaka na pomoč. Brž sta se vrnila na kraj napada. V jarku ob cesti, kjer je bilo nekoliko vode, sta našla Joahima Popovića mrtvega. Takoj so bili obveščeni orožniki, ki so uvedli preiskavo. Na Popo-voviću niso našli nobenih drugih znakov nasilja kakor podplutbe na vratu. Sodijo, da sta razbojnika zadavila Popovića in mu odvzela denar, s katerim se je vračal s sejmja.

* Oslepeljen ženin. V vasi Stanojevićih v Hercegovini je kmetski fant Alija Ra-hinić pred dnevi zasnil lepoto dekle, do-ma iz vasi blizu Mostarja. Dekle se je podalo z njim na dom in je svatovanje trajalo 3 dni. V sosednji vasi pa je ne-vesta imela siromašnega ljubimca, s kate-ri-m je bila že dolgo znana. Ko je bilo svatovanje končano, se je mlada žena kratko in malo podala k svojemu prejšnjemu ljubimcu. Ko so jo zaslišali je izpovedala, da je svojnega ženina ogoljufala zato, ker je njeni starši niso hoteli dati siromašnemu ljubimcu, zdaj pa, ko je poročena žena, se je lahko odločila na svojo pest. In tako se je svatovanje nadaljevalo tam, kjer bo zdaj mlada žena trajno ostala.

* Gimnazijski ravnatelj v preiskavi. V Sisku je bila te dni končana preiskava proti ravnatelju odtodne realne gimnazi-je Josipu Korjaletu, ki je bil suspendiran, ker so ugotovili, da je ponesl 206.000 din. Preiskava je trajala več mesecev in jo je najprej izvršila komisija banske obla-sti, nato pa sodišče. Direktor Korjalet je priznal, da je v teku 4 let ponesl 206.000 din in druge dijaške pristojbine. Vsa za-dave je izročena državnemu tožilstvu v Pe-trinju in se bo v kratkem vršila glavna razprava.

* I. š. dobri živi. Človeku so potrebni v dnevni borbi za obstanek odlični živi. Odporne mišičje in popolno zdravje. Za duševno delo potrebna je predvsem pravil-na prehrana živčnih stanic. Človek, živčno izčrpan krepi svoje živce s tem, da vzame za dopoldnisko in popoldnisko malo juž-no 1 do 2 skodelici ovomaltina. (—)

* Ljubljana — Bloke — Prezid — Gero-vo — Sušak, redna avtobusna zveza. Od-hod iz Ljubljane ob 5.40 jutraj, odhod s Sušaka ob 13. uri. Avtopodjetje Pečnikar, telefon 49-25. (—)

Postani in ostani član Vodnikove družbe!

ZVOCNI KINO SKOLSKI DOM

V SISKI — Telefon 41-79

Kdor se hoče do solz nasmejati, si mora ogledati film

Stanlio in Olio v Alpah

ki ga predvajamo danes ob 3., 5., 7. in 9. uri ter jutri ob pol 9. uri.

V dopolnilo: risane šaloigre in Foxov zvočni tehnik

Prihodnji spored:

Ulica brez radosti

Iz Ljubljane

u— Razstava 60 letnikov platnic Ljub-ljanskega Zvona v vogalnem oknu Tiskov-ne zadruge v Selenburgovi ulici je zelo za-nimiva v grafičnem pogledu. Prva števil-ka jubilejnega letnika ima dekorativni stil prvega letnika leta 1881, ki so ga izlajali Jurčič, Kersnik, Levce in dr. Ivan Tavcar. Številka je pa tudi vsebinsko na visku ter bo vse čitatelje zadovoljila. Čitatelji naše revije, ki se žele še naročiti na jubilejni letnik, naj to takoj store, ker je samo ome-eno število prve številke na razpolgo. Naroča se pri Tiskovni zadruzi, Dalmati-nova ulica 10. Cena letnika je 120 din, za dijak 90 din. Plačilo tudi v obrokih!

u— Danes vodstvo v jubilejni razstavi. V veliki jubilejni umetnostni razstavi, ki jo je priredilo Društvo slovenskih likovnih umetnikov v spomin za prvo slovensko umetnostno razstavo leta 1900, bo danes tolmačil razstavljene umetnine gospod pro-fesor Stane Kregar. K obilni udeležbi va-bi DSLU.

u— Združenje gostilniških podjetij v Ljubljani vabi članstvo, da se udeleži po-greba umrlega člana gostilničarja Anžica Josipa. Pogreb bo danes ob 17. z Litjske ceste šte. 49 na pokopališče v Štepanjo vas. Uprava združenja.

ZÜNDAPP O.ŽUZEK KVALITETNI LJUBLJANA MOTOCIKLI TAVCARJEVA 11 VSAK MODEL DOBITE TAKOJ

u— Marta Repovševa-Radmanovičeva, Ljubljanka po rodu, članica zagrebske opere, bo pela drevi ob 20. prvič v ljubljanskem radiu. Peta bo razne vedre popevke. Ga. Repovševa je obiskovala v Ljubljani dramsko šolo in konservatorij in sodelovala dve leti v ljubljanski drami. Pred dve-ma letoma je gostovala v »Postrižku«. V Zagrebu deluje že šestnajst let v operi, opereti in drami.

Smučarji, turisti in sportniki!

Uporabljajte dr. KMETOVO MAZILLO IN OLJE ZA SONČENJE. — Dobi se povsod. Zaloga: Lekarna dr. St. Kmet, Ljubljana, Tyrševa cesta.

u— Prepoceni vstopnice za koncert v prid ljubljanskim revežem se zde našemu občinstvu, saj takih glasbenih užitkov že dolgo ni imelo, na drugi strani bi pa tudi rado več žrtvovalo za mestne reveže. Za-to so vstopnice prvih vrst in tudi cenejše že skoraj vse razprodane ter zato opozar-jamo na prodajo v knjigarni Glasbene Ma-tice na Kongresnem trgu. Kakor znano, bo koncert, ki ga priredi Glasbena Matica s sodelovanjem svojega zbora, Akademskega pevskega zbora, Ljubljanske filharmonije, Slovenskega vokalnega kvinteta in naj-odličnejših predstavnikov Glasbene akade-mije, v petek zvečer ob 20. v veliki dvor-ni hotela Union. Kot solisti nastopijo r. prof. Glasbene akademije g. Julij Betetto, r. prof. Glasbene akademije Janko Ravnik, docent Glasbene akademije Karel Rupel, r. prof. Glasbene akademije Anton Trost, prof. Glasbene akademije Zora Zarnikova in gđ. Ljudmila Polajnarjeva. Ljubljanski filharmoniji bo dirigiral Niko Stritof, zbor Glasbene Maticе bo vodil Mirko Poljč in Akademski pevski zbor nastopi pod vod-stvom Franceta Marolta. Prav za prav bo torej več koncertov hkrati in akcijski od-bor za zimsko pomoč si sedaj beli glavo, kako bi unionsko dvorano razširil in po-daljšal, da bi vsaj vsi stalni dobrotniki ljubljanskih revežev mogli na koncert.

dr. Josip Cholewa

DOCENT

ne ordinira do 3. maja

u— Prirodoslovno društvo v Ljubljani priredi v torek 23. t. m. v predavalnici mi-neraloškega inštituta na univerzi poljudno-znanstveno predavanje docenta g. dr. Ivana Pintarja o naši zdravstveni kulturi v pre-jšnjih stoletjih. Začetek ob 18.15.

u— Obisk dijakov zagrebske Akademije likovne umetnosti, ki je bil za danes napo-vedan jubilejni razstavi slovenske likovne umetnosti v Ljubljani, je zaradi zadržanosti prof. Krste Hegedušića odložen za ne-določen čas.

u— JNAD Jugoslavija. Danes bo peš-izlet na Rašico. Zbirališče ob 13. v dru-štvenih prostorih.

U— Izid banovinskega nagradnega natečaja za najboljše likovne umetnine z motivi iz domače zgodovine. Kr. banska uprava (prosvetni oddelek) nam sporoča: Za razpis banovinskih likovnih nagrad za najboljše likovne umetnine iz domače zgodovine je bilo letos veliko zanimanja. Tekmovanja se je udeležilo 16 umetnikov s 23 deli, med katerimi je bilo 14 slik in 9 plastik. Razsodišče, ki so ga sestavljali univ. prof. dr. France Stele, prof. in akad. slikar Gojmir A. Kos, akad. kipar Boris Kalin in upravnik Narodne galerije Ivan Zorman in kateremu je predsedoval načelnik prosvetnega oddelka banske uprave dr. Lovro Sušnik, je prisodilo prvo nagrado v višini 6.000 din plastiki Tineta Kosa pod značko »Puntarjeva prisega«, dve drugi nagradi po 5.000 din sliki Marija Preglja »Za taborskim obzidjem« pod značko »Pharonica« in plastiki Janeza Weissa »Slavnostni sprevod po ustoličenju« pod značko »III—X« ter dve tretji nagradi po 2.000 din sliki Rajka Slapernika »Freskant Janez Ljubljanski pri delu« pod značko »Talma« in sliki Toneta Kralja pod značko »Slovenska blagovestnica«. Ugotovilo se je, da je letošnji natečaj pokazal viden napredek proti lanski, ker so umetniki obravnavali dano nalogo konkretnije in predmetneje. Vsa dela bodo po zaključku jubilejne razstave razstavljena v Jakopičevem paviljonu.

ZA BIRMO!

Nudiva v veliki izbiri in po starih cenah najfinerše orig. švic. ure. Na zalogi vsak čas: »Glashütte«, »Schaffhausen«, »Omega«, »Doxa«, »Elefione« itd. Velika izbira zlatih verižic, obeskov, zapetnic, uhanov in dragih kamnov. — Zlato, srebro in drage kamne kupujejo po najvišjih cenah.

BRATA LOGAR, Ljubljana

PRED SKOPLJO 15 — Telefon 44-32

U— Kar toplo vam bo pri srcu, ko boste gledali in poslušali »Pekovske«. Ta predstava nudi res mnogo za oči in srce. Občinstvu se je tako priljubila, da vedno znova napolnjuje dvorano. Za današnji popoldanski predstav »Pekovske« ob 15.15 je pričakovati še celo velikega navala. Zato si takoj priskrbite vstopnice v društvenih prostorih Sentiakobskega gledališča v Mestnem domu. Vloga Naceta Frikole bo igral spet g. Lavrič, ki je bil sedaj nekaj časa odsoten. Prihodnja predstava »Pekovske« ob 23. t. m. ob 20.15 kot dobrodelna predstava za revne učenke državne ženske realne gimnazije v Ljubljani.

Ljubiteljem fotografije!

Vprašajte Vašega prijatelja o izdelavi naših amaterskih del. — Izrazil bo svoje mnenje in vam takoj svetoval edino specialno fototrgovino

Janka Pogačnika,

v Ljubljani, Tyrševa c. 20.

U— Cenjeno občinstvo se obvešča, da pripravljajo naši vrli poštarji tudi letos svojo bogato tombolo s krasnimi in bogatimi dobrotami. Glavni dobitek so: štiridesetimi avto, šivalni stroj, osem raznovrstnih koles, voz bukovih drv in vozček, obložen z živili. Zato ne zamudite prilike in nabavite si pravčasno tombolske tablice, da ne bo pozneje kesanja, ker je vsakdo lahko med srečnimi, da dobi avto ali karkoli za 5 din. Ni pa samo to, da ste lahko srečni, temveč obenem pomagate našim poštarjem in njihovi organizaciji, ki porabi čisti dobitek v socialne in dobrodelne namene, ker ima veliko število bolnih članov, za katere skrbi z bolnišniškimi podporami, ima tudi lastno godbo in pevsko društvo, za katero so letos nabavili nove instrumente. Zato apeliramo na cenjeno občinstvo, da vsak po svoji moči podpre naše poštarje s tem, da si nabavi čim več tombolskih tablic. Kolo sreče se bo vrtilo dne 5. maja ob 15. uri na Kongresnem trgu.

Samo Din 49.— Vas stane fotografski aparat na zviti film 6/9 — sveže filme od Din 11.—

dalje, dobite pri

Foto Touristu Lojzu Šmucu

NA ALEKSANDROVI CESTI 8

kjer tudi najkulantnejše zamenjate rabljene fotoaparate za noveše tipe Leice, Contax, Rolleiflex itd.

U— Iz vrst brezposelnih natakarejv smo prejeli daljši dopis v katerem navajajo, da je natakarski ples v pravkar minuli sezoni prinesel okrog 26.000 din čistega dobička, vendar pa brezposelni natakareji od tega dobička še niso nič dobili, čeprav so večinoma družinski očetje. Prosijo, da se zadeva z dobičkom pojasni, da pridejo brezposelni natakareji do svoje pravične podpore.

REALITETNA PISARNA

Franjo Pristavec,

se je preselila v Erjavčeve c. 4/a,

na Gosposvetsko c. 3-1,

telefon 23-81 poleg »Figovca«

U— Pevovodje, pevska društva in privatne osebe ki posedujejo rokopise Prelovcvih pesmi nujno prosim, da mi jih pošljejo na moj naslov v čim krajšem času, ker jih potrebujem za izdajo zbranih del. Prav tako prosim pevovodje in pevska društva da mi izvolijo sporočiti, katere Prelovcve pesmi so v letu 1939 in do 1. aprila 1940 na novo naštevali ter izvajali Nina Prelovec, Ljubljana, Dalmatova ulica 13.

U— Društvo za ceste v Ljubljani sklicuje III redno skupščino na dan 22. aprila ob 18 uri v prostorih Avtokluba. Kongresni trg 1. Vsi člani, zastopniki in predstavniki prometnih, turističnih in gospodarskih organizacij so vabljene, da se občnega zbora polnoštevilno udeležijo.

U— Sentiakobška knjižnica v Ljubljani, Kongresni trg 7, je odprta ob delavnikih od 16. do 20. ure, ob sobotah pa dopoldne od pol 10. do 12., popoldne od pol 16. do 20. ure.

U— JNAK »Edinstvo«. V ponedeljek, 22. t. m. ob 20. uri bo sestanek debatnega odseka. Udeležba je za vse prijavljence obvezna.

U— Jurjevanje na Ljubljanskem gradu pripravljajo ne samo šentpetrska podružnica CMD, marveč moramo nedavno prvo napoved izpopolniti z navedbo, da se za uspeh jurjevanja vneto prizadeva tudi šentjakobska podružnica CMD. Obe podružnici z gledno sodelujeta in plemenito tekmujeta, da bi priskrbeli osrednjemu odboru CMD čim več gmotnih sredstev za obrambo naše narodne posesti na meji. Šola pri Sv. Treh kraljih na Kozjaku, ki se pravkar dovršuje, je najvidnejši dokaz, kako dela in kaj ustvarja CMD na naši meji. Vse podružnice so letos poživilene, ustanavljajo se tudi nove, vsem pa hočejo prednjačiti ljubljanske edince. Letošnje jurjevanje na Gradu, napovedano na praznik Vnebohoda dne 2. maja ali v primeru neugodnega vremena na nedeljo dne 5. maja, bo prav gotovo privabilo številne Ljubljance, ki se bodo razvedrili in obenem prispevali svoj obol za CMD.

Z DKW avtomobilom največ vožnje z dodeljenim gorivom. — Vprašajte DKW vozače. — Gen. zast. J. LOVŠE, Ljubljana — Tel. 27-28

U— Birmanske botre za svoje tri otroke, hčerko in dva sinova, ki so vsi dobro zgojeni, prosijo po tem potu nižji uslužbenec v Ljubljani, siromašen sicer, a pošten in dostojen. Po tej nenavadni poti se zateka, ker nima osebnih znanecv. Dobrosrčne ponudbe naj se pošljejo pod naslovom: »Hvaležni birmanci« na inzeratni oddelek »Jutra« v Selenburgovi ulici.

U— Charles Boyer v najnovejšem filmu »Ljubavni kriki« v kinu Unionu. Eden najbolj oboževanih predstavnikov ljubimskih vlog, nepozabni prestolonaslednik Rudolf iz prekrasnega filma »Mayerling«, znameniti francoski umetnik Charles Boyer nastopi danes na platnu kina Uniona v filmski »Ljubavi romanca« »Ljubavni kriki«. Njegova partnerica je prelepa Irene Dunne, umetnica in pevka velikega stila. Film »Ljubavni kriki« je dosegel v Parizu in povsod drugod velik uspeh. Film je globoka ljudska drama dveh ljudi, ki najdeta v zmedeni modernega življenja rešitev v ljubezni, pred katero sta oba bežala. O igri Charlesa Boyerja ni treba pisati poveljčujocih glos. Poznajo in vemo, da daje ta nadarjeni francoski umetnik v njej zmejar vsega človeka, ne praznega igralca. Tudi vsebina filma je takšna, da mnogo pripomore k uspehu tega prelepega filmskega dela. Oboževalci lepih filmov bodo našli pri tem filmu v kinu Unionu mnogo užitka. (—)

U— Mala kronika tatvin. Sezona kolesarskih tatvin se je z nastopajočo pomlad-

jo spet v polni meri pričela. Tako je bilo ukradeno dne 17. t. m. izpred Erjavčeve trgovine v Wolfovi ulici moško kolo znamke Peugeot, zeleno pleskano, z novim usnjatim sedežem, vredno 600 din. — Prav pridejo tatovom tudi posamezni deli koles. 17. t. m. je izginila raz kolo na dvorišču zavarovalnice Croacije dinamno svetilka z reflektorjem znamke Sbiack v vrednosti 220 din. S tričklica pa sta bili v noči na 15. t. m. na dvorišču v Ferstenjakovi ulici ukradeni s prvih dveh koles pnevmatiki z zračnicama v vrednosti 360 din. Razno orodje, kakor nakovalo težko okrog 50 kg., primož, kovaško kladivo, dvojje kovaških klešč, velika kovaška pila in razna dleta — vse skupaj v vrednosti 800 din so odnesli na nepojasnjen način neznan zlikovec v času od decembra do marca s stavbe v Ruski ulici na škodo Viljema Battelina. Zlat poročni prstan, damska zapetna ura, še nova ročna torbica iz črnega usnja, 1600 din gotovine, nekaj pisem in potrdil in še poselska knjižica, vse skupaj vredno blizu 2.000 din, je bilo ukradeno iz spalnice na Krekovem trgu II v škodo Ivanke Slugove. Pretekli teden pa je bilo vlomljeno v avtomat pleske ure v kleti na Resljevi cesti 16 in ukradeno 294 din na škodo mestne pilnarne.

U— V tečaj za izdelovanje kožnih rokavic se sprejema vsak dan od 10. do 12. in od 15. do 17. v hotelu Metropolu. (—)

U— Pridite drevi gledat zabavno komedijo »Mladi gospod šef«, ki jo uprizori Sokolski odpr v Zg. Šiški. (—)

U— Skupina bojnikov na Vtču uprizori danes popoldne ob 16. in 20. uri v Društvenem domu na Glinah dramo »Stilmondski župan«, založilo iz svetovne vojne. Vstopnina običajna, od 3 do 8 din. Čisti dobiček je namenjen za postavitev skupnega spomenika slovenskim žrtvam svetovne vojne na Brezjah. (—)

U— Godbeno društvo Sora iz Medvoda, priredi na Vnebohoda 2. maja ob treh popoldne na Svetju pri Medvodah veliko javno tombolo s prav lepimi dobroti. Tablice, ki so bile že lanske leto kupljene veljajo tudi še sedaj, ker je bila tombola prenešana od lanskega leta na letos. Pred tombolo bo koncert. (—)

U— Združenje krojačev. Krojače in sorodnih obrti v Ljubljani opozarja pomočnike, pomočnice, vajence in vajenke tega združenja, ki so prosili za poslovne knjižice, da pridejo k združenju po poslovne knjižice, ki so že napravljene, in sicer: v ponedeljek 22. t. m. od 8. do 10. v torek 23. t. m. od 8. do 10. v sredo 24. t. m. od 8. do 10. v četrtek 25. t. m. od 8. do 10. (—)

U— Ribarsko društvo v Ljubljani odda nekaj ribolovnih dovoljenj v Savi po ugodnih pogojih. Reflektanti naj se zglašijo v torek 23. in petek 26. t. m. v društvenem lokalu. (—)

U— Kuharski tečaj se je že pričel. Sprejme se še nekaj učenec. Priglasiti se je v Wolfovi 10, druga veža, I. nadstropje. (—)

U— Za dame prinašamo veliko izbiro bluz! Ign. Zargi, Sv. Petra cesta 11. (—)

Zelenica, pomladni raj smučarjev Lepote in zanimivosti krajev okrog Napolija

Medtem ko se je v dolinah narava prebudila, pokriva hribe še debela plast snega. Ko se raztepejo oblaki in megle, vidimo iz Ljubljane bele grebene planin, ki žare v pomladnem soncu. Mnogo jih je, ki se niso spravili daleč v srambo. Vsak prosti čas izkoristijo, da pohite v planine, da se naučijo pomladnega sonca in presnučajo bele strmine. In lepšega kakor pomladna smuka. Pozimi nič kaj dobro ne de, ko se prevrneš v mrzli pršič. Zjaj pa taki padci kar osvežijo. Zrak je čist, žarki se uprejo z vso svojo močjo in v kratkem ti polt močno potemni.

Pozimi je bilo v dolinah mnogo snega. Ni se bilo treba povzpeti na hribe. Zjaj pa je treba še nekoliko stopiti, da prideš do smučišča. Kdor ima sedaj namen, da bi se smučal, vedno pravi: Julijske Alpe so daleč, vožnja precej stane, poleg tega je pa treba še precej peščit. Kdor hoče priti čimprej in z najmanjšim trudom na snežene poljane, ta se bo odpravil na Zelenico.

Ta smučarska postojanka je severno od Tržiča. Tam je še zdaj povprečno meter debela plast snega. Krasna smučišča za začetnike in mojstre v smučanju. Dostop na Zelenico je zelo lahek. Z vlakom se odpelješ v Tržič. Odtod greš po zložni Ljubljanski cesti do cerkvice sv. Ane. Pot ni dolgočasna: vrste se travniki in gozdovi, vsi prerasti s pomladnim cvetjem. Vedno bolj se bližajo vrhovi planin, na levi vidiš Begunjsko, na desni pa stoji Košuta. Prehajaš v objem hribov. Že greš mimo vile barona Borna in se ustaviš pri cestarju. Dve uri je od Tržiča do cestarja.

Vse do sem ni snega. Toda tu že vidiš bele poljane, zasneženo Begunjsko. S ceste zaviješ na levo in se podaš skozi zasnežen gozdček proti Zelenici. Kar naenkrat prestopiš s poljan, prepreženih s cveticami na snežno ovedo. Nekaj časa hodiš po ravnini do strmega pobočja, s katerega se je utrgal ogromen plaz. Še sedaj leže na koncu strmine dva metra velike snežne krogle. Saj je sedaj na plazu osem metrov snega! Po tem plazu se počasi dvigaš in po čni uri hoda od cestarja se ustaviš pred prazno kočjo na Zelenici. Skupaj tri ure iz Tržiča. Smučarji, ki premorejo arto, pride-

jo tu na svoj račun kakor nikjer drugje. Z avtomobilom se lahko pripeljejo prav do Sv. Ane. Dobro uro vožnje iz Ljubljane, eno uro hoje: v dveh urah iz Ljubljane na divnih belih poljanah!

Koča stoji na ravnici pod severnim pobočjem Begunjske. Pročelje krasi trofeje drznih alpi pa tudi nerodnih smučarjev — polomljene dilce... Z velikimi črkami je napisan pozdrav vsem obiskovalcem: smuk! Vstopiš. Oskrbnica Maksa te sprejme. Hitro postreže s toplim čajem. Potem imaš na razpolago vsega dovolj, da si utešiš glad in pogasiš žejo. Zunaj se leščeke sneg, ki ga ožarja sonce. Vse preveč vabljivo je, da bi bil še nadalje pod krovom, ki se ti zdi kakor domača hiša.

Dilce na noge pa hajd uživaj belo opojnost! Za začetnike je kar pri koči ravnica in položna strmina. Kdor pa hoče pokazati, kako obvlada tehniko smučanja, se bo podal na plaz pod Begunjsko. Plaz je dolg in strm. Kar divji je pogled v globino. Na tej strmini so bile prejšnjo nedeljo tekme v slalomu. Smučišče je na Zelenici v izobilju. Od položnih do največjih strmin.

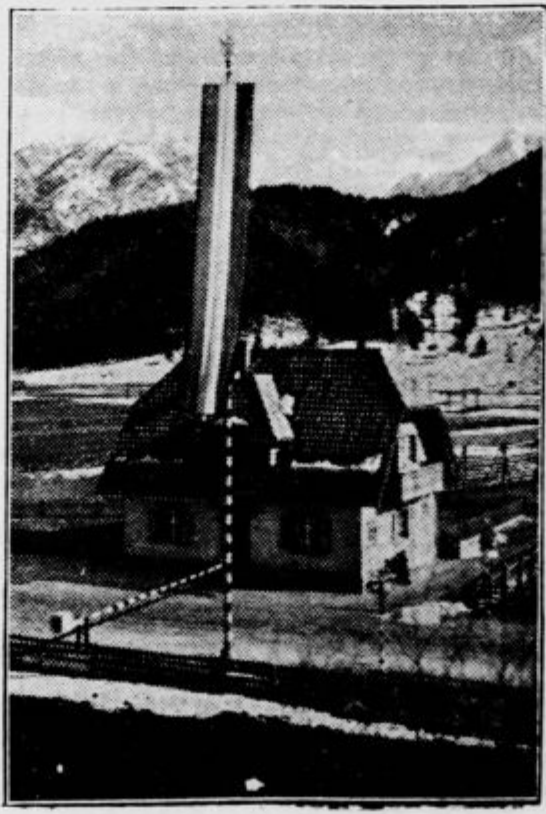
Saj naši smučarji dobro poznajo Zelenico. Vedno je dovolj izletnikov. Posebno sedaj spomladi pride na Zelenico preko nedelje pa tudi za vse teden mnogo smučarjev. Večina se pripelje kar z avtomobilom, saj ni na Ljubljanski cesti več snega. Prejšnjo nedeljo je priredil Putnik izlet: pripeljal sta se dva polna avtobusa smučarjev, poleg tega je bila pa še dolga karavana osebnih avtomobilov. Vsi so se zvečer vračali veseli in zagoreli v Ljubljano.

Res, kdor se želi naučiti pomladne smuke in sonca naj gre na Zelenico. Malo napora, mnogo razvedrila. Kdor pride enkrat tja, postane vnet obiskovalec. Ni kraja, kamor prideš tako hitro in tako lahko med strme stene planine.

Mipa

Zastava na meji

Jesenjski rodoljubi so nedavno zbrali med seboj vsoto s katero so kupili veliko državno zastavo, ki so jo poklonili od-

Ali so pljučne bolezni ozdravljive?

To nad vse važno vprašanje zanima očitno vse, ki trpe na astmi, katarju pljučnih vrhov, zastarelem kašlju, zasluženosti, dolgotrajni hripavosti in hripi, a doslej še niso našli zdravila. Vsi taki bolniki dobe pri nas

POPOLNOMA BREZPLAČNO KNJIGO S SLIKAMI

izpod peresa gosp. dr. med. Gutmanna. — Treba je pisati samo karto (frankirano z 2 din) s točnim naslovom na:

PUHLMANN & Co., Berlin 614, Müggelstrasse Nr. 25-25a.

Odobreno od min. soc. pol. sanitetsko oddeljenje S. št. 2416 od 12. XII. 1936

delku finančne kontrole v Ratečah. Priobčujemo sliko z novo državno zastavo, ki vihra ponosno v pomladnem zraku na 30 m visokem drogju. Zastava je dolga 20 m in široka poldrugi meter. Zeleti bi bilo, da bi zgled jesenjskih rodoljubov posnemali tudi drugje in da bi posamezni naši kraji kupili slične reprezentativne zastave tudi drugim našim obmejnimi postojankam. Kakor čujemo je že v toku akcija med ljubljanskimi člani Touring-kluba, da kupijo slično zastavo za naše granicarje in finančno kontrolo na Korenskem sedlu.

Koncert Ljubljanske filharmonije

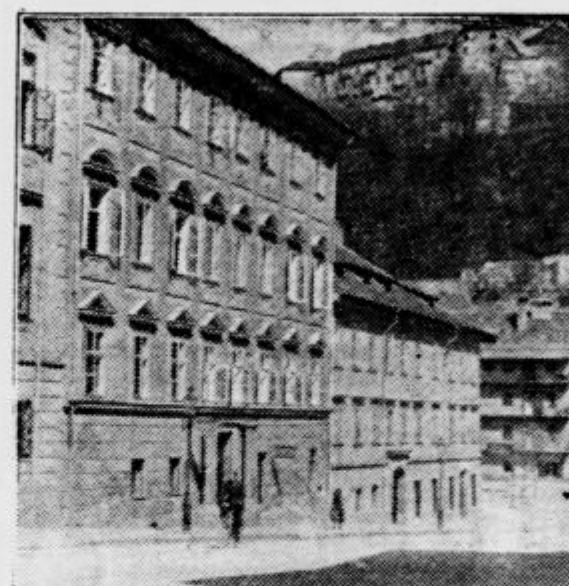
v ponedeljek 22. t. m. dirigira znani skladatelj in kapelnik gledališkega orkestra g. dr. Danilo Švara. Koncertu daje poseben poudarek sodelovanje enega najpomembnejših bolgarskih skladateljev, daleč preko meja Bolgarije znanega Panče Vladigerova. Gostovanje znamenite operne

pevke ge. Vanje Leventove v drami, koncert g. Vladigerova v radu in posebej še njegov nastop na koncertu, prav kakor izvajanje njegove pomenljive simfonije skladbe na tem koncertu, dalje predavanje največjega bolgarskega muzikologa dr. Kamburova v sredo 24. t. m. — vse to je brez posebnih načrtnih priprav dalo okvir »bolgarskemu glasbenemu tednu«.

Veseli nas, da se je začelo v zadnjem času razširjati in poglabljati zanimanje za bolgarsko glasbo, ki se v svojem razvoju naslanja na bogati narodni melos in lahko tudi našemu občinstvu marsikaj novega. Zeleti je, da bi se vezi z bolgarskimi glasbenimi krogi utrdile in prinesle smotno medsebojno sodelovanje.

Ponedeljski koncert Ljubljanske filharmonije bo obsegal poleg Vladigerova še interesantno točko domačega skladatelja Bernarda »Scherzo za godalni orkester« in simfonijo Čajkovskega. Pomenljiva glasbena prireditev je vredna vse pozornosti! — Vstopnice so ves dan v prodaji pri blagajni kina Union.

Še enkrat o Domu Franje Tavčarjeve

Poslopje na Novem trgu, v katerem je internat Franje Tavčarjeve

Za razvedrilo dobro služijo različne igre

Ljubljana, 20. aprila. Minulo nedeljo smo pričeli poročilo o srednješkolskem internatu Franje Tavčarjeve, ki ima svoje nove prostore v Auerspergovi hiši na Novem trgu. Internat se je v kratkem času svojega obstoja tako lepo razvil in je tako urejen, da bi mogel služiti za zgled sličnim ustanovam. Mi smo o tem prav tako poročali, na glej ga šmen-

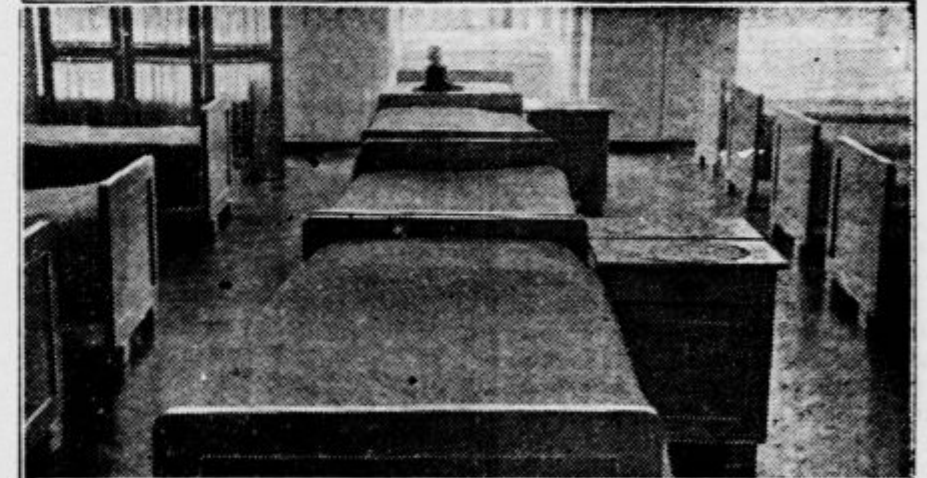
ljanska patriaršijska hiša, v kateri so na »široki nogi« živeli njeni prvotni plemiški lastniki, ki so jo postavili v časih, ko v mestu še niso poznali sedanje gneče, je bilo mogoče kupiti stavbišče za »nekaj« nižjo ceno od današnje in so stavbeniki merili prostor še na klate, je dala sedaj streho domu, ki je bil ustanovljen po plemeniti zamisli blage pokojnice Franje

Učna ura ob pomoči zavodskih vzgojiteljov

ta: dogodila se je taka, da moramo danes pričevati popravek sicer ne uraden in po tiskovnem zakonu, vendar tak, da bo pomiril vse, ki jim naslednje ni bilo všeč: K članku smo namreč pridejali nekaj fotografiranih reprodukcij, ki naj bi nazorno predočevale udobnost v zavodu. Toda marsikatera dobra mamica ni mogla na slikah prepoznati svoje ljubljence, ki jo je zapuščala internatu. Kako bi jo tudi, ko so bile v preveliki gorečnosti zamenjane si-

Tavčarjeve. In je s tem, da je doma uspešno našel prav te prostore, je uspelo vse njegovo notranjost tako idealno urediti visoko, razsežne in zračne so učilnice, jedilnica in večja spalnica, ki je prava dvorana, kakršne brikone ni našel v kateri drugi zasebni hiši v mestu. Poleg vseh potrebnih prostorov ima dom za svojih sedanjih 26 gojence posebno bolnišnico sobo, tako veliko, da bi spravili na pr. v splošni bolnišnici vanjo več ko 20 bolnikov.

Pogled v spalnico, svetlo in razsežna dvorana

ke iz internata Franje Tavčarjeve z onkraj iz Doma visokošolk. Učeca se dekleta, neč si so iz tega ali onega zavoda so nam vsem pri srcu, pa ni čudno, če pride do malibne zamenjave.

Danes pa le pogledje prave sličice iz Doma Franje Tavčarjeve in na njih bodo matere z vso gotovostjo spoznale svoje ljubljence. Vsi drugi pa bodo po slikah spoznali, kako snažno, svetlo, zračno in udobno je v zavodu. Kar se tiče udobnosti prostorov samih, je mogla uprava z njimi prav razpisno razpolagati. Ta stara ljub-

Res, včasih je steno v ta internat, kadar te povod še nekova velika prostornost spravi v dobro razpoloženje. Prav zato se tudi vse gojenke tako dobro počutijo, ko niso nikjer utešeneje v svojem stanovanju. Sprito zdelnega vodstva, odlične uprave pa ob pomoči prefekcije in profesorice gojenke tudi v šolah prav dobro napredujejo, dosežajo v zdravju in zadovoljstvu ter s tem ohranjajo vse nade svojih staršev, ki so jih stavili nanje in na zavod. hvalospeva so jih zupaki.

Po jedi v jedilnici: poje a spremljevanjem klavirja in govila

Iz Celja

e— **III. Celjski kulturni teden** bo od nedelje 28. t. m. do sobote 4. maja. V mali dvorani Celjskega doma bo od 28. aprila do 4. maja razstava celjskih slik mojstra Jakopiča in osnutkov kiparja Bernekerja. V ponedeljek 29. t. m. ob 20. v isti dvorani Jakopičev večer, na katerem bo poleg treh recitacij iz Jakopičevih spisov in recitacij izjav o Jakopiču predaval o mojstru univ. prof. dr. Fran Mesesnel iz Ljubljane in pojasnjeval svoje predavanje s skopitimi slikami. V torek 30. t. m. ob 20. bo ravnotam koncert slovečega violinskega virtuosa Roberta Soetensa in pianistke Suzane Roche, ki pravkar zaključila svojo izredno uspešno turnejo po Sloveniji. Ostale prireditve, ki so bile tudi še v načrtu, je moral odbor zaradi neugodnih prilik preložiti na jesen.

Samo še kratek čas!

Prvovrsten semenski krompir, banaška moka, oves in koroza po znižanih cenah pri **JUGOPROMET GLOBE IVAN, CELJE**, Krekova 11.

e— **»Trideset sekund ljubezni«**, Mariborsko Narodno gledališče je uprizorilo v petek zvečer v celjskem gledališču prijetno, moderno in učinkovito veseligoj »Trideset sekund ljubezni«, delo italijanskega pisatelja Alda de Benedettija v skrbni in temeljiti režiji g. Jožeta Kovčiča. Zelo posrečene in dobro karakterizirane kreacije so nudili gđc. Rasbergerjeva (Grazia Siriani), g. Gorinšek (Cesare Siriani), Crnobori (Piero Guaranti), Verdonik (Tullio Siriani), Košta (Aguzzi) in Košič (advokat) ter ge. Zakariševa, Savinova in Gorinskova. Gostje so nudili večer dobrega humorja. Predstava je bila žalobno slabo obiskana, ker je ta mesec naitran s prireditvami. — R. P.

e— **Mestni svet** bo imel sejo v petek ob 18.30.

e— **Ljubljanska opera** bo uprizorila v torek v celjskem gledališču Dvofakovo slovitno opero »Rusalka«. Predstava je izven abonmaja. Preskrbite si vstopnice čimprej v predprodaji v Slomškovi knjiznici.

e— **Predavanje o kočevski zemlji in narodno obrambnem delu** bo jutri ob 20. v risalnici meštanske šole pod okriljem celjskih podružnic CMD. Predaval bo potovalni učitelj g. Ostanek iz Ljubljane. Predavanje bodo spremljale številne skopitne slike. Vstopnina za dijake bo prosta, za ostale samo 2 din. Ker je snov predavanja za današnje čase aktualna, pričakuemo, da se bo obiskovno udeležilo predavanja v velikem številu.

Vljudno sporočam cenj. odjemalcem, da sem svoje poslovne prostore

PRESELIL

iz Dr. Žerjavove ulice 3-I. na

Glavni trg št. 16,

v bivše prostore trgovine s steklom Weiner. Za cenj. naročila se še v nadalje priporoča

Dobrotinšek Anton,

elektro in radiotehnično podjetje

CELJE Telefon 240.

e— **Pogreb g. Ivana Blagotinška**, finančnega predstavnika v p. v Celju (ne Dobrotinška), kakor je bilo včeraj pomotoma objavljeno, bo danes ob 16. iz mrtvašnice na mestnem pokopališču.

e— **VIII. redni letni občni zbor Društva absolventov drž. trgovskih šol v Celju** bo v nedeljo 28. t. m. ob 8. dopoldne v salonu restavracije Narodnega doma. (—)

e— **Pomladni plemenski sejem za bikce** pomurske pasme bo 3. maja v St. Juriju ob juž. žel. Kmetovnici, ki si želijo nabaviti bikce, se naj seveda udeležijo.

e— **Odlaganje smeti**. Mestno poglavarstvo razglasa, da je odlaganje smeti na Sp. Lanovžu prepovedano in je odredeno novo smetišče v opuščeni strugi Vogla in v Zavodni. Proti kršilcem te prepovedi bo uvedeno kazensko postopanje.

e— **Tri hude nesreče**. Ko je 32letni hlapec Ivan Obreza iz Zavodne pri Celju vozil po cesti z dvovprežnim vozom, sta se konja splašala. Obreza je padel pod voz. Kolesa so šla čezenj in mu hudo poškodovala obe nogi. — V St. Vidu pri Grobelnem je padel 80letni dninar Miha Godiel v spanju s kozoletca ter si zlomil več reber in poškodoval obe nogi. V petek je padel 52letni progovni delavec Rudolf Vanovšek iz Pečovnika pri Celju po nekem pobočju 20 m globoko in si zlomil levo ključnico. Ponesrečenci se zdravijo v celjski bolnišnici.

e— **Srečke za II. razred drž. razredne** loterije so prispеле. Obnovite srečke čimprej v podružnici »Jutra« v Celju!

Iz Maribora

a— **Odbor za počastitve** spomina blagopokojnega viteškega kralja Aleksandra I. Učiteljstva v Mariboru je na svoji seji dne 17. t. m. sklenil, da odda izvršitev spomenika in vlitje v bronu. Delo je bilo poverjeno gg. akad. kiparju Borisu Kalinu iz Ljubljane in inž. arh. Jaroslavu Černigovju iz Maribora, ki sta ob natečaju za spomenik prejela prvo nagrado. Vlitje spomenika v bron je bilo oddano znani umetniški livnici »Voždovce« v Beogradu.

Obleke, moške in otroške, solidno pri »LAMA« — Maribor.

a— **Kobanski teden**. Danes ob 10. bo nastop selinskega mladinskega zbora. Ves dan traja tudi šušmeljeva razstava, ki vzbuja veliko zanimanje.

a— **Gradili bodo Hutterjev stanovanjski blok**. Poročali smo že, da bodo najbrž že letos pričeli graditi veliki Hutterjev stanovanjski blok ob Ciri Metodovi, Razlagovi, Presernovi in Maistrovi ulici. Sedaj, so že pričeli kopati tla v svrhu preiskave terena. Sedanjí objekti sredi parcele ostanejo do zazidave kompleksa, ker bodo služili za razne potrebe med gradnjo.

a— **Prihodnja dramska premiera** v gledališču bo učinkovita švicarska drama »Izdača pri Novari«.

a— **V Ljudski univerzi** bo predaval jutri znani skladatelj in muzikolog iz Zagreba dr. Božidar Štrela o temi: »Od ljudskih glasbil do modernega orkestra«. Skopitne slike.

a— **Nagrade** dijakom mariborske trgovske akademije. Savez nabavljajnih združenj uslužbenec v Beogradu je razpisal tudi letos večje število nagrad za najboljše spise iz zadržarstva. Temu pozivu so

se v lepem številu odzvali dijaki tukajšnje drž. trg. akademije. Letos je bilo nagrajenih 10 dijakov in dijakinj. Denarno nagrado po 150 din so dobili Ciri Šuligoj, Germana Wretzel in Kos Rudi, denarno nagrado po 100 din Mira Sentjuro, Beno Bergele in Vilbald Hecl, denarno nagrado po 50 din Leopold Kunej, Katica Narat, Berta Kotnik ter Vera Močivnik.

Za birmance

venčke, bele nogavice, židane trake, kombinže, hlačke, najceneje pri »LUNA«, Maribor, samo Glavní trg 24.

a— **Himen**. Včeraj popoldne se je poročil v tukajšnji magdalenski cerkvi odvetnik konc pient g. dr. Ivan Cerkevnik, ki je znan nacionalni in društveni delavec, z gđc. Jurino Cerkevnikovo. Priči sta bili prof. Vrabec in dr. Peric. Zavednemu nacionalnemu in sokolskemu paru želimo obilo sreče.

a— **Zakasnela spomlad**: prva zelena bukev na Kalvariji. Na mariborski Kalvariji, tam nad mostičkom so v strmeh bregu mlade bukke, katerih ena je zadnja leta kot prva ozelenela najkasneje do 16. aprila. Letos se je zakasnila za tri dni; šele izredno toplo sonce zadnjih treh dni je omogočilo brstje tudi na ostalem gozdnem in vrtnem drevju.

a— **Zanimivo naravno čudo**: dežujoči gabri v mariborskem parku. V mariborskem mestnem parku blizu vhoda od Kamniške ceste in Rožnega griča že nekaj dni vzbuja pozornost ob potu stoječi gaber. Nekdo mu je od velike, na pot štrleče veje odčesnil postransko vejo. Na ranjenem mestu pa se je naenkrat pojavila mokrota, ki je ob toplejšem soncu prehajala v dežju podobne kapljice. Včeraj dopoldne je iz te vejine rane kar deževalo, da je nalikovalo počenim vodovodni cevi. Pod drevesom je nastala že velika luža. Pojav pač zasluži, da si ga ogledajo vsačaki in ga razložijo širši javnosti že zaradi prepotrebne večje zaščite javnih nasadov.

a— **Zdravniško dežurno službo** za nujno pomoč članom OUZD in njihovim upravičnim sivojem ima danes v neodložljivih primerih in v odsotnosti pristojnega rajonskega zdravnika dr. Ivan Turin, Linhartova ulica 12.

a— **Red in mir**. Noč na soboto je bila zelo mirna. Mariborčani že do go ne pomnimo tako mirne noči, ki bi potekla tako v redu in miru. Nečvomo gre to tudi na račun prodirajoče treznosti in spokornosti.

Kinematografi

Novo mesto. Protituberkulozna liga v Novem mestu je podarila dijaški kuhinji 700 din. Iskrena hvala.

Vrhnika. Koncert APZ na Vrhniki bo v nedeljo 28. t. m. ob 20.30 v dvorani Prosvetnega doma. Opozorjamo občinstvo, naj seže takoj po vstopnicah. Program v glavnem turnejski. Dirigent g. France Marolt.

Ribnica. Sokolski zvočni kino bo predvajal danes popoldne in zvečer ob običajnih urah češki film »Božji mlinci«. Za dodatek Foxov zvočni tehnik.

Bled. Zvočni kino bo predvajal drevi ob 20. film »Lord Jeffe in obilen dodatek. Popoldne kino ne bo imel predstav rači mladinske operete »Kristalne čašer. (—)

Ptuj. Zvočni kino bo predvajal danes v nedeljo ob pol 16. pol 19. in pol 21. film »Pustolovščina Toma Sawyera«. prirejen po istoimenskem romanu Marka Twaina. Film je barvan. Za dodatek filmski žurnal. Jesenice. Kino Radio bo predvajal danes ob 15. in 20. uri velefilm »Nesmrtni valček« (J. Strauss karj valčkov). s Pavlom Hörbiglerjem in Greti Theimerjevo. Med dodatki zvočni tehnik in risana fala »Mornar Popaja«. Sledi »Pesem sreče«. (—)

Iz Ptuja

j— **Smrt nesrečnega zidarja**. Na Bregu pri Ptuj se je zgodila huda nesreča. 47-letni zidar Anton Pišek iz Draženec je bil zaposlen pri zidavi nove stavbe. Ko se je spenjal po lestvi navzgor na zidarski oder, je izgubil ravnotežje in padel v globino. Za njim pa se je sprožila tudi skladišnica opeke, ki ga je pokopala pod seboj in mu povzročila smrtno poškodbo. Tovariši so mu prihiteli takoj na pomoč in ga odpravili v ptujsko bolnišnico. Ker pa so bile njegove poškodbe smrtno, so ga morali odpeljati na njegov dom v Dražence, kjer je kmalu nato umrl. Zapuščca vdovo in več neposkrbljenih otrok.

Royal kino, Ptuj, predvaja film zabavnih senzacij in napetih dogodkov »SERGEANT BERRY«. V glavni vlogi Hans Alberts, Herma Reltn. — Prihodnji spored: Izbran film aktualne vsebine »Ječa brez rešetke«.

j— **Glasbena Matica** priredi v torek 23. t. m. ob pol 21. v svoji dvorani violinski koncert. Igral bo svetovni violinist Soetens.

Iz Tržiča

— **Kino** bo predvajal danes (v nedeljo) film »Kapetan carjeve garde«. (—)

Z Jesenic

Sokolsko društvo Jesenice ponovi tretjič narodno igro »MIKLOVA ZALAC« v nedeljo 21. aprila OB POL 3. Dosedanje predstave so bile rekordno obiskane. — **Pridite! Rezervirajte vstopnice.**

Iz Hrastnika

h— **Huda zima** je prizadela naš občinski vodovod. V marsikateri hiši zaradi zmrznjenosti niso imeli več mesecev vode iz vodovoda. Najbolj prizadeta je bila naselbina Pod skalo. Ta vodovodni odcepi je bil speljan šele lansko leto. Kdor je opozoval gradnjo tega odcepa, je že tokrat lahko sklepal, da bo pozimi voda v tako olitve jarke položenih cevih gotovo zmrznila. Resnici na ljubo je treba povedati, da so bili ti jarki izkopani v živo skalo, zavoljo česar so ostali tako plitvi. Pozivamo občinsko upravo, da se ta nedostatek v letošnjem letu odstrani.

h— **Pogreb tragično preminilega brezposelnega delavca Viljama Gačnika** se je vršil v ured. Pogreba se je udeležilo mnogo pogrebecev s steklarско godbo in steklarskim pevskim zborom. Pri odprtem grobu sta govorila dolski župnik g. Medvešek in g. Josip Erjavc. Naj v miru počiva! Sorodnikom naše sožalje!

h— **Naši rezervni oficerji** so ustanovili lastno poverjenstvo, kateremu načeluje rezervni kapetan g. Jože Groznik.

h— **Meningitis** se je pojavil pri nas v Hrastniku. Zbolela je pred tedni za to nevarno boleznijo 18-letna učenka Marina Klenovškova. Občinski zdravnik g. dr. Dolanc je poslal obolelo deklico takoj v celjsko bolnišnico, doma pa je izvršil vse po-

trebno, da se prepreči razširjenje te bolezni. Po nekaj tednih je deklica zdaj že zdrava. Kakšnega novega primera te bolezni doslej pri nas še ni bilo.

h— **»Zadrega nad zadrego«** je naslov šalo igre, ki jo uprizori danes ob 17. že drugič naše sokolsko gledališče. Sodeloval bo tudi sokolski jazz-orkester.

Iz Kranja

r— **Koncert APZ** bo v sredo, 24. t. m. ob 20.30 v Narodnem domu. Akademski pevski zbor bo pel isti spored kakor na svoji turneji po državah. Celotni zbor nastopi pod dirigentom g. Francetom Maroltom. Opozorjamo občinstvo, naj si vstopnice preskrbi takoj v prodaji.

r— **Huda prometna nesreča**. Včeraj se je dogodila pred hotelom »Stara pošta« huda prometna nezgoda, katere žrtev je postal mizarski mojster g. Ivan Pečenko iz Kranja. Pečenko je šel čez cesto, tisti trenutek pa je iz mesta privozil osební avtomobil nekega gorenskega hotelirja. Nenadno se je Pečenko znašel pod kolesi avtomobila, ki so mu strla levo nogo, poleg tega je dobil še lažje poškodbe in praske na glavi. K sreči je vozač takoj zavril voz, tako da

Pokrajinski zlet SKJ v Celju

Nabavite si slavnostne kroje, ki jih boste lahko plačevali v obrokih

Veličina zleta zavisi od števila nastopajočih. Na jubilejnem zletu v Celju bo udeležba ogromna in jo bo Celje le z največjo težavo zmoglo. Društva iz naše župe bodo polnoštevilno zbrana, nič slabše ne bodo zastopane ostale župe iz dravske banovine. Po prijavah, ki jih prejema zletni odbor, bo številna udeležba tudi iz ostalih 20 žup. Ni nobenega dvoma, da bo v Celju članstva in naraščaja v slavnostnih krogih, kakor še nikoli v naši banovini, če iz vzamemo vsesokolski in veliki pokrajinski zlet v Ljubljani.

Prišli bodo bratje in sestre iz najoddaljenejših krajev naše države, da izkažejo priznanje celjskemu Sokolu in župi za njuno delo. Toda to počaščenje nam nalaga obenem dolžnosti napram sebi in napram gostom. Ena teh dolžnosti je predvsem časten nastop domačega društva na telovadnici, ravno tako pa tudi v slavnostnih krogih. Število bratov in sester, ki imajo slavnostne kroje, bi morda še nekako zadostovalo za domač nastop za pokrajinski zlet, čigar os bo Sokolsko društvo Celje matica, pa dosedanje število nikakor ne ustreza. Društvena uprava je sklenila, da bo uvedla, kakor pred dvema letoma, tudi letos akcijo za nabavo novih krojev. Med nami je dosti bratov in sester, ki si bodo lahko krog nabavili, ne da bi bili preobutno pri-

je ponesrečenec obležal med prvimi in zadnjimi kolesi; v obratnem primeru bi mo šlo zadnje kolo čez prsi. Lastnik avtomobila je nato ponesrečenca naložil na avto in ga odpeljal v bolnico.

r— **Prevola prodana**. Občinski odbor je na zadnji seji sklepal o prodaji Prevole. Končni sklep je bil, da se Prevola prodaja, kakor hitro bo prodajne pogoje in nakup odobrilo pristojno ministrstvo.

r— **Še o nesreči na kokriškem mostu**. Zadrjč smo poročali o usodni vožnji dveh mladih fantov, ki sta si brez lastniške vednosti izposodila motorno kolo in se nato z njim hudo ponesrečila. K temu poročilu moramo pripomniti, da sta fanta imela namen motor po kratki vožnji vrniti na prejšnje mesto. V razigranosti je namreč Fende sedel na motor, k sebi pa je povabil še 17-letnega šmajdka, češ da se popeljeta samo do Primskovega in nazaj. Tik pred Primskovim pa ju je doletela nesreča, o kateri smo že poročali. Stanje obeh ponesrečenecv je zadovoljivo in je upati, da bosta kmalu okrevala.

r— **Kino Narodni dom** prikazuje danes monumentalni velefilm »Union Pacific«. Borbe Indijancev in belcev pri gradnji največje železnice na svetu. (—)

zadeti. Dosti bo pa takih, ki plačila hkrati ne bodo zmogli. Tem bo društvo olajšalo nabavo krojev proti obročnemu odplačilu. Vabimo brate in sestre, da se brez odlašanja odločijo za nabavo krojev in se prijaviijo društvu bodisi pri bratu tajniku, načelniku, načelnici ali pa v ponedeljek 22. t. m. med 18.30 in 19.30, ko bo seja društvene uprave. Prijava je nujna, da more društvo ugotoviti število novih krojev in stopiti takoj v stik z dobavitelji. Vsak uspeh je spojen z žrtvovanjem. Razmišljanje o tem bo vas, bratje in sestre, dovedlo do zaključka, da ste primorani žrtvovati, in ne boste oklevali, temveč se boste takoj odločili za nabavo kroja.

Društvo je povabilo starše sinov in hčerk ki obiskujejo telovadbo pri naraščaju, da jim nabavijo naraščajski krog. Naj bi se naši roditelji spomnili svojih mladih, nežnih let, kakšno veselje so imeli, ko jim je bila dana prilika, da so prvi nastopili v skupinah s svojimi tovariši in tovarišicami. Na letošnjem jubilejnem zletu bodo srca naše mladine v pobratimstvo s svojimi vrstniki iz vseh krajev Jugoslavije, še v večji meri vzdrževala v radostnem razpoloženju. Prožite svojim najdražjim to priliko! Zdravo! — Uprava Sokolskega društva Celje matica.

20 let učiteljskega delovanja v Prekmurju

Trda je bila ledina, ko so začeli orati prvi ljudski prosvetitelji

Murska Sobota, 17. aprila. Prekmursko učiteljsko društvo je ob lepi udeležbi članstva proslavilo dvajsetletnico. Jubilejno zborovanje je bilo v dvorani sokolskega doma in udeležilo se ga je učiteljsko soboškega in lendavskega sreza. Društvo se ob svojem jubileju lahko s ponosom ozira nazaj na delo svojega članstva v teku dveh desetletij. Po priključitvi Prekmurja k Sloveniji so prvi učitelji, ki so bili poslani sem, naleteli na dokaj težav pri svojem delu, saj so bile šole pred vojno in med vojno zgolj madžarske s tujim učitelstvom, ki mu je bilo glavni smoter pouka raznarodovanje slovenskega življa. Kar je bilo domačega učiteljstva, je le nezadostno obvladalo književno slovenščino. Prvi slovenski kulturni delavci so krepko zastavili plug v prosvetno ledino Slovenske krajine in če danes pretehtamo njihovo delo, vidimo, da je bilo velikansko in da zasluži tudi javno priznanje.

Predsednik društva Hanjsek je v uvodnih besedah pozdravil na zborovanju člane učiteljskega društva iz Dolnje Lendave in po vrsti vse predsebnike, ki so vodili društvo v zadnjih dveh desetletjih; ustanovitelja in učiteljskega veterana Avgusta Po-

žegarja, Cirila Hočevarja, Franca Gabrijelečiča, Mirka Štubla in Evgena Antauerja. Pričital je pozdravno pismo dolgoletne društvene agiline delavke Leopoldine Kosove in Rada Jurka, prvega šolskega nadzornika v Prekmurju, ki je bil prvi oče in svetovalec prekmurskemu učitelstvu in ljudstvu. Na zborovanju so bili navzoči tudi šolski nadzorniki Antauer, Čížek in Velnar.

Na dnevnem redu sta bila referat prof. Liške »Prišliki in domačini« in referat šolskega upravitelja Kontlerja »Zgodovina učiteljskega društva«. Iz obeh predavanj je zvenela želja, da bi se prosvetne razmere v Prekmurju, zlasti kar se tiče polne zadsebe učiteljskih mest, končno ustale, kar je za srez, ki leži v objemu dveh neslovenskih držav, v vsakem pogledu nujno potrebno.

Zborovanje je zaključil nastop mladinskega pevskega zbora soboških ljudskoškolskih učencev, ki so pod vodstvom učitelja g. Frana Bračka zapeli 4 pesmi in dokazali, da je zbor na visoki kakovostni višini in da bo pod skrbnim vodstvom dosegel še velik uspeh. Mladinski zbor bo pel tudi na koncertu, ki bo 4. maja v Sokolskem domu.

Smrtna žrtev fantovskega prepira

Dva fanta sta ubila spečega tovariša

Murska Sobota, 20. aprila. V prekmurski vasi Melincih so se kasno zvečer sporekli trije kmečki fantje. Nekaj časa so se prepirali, potem pa je Stefan Gerič zagrabil kol in navalil na neoborožena tovariša, ki sta pobegnila pred njim. Ta je imel še posebno veselje s tem, da je oba fanta podil po vasi.

Pozno ponoči je razgrajal šel spat v hlev

nekega tamošnjega posestnika in trdno zapal, ne da bi bil vedel, kakšne maščevalne naklepe sta skovala njegova tovariša. Ta dva sta ga namreč poiskala spečega. Medtem ko je eden svetil z žepno baterijo, ga je drugi udaril dvakrat s kolom po glavi, da je Gerič kmalu izdihnil in so ga drugo jutro našli mrtvega. Zadevo preiskuje orožništvo, ki je oba krivca aretiralo.

Franjo Kutin †

Pred nekaj dnevi se je Postojna za vedno poslovila od nenadno umrlega, bivšega župana Franja Kutina. Zelena grmada venec in cvetja označuje prostor, kjer domača gruda krije zemeljske ostanke plemenitega moža, ki se je v teku svojega plodnega življenja z brezpričerno poštrevostnostjo in vedno dobrohotno, prijateljsko naklonjenostjo prijelbil vsakomur in je zapustil pri nas najlepši spomin. Če je res, da šele izguba posameznika priča o njegovi pravi vrednosti, potem naj bo veličasten pogreb in pravo sožitje vse bližnje in daljne okolice žalujoči rodbini uteha v teh težkih trenutkih.

Za dan pogreba je potrtost premagala vsakogar. To niso bile samo solze mehkih ljudi. Ko se je pevski zbor poslovil od svojega ljubega tovariša in je padla prst na pokojnikovo krsto, so izražali globoko ginjenost tudi sicer najbolj obvladani obrazi navzočih. Razumljivo, ker pokojnik je bil eden tistih redkih osebnosti, ki jih vsakdo ne samo spoštuje, temveč tudi vzljubi. Kjerkoli je bil Kutin navzočen, je postal središče družbe, enako prijeten in spoštovan pri priprostitih ljudih, kakor je bil zaželen in cenjen v višjih krogih. Značilno za njegov značaj je dejstvo, da je imel morda pri svojem udejstvovanju pač navodnike, a nikjer ni imel sovražnikov. Enako poštrevosten, skrben in vester v časih, ko je nosil odgovorno čast načelnika mesta Postojne, kakor je bil lojalen, ponosen in nedotakljiv v težkih časih nikoli zasluženega zapostavljanja. Pri pogrebu je vzbudil pozornost krasen venec, ka-

pil v službo v tovarni KID, kjer je pridno delal polnih 35 let. V pokoj je stopil leta 1930. Bil je zelo narodno zaveden mož. Naprednega prepričanja nikoli ni tajil, vedno je brez oklevanja vršil svoje politične dolžnosti in pravice. Stalno je posecal vse sokolske in kulturne prireditve na Jesenicah, Javorniku in okolici ter pridno nabiral člane za Vodnikovo družbo. Svoje otroke je vzgojil v pravem narodnem duhu. Vsi sinovi in vnuki so Sokoli. Sin Jože je znani narodni sokolski delavec ter vodja podružnice »Jutra« na Javorniku. Pogreb blagega pokojnika bo v nedeljo popoldne izpred hiše žalosti na Javorniku 35 na farno pokopališče na Koroški Beli. Naj bo vrlemu možu ohranjen blag spomin! Žalujočim svojcem izrekamo odkritosrčno sožalje!

Spominu Antona Seliškarja

Dolžnost srca me veže, da se z nekaj besedami spomnim pravkar preminulega strojevodje v pokoj g. Antona Seliškarja, ki smo ga v petek izročili materi zemlji pri sv. Križu.

Prometniki na železniških postajah smo se vedno najbolj razveselili ob prihodu vlaka s strojevodjem Seliškarjem. Četudi smo imeli takrat precej dobrih in uslužnih strojev, vendar nobenega enakega njemu. Služba strojevodje je — kakor znano — nadvse naporna in zvezana z veliko odgovornostjo. Vendar, da ste le videli Seliškarja na stroju. Vedno se je zadovoljno smehljaj in vsak še tako težak in kompleksen premik na postajah je opravil vsakokrat z lahkoto, igranje in brez najmanjše nevolje. Bil je zares dobričina in v pravem pomenu besede!

Gotovo je še nekaj službenih tovarišev iz one dobe, ki se bodo vsi kakor pisec teh vrstic vsikdar s hvalečnostjo spominjali rajnega in mu želeli: Zlata duša, počiva v miru! I. O.

Zgodba o prevarani nevesti

Ljubljana, 20. aprila. Hudo postane Slovku, če je sam, je bridko premišljala Jožefa G., doma nekje blizu Ljubljane. Močno rada bi se bila poročila, kajti leta teko in blizu je že jesen življenja. Jožefa ni zahajala v družbo in zatekla se je. vsa samotna in zapuščenca, ko oglasu: Isčem ženina. Zaželen je starejši možki, ki je pošten in ima stalno službo. Pišite na naslov ta in ta.

Toda namesto pisma se je oglašil že takoj drugi dan na Jožefinem stanovanju prvi snubec. Tako in tako. Moje ime... Bral je oglas in je prišel. Ni mu žal. Že prvi pogled ga je prepričal, da je na pravi poti do sreče. Skratka — simpatični, še mladi mož je po izmenjavi medsebojnih simpatij kratko in malo prosil Jožefo za roko in ni bil odbit. Mimogrede je omenil, da ima dobro službo pri trgovskem podjetju, da je posestnik nove vile na periferiji mesta. In vsa ta reč se je lepo pletla naprej. Bodoča zakonca sta si pričela dopisovati, ljubezen je rasla in sešla sta se v Ljubljani, da se natančneje pogovorita o skupni bodočnosti.

»Kako pa je prav za prav s to tvojo vilo? Ali je daleč. Lahko bi mi jo že pokazale.« je vprašala Jožefa ženina Petra. Še prej mu je zaupala, da premore 30 jurjev gotovine. Peter se je izgovarjal, da mora vilo še prenoviti in prečistiti in jo bo že pozneje pokazal, čim bodo dela končana. Tako mimogrede jo je še poprosil, da naj mu posodi 2 ali 3 tisoč za pleskanje. Dala mu jih je.

In ko sta se spet sešla jo je spet prosil. Zdaj za hišno opremo, zdaj za kakšno drugo neobhodno potrebno reč. Dajala mu je tisočak za tisočakom, dokler se ji ni zazdelo vse skupaj malce sumljivo, kajti poroke kar ni hotelo biti in vile tudi ne.

»Sem že k župniku šel zaradi oklicev.« se je sproti izgovarjal Peter.

Po trinajstem tisočaku je bilo Jožefi zadosti. Stopila je sama k župniku in vprašala, kaj in kako.

Ja, mož ki se tako piše kot vaš Peter, se je že pred dnevi poročil, je povedal župnik in Jožefo toliko, da ni zadelo božje.

Jadno je javila oblasti šep

Naša ženska stran

Razgled po ženskih društvih Pomanjkljivost našega soc. skrbstva

Pretekli teden sta se vrnila občna zborna Zveza gospodinjstev pomočnic in Splošnega ženskega društva, o katerih prinašamo tu kratka poročila. Občni zbor Zveze gospodinjstev pomočnic je pokazal, da se razmere pri nas zelo počasi izboljšujejo. Iz leta v leto se na tem mestu pretresajo ista prečeta vprašanja in iznanašajo primeri, v katerih je ob obdobju vredno brezbriznostjo odvedalo vse naše javno socialno skrbstvo, vsa naša dobrodelnost in človekoljubnost. Naj navedemo samo en primer:

V preteklem letu se je med mnogimi drugimi zatekla v zavetstvo Zveze gospodinjstev pomočnic neka 23-letna Angela. Bila je malo omejena in nesposobna za stalno službo. Prišla je v mesto brez denarja in vsa sestrastna. Službe ni mogla dobiti in ga, predsednica je obvestila o tem socialno skrbstvo mestne občine ter zaprosila, naj se zavzame za nesrečno dekle, ker je dana možnost prostitucije. Na socialnem uradu so ji odobrili za štiri dni kosilo, večerjo in prenočišče v kuhinji. Pet naslednjih dni je dobila hrano pri Elizabetni konferenci, prenočišče pa v Delavskem domu. Ker pa je bila po preteku teh pet dni zopet v starem položaju, je ga. predsednica ponovno intervenirala pri socialnem skrbstvu, naj se določeno zavzame za dekle. S socialnega urada so jo poslali na bansko upravo, kjer je ponovila prošnjo, naj pošlje dekle v domovno občino ali v pristavno delavnico, ker bo sicer ostala na cesti, kar pa ne bo ostalo brez kvarnih posledic. Odgovor se je glasil: Dokler ženska ni prekršila zakona, ne moremo podvzeti nobenih korakov! Svetovali pa so, naj jo pregleda mestni zdravnik in ji napiše spravele in

Angela se je podvrgla zdravniškemu pregledu. Zdravnik je predlagal sprejem na opazovalnem oddelku umobolnice. S tem pa romanje od inštanke do inštanke se zdela ni bilo končano. Zopet na bansko upravo, od tu na socialni oddelki policije — dokler se ni vse skupaj razbilo ob vprašanju, kdo bo plačal bolnišnico. Mesto na opazovalnem oddelku se je Angela znašla nekoga dne na cesti. In ne dolgo potem so jo registrirali med bolnike na oddelku za spolno bolezen! Šele zdaj, ko so jo vse okoliščine privedle do »moralnega padca«, je lahko posegla vmes javna oblast in ji podelila »zasluženo« kazeno: morala je po odgonu v domovno občino.

Navedeni primer našega socialnega skrbstva nikakor ni osamljen. Na vrata posredovalnice pogosto trkajo dekleta, ki so jim zaradi bolezni, nosečnosti in starosti zaprta vsa vrata. Kam z njimi? To je vprašanje, ki bi si ga morala zastaviti vsa društva in organizacije z dobrodelnimi cilji in vse naše javno socialno skrbstvo.

Iz poročil odbora smo izvedeli, da se je Zveza zavzemala za ureditev in izboljšanje poselskega reda, delovnega razmerja, bolniškega in starostnega zavarovanja in za obvezno strokovno šolstvo za vse mladostne hišne uslužbenke. Poslala je tozadevno vlogo tajništvu Delavske zbornice, ki je z navedenimi zahtevami sicer soglasala, a je smatralo, da je sedanjí čas zelo neprimeren za ankete. — Zveza se nahaja v težavnem materialnem položaju in bo morala, sprito dejstva, da ne uživa skoraj nobene podpore merodajnih činiteljev, napeti vse sile, da uredi svoje finance. Zdi se, da se bo z novim odborom, ki je bil izvoljen, delo v zvezi poživilo.

Za jugoslovensko in vseslovansko misel

Vsa boleštna doživljanja nemirne lanskega leta so precej izdatno vplivala tudi na delovanje. Splošnega ženskega društva. Glavna naloga, ki si jo je bilo društvo nadelo v preteklem poslovnem letu, je bila: Pokazati in utrditi v slovenskem narodu ljubezen do svojega. Viden izraz temu je dalo društvo v lepo uspešno razstavi slovenskih narodnih noš in vezenin, ki jo je priredilo na pomladanskem vselejmu. S to razstavo je društvo manifestiralo ne samo slovensko in jugoslovensko, marveč hkratu tudi vseslovansko misel.

Splošno žensko društvo posveča po-

sebo skrb materam in vzgoji otrok. Tu di letošnje zimo je priredilo tečaj »Vzgoja mater« in zaprosilo za predavanja naše najboljšje vzgojiteljice. Matere so društvu hvalile za vsa ta predavanja, ki so jih ves čas obiskovale v lepem številu.

Društvo se je pridruživlo skupnemu delu na narodno obrambnem polju in za Božič obdarilo siromašno prekmursko dečo. — Lepo deluje tudi osek za pospeševanje narodne obrti, ki je bil ustanovljen z namenom, da propagira naše narodne vezenine in vsa ročna dela, ki so jih izdelovale naše babice.

Zanimiv dokaz naše dobrodelnosti

Naš članek, ki smo ga pod gornjim naslovom prinesli preteklo nedeljo, smo dobili od Unije za zaščito dece izprpno poslanilo k temu prečetu vprašanju, a ga zaradi tesnega prostora, žal ne moremo objaviti v celoti. Iz tega pojasnila posnemamo:

Unija za zaščito dece je že pred dvema leti pokrenila vprašanje ustanovitve doma za noseče žene. Sklicala je konsultativno konferenco in povabila na njo merodajne činitelje. Zaključek tega sestanka je bila spomenica in resolucija z zahtevo, naj bi se ustanovila posvetovalnica z domom za noseče žene. Ker je ta zavod za Ljubljano najbolj potreben in ker bo od njega imelo največ koristi prebivalstvo mesta Ljubljane, naj bi mestna občina kot iniciator stori-

la vse potrebne korake, da se zahteva realizira, s sodelovanjem drugih interesiranih oblasti in ustanov, predvsem banovine.

Resolucijo je Unija poslala mestnemu poglavarstvu s prošnjo, da zagotovi potrebna finančna sredstva v proračunu za tekoče leto. Mestno poglavarstvo je prošnjo odklonilo z motivacijo, da ni sredstev.

Uniji smo hvalili, da je svoečasno pokrenila to vprašanje. Toda, v Ljubljani je, kakor znano, ogromno število dobrodelnih društev, ki se vsako zase izživlja v svojem več ali manj brezplodnem »udeleževanju« na polju dobrodelnosti, medtem ko bi skupno delo, po določenem programu in načrtu edino lahko rodilo zaželjene sadove.

Osebnostne doklade uradnic

Beograjska »Politika« je prinesla v torek, dne 26. marca članek, v katerem Milorad Spasić obravnava nepravilen odnos države do svojih uradnic. Iz zanimivega članka posnemamo nekaj misli:

V naši zakonodaji nahajamo še zmerom nekatere čudne anomalije, tako v pogledu pravic kakor dolžnosti ženskega uradnika, anomalije, ki jih ni mogoče opravičiti z nobenim poštenim in objektivnim razlogom. Gre za uredbu o osebnosti in družinskih uradnikih določilach.

Ta uredba predpisuje bodisi delno ali popolno redukcijo osebnih dokladov omožne uradnice, z ozirom na dohodke njene- ga moža. Iz razloga, da je poročena s človekom, ki ima nekaj dohodkov, ji je odvzet velik del, pogosto celo polovica tega, kar ji gre. Tudi če so dohodki njene- ga moža še tako neznatni, se ji odvzame njena osebna dohodka. Na prvi, površen pogled ta krivica niti ne izgleda tako velika. Pokaže pa se v vsaj svoji pravi luči šele tedaj, če malo globlje pogledamo v problem. Poslovni odnos med državo in uradnikom je odnos delodajalca in delojemalca. Država plača uradniku njegovo delo in strokovno znanje in s tem je stvar opravljena. Nobene razlike ni med moškimi in ženskimi nameščenci. Za nobeno grupo ali položaj ni predpisana za žen-

ske drugačna strokovna izobrazba kakor za moškega. Če pa ni postavljena razlika med moškimi in žensko pri pogojih za doseg položaja in izvrševanja funkcij, tudi ni logičnega in upravičenega razloga, čemu se z žensko v pogledu dohodkov postopa slabše kakor z moškimi.

Iste odredbe pa so tudi nasprotno osebnosti svobodni uradnici kot državljanke. Z drugimi besedami, država kaznuje uradnico, ki se poroči. Poročena uradnica izgubi del dohodkov, če se poroči s človekom, ki ima dohodke, kakor so označeni v teh predpisih. Izgubi del svojih dohodkov zaradi primera, ki ni v nikakršni zvezi z njeno službo njenim delom in njenim strokovnim znanjem. To je degradacija ženske osebnosti i kot državljanke i kot nameščence.

Te odredbe posegajo v temelj današnjega družabnega reda — v družino. Neposredno te odredbe preprečujejo sklopanje zakonov, kjer bi žena bila uradnica. Preprečujejo zakone, v katerih bi žena bila intelektualna in izobražena. Onemogočajo družine, ki so evgenična, kulturna, socialna in nacionalna potreba naše sredine. Na ta način se neposredno odvrta od zakona naše najinteligentnejše in najbolj kulturne žene, pa tudi socialno stabilen in pozitiven element.

Trije »M«

Ko se je Marija vpisala na medicino, poravnala najemlino za sobo in prestela preostali denar, je spoznala, da ji ostanek ne bo zadostal niti za hrano in da se s pri-spevki od doma sploh ne bo mogla preživljati. In tako je vse večer sedela na postelji, globoko mislila in delala načrte. Da bi zaradi nekaj kvčaveč, zaradi nekaj ušvih kovačev pustila študij medicine in se oprila česa drugega, ji še na misel ni prišlo, kakor tudi ne, da sta istega večera prav tako kot ona sedeli nekeje v neki sobi na postelji tudi juristka Majda in filozofka Marta in prav tako kot ona razmišljali, kakor bi prišli na zeleno vejico. Niti juristki Majdi, niti filozofki Marti namreč še za sekundo ne v tem trenutku, kaj šele v sanjah, ni šinilo v možgane, da bi nekoč ne dosegli tega, kar sta si vpleli v glavo. Tu se torej ni dalo nič napraviti. S tistimi nekaj kovači, ki bi ju zmazali iz zadrege, pa tudi ni bilo mnogo lažje. Trdo so čepeli v vrag si ga vedi čigavem žepu in to, da bi jih dosegli, še zdiseč ni bilo tako gotovo kot to, da bosta nekoč dosegli akademski naslov.

Toda zgodilo se je, da so vsaka po svoji poti. Marija, Majda in Marta, prišle do istega sklepa in že naslednji dan vložile prošnjo za brezplačno hrano pri ustanovi,

ki je delila doslej te dobrote samo moškimi. In gjejte: čudež se je zgodil: Vse tri so dobile zadovoljiv odgovor na svojo prošnjo. Ali za to, ker je odločujoči odbor prišel do ženske nad vse važne ugotovitve, da imajo tudi one žolodce; nikoli niso zvedele, niti jih ni zanimalo, ali pa so se moški odborniki preplašili agitacije žensk za volilno pravico, ki je ravno v tistem času dosegla silovit razmah? Bodisi, da je bilo tako ali drugače, dejstvo, da se je prekinila tradicija podeljevanja brezplačne hrane samo moškimi, je bilo pribito in je pomenilo vsekakor velik korak naprej.

In tako se je zgodilo, da so lepega jesenskega dne vse tri trčile skupaj v mali kamri v kleti, ki je bila določena za njihovo obednico in kjer so bile poleg kuhinje in shramb nameščene tudi dvornice. Šestdeset študentov je imelo obednico tik nad njimi, toda tja niso imele dostopa, najbrž zaradi morala, nad katero so strogo čuvala sestre, ki so vodile kuhinjo. Prva je prišla medicinka Marija. Komaj je vstopila v jedilnico, so se zakladile skozi okno pod stropom lepo rejene mačke, ki so tu ali lovile podgane ali pa hodile test test, ki se je sušilo na mizi, da bi iz njega napravili rezance. Druga je prišla juristka Majda, ki je z velikim veseljem ugotovila,

Pri nas prihajajo uradnice večinoma iz siromašnih ali srednjih slojev, malokatera ima doto. Šele s službo si lahko zagotovijo življenje in tudi računajo na zakon. Diploma, znanje, ki so si ga nabrale, to je njihova doto. Mnogo truda in stroškov je bilo potrebno, preden so si pridobile to doto! Če pa jih zdej, ko postanejo uradnice, zadenejo predpisi te uredbe, pogosto izgube polovico svoje dote. S tem jim je država zmanjšala ali sploh odvzela možnost, da bi si ustvarila lastno družino. Paradokso je še večji, če pomislimo, da moški, četudi bi se oženili z milijonarko, ne izgubi niti pare od svoje plače in da ista uradnica, dokler je neporočena, dobi neokrajnjeno plačo, brez oziroma na to, koliko privatne svojine ima, čim pa se poroči, ji postane ta plača prevelika! Še več! Poročena žena uradnica dobi svojo polno osebnostno doto, če iz kakršnegakoli razloga ne živi z možem v skupnem gospodinjstvu.

Vsi tri predpisi se opravčujejo z enim samim razlogom: finančni interes države. Da bi se nekako »sanirale« naše finance, jemlje država poročenim uradnicam doto, čeprav one niso krive temu stanju. Še več, so brez vsakršnega političnega vpliva v državi, saj nimajo niti volilne pravice.

Važnost vitaminov za otrokovo zdravje

Iz razprave »Najvažnejši vitaminski problemi pri otroku«, ki jo je napisal znameniti raziskovalec prof. E. Glanzman iz Berna, bomo v naslednji številki prinašali izvečke. Danes naj podamo samo nekatere misli iz uvoda.

Davno, preden so ljudje vedeli kaj natančnejšega o vitaminih, so poznali v otroškem zdravilstvu nekatere bolezni, ki so jih spravljali v zvezo s pomanjkljivostmi v hrani. Zato so prav otroški zdravniki izvršili mnogo potrebnega predhodnega dela pri raziskavanju vitaminov. Kmalu so tudi ugotovili hraniva, s katerimi se jim je posrečilo naglo ozdraviti avitaminoze (popolno pomanjkanje vitamina) in preprečiti njihov nastanek. Zaradi tega se avitaminoze, če ne vpoštevamo še vedno silno razširjene rahitis, ne pojavljajo več, razen v prav posebnih okoliščinah. Zato velja zdaj zanimanje raziskovalcev hipovitaminozam, to je samo delnemu pomanjkanju vitaminov, ki je čisto kombinirane narave. Prav v otroški dobi so take hipovitaminoze kaj pogoste. Zakaj pri otroku je pomen vitaminov zaradi rasti mnogo važnejši kakor pri odraslem, ker normalna rast brez cele vrste vitaminov ni možna. Potreba po vitaminih

je torej višja, poleg tega pa je otrokova hrana v prvih časih precej enolična in je zaradi preskrbe z vitamini otežena. Če sto se zgodi, da prihaja potreba po sterilizaciji mleka v navzkrižje s potrebno preskrbo z vitamini.

Pri vsakem pomanjkanju vitaminov lahko opazimo dvoje glavnih stvari: 1. Motnje v rasti, 2. Zmanjšanje odpornosti proti infekcijam.

Dopisni kotiček

Gospa urednica! Prosim vas, povejte mi, kaj naj storim s svojim triletnim sinčkom, kadar se vrže na tla in cepeta z nogami. Moja mati se mi smeje in pravi, naj ga temeljito nabijem, pa se ne bo nikoli več vrgel na tla. Meni se pa vendar nekaj upira in zdi se mi, da bi tone bilo pravilno. Prosim vas, da mi v prihodnji številki odgovorite. Vaša udana A.

Gospa urednica! Bodite tako ljubeznivi in mi svetujte. Moj otrok nima teka. Kar koli postavim predenj, prav ničesar ne mara. Prav skrbim me. Pozdravlja vas udana Z.

INSERIRAJTE V »JUTRU«

Prijazni beli ovratniki

Letos skoraj ni pomladne obleke, ki je ne bi poživljali svež bel ovratnik, naširokoma bela pentlja ali skrbno vst vložek iz belega pikčja ali platna. Moda hoče biti preprosta in ljubka hkratu in to se ji tudi posreči z najbolj skromnimi sredstvi: s svežimi belimi garniturami. Tako je torej postalo malone pravilo, da opremo novo obleko s to ali ono belo podrobnostjo. V zavdevi starih oblek pa nas tako in tako že uči izkušnja, da jih ne moremo bolj pri-kupno izpremeniti in osvežiti kakor ravno z belim ovratnikom.

Toda ovratniki, ki jih nameriš nova moda okoli vratnih izrezov, so vsi po vrsti iz pralnega tvoriva. Beli svileni ovratniki v našem oziru ne veljajo več za elegantne, niti na svilenih oblekah ne. Povsem so jih izpodrinili ovratniki iz tankega belega pikčja, iz finega platna ali iz batista. Skrivnost njihovega uspeha moramo iskati predvsem v njihovi čvrtični svežosti, ki jo vsakokratnem pranju zopet kakor nova za-

blesti na obleki — dočim tudi najboljša svila po večkratnem pranju izgubi svoj sijaj in postane rumenkasta.

Kajpada zadošča, če obleko opremo z navadnim, okroglim ali konicastim dečjim ovratnikom, ki vam je vsem že dobro znan po obliki, in ga izpopolnimo morda še s podobnimi manšeti ali z drobno belo pentljo. Naš namen pa je, da vam na tem mestu pokažemo nekaj drugačnih, manj običajnih belih garnitur — nemara vas bodo te podobe izpodbudile k novim zamislim.

Izmed najbolj svojevrstnih je menda dokaj droben ovratnik, ki ga po sredi stisnemo s šivom, da je videti kakor sestavljen iz dveh po sredi združenih volanov. Zaključimo ga spredaj z ozko zavezano pentljo, ki je takisto bela. Levi prsni žepček obleke osvežimo tudi z belim robcem, dolge rokave pa z belimi manšeti — učinek je kar se da okusen in tudi eleganten (1. skica).

Konicasti izrez lahke volnene obleke tudi lahko obrobimo z ovratnikom, ki posnema obliko malih reverjev, le da je ob krajih zaokrožen. Na kratke rokave pritrđimo ravne bele manšete. Tudi sicer je obleka, ki jo imamo tukaj v mislih, prav zanimivo izdelana. Izpod kratkega opečnika na životu izhajata dve navpično pritihi progi, ki sta na krilu konicasto zaključeni, odondod pa se v krilo vglabljata dve gubi (2. skica).

Po svoji skrajni preprostosti učinkuje izredno okusno obleka z malim, konicastim vložkom iz belega pikčja. Ta vložek prepne-mo z malimi gumbi in prevezemo z zalo, ozko pentljo, ki jo izrežemo takisto iz pikčja (3. skica).

Povsem drugače učinkuje okrogla pentlja iz poškrbljenega, dvojno sešitega belega batista, ki jo obrobimo z enakimi volančki. Tudi vratni izrez obdamo s takšnim volančkom iz batista, ki nadomestuje obleki ovratnik (4. skica).

Skrbite za redno stolico.

Poskusite Leo-pilule. ki že po petih, šestih urah dovedejo do lahkega in prijetnega odvajanja.

Oglas reg. pod Sp. br. 929 od 28. X. 1935

Leo-pilule

Okrogel, dokaj velik vložek iz finega platna je videti prav kakor del lepe, bele bluze, ki jo uzmemo v izrezu lahkega kostuma. Zadostuje, če takšen vložek opremo z mičnim malim ovratnikom, lepo zavezano pentljo, drobnimi gumbi in preštimimi robovi ob straneh nazobčane srednje proge, pa dosežemo popoln učinek negovane, popoldanske elegancije. Njegova dokaj velika, bela ploskev se bo najlepše odražala raz črno ali temnomodro obleko, ki jo vrhu vsega lahko še okrasimo s podobno izdelanimi manšeti in okroglo zarezanimi žepi. Na bokih krilo drobno nabere-mo, da je obleka prav po zadnji modi (5. skica).

Rdeče jopice so v modi!

Uvedle so jih v pomladno modno sliko elegantne Parižanke, ki kakor vedno stremijo za tem, da bi iznašle oblačilo, ki bi bilo mladostno, sveže in praktično hkrati. Nu, rdeče jopice se resnično podajo malone vsakemu obrazu in ga »storiijo bolj vselega, bolj mladega — vrhu tega pa jim moramo priznati, da se skladajo skoraj z vsako barvo obleke ali pomladnega krila. Najbolj elegantno se seveda v zvezi s črnim krilom — to je tudi kombinacija, ki jo letošnja moda najbolj čišla.

pod stropom, je nenadoma zazvenel glas srednjega gospoda:

»Gospodje!« je spregovoril svečano.

Trenutek tišine.

»Gospodje, ali veste, kaj je vaša prva dolžnost, ko nekoč stopi v sobo?«

Spet trenutek tišine in glave študentov globoko sklonjene nad krožniki.

»Vaša prva dolžnost je, da dostojno pozdravite, kajti, ...«

Z nekaj strani so kot drobne puščice sinili proti govorniku pogledi. Kaj so govorili, tega kronika ni zabeležila.

»Tako, gospoda, ste zadovoljni s hrano?«

Nosovi so skoraj zlezli v juho na krožnikih.

»Ko sem študiral v Parizu, se kruha nis- mo imeli ... Študent, ki ima prepoln želodec, pri študiju ni marljiv ... Upamo, da, ko boste po končanih študijah vrli svoj poklic med ljudmi, ne boste pozabili ... dobrotnike in ... ne časov, ko ste bili v stiski in ... Če komu ni prav, gre lahko na kosilo v bližnjo hotelsko restavracijo. Zbogom, gospoda!«

Študentje so skočili pokonci in molče zrlj za gospodi, ki so odšli skozi vrata. Zdrnila jih je šele hupa avtomobila pred hišo. Znova so sedli k juhi in k alumijastim žlicam. Prvi M se je zamislil v Parizu, drugi M v klase naokne, tretji M je narislal na mizo stoto klobaso.

Meta Koren

Mobilizirane živali

Konj, pes, golob-pismonoša, vel blod, mezeg in slon — Prehrana Funkcija »Modrega križa«

Moderna vojna, naj bo še tako tehnizirana in naj si v njej človeški individvi še tako izgledajo za tanki, avtomatski orožjem, radijskimi aparati in magnetiskimi minami, se vendar ne more odpovedati vrste

živih sodelavcev,

ki se je njih pomen ohranil nezmajšano kakor v časih Kserksovih ali Hanibalovih armad. Ti živi sodelavci moderne vojne so živali. Ne gre samo za konje, ki jih armade vlečejo za seboj samo s tem namenom, da jih nekega dne pojedjo in se napravijo na ta način vsaj do neke mere

neodvisne od dovoza živeža,

temveč gre za živali, ki opravljajo v armadah najrazličnejša dela. Njih število je večje, nego bi si laik mislil.

Med armadami, ki se danes bojujejo, se nemška zadovoljuje s tremi klasičnimi živalskimi pomočniki: konjem, psom in golobom pismonošo. V francoski armadi prihajajo za severnoafriške odrede v poštev še velblodi, a v angleški, zlasti indijski armadi, opravljata vojaško službo mezeg in slon.

Navzlic motorizaciji

in počasnem umiranju konjeništvaja je konj zlasti v težjih okoliščinah za prevoze vseh vrst nenadomestljiv pomočnik armad. V gorovju ga nadomestuje mezeg. O uporabi golobov pismonoš za prenašanje sporočil, ni vredno izgubljati mnogo besed, ker itak vsi vemo, kako se te ptice v tem pogledu izborna obnašajo. Vsaka armadna ednica razpolaga pač z določenim številom golobov in s strokovno izvežbanim moštvom, ki skrbi zanje.

Pse je uporabila

prvič nemška vojska, ki ima znamenite dressurne šole za vojaške pse zlasti v Hannoveru in Frankfurtu ob Meni. Tu gojijo zlasti nemške ovčarje, a tudi doge in druge pasme, med tem ko so lovski psi bolj malo uporabni za takšne namene, ker jih ptice, zajci in druga divjadina spravišajo s prave poti. Najbolje se izkazujejo ovčarji, ki so enako uporabni kot vlačna žival, straža in prenašalec sporočil.

Oskrbo vojaških živali urejujejo natančni predpisi in zabavno je videti, kako so njihove pravice izenačene

v najširši meri s pravicami dvonogih vojakov. Po nekem francoskem zakonu iz prejšnje vojne, ki še danes ni izgubil veljave, imajo vse živali v vojaški službi pravico do rednega dopusta. Psom pritičejo n. pr. trije tedni prostosti na leto, golob pismonoša se mora zadovoljiti s štirinajstimi dnevi, velblodi pa imajo pravico do dveh ali celo treh mesecev dopusta na leto. To je potrebno zavoljo tega, da se živali

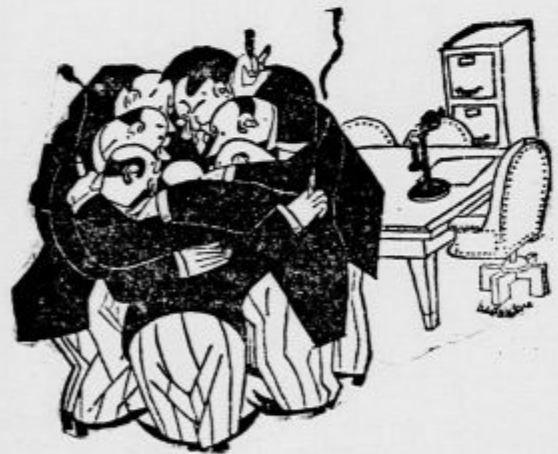
na novo izobličijo grba,

ki jo mnogi naporj pošteno skrijejo. Isti zakon urejuje natančno tudi vprašanje prehrane: psi imajo n. pr. pravico do 750 g mesa na dan in 550 g mlincev ali 350 g riža. Vlačni psi dobivajo razen

Pomladne sapice že pihljajo zatorej po novo obleko ali plašč k znani domači tvrdki

DRAGO SCHWAB

LJUBLJANA, ALEKSANDROVA 7. Eleganti kroji — solidna izdelava strokovna postrežba — zmerne cene

Posrečen dovtip.

(Humorist.)

Slavko Al. Klemenčič:

Na deželi v Angliji

Študent, pa naj bo kjerkoli, si rad privoščiti počitnice in svedega značka. Še iz Ljubljane je človek rad potegne za par dni v naravo, kaj šele iz ogromnega industrijskega mesta, kjer si lahko dvakrat na dan premenjaš ovratnik, zamazan od saja. Človek se sicer počasi privadi temu, toda za našega človeka, ki je navajen svojih gora in ljubega sonca, pomeni izlet iz takega kraja v naravo več kot funt v žepu.

Prehoda od zime k pomladi se v Angliji sploh ne vidi. Vreme je skoraj vedno enako. Sonce, megla, dež, dež, sonce, megla. Zato ni čudno, če se Angleži med seboj vedno pogovarjajo o vremenu. V aprilu se vreme malo bolj ustali, toda zanesti na vreme se tukaj človek ne sme. Ob krasnem velikonočnem jutru sva je odpeljala z mojimi škotskimi prijateljem iz kolegijskega na sever proti goram. Ko smo bili izven mesta, smo šele spoznali, kaj pomenijo črni oblaki nad mestom; vse to je dim iz tovarn, ki bruhaajo saje iz neštevilnih dimnikov.

Vlak je poln ljudi. Vse hiti v naravo, kajti v Angliji ljudje cenijo lep dan. Saj morda celih 14 dni ne bo več takega dne. Tu je skupina, ki gre na igrišče golfa, tam zopet skupina, ki gre na rubgy, drugi gredo loviti ribe. Ljudje citajo časopise in se pogovarjajo o vojni. Eni trdijo, da se bo še letos končalo, drugi pa vztrajajo, da bo trajala najmanj dve leti. Vsekakor pa, dokler ne zmagajo. Iz vlaka smo videli avijone, ki so se lovili po zraku kot male

tega še znatno količino zelenjave. Dalje imajo psi pravico

do nove slame

na svojih ležiščih vsakih deset dni, a za razsvetljavo in pasjih hlevih na bojnem polju so določeni 3 grami sveč za vsakega psa in za vsak dan. Pozimi je treba pasji hlev kuriti in za ta namen je določenih 530 g premoga za vsakega žival in za vsak dan. Samo ob sebi umevno, da »brezmesni dnevi, ki so danes tako moderni in ki veljajo za civilno prebivalstvo, za pse ne veljajo. V pasji kuhinji je tako rekoč

vsak dan nedelja.

Angleška armada se lahko ponaša, da je izumila nad vse človeško ustanovo, »Modri križ«, ki ga lahko mirno vprejemo v »Rdečim križem«. Ta Modri križ, ki hvala bogu, ni v nobenem sorodstvu z zloglasnim vojnim plinom tega imena, izvira še iz prejšnje vojne, ko so ga priznali na obeh stran-

neh. Sedaj je svoje delovanje obnovil. Stavljajo ga

sami živinozdravniki,

ki pripadajo rednemu zdravstvenemu zboru armade. Spoznati jih je po posebnih uniformi. Enako kakor uradniki Rdečega križa, štabne zdravnike in sanitacije je mogoče tudi veterinarje v primeru, da jih ujamemo, izmenjati, a poslopja, ki so označena z modrim križem, ne smejo biti smoter vojnih operacij. To je isto kakor za Rdeči križ. Živali vojne službe, ki jih ujame,

nasprotnik ne sme ubiti,

temveč jih mora preživljati in skrbeti zanje kakor za lastne živali, seveda pa jih tudi lahko uporabi za razna dela.

Modri križ je tako lepa in človeška ustanova, da človeškemu rodu dela res vso čast — le škoda, da je tako zvezana z vojno, ki je za človeštvo 20. stoletja vse prej nego častna zadeva.

Obrazec smrti

CXtW — enačba za smrt

Ena izmed vodilnih osebnosti v italijanski kem'čni službi vojnega urada, dr. Mario Sartori, je objavil zanimivo delo o analizi strupenih plinov. Iz te knjige zveš med drugim, da imajo strokovnjaki preprosto enačbo za smrt. Ta enačba se glasi: CXt=W.

V pomeni v tem primeru tako zvaní smrtni produkt nekega vojnega plina, C je koncentracija substance v zraku, ki jo iz-

ražajo z miligrami v kubnem metru, t je pa čas v minutah, ki v normalnih okoliščinah zadostujejo, da povzročijo smrt. Po tem obrazcu sestavljajo torej strokovnjaki s hladnimi računi vojne pline. Može, kakor dr. Sartori, osebno niso nečloveški, vendar zanje eksistira samo kemične formule in v okviru teh formul je tudi enačba smrti.

Najimovitejše ženske

Med njimi je tudi ga. Astorjeva, ki je doživela brodolom »Titanica«

V Palm-Beachu je umrla ena najbogatejših Američank, ga. Madeleine Forceova, nekoč ga. Astorjeva, pozneje ga. Dickova in še pozneje ga. Fiermontejeva. Imetje, ki ga je zapustila centeno na 35 milijonov dolarjev. Pokojnica je postala znana po katastrofi parnika »Titanica«, pri kateri je nje prvi mož utonil, potem ko je svoji mladi ženi izlil in odkupil prostor v rešilnem čolnu. Po njem je podedovala velik del znamenitega imetja Astorjev. Pozneje se je poročila z newyorškim bankirjem in multimilijonarjem Dickom, od katerega se je dala ločiti sedemnajst let pozneje z visoko odpravnino. Neto se je poročila z italijanskim boksačem Fiermontejem. Tudi ta ji je zapustil milijon in tako je napredovala med najbogatejše Američanke.

Po bogastvu pa je bila vendarle daleč za go. Howard Bligh-St. Georgeovo, ki je po smrti svojega očeta Johna Bakerja z dediščino 500 milijonov dolarjev postala najbogatejša ženska Novega sveta. Na drugem mestu je Laure Kaiser-Bayerjeva, vdova po kralju svile, ki je umrl pred nekoliko

let. Cenijo jo na 100 milijonov. Le malenkost manj ima ga. Isabel Stillmann-Rockefellerjeva, ki ji je mož, nekak starega Rockefellerja, zapustil skoraj 100 milijonov dolarjev.

Najbogatejše ženske na svetu so pa na Anglijskem. Na čelu jim je grofica Gladys Yuleova, ki ji je oče zapustil okroglih 120 milijonov funtov sterlingov. Blizu ji je grofica Rhondia, ki vodi kot ena najpogostejših Angležinj posle svojega pokojnega očeta. Vljaja dvočestitna številca v milijonih funtov kažejo nadalje lady Houstonova, vdova po znanem brodarškem magnatu, daje lady Dalzielova, lastnica obsežnega industrijskega koncerna in Daisy Mountbattenova, ki je podedovala vse po svojem staremu očetu, znanem finančniku siru Ernestu Cassellu.

Zunaj Amerike in Anglije ni mnogo žena z resničnimi milijonskimi imetji. Med njimi bi bilo omeniti miss Helanay Abd El Malakyevo, znano »kraljico bombaža« v Egiptu, dalje lastnico plantaž Boerhagensovo v Holandski Indiji in še nekatere druge.

Lasje izdali morilca

Uspeh sodobne kriminalistike

Trije lasi so kot dokazilo razkrinkali nekega morilca. V maju lanskega leta so v nekem gozdu v bližini Budjevojic našli 20letno služkinjo Elizabeto Bartuškovu zadavljeno. Morilca bi ne bili morda nikoli našli, da ni pustil na kraju svojega dejanja tri lasje, ki mu jih je žrtev v borbi izpulila.

Kriminalni urad v Budjevojicah je pozval vse kazniške uprave, naj bi mu opisale lasje tistih zločincev, ki so jih pri-

jeli po tem dogodku. V zadnjih mesecih je imel urad potem priliko preiskati na stotine lasnih vzorcev. Iz kaznišnice v Taborju je končno prejel lasje nekega potepuha Franca Štancela, ki so ga prijeli lanskega julija, ker je pri Benešovem napadel neko 64letno žensko, ki je obedovala na polju. Ti lasje so bili natančno takšni kakor lasje, ki so jih našli pri umorjeni služkinji. Potepuh je na zadnje priznal, da jo je res umoril.

Svetloba in človeško telo

Biološki pomen ultravijoličaste svetlobe

Berlinski zdravnik dr. Friedrich je v nekem predavanju govoril o vplivu svetlobe na človeško telo. Največji biološki pomen ima ultravijoličasta svetloba, ki kaže svoj vpliv posebno v zgornjih kožnih plasteh, kjer kemično učinkuje in ubija bakterije. Ultrardeči žarki učinkujejo samo toplotno na zgornje kožne plasti, med tem ko ima vidna svetloba večje učinke.

Vidna svetloba se skoraj vsa spreminja

v toploto in povzroča zlasti v globini nekoliko centimetrov ogreje ter povečanje krvnega obtoka, ki nimata nobene sorodnosti z vnetji, kakršna povzročajo ultravijoličasta svetloba. S tem se krepijo obrambne sile telesa in spodbujajo znojne žleze. Modri žarki ne vdirajo tako globoko v telo, vplivajo pa na živčevje pomirjačo. Učinek rdečih žarkov se povečava v zvezi z ultravijoličastimi žarki.

spodarske neodvisnosti so začeli Angleži sami sejati in saditi. Po novem programu, za katerega velja geslo »dig for Victory« in »ploughing for Victory«, kar pomeni »kopaj in orj za zmago«, bo v najkrajšem času že okrog 700.000 ha travnikov izpremenjenih v polja. Podobnega načela se drže vsi Angleži, ne samo farmarji. Vsaka hiša ima v ozadju vrt, v katerem ljudje goje vse mogoče vrste rož. Sedaj pa so se rožice umaknile na drugo mesto in dale prostora solati, krompirju, korenju, peteršilju in čebuli, ki bodo bogotno nadomestili narčise, hlačinte, vijolice, kamelije in sto drugih rožic.

Treba je prestopiti. Zopet novi ljudje, drugi dialekt. V vlakcu se nam je pridružil mlad Norvežan, ki je imel isto pot kakor mi. Takoj smo si naročili čaj. V angleških vlakih, četudi v tretjem razredu, se udobno sedi za mizo in servira se čaj kot v jedilnem vagonu. Med pogovorom smo izvedeli, da bomo stanovali vsi trije skupaj. Povzročiti je treba, da je težko najti prenočišče na deželi ob prazničnih ali počitnicah, dosti je mnogo hotelov in študentskih domov. Vedno je vse polno in ljudje naraščajo sobe navadno za eno leto vnaprej.

Ob progi se vije tiakovana cesta, po kateri korakajo skupine, starih in mladih, ki gredo na »rambling« ali po naše »pešačenje po deželi«. Kmalu pridemo do našega kraja. Krasna pokrajina, kot naša Gorenjska, le da je več jezov. Tam je doma prava romantika in božanski mir, zato ni čuda, da je tam mnogo angleških pesnikov črpalo inspiracije za svoje pesmje. Pred malim gradikom nas je že

Smeh, najboljše zdravilo

Če bi se ljudje več smejali, bi imeli zdravniki manj dela

Ze od nekdaj smo ljudje prepričani, da je smeh nekaj zdravega. Ze pred 2000 leti je pisal neko modrijan: »Veselo srce dela življenje veselo in je kakor zdravilo. Zlost suši kosti.« Odtlej so pesniki, filozofi in zdravniki vedno znova poudarjali zdravilne učinke smeha. Toda po kusa, da bi ta dobrodejni učinek smeha tudi zdravniško dokazali, so napravili šele v novejšem času. Pri tem se je izkazalo, da vpliva giba mišic pri smehu dejansko ugodno na telo in nič manj na dušo. Nekaj pomembnih zdravnikov je celo izjavilo: »Če bi se mogli

ljudje bolj smejati, bi imele naše bolnišnice in zdravniki manj dela.«

Smeh nas ohrani mladost, povečava tek, pospešuje prebavo in krvni obtok, nam delo dihanje svobodnejše, oči jasne ter nadihuje lica z rdečico veselja. Kdor ima voder temperament, dobro je, dobro spi, dobro dela in ima veselje do življenja.

Om starejši pa postaja človek, tem manj ga je volje do smeha — na žalost. Mnogi ljudje s srčnimi motnjami se smehu izogibajo, ker menijo, da bi jim srce smeha ne zdržalo. Poskusite pa so pokazali, da so se srčne težave s smehom celo izboljšale.

Bog elektrike

Preskrba z električnim tokom na Japonskem

Zadnja zima je bila za Japonsko precej neprijetna, ker je preskrba z električnim tokom zastala. Vzrok je v tem, da se je proizvodnja premoga zavoljo triletnje vojne s Kitajsko zelo zmanjšala, razen tega pa dolgo ni deževalo, umetna jezera so se izsušila in odpovedal je na ta način tudi »beli premog«. Električnega toka je bilo čedalje manj.

To je znanstvena razlaga, Japonci pa navajajo še eno, ki je za naše pojme zelo čudna in ki kaže, kako to ljudstvo navzlic vsej civilizaciji še globoko tiči v starih nazorih. Pravijo namreč, da je bilo dežja in elektrike malo, ker se čuti bog groma neupoštevanega. Japonci kog gromovnik se imenuje Vakeikocucinokami in je bil doslej precej pomemben gospod v japonskem Olimpu. Vzrok je bil menda v tem, da na Japonskem prilično redko grmi. Pomanjkanje električnega toka v zadnji zimi pa je dalo sedaj uradnikom urada za elektriko pri prometnem ministrstvu misliti. Vodilni borzni list »Cugai Shio« sporoča, da premišlujejo ti gospodje o tem, ali bi ne kazalo Vakeikocucinokamija proglasiti za boga elektrike, postaviti mu v ministrstvu kapelo in si izprositi z vsakodnevni pobožnostmi njegovo milost.

Pobudo za to je dalo pismo, ki ga je poslal duhovnik Komuro iz mesta Mita pred nedavnim prometnemu ministru. V tem mestu je svetlišče, v katerem častijo boga gromovnika. Toda to svetlišče si mo-

ra bog deliti z bogom prevoznitstva in to se ne spodobi, pravi duhovnik Komuro. Ministerialni ravnatelj Hirake, vodja urada za elektriko, se je že uradno obrnil na Japonsko družbo za proizvodnjo in razdelitev električnega toka, da bi sprejela Vakeikocucinokamija kot svojega zaščitnika in sodelovala pri gradnji novega svetlišča. Jeseni se bo bog lahko preselil v to svetlišče in to ga bo gotovo tako pomirilo, da Japonci prihodnjo zimo ne bodo imeli več toliko skrbi za elektriko. Nemara jim bo grmeči bog pomagal še toliko, da bo prestrašil Kitajce, ki jim grmenje japonskih topov noče in noče spraviti srca v hlače —

A NEK DOTE

Ko je grozni Tamerlan oblegel mesto Aksemir, so poslali modrijana in šalivca Nasredina, da bi začel z njim pogajanja. Nasredin ni vedel, kakšen dar naj po orientalski navadi prinese mongolskemu vladarju. Vprašal je ženo, ali naj vzame košarico smokve ali melon.

»Vzeti melone, ker so bolj redke in dražje,« je menila žena.

»Ker ne smemo ženskih nasvetov nikoli poslušati, bom vzem smokve,« je odgovoril Nasredin in šel.

Tamerlan ga je sprejel zelo nemilostno in je bil ogorčen nad njegovim malenkostnim darom. Zapovedal je nekemu svojemu služabniku, naj smokve drugo za drugo zažene odposlancu v glavo.

Služabnik je storil tako, a vsako krat, kadar se je smokve razletela Nasredinu na glavi, se je ta zasmehoval in zaklical: »Alahu bodi hvala!«

Tamerlan se je začudil temu vedenju in je vprašal Nasredina, kaj to pomeni.

»Zahvaljujem se bogu, da so smokve, ne pa melone, kakor mi je svetovala žena,« je odgovoril slednji.

★

Sir Richard Flyton je bil pred kakšnimi sto leti eden najbogatejših Londončanov. Navzlic temu je kot škot štedil z obleno in jo nosil tako dolgo, da mu je vsa oguljena visela z mršavega telesa.

Njegov sin se je zatekel končno k zvižadi, da bi svojemu očetu izboljšal garderobo. Pri svojem krojaču je naročil lepo obleko za 20 funtov in jo je poslal po nekem potujočem prodajalcu oblen svojemu očetu, kateremu naj bi jo ponudil za neverjetno nizko ceno.

»Pomisli,« je dejal sir Flyton naslednjega dne svojemu sinu, »napravil sem imenitno kupčijo. Včeraj sem kupil neko obleko za 5 funtov, a danes sem jo spet prodal za 10 funtov...«

Postani in ostani član Vodnikove družbe!

V S A K D A N E N A

»Kaj vidiš tam? Podmornice?«
»Ne podmornice — križarko...«

(Marc Aurelio)

kali mimo nas. Dež nam je pokvaril izlete v naslednjih dneh. Prisiljeni smo bili ostati doma. Norvežan jo je »pogruntal«. Šli smo v »pabe«, kamor so se zatekli tudi drugi izletniki. Tam sta dva odvela. V prvem se pije stoji pri pultu. V drugem pa se lepo sedi, piše in kadi v naslanjachi pred kaminom; strašno je zakajeno. Ljudje ne govorijo skoro nič. Mlad meščan sedi z deklico. Nič ne govori. Gleda pred se in ves njegov interes je na njegovi pipi.

Največ življenja smo pokazali mi, ko smo se jezili nad vremenom. Izvedeli smo tudi, da bo zvečer ples v gasilskem domu. Šli smo tja. Nabralo se je polno ljudi, vsa podeželska družba. Ples ni bil formalen, zato pa so se ljudje pokazali preprosti in veseli kot so v resnici. Tam so bili podeželski fantje in dekleta, ki so zardevali, če smo jih prosili za ples, vojaki na dopustu, gasilci v uniformah in velikomestni izletniki. Prav tako, kot če imamo pri nas na deželi veselico. Ljudje so pisali pristne narodne plesje, pa tudi moderne. Muzika je bila podeželska, zato sva dobila s škotsko korajžo in sva pročila violinista, če smeja zaigrati en valček. Moj prijatelj je dober pianist in se je naučil že precej sirovevskih pesmic. Zablala sva »Preljubi šent Lenart, kako si ti lep... Ljudje so nekaj časa poslušali, nato pa so začeli plesati in ker so bili navdušeni nad takim valčkom, sva morala trkrat ponoviti. Za slovo sva jim zaigrala še »Regiment po cesti gre«. Škot se je smejal, meni pa so misli ušle v Ljubljano.

Se tri dni smo uživali lepote in božanske mir angleških hribov, potem pa smo se vrnili nazaj k našemu domu.

"JUTROVA" POSVETOVALNICA

Davčna

I. F. — C. — Imate večji davčni zaostanek se iz prejšnjih let, vendar pa se vam zdi, da ga davčna uprava nima več v evidenci, ker vam je nekaj let ne dela nobenih neprilic. Ali je za nastopilo zastaranje do izterjave? — Po čl. 153. zak. zastarava pravica države do izterjave odmerjene davka čez 5 let od dne, ko se je po predpisih zakona priobčila izvršna odmera. Vendar pa se zastarava prekine z vsakim službenim aktom o določenem predmetu, ki je bil davčnemu zavezancu ali plačniku predpisno priobčen. (Čl. 156. zak.). Iz povedane boste najlaže sami ugotovili, ali je zastarano že nastopilo. Docela izključeno pa je po našem mnenju, da bi davčna uprava Vašega davčnega zaostanka ne imela več v evidenci.

A. Z. — Z. — Čuli ste, da se je taksa za najemne pogodbe z zadnjo uredbo meseca decembra 1939 zvišala, ne veste pa za koliko. — Po § 10. uredbe o spremembah in dopolnitvah zak. o taksah z dne 22. XII. 1939 (Sl. l. z dne 17. I. 1940) so se vse postavke taks v tar. post. 14. zak. o taksah zvišale na dvakraten znesek. Vendar pa Vas moramo pri tej priliki opozoriti, da za najemne pogodbe, ki so na dan uveljavitve navedene uredbe že obstajale in za katere je po dotedanjih predpisih ta taksa že plačana in se izza tega dne v njih ni nič spremenilo, kar bi vplivalo na takso, ni nastopila nobena sprememba odnosno zvišanje.

»Služba«. — Najeti ste si morali bolnišnično postrežnico, ki Vas vsak dan preveže. Vam skuhaja zajtrk ter nato še pospravi sobo, tako da je dnevno v dobri uri z vsem gotovo. Samo ob slabem vremenu vam prinese na stanovanje še obed in večerjo. Spil pa doma in se sama prehranja. Plačujete ji 200 din mesečno. Ali morate zanjo nabaviti predpisano davčno karto? — O tem vprašanje smo že večkrat razpravljali. Finančno ministrstvo je izdalo to-le pojasnilo in navodilo: Za domačo služnjo, zaposleno pri gospodanju vsak dan po nekoliko ur, brez stanovanja in hrane, mora ta gospodar nabaviti davčno karto. Osebe pa, ki nimajo stalne zaposlitve, nego delajo enkrat ali dvakrat tedensko pri več poslovalcih, ali opravljajo od časa do časa določene posebne posle pri več poslovalcih, kakor: čiščenje parketov, oken itd. so načelno zavezane obdavčenju s pridobitno, kolikor opravljajo ta posel samostojno izven službenega razmerja. Po našem mnenju, ki pa osebno glede tega ne docela razčiščenega vprašanja ni merodajno. Vam davčne karte ne bi bilo treba nabaviti. Da pa ne boste imeli nobenih neprilic, se informirajte pri pristojni davčni upravi, ki je morda glede tega vprašanja prejela kakšne interne odredbe.

H. I. — I. Ljubljana VII. — Vprašujete nas, ali je dana kakšna možnost, da vam mestno knjigovodstvo mestne davščine (gostiščino, kanalsko pristojbino itd.) odpisuje oziroma zniža, ker teh davščin iz enostavnega razloga, ker nimate sredstev, ne morete poravnati. — Na žalost vam ne moremo dati ugodnega odgovora. Osnovo za odmero mestnih davščin tvori davčna osnova, v vašem primeru zgradarina. Zastanek vam mestni magistrat ne more odpisati niti znižati vse dotlej, dokler je še izterljiv. Zaradi vam lahko najemimo, ki jo dobivate od strank in se tudi lahko vključi na Vašo hišo ali na travnik, ki ga še imate. Uredba, ki se nanaša na izterjavo državnih davkov, velja prav tako za avtonomne doklade in razne mestne davščine.

»Sekolet«. — Neko sekolsko društvo ima namen vseliti v svoj dom hišnika, čigar žena je šivilja. Njegovi ženi odstopa samo stanovanje, obstoječe iz ene sobe in sicer kot odškodnino za hišnikovo delo. Ali bo sekolsko društvo moralo plačati zgradarino, ki je je sedaj oproščeno? — Zgradbe sekolskih domov in sekolskih žup se smatrajo za nacionalne institucije in se morajo kot takšne v smislu točke 6. čl. 32. zak. o neposr. davkih oprostiti zgradarine, kolikor služijo v neposredno uporabo in se ne jemljejo in ne oddajajo v najem. V vašem primeru boste morali od sobe, ki jo nameravate oddati hišnikovi ženi, na vsak način plačati zgradarino in sicer od najemne vrednosti, ki je hkrati odškodnina za delo, ki ga opravlja hišnik.

F. C. — M. — Davčna uprava je proti vam uvedla davčno-kazensko preiskavo, ki se po vašem mnenju za vas ne bo ugodno iztekla. Vendar pa pričakujete, da vam ne bo naložila največje kazni, ki jo določa zakon. Vprašujete nas, kdo bo nosil stroške kazenskega postopanja. — Stroške poizvedovanja, ki ga je sprožilo oblastvo samo, trpi država. Stroške poizvedovanja in dokazovanja, ki ga je sprožil davčni zavezanec, trpi prav tako država, kolikor se ni izrekel zavezanec sam, da jih bo trpel, ali če se posledek poizvedb in dokazov, ki jih je predlagal zavezanec, na njegovo škodo bistveno razlikuje od njegovih trditve. Naj se dostavimo, da odloča o višini strokov po obsegu in težkoži poizvedb in dokazov oblastvo, ki je izvedlo poizvedbe ali dokaze.

A. P. — C. — Svojima dvema uslužbenca dajete v lastni hiši po eno sobo s kuhinjo, ne prejimate pa za te prostore nobene najemnine, ker tvorita ta užitek del njihovih službenih prejemkov. Vprašujete nas, kolikšna osnova morate vzeti za odmero uslužbenskega davka. — Po sedaj veljavni razpredelnici o denarnem ekvivalentu prejemkov in naravi, ki je določena na podstavu § 22. zak. o zavarovanju delavcev, znaša vrednost ene sobe in kuhinje: dnevno 4 din, tedensko 24 din, mesečno 100 din in letno 1.200 din. To vrednost morate priložiti k rednim službenim prejemkom svojih uslužbencev ter nato ugotoviti postavko uslužbenskega davka.

Pravna

P. P. R.: Javite točen naslov, da se uverimo, če ste naša naročnica.

Marija 1940. Spročite svoj naslov razločno, odgovorimo pisмено.

M. R. Celje: Vaši trije bratje se sploh niso odzvali k zapuščinskemu razpravi, pri kateri bi morali po očetovi poslednji volji dobiti vsak po din 2.500.—. Ali bi bilo mogoče, da se delci vaših bratov izplačajo vam. — Če je dedič znanih, kot v vašem slučaju, ni pa znano njegovo bivališče, mora takim dedičem postaviti zapuščinsko sodišče skrbnika, kateremu je dolžnost, da opravi vse potrebne poizvedbe, da se izsledijo dedičevo bivališče. Če ni pričakovati, da bi se izsledilo bivališče dedičev ali če so poizvedbe ostale brez uspeha, obvesti sodišče na skrbnikov predlog z oklicem odošnega dediča o pripadu dediščine s pri-

stavkom, da poda, če bi v letu dni ne prišel sam k sodišču ali ne imenoval pooblaščenca, skrbnik v njegovem imenu dedno izjavo in da se bo hranila čista zapuščina, ki mu pripade pri sodišču, dokler se ne zgasi sam ali dokler ne izkažejo interesi, da je dedič umrl ali je proglašen za mrtvega. O stvari poizvedite pri zapuščinskem sodišču. Če menite, da bi bil svojščen eden vaših bratov pri izročitvi posestva obdarovan, morete zahtevati v treh letih od dneva, ko je bila razglašena očetova poslednja volja, dopolnitev vašega nujnega deleža.

J. F.: Vaš sin je že star 27 let, pa se neče prijaviti k študijskemu izpitu. Ali ste ga dolžni še dalje vzdrževati. — Po zakonu je očetova dolžnost, da skrbi za svojega otroka vse dotlej, dokler se otrok ne more sam preživljati. Če sin nalašč odloga položitev izpita in je že sam zmožen za pridobivanje, ga niste več dolžni vzdrževati, kot tudi ne, če se je samovoljno preselil od vas. V slučaju spora bo moralo odločiti sodišče, kjer ima vaš polnoletni sin pravico vložiti tožbo, če meni, da ste mu vzdrževanje neopravičeno vzkratili.

K. F. Lj. Sele koncem septembra 1939. Vam je upnik predložil kot kmetu v podpis obveznico, predpisano po uredbi o likvidaciji kmetiških dolgov. Ali je zgubil pravico zahtevati obroke, ki so še tekem let zapadli? — Upnik je upravičen od leta dalje, v katerem ste mu podpisali obveznico, zahtevati le en obrok ob zapadlosti. Plačevati boste morali torej svoj dolg v 12 letnih obrokih in se Vaša obveznost proti njemu ni zmanjšala, če vam obveznica ni predložil že pred leti. Ker je po uredbi upnik obvezan pisмено opominjati dolžnika in mu dati 15 dni časa, mora iz lastnega nositi stroške, če je opominsko pismo naročil pri odvnetiku.

C. M. Vaš oče je pridobil naše državljanstvo in je najstarejši sin v častu, ko še ni bila rešena njegova prošnja, postal polnoleten in ostal tu državljan. Ali bi mogli služiti skrajšani kadrovski rok. — V posebnih prošnji, ki jo morate nasloviti na Komandanta vojnega okrožja v Ljubljani, obrazložite in s prepisom listin dokažite vaš položaj glede vašega in očetovega državljanstva. Prosite za skrajšani rok, ker smatramo, da vam pripada po vojaških uredbah.

P. F. T. Po očetovi smrti so Vaši bratje dvignili njegovo zavarovalnico in jo prijavili v zapuščino. Komu bo pripadla, ker ste nekaj časa plačevali mesto očeta zavarovalne premije. — Ako oče ni imenoval upravičenca do zavarovalnice, spada v njegovo zapuščino in bo predmet zapuščinskih razprav ter dodeljena njihovim dedičem po njegovi poslednji volji ali pa v smislu dednega zakona. Pravico imate prijaviti proti zapuščini svojo terjatev v višini zavarovalnih premij, ki ste jih namesto očeta plačevali zavarovalnici pred njegovo smrtjo. Terjatev bo prijaviti pri zapuščinskem sodišču.

»Miroljubna«. Skoro bo že tri leta, odkar ste postali vsled dedovanja po materi solastnica polovice hiše in vrta skupno z vašim bratom. Ker upravlja vašo polovico vaš oče, ki je lastnik druge polovice in Vama ničesar ne izplača iz dohodkov, vprašujete, kako bi mogli uveljaviti svoje pravice. — Četudi upravlja oče kot solastnik skupno imovino brez naročila ostalih solastnikov, je zavezan polagati redni račun in tudi upravičen odračunati od dohodkov vse koristne izdatke. Užitek in bremena se odmerjajo po razmerju solastniških deležev. Ker je možno dosežene užitke iz hiše in vrta deliti v naravi in obstojajo iz denarnih dohodkov, morete zahtevati od očeta kot upravnika vaše imovine na vašo odpadajoči del v denarju. Če na lep način ne morete urediti z njim, bo potrebno vložiti zoper njega tožbo in zahtevati v njej točen obračun in izplačilo, kolikor vam po obračunu pripada.

»Miroljubna II.« Ali more zapustiti vaš oče vse svoje premoženje Vaši mlačni kot svoji drugi ženi. — S poslednjo voljo more vsekakor zapustiti svoje premoženje vaš oče svoji zakoniti ženi, ne sme pa popolnoma prezreti svojih zakonitih otrok, ker imajo po zakonu pravico zahtevati po njegovi smrti iz njegove zapuščine nujni delež. Če bi umrl oče brez poslednje volje, mora štiti zapuščinsko sodišče z enako dolžnostjo njegovo ženo, kot tudi njegove zakonite otroke. V tem primeru pripada po zakonu ženi 1/4 njegove zapuščine, njegovim zakonitim otrokom pa ostale 3/4 po enakih delih z ozirom na število otrok.

»Izvršba«. Ali je zarubljena invalidnina za dolg, ki ga je napravil invalid v gostilni na jedi in pljaci. — Četudi ima upnik pravomerno sodbo radi navedenega dolga, ne more zarubiti invalidnine. Po § 63 uredbe o vojnih invalidih in ostalih vojnih žrtvah (Službeni list z dne 24. XII. 1938. št. 629/103) je na invalidnino dovoljena izvršba le v izterjavo ali zavarovanje za terjatve, ki jih ima državno ali samoupravno telo ali invalidski kreditni zavod ali invalidsko društvo zoper invalida, toda le do 1/2 invalidnine. Za terjatve radi zakonitega vzdrževanja (žena, otroci) more biti zaseženo invalidu 1/2 invalidnine.

Kmetijska

Vzreja piščet

Č. A. B. Zg. Pravitve, da vam pogne vsako leto mnogo piščet že prve dni po izvalitvi. Krivdo zato pripisujete hrani. Želite vedeti, kako je postopati s piščeti v začetku in s čim jih hraniti?

Ko se piščeta zležejo, jih postavite na temno, suho in mirno mesto. Štirindvajset ur jih pustite brez vsake hrane. Šele nato pričnete krmiti in sicer prve dni vsako uro. Kot krma naj služi zmes trdo kuhanih jajc, kruha in ovsenega zdroba in nekoliko mladih kopriv. Vso to hrano zmestite in sesekljajte, da bo mehka. Ovsen zdrob presijate na gosto sito, da se odstranijo luske. Poleg mehke, morate dajati piščancem tudi trdo hrano v obliki pšeničnega zdroba, prosene in ajdove kaše. Na 10 piščet se primeša dnevno po eno kuhano jajce, ostale hrane pa toliko, kolikor jo poželijo. Nikdar ne puščajte ostankov hrane v koritih, vselej sproti počistite. Korito naj bo leseno 30 cm dolgo, 25 cm široko in okoli kraja 1 cm visoko ograjeno. Piščeta se napajajo s svežo, vendar ne premrzlo vodo. Mesto vodo se daje lahko sveže kislo mleko, dobro sesedeno. Piščeta namreč nerada pijejo, zato jih s strjenim kislim mlekom sitimo in obenem napajamo. Mleko ne sme biti malo ali na pol strnjeno, sicer je boljše voda. Po slabem mleku nastopi rada driska. V drugem tednu krmito vsaki dve uri ali šestkrat dnevno. V omenjeno hrano primešamo selaj še zmleti

kostni prašek ali jajčjo lupino in nekaj več zelenjave, zlasti kopriv, špinade in solate. Po štirih tednih pa začenemo polagati hrano, kakršno dobivajo odrasle kokoši.

V kratkem smo vam podali nasvet, kako je treba hraniti mladiče, kaj več o kosjereji najdete v knjigi »Kmetijsko košarstvo«, ki jo je spisal inž. Wenko in izdala Kmetijska matica v Ljubljani.

Zadušeno žito

J. K. St. Posejali ste en oral pšenice, ki se je do zime prav lepo obrastla. Sedaj se vidijo na njivi le rjavo plesnive bilke. Tu in tam še nekaj zeleni, vendar pa ne toliko, da bi bilo vredno pustiti polje v takem stanju. Kako se more ubraniti poseva pšenice, in s čim sedaj nadomestiti setev?

Vaša pšenica najbrže ni pozebla, pač pa se je zadušila zaradi preobile vlage od spodaj in snega, ki jo je predolgo pokrival. Ob taki nezgodni nastopi navadno še snežna plesen na žitu. Razumljivo, da morate njivo na novo preorati, in posejati z drugim žitom. Ne poznamo vašega gospodarstva, da bi mogli svetovati, kaj bi bilo potrebnejše sejati. Poskusite lahko z jaro pšenico ali ržjo, če želite moko. Sicer je še čas za obdelavo njive tudi v druge namene. Na jesen se obrnite pravočasno na semenogostjo postajo v Beltince, ki vam lahko postreže z dobrim semenom. V ostalem pa svetujemo, da njivo osušite, če je premokra ali, da jo obdelate na ozke lehe.

Zadruga

L. T. S. Po združnem zakonu je lahko član gospodarske zadruga vsak, kdor bo zadrugo izpolnjeval svoje dolžnosti: da plača članski delež, prevzame jamstvo i. t. d. Po združnem zakonu torej ni nikjer rečeno, da ne sme biti član n. pr. mekarske zadruga oseba, ki je brez posestva in živine. To po zakonu. Ima pa vsaka zadruga pravila, v katerih je detaljno določeno, kdo je lahko član te ali one vrste zadruga. Če stoj v pravih vseh mekarske zadruga, da je član zadruga lahko tudi oseba brez zemlje in živine, postanejo lahko član te zadruga, seveda če vas upravni odbor sprejme. Ker pa je cilj in bistvo mekarskih zadrug predelovanje in vnovčevanje mleka, ne razumemo, kaj naj dela v zadrugi član, ki se z mekarijem ne bavi. Poglejte pravila vaše zadruga in če najdete tam, da ste ekonomsko upravičeni postati član zadruga, poprosite za članstvo. Zakon tega ne omejuje, omejuje pa zadruga ideologija.

Zdravniška

G. Š. K.: Žene, ki po porodu doje, dobe običajno šele po par mesecih (6—8) perilo. To dejstvo samo pa ne izključuje možnosti ponovne zanositve, vkljub temu, da žena od poroda dalje ni imela perila. Žena torej ni neplodna. V vašem primeru mislim, da ste ponovno zanosili. Poroda je pričakovati okoli 10.—15. marca 1. 1941.

Jaso: Nemogoče je pislenim potom odgovoriti, odnosno pojasniti vaš položaj. Na vsak način je potrebna detaljna preiskava vašega živčnega sistema pa tudi karakterja; skratka duševnih plati. Zato vam svetujem, da konzultirate kakšnega psihiatra, ki vam bo po preiskavi mogel dati nadaljnje smernice v pogledu zdravljenja.

D. Gorenjsko: V vašem primeru gre za motnjo tkiv. Žlez z notranjim izločanjem. V detajle se ne morem spuščati. Na vsak način bi vam bilo svetovati, da greste v bolnico zaradi preiskave in nadaljnega zdravljenja. Vendar vam ne morem dati upanja, da bi dosegli kak večji uspeh. Vsi ostali znaki, ki jih navajate, so v zvezi z vašo temeljno boleznijo.

ŠAH

V medklubskih tekmah za prvenstvo Slovenske šahovske zveze je bila odigrana prva tekma finala mariborske skupine. Zmagal je S. k. Vidmar nad Mariborskim š. k. om s 4 1/2 : 3 1/2. Prvak ljubljanskega II. razreda, mladinska sekcija Lj. š. k., je zmagal nad Kranjem tudi s 4 1/2 : 3 1/2. V ljubljanskem prvem razredu še vedno ni odigranih več preloženih partij.

Ljubljanski šahovski klub igra sedaj svoj glavni turnir. Potem ko sta dva udeležena izstopila, je v turnirju še 14 udeležencev. Vodi bo 8. kolu Milnar.

Tudi v Beogradskem š. k. u je v teku prvenstveni turnir. Vodi naš najmlajši nacionalni mojster, ki se mu je posrečilo poraziti med drugim Lešnika.

Iz nekega turnirja na Švedskem je naslednja partija.

KRALJEV GAMBIT

Beli: Spielmann Črni: Kertin.

1. e2—e4 e7—e5
2. f2—f4

Pred 30 leti je Spielmann otvarjal vse svoje partije s kraljevim gambitom. danes pa je teorija že tako napredovala, da je kraljevi gambit tudi v rokah največjih poznavalca nevaren predvsem za belega.

2. — Lf3—c5

Ob čulneje je sedaj d5 ali eno a5 e4. Pa tudi nadaljevanje v partiji se obnese. 3. Sg1—f3 d7—d6
Nkorkino je Sc6, 4. fe5: Sc5: 5. Sc5: Dh4+, 6. g3. De4+, 7. De2. Dh1: 8. d4! Le7. Sf3 in beli nima obrambe proti na pr. Kd2 s poznejšim Lg2.

4. c2—c3 Le5 b6!

To smatralo mnogi kot najb. lje. Črni se v naprej izogne učinku sunka d2—d4.

5. d2—d4 Sg8—f6!

Sedaj žrtvuje črni celo kmeta, da čim bolj izrazi slabost beleza na kraljevem krilu. Zrtvev pa ni popolnoma prepričevalna.

6. f4:e5 d6:e5

7. Sf3:c5! e7—c5!

Zopet zelo dvorezno. Črni h če za vsako ceno razbiti belo sred šče.

8. Lf1—b5+ Sb9—d7

9. Le1—g5 h7—h6

10. Lg5:f6 g7:f6

11. Dd1—h5?

Sele ta »napadalna« poteza na najbrže končno povzroči poraz beleza. Po enostavni zamenjavi na d7 in sledečem d5 bi imel pač beli kmeta več in črni nobene jasne kompenzacije.

11. — Dd8—e7

12. Se5:d7 Le8:d7

13. Lb5:d7+ Ke8:d7!

Črni kralj ima močno t da se na damskem krilu skriva na vrhu a re tu Bela pozicija pa je mnogo manj sigurno in o iz težje konsolidirati.

14. Sb1—d2 c5:d4
15. Dh5—b5+ Kd7—c7
16. Db5—c4+ Kc7—b8
17. c3:d4 Th8—d8

Beli kmete v središču je sedaj težko krtili.

18. d4—d5

S tem je za dalje časa onemogočena belemu rokado.

18. — f6—f5

19. Dc4—b3 Td8—c8

Da prepreči dolgo rokado.

20. Db3—g3+ Lb6—c7

21. Dg3—h3 f5:e4

22. 0—0

Za ceno dve kmetov je beli le prišel do rokade.

22. — De7—c5+

23. Kg1—h1 Dc5:d5

24. Sd2—b3 a7—a5

Pripravlja razvoj še drugi trdnjavi. Belu med tem ne uspe, da bi organiziral dovolj močan napad.

25. Ta1—d1 Dd5—e5

26. Tf1—f7 Ta8—a6

27. Tf7—f5 De5:b2

28. Sb3—c5 Ta6—d6

29. Tf1—f1 Db2—d4

30. Dh3—b3 b7—b6

31. Db3—b5 Lc7—d8

32. Sc5—a6+

Od tu skakači ni več izhoda. Beli pa je vsekakor že izgubljen.

32. — Kb8—a8

33. Tf5—f7 Dd4—c4!

34. Db5—e5? Dc4:f7

Pospeši konec.

34. — b1 se vda.

Zaradi mata dame seveda ne sme vzeti. Na 35. De4+ pa Db7 ravno še krije vse.

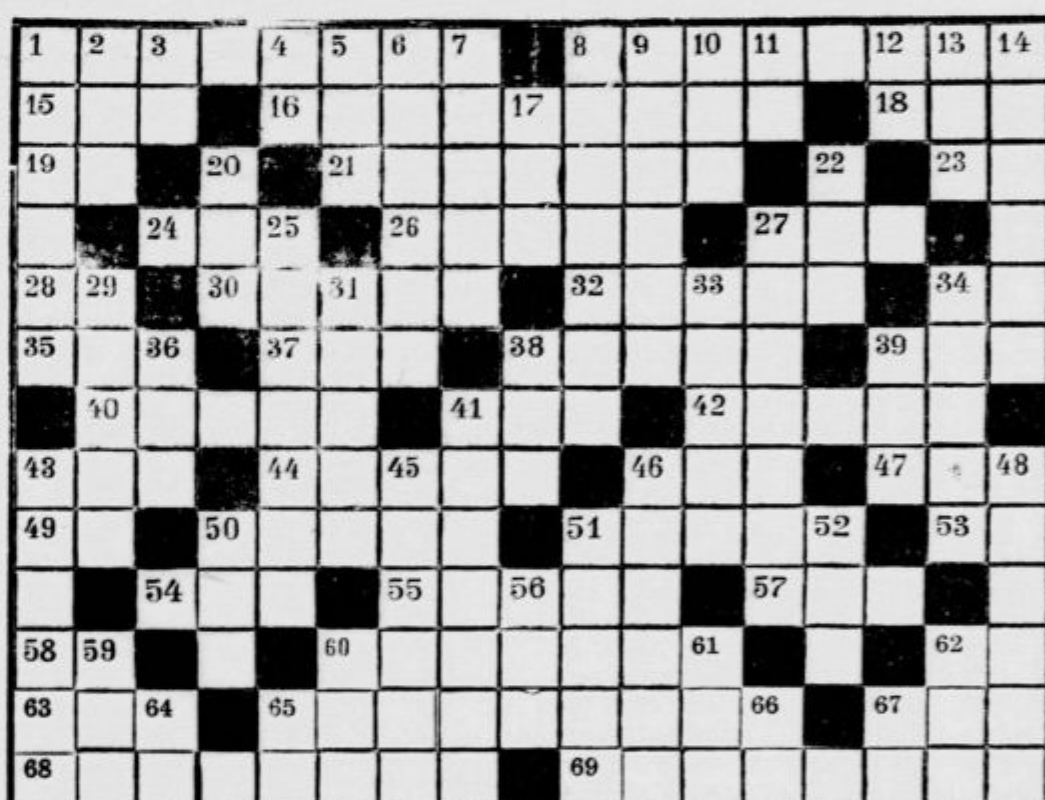
Vasja Pirc.

RADIO

Nedelja, 21. aprila

Ljubljana, 8: Jutrnji pozdrav. 8.15: Cimermanov kvartet. 9: Napovedi, poročila. 9.15: Prenos bogoslužja iz franciskanske cerkve. — 9.45: Verski govor (g. dr. Ignacij Lenček). — 10: Respihi: Rimske plinje (plošče). — 10.15: Operni trio. — 11: Nedeljski koncert. Sodeluje g. Ante Marušić, operni bariton. Radijski orkester in g. prof. P. Šivic (spremljava). — 12.30: Poročila, objave. — 13: Napovedi. — 13.02: Veseli godci. — 14: Mladim srcem (plošče). — oddaja prekinitvena od 14.30 — 17. ure. — 17: Kmetijska ura: Pogoji za dobičkanosno perutninarstvo (g. inž. Greif). — 17.30: Tamburaški orkester (g. Karmel Alojzij). — 18.15: Otroško veselje (plošče). — 19: Napovedi, poročila. — 19.20: Nac. ura: Revena, srbski narodni običaj v Vojvodini (Jelica Begonič) Bgd. — 19.40: Objave. — 20: Večerni koncert. Sodeluje g. Marta Repovš-Radmanovič, g. prof. Pavel Šivic (spremljava) in radijski orkester. — 21.30: Obisk pri J. S. Bachu (plošče). — 22: Napovedi, poročila. — 22.15: Citraški dueti (g. E. Mezgolits, gdč. Sl. Peklar). Konec ob 23. uri.

Križanka št. 13

V. Ljoravno: 1. mesto v Prednji Indiji; 8. mesto v južni franciji v Pirinejih; 15. švicarski kanton; 16. švedski lirik (* 1864, † 1931.), posmrtni Nobelov nagradenec; 18. izkop v zemlji; 19. afganistanska utežna enota; 21. angleška kolonija v Afriki; 23. nipponske slavnostne igre; 24. spravišče puščic; 26. poljsko-vrtno orodje; 27. čut; 28. rimska mera in bakren novc, igralna karta, enka na igralni kocki, tudi kemični znak za prvinjo; 30. Organska spojina — oxibenzol; 32. nemški operetni skladatelj (* 1870); 34. mlkalnica, tudi kemični znak za žlahtni plin; 35. ustanovitelj perzijske države (550—529 pr. Kr.); 37. zločinec; 38. srednja šola; 39. obdelja past; 40. močvirna rastlina; 41. obelisk kos lesa; 42. pripadnik vzhodno-germanskega plemena, ki so ga 1. 567. po Kr. porazili Langobardi; 43. gozdič, tudi hrvaški pisatelj in politik, oče Ilirizma (* 1809, † 1872.); 44. bolgarski mladinski pisatelj (* 1866, † 1940); 46. svetovno združenje leposlovcov (kratica); 47. opozorilna kretanja; 49. ploskovna mera, tudi kemični znak za žlahtni plin; 50. slovanski blagovestnik (* 869.); 51. polotok na jugozapadu Anglije — grofija; 53. egiptansko božanstvo, tudi kemični znak za redko, dragoceno, v zdravilstvu uporabljano prvinjo; 54. naravni gradbeni material; 55. estonski šahovski mojster; 57. vrsta hrasta, planina v severni Srbiji, tudi kemična prvinja; 58. središče krožnega gibanja, tudi kemični znak za kovino; 60. orožje; 62. besedica neštevilnosti, izjeme tudi prigravarjanja; 63. orožje; 65. duhovni glavar budistov; 67. grški bog vetrov; 68. vrsta krokodila; 69. del telefona.

Navpično: 1. užitna goba; 2. predplačilo, tudi vrsta papirge; 3. vprašalnica, tudi kemični znak za kovino; 4. stvarjenje k napredku; 5. kitajska utežna enota; 6. tvorba treh stranic; 7. glavna zvezda Perzeja; 8. zemljokalkalijska kovina; 9. pripadnik izumrlega naroda v Dalmaciji; 10. mesto v Bački ob Tisi; 11. skrajšen v vodo segajoč del koptine; 12. globina v tekoči vodi, tudi kemični znak za drago kovino; 13. zvok določene višine; 14. pozivna priprava; 17. arabsko pokrivalo, tudi mesto v Maroku; 20. del zimske ženske obleke; 22. razkošna pojedina, tudi egiptski kralj v 3. st. pr. Kr.; 25. zaporedni zapis dogodkov; 27. obrtniški

Beograd 19.40: Narodna glasba. — 21: Simfonični koncert. — 22: Slovenske pismlji. — 22.50: Plošče. — Zagreb 20: Petje. — 20.30: Hrvatski večer. — 22.20: Ples. — 18.45: Vesela muzika. — 20: Petje. — 20.30: Mali orkester. — 21.20: Plošče. — 22: Ples. — 21.50: Plošče. — 22.15: Godba na pihala. — 22.45: Pester spored. — 23.15: Jazz. — Rim 17.15: Godba na pihala. — 20.40: Operni odlomki. — 21.30: Simfonična glasba. — 23.30: Ples. Berlin 19.30: Vesela muzika. — 20.15: Mali orkester in solisti. — 22.30: Zabaven spored. — 24.10: Nočni koncert.

Iz ovesnih otrobov izdelujejo v Ameriki, kjer zmeljejo mnogo ovesa, tudi snov furfural, ki služi za razkuževanje in raztopivo za nitrocelulozo, torej v vojne svrhe. Iz njega izdelujejo lake, krema za čevlje in celo kavčuk ter jim služi kot pogonsko sredstvo. Mešan s črtno za furfural krasno ebonitu podobno gneto.

Gori smo omenili, da konzervirana ovesna moka razne snovi in jih obrabi pred razkrojem. Nova raziskavanja so dognala, da je učinkovita snov pri tem procesu nam že znani avksin ali rastilo, ki ga ima oves največ med vsemi žitaricami in ga tudi celo posoja na polju svojim tovaršicam, ki rasejo z njim skupaj. Stara je kmečka izkušnja, da je treba med prvoletno deteljino setev vroči tudi redki oves, če hoče imeti lepo deteljo. Ta oves je pa treba pred latovanjem pokositi, ker bi sicer trpela detelja škodo. Ko so v preteklem stoletju sprajali razna naravno lovna izkustva in opažanja v kmetijsko in rastlinsko vedo so rekli takšni mešani setvi, zasenčevalni setvi in so krstili oves za krovno rastlino. Tako še danes uči zastarala kmetijska veda. Nova raziskavanja

pa so dognala povsem drugačno vzročno zvezo med ovsem in deteljo in o pokazala, da pomaga oves s svojimi avksini, ki jih izloča iz korenin k razvoju detelje. Mimo tega pa vpliva avksini tudi na sestavo bakterijske družine v zemlji, ki je prav važna za uspevanje rastlin. Za odškodnino pa dajejo metuljnice dušik ovsu.

S tako koristno rastlino, kakor je oves so se seveda bavili tudi genetiki. Kakor pravimo tistim strokovnjakom, ki delajo s križanjem in drugimi po egi nove razvrsti in popravljajo stare. Vsi poznamo divji oves, malopriden plevel naših njiv, ki ga kličejo rastlinarji za avena fatua. V najslavnejšem vzrejalšču ovsa v Svalöfu na Švedskem so ga križali s pravim ovsem in dobili potomce, ki so jih uporabljali za zboljšanje »krvi« že ostarelih drugih razvrsti ovsa. Še bi mogli naprej kramljati o tej koristni rastlini, ki ji gre dostojno mesto na njivi in mizi, pa bi ne navedli dovolj zgovorno vseh njenih odlik. Praktična in razglabljujoča znanost namreč odkriva vedno nova dejstva.

Janko Kac

Nemške in angleške čete na Norveškem

Po pariških in londonskih vesteh so se angleške čete v preteklem tednu izkrcale na več krajih severnega dela Norveške. Podrobnosti o tem, kje se je izkrcanje izvršilo in kje so zavezniške čete sedaj, poročila seveda ne navajajo. Ve se le, da so se Angleži izkrcali na treh odsekih. Zasedli so luko Tromsø, ki leži na skrajnem severu Norveške, še višje od Narvika. Te luke nemške čete niso bile okupirale. Nadalje so se angleški oddelki izkrcali v okolici Narvika, dočim je Narvik sam, ki je zelo težko zavzet, še vedno v nemških rokah. Južno od Narvika so se Angleži izkrcali v Fjordenfjordu ter zasedli mesto Bodø.

Po soglasnih angleških in francoskih vesteh so se angleške čete končno izkrcale tudi pri mestu Namsos v fjordu, ki se prav tako imenuje Fjordenfjord. To mesto je važno zaradi tega, ker je po železnici zvezano z Oslom, Trondhjemom in drugimi kraji južne Norveške.

Najvažnejša mesta, ki so v oblasti nemških čet, so označena z okvirjem.

SPORT

Kje bodo igrali za točke?

Pregled današnjega domačega prvenstvenega tekmovanja

Današnji nogometni spored za prvenstvo SNZ je razporejen takole:

- I. RAZRED:**
 V LJUBLJANI: Jadran—Bratstvo ob 16. na igr. Jadrana in Hermes—Svoboda ob 15.30 na igr. Ljubljane;
 v DOMŽALAH: Disk—Mars ob 15.;
 v KRANJU: Kranj—Reka ob 15.30;
 v CELJU: Atletik—Hrastnik ob 16.30 na igr. Atletika;
 v MARIBORU: Maribor—Rapid ob 15.30 na igr. Rapida in
 v MURSKIH SOBOTI: Mura—Gradjanski ob 15.30.
- II. RAZRED:**
 V LJUBLJANI: Slavija—Korotan ob 10.30 na igr. Jadrana; Adria—Mladika ob 10.30 na igr. Grafika ob 16.30 na igr. Mladike;
 v MARIBORU: Slavija—Lendava ob 10.30 na igr. Železničarja in
 v GOTOVLJAH: Borut—Jugoslavija ob 15.
 NA DEZELI IN MED JUNIORJI:
 v TRZICU: Ljubel—Kovinar (ob 15.), v MENGŠU: Mengeš—Kamnik (ob 15.),
 v LITVI: Litija—Dask (ob 15.) in v TRBOVLJAH: Trbovlje—Svoboda (ob 15.30).
 V Ljubljani: Slavija—Svoboda jun. ob 9.30 na igr. Jadrana; Moste—Jadran jun. ob 15.30 na igr. Mladike ter Hermes—Mars jun. ob 14.30 na igr. Ljubljane.
 V Celju: Celje—Olimp jun. ob 10.30 na igr. Celja ter
 v Mariboru: Maribor—Rapid rez. ob 14. na igr. Rapida.

Ostali spored današnje nedelje

Razen v nogometu v Ljubljani ne bo pomembnih sportskih dogodkov. Prijatelje biljarda pa moramo le opozoriti, da so se pogajanja za klubski dvoboj med Zagrebškim in Ljubljanskim biljardskim klubom končala zelo naglo tako uspešno, da so zagrebški biljardisti že od večera v Ljubljani.

Biljardni dvoboj

med Zagrebškim in Ljubljanskim biljardskim klubom se je začel že sredi dne in se bo nadaljeval danes ves dan v biljardnici kavarnarje »Zvezde«, in sicer dopoldne od 10 do 12. in popoldne od 14. dalje. Ker je to prvo srečanje med Zagrebčani in Ljubljanci v biljardu, bo primerjava moči obeh klubov prav zanimiva.

Med nogometnimi dogodki, ki ne spadajo med prvenstvena srečanja, moramo omeniti še naslednje:
 V Celju bo ob 14. na igrišču na Glaziji prijateljska tekma med enajstoricama SK Celja in SK Laškega.

Mariborski železničarji bodo popoldne ob 15. na novem igrišču domačega kluba v Slovenjem Gradu odigrali prijateljsko nogometno tekmo z domačo enajstoro SK

Gorenjci in spomenica gorenjskih klubov

ZZSP objavlja vsebino spomenice z zadnjega obnega zbora, po kateri priznavajo gorenjski klubi samo oni pripravljali odbor za ustanovitev Slovenske zimske zveze, ki je bil ustanovljen na Jesenicah

Gorenjska zimske zveze potrdila na Jesenicah nam je poslala s prošnjo za objavo naslednji dopis:

Glede na skorajšnji sestanek akcijskega odbora ZZSP, ki bo, kakor je razvidno iz časopisa, v soboto dne 27. t. m. v Ljubljani, smo v zvezi s sklepom glavne skupščine ZZSP prisiljeni objaviti spomenico gorenjskih klubov — članov ZZSP, ki je bila soglasno in v velikem odobravanju sprejeta na tej glavni skupščini dne 7. aprila t. l. in sicer:

1) Glede na novo nastali politični položaj v državi, ki je prinesel tudi v ZZSP občutno razmejitve in okrnjenost, tako da ZZSP ne more biti več predstavnik zimskega sporta v

državi, je nastala nujna potreba za ustanovitev samostojne Slovenske zimske zveze.

2) Ker se ob enem ugotavlja, da so dozdaj v našem zimskega sporta prevladovala načela, ki niso ustrezala interesom zimskega sporta, posebno pooblašamo dne 4. novembra 1939. Izvoljeni pripravljali odbor za ustanovitev Slovenske zimske zveze, da po svojih izkušnjah in željah posameznih slovenskih klubov, društev in odsekov vodi priprave za popolno reorganizacijo zimskega sporta v Sloveniji.

3) Po tradiciji, kvaliteti in kvantiteti gorenjskih klubov in njihovih tek-

movalcev, po katerih zaslugah in uspehih je jugoslovanski zimski sport dobil evropski sloves ter jo po njih postala Jugoslavija svetovno znana, pričakujemo, da bodo vsi merovalni faktorji, ki so se kdaj koli pečali z zimskim sportom, priznali prvenstvo reorganizacije pripravljalnemu odboru ZZSP, s katerega dosedanjim delom se popolnoma strinjamo.

4) Izjavljamo, da bomo sledili samo temu od nas priznanemu pripravljalnemu odboru za reorganizacijo zimskega sporta v Sloveniji.

★

Kaj in kako misli pripravljali odbor za ustanovitev Slovenske zimske zveze z dne 4. XI. 1939. začeti odn. nadaljevati delo za doseg svojih ciljev, tega Gorenjci za enkrat ne povedo. Vsekakor se mora računati po besedah gornje spomenice, da se velik del ali sploh nobeden gorenjskih klubov ne bo udeležil sestanka, ki ga je zaradi priprave za ustanovitev Slovenske zimske zveze sklical ZZSP. Ne glede na vse, kar bo sledilo potem, moramo kronisti obžalovati, da predstavniki obeh tabornov — zdaj je razdor med ZZSP in ZZSP seveda popoln — v teku dolgih razprav v tisku in niti na zadnjem občnem zboru ZZSP na Jesenicah niso mogli najti sporazumne rešitve onih nekaj vprašanj, zaradi katerih smatrajo Gorenjci, da ZZSP vlada nad njimi. Če gre pri tem v nepopustljivem tabornu samo za sportu kvarno ambicijo posameznih sportskih funkcionarjev, potem je edino koristno, da se takšni sportniki čimprej izločijo, če pa so sporna načelna vprašanja, katerih rešitev po želji nekaterih bo pomagala slovenskemu smučarstvu v lepo bodočnost, naj se tako ali tako, toda čimprej najde možnost za njihovo ureditev v tem smislu. Vsi pa, ki jim je pri srcu razvoj in napredek našega smučarskega sporta, naj se zavedajo, da so samo z idealnim, složnim in nepristranskim delom dosegljivi tako veliki in važni cilji, kakršne ima naš slovenski smučarstvo, ki naj bi bilo vodilno in za vzgled vsemu ostalemu v državi.

O Planici v Ameriki

Ameriški mesečnik »Esquire«, ki izhaja v Chicagu in je razširjen po vsem anglosaskem svetu, je objavil v februaru št. 111 daljši članek iz peresa amerikanizirane Avstrijke Otona Langa o zgodovini smučskih skokov od prvih početkov do danes. Naše čitatelje bo gotovo zanimalo, kaj piše ta daljni tuji list o naši »neprekosljivi skakalnici v Planici«, kakor jo imenuje pisec sam.

Razlika med navadnim skokom in smučkim poletom je gotovo! To je dokazala edinstvena letalnica v Planici v Jugoslaviji, ki je res gigantske konstrukcije. Na tej letalnici je Bradl leta 1936 letel znameniti — 101 m. Toda s tem uspehom še ni bil zadovoljen, marca 1937. se je vrnil in sreča je bila z njim. Temperatura je bila ravno prava, nič vetra in letalnica v odličnem stanju. Bradl je začel z dolžino 83 m, nato 95 m, 100 m in slednjič je poletel mirno kot golob navzdol in dosegel sijajno znamenko 107 m. Nato opisuje pisec Bradlove občutke med skokom ter nadaljuje, da se s to skakalnico ne more primerjati nobena druga na svetu, kajti izmed 26 poletov in od teh 5, ki so bili stometerski, je bil samo eden s padcem.

Norveški uradni krogi niso dovolili te skakalnice in se poleti izvajajo na njej izven konkurence, trdijo pa tudi, da so tako dolgi skoki (nad 80 m) nesportni. Na veliko presenečenje vseh pa so naša tu uradni krogi dopustili na Norveškem skoke preko 90 m, in sicer v konkurenci. Toda, tako piše Lang, kljub uradni prepovedi bodo dekci še dalje letali, čeprav samo izven konkurence, zato pač, ker radi letajo...

H kraju razglablja pisec o najdaljšem možnem smučkem poletu ter pravi, da so po teoretičnih računih možni poleti do 150 m, seveda, če je letalnica popolna in smučar cel mož.

MOC.

Boksar Evstahij Baloh pri Hermesu

Najboljši jugoslovanski amaterski boksar Evstahij Baloh, dozdaj član zagrebškega Herkulesa, se je včlanil v novo ustanovljeni boksarski sekciji ljubljanskega Hermes. Pred tednom dni je bilo v Zagrebu izbirno boksarsko tekmovanje za sestavo jugoslovanske reprezentance, ki bo v soboto dne 27. t. m. na Dunaju nastopila proti Nemčiji. Proti Balohu bi morala na tem mitingu nastopiti Zagrebčana Kovač in Hladny, pa ni bilo nikogar med vrvi. Zdi se, da iz strahu pred Balohom, ki je že opetovano pokazal svojo premočno formo in je nedavno svojega nasprotnika v Beogradu knock-outiral že v drugi rundi.

Jugoslovanski boksarski reprezentanco proti Nemčiji sestavljajo naslednji: Starčević (Croatia) v muški kategoriji, Nemeček (Croatia) v bantamu, Matić (Bata) v peresni, Ravnar (Croatia) v lahki, Devčić (Herkules) v welter, Križar (Bata) v srednji, Hladny (Herkules) v polteški in Baloh (Hermes) v teški kategoriji. Reprezentanco bosta spremljala savezni kapetan Devčić in blagajnik JBS Begac.

Kolesarski sportniki in simpatizerji! Tretji sestanek Slovenske kolesarske zveze bo danes ob 15. pri »Slepem Janezu« v Dravljah, Celovška cesta. Namenjen je predvsem Dravljani, Zg. Šiški, št. Vidu in drugim bližnjim krajem. Predaval bo o vprašanjih kolesarskega sporta in njega razvoju g. Jaklič, p. polk. v p. in predsednik SKZ.

SK Ljubljana. Danes ob 9.30 trening tekma na našem igrišču. Postava v omari pri Sport-Kmetu. Vsi sigurno in točno! Načelnik.

SK Svoboda (Ljubljana). Juniorsko moštvo naj dvigne opremo med 8. in 9. Tekma se prične ob 9.30. I. moštvo mora biti točno ob 15. v naši garderobi. Šlamberger Vili sigurno.

SK Slavija. Juniorji II. igrajo prijateljsko tekmo z rez. Korotana ob 14. na Korotanu. Opomo! Je treba dvigniti ob pol 9. odn. 13. pri Gjuranu. Denen, Slabina, Smolnik sigurno! Načelnik.

Iz Trbovelj

— Mladinska igra »Princeska in pastirček«, ki so jo vprizorili dijaki in dijakinje mečanskih šol, je žela velik uspeh. Prav zaradi tega so se odločili, da bodo igro ponovili danes ob 17. in sicer v Sokolski domu. Repreze v Delavskem domu ne bo zaradi nepriljubljenosti ovir. Povabljeni so vsi trboveljski rojaki, da si ogledajo to prelepo vprizoritev. Zato danes ob 17. vsi v Sokolski dom!

To in ono s Koroškega

Nekaj novih odredb — Stare korenine odhajajo Drobiž

Državni delovni minister je določil svoto 9 milijonov mark za popravila stanovanjskih hiš in stanovanj v obmejnih krajih. Iz te svote prispeva država del stroškov, največ polovico. Prošnjo je treba pred začetkom dela vložiti pri deželni vladi. Popravila morajo biti končana do konca tega leta. Razume se, da pridejo za tovrstno podporo predvsem v poštev politično neoporečni prosilci.

Minister za vero je izdal smernice za cerkveni davek v l. 1940. V teh navodilih svetuje, naj tudi cerkev časi primerno ponostavi svojo upravo in naj šteti, kolikor je le mogoče. V smislu teh predpisov je tudi v naprej potrebno državno privoljenje za vse cerkvene davčne predpise. Istočasno naglašajo minister, da močna decentralizacija v cerkveni davčni upravi nalaga cerkvenim predstojnikom posebno odgovornost, in da si pridržuje pravico, da se preprča o pravilnem poslovanju cerkvenih uradov.

V letu 1941. se bo pobiral zemljiški davek po novem zakonu. Davčni predpisi se bodo izvršili na podlagi cenitve z dne 1. januarja 1940.

Nov odlok predpisuje oddajo vsega odvisnega voska, s katerim razpolagajo čebelarji.

Vsem večjim kmetijam je bilo zapovedano, da morajo pri pomladni setvi posejati tudi gotovo količino lanu. Površino posevka, predvidenega za lan, določijo same oblasti. Izgleda pa, da bo primanjkovalo za to potrebnega semena.

V št. Jakobu v Rožu so pokopali 81-letnega Lebnovega očeta Franca Izopa iz Gorinčič. Pokojnik je bil vzoren kmet, ki je

z vso dušo živel v svoji zemlji, pri tem pa je ostal ponosen Slovenec in zaveden bорец za narodne pravice. Soseščina je zelo cenila vedrega, dovipnega in ustrežljivega moža.

V Mokriyah je umrl 70-letni Radarjev oče Prunč Peter, stric bivšega slovenskega poslanca Starca. Bil je zaveden narodnjak in zelo razgibanega duha. Mnogo je bral in tudi veliko vedel. Njegova posebnost je bil slovenski nagelj, ki ga je redno nosil vsako nedeljo na suknjiču in bil nanj zelo ponosen.

V Radišah pa so pokopali 53-letnega Ivana Grdena, posestnika kmetije, ki se je doletel kot mlad fant iz Hrvaške in si s pridnimi rokami ustanovil svoj dom. Sosedo so ga cenili zaradi tihega in mirnega značaja, posebej pa še, ker je ostal vedno zvest svojemu narodu.

Na Jurjevo, 24. aprila, priredi Slovenska prosvetna zveza v Celovcu tečaj za dekleta. Kakor kaže, bodo morala dekleta prevzeti glavne naloge slovenske prosvete, ker je bila večina slovenskih fantov vpoklicana k vojakom.

Vodstvo Hitlerjeve mladine je odbralo na Koroškem pet mladih dečkov, ki jih imenujejo »Pimpfe«, za narodnosocialistično šolo v Sonthofnu na Bavarskem, kjer se bodo izšolali za poznejše narodno socialistične vodje.

Celovski »Grenzruf« je predlagal, naj bi se bronasti spomeniki Franca Jožefa, Bernharda Sponheimovca, dalje spomenik koroškega topniškega polka in spomenik koroških planincev oddali za kovinsko zbirko, ki jo zbirajo po vsej Nemčiji.

V ogledalu listov

Vatikansko glasilo o Holandski in Belgiji — O švedski mornarici — Švicarski list o razpoloženju v Italiji

Glede na novi razvoj na evropskem severu objavlja vatikanski »Osservatore Romano« pregleden komentar o stališču Belgije in Nizozemske, kakor ga je mogoče presoditi po pisanju belgijskih in inozemskih listov ter po uradnih izjavah v obeh državah. List opozarja pri tem na naslednja dejstva:

1. V obeh državah je prišla do izraza popolna solidarnost z zasedenima nevtralnima državama na skandinavskem severu, zlasti z norveškim narodom, ki se je odločil, da se za svojo svobodo bori.

2. V obeh državah se enako močno manifestira odločna volja v pogledu obrambe lastne neodvisnosti.

3. Obe državi odklanjata kakršnokoli preventivno zaščito na njihov račun, ker hočeta ostati strogo nevtralni in neodvisni.

4. Obe državi sta sklenili izpolniti svojo obrambo do skrajnih mej možnosti.

V podkrepitev teh svojih trditve navaja vatikanski organ za vsako izmed obeh držav naslednje podatke: V Belgiji je mobilizacija zaključena, letalske sile so v stalni pripravljenosti. Vsa ministrstva, radijske postaje, poštna in druga posojila so pod stalnim vojaškim nadzorom, civilno prebivalstvo je prejele podrobna navodila v pogledu zasledovanja kakršnihkoli sovražnih akcij, kontrola nad tujci pa je izredno stroga. Na Nizozemskem uvedeno obsed-

no stanje, mornarica in letalstvo sta v stalni pripravljenosti, več predelov je že pod vodo, vsa večja mesta pa se že morajo držati strogih navodil glede zatemitvev in drugih varnostnih ukrepov. Nizozemska je razen tega izdala novo »Oranžno knjigo«, v kateri je dokumentirala vse dosedanje kršitve svoje nevtalnosti.

Vojni strokovnjak angleškega lista »Manchester Guardian« piše o vojaški moči Švedske ter v tej zvezi navaja tudi podatke o moči švedske mornarice. Švedska ima tri male, toda moderne bojne ladje po 8000 ton, oborožene s topovi kalibrov od 15 do 28 cm. Razen tega ima pet starejših ladij za obalno obrambo, ki so oborožene s topovi kalibra 20 cm. Njih tonaža znaša po 4000 ton. V sestavi švedske mornarice spada nadalje matična križarka za letala »Gotland« (5000 ton). Oborožena je s 6 topovi in lahko nosi 6 letal. Razen tega ima Švedska še oklepno križarko, ki je bila rekonstruirana leta 1927 (4000 ton), ter 16 rušilcev najmodernejšega tipa, 16 podmornic, več pomonih ladij in večje število torpednih čolnov. Od lanskega leta dalje pa sta v gradnji še dve križarki po 8000 ton.

Angleški list je mnenja, da teh švedskih pomorskih sil v sedanjem položaju, ki je večina nemških vojnih ladij izven akcije, ni mogoče podcenjevati, ako bi se tudi Švedska zapletla v konflikt.

Ugledni švicarski list »Neue Zürcher Zeitung«, ki ima v Italiji dva posebna poročevalca, objavlja dopis iz Milana, v katerem milanski poročevalec kot očividec demantira vse senzacije, ki so se glede Italije, njenega zadržanja in njenih namenov razširile v inozemstvu. Poročevalec piše med drugim:

»Italijani in tuji, ki so v Italiji, so bili presenečeni sprčo nekaterih inozemskih vesti in časopisnih glasov, ki so vzbudili tolikšno pozornost. Ne toliko zaradi tega, ker o vsem tem ni bilo niti besedice v domačih listih, temveč zato, ker je treba resnici na ljubo priznati, da ni nikjer znakov, ki bi napovedovali »važne dogodke«. Vsakdanje življenje gre v Italiji svojo dosedanja pot naprej, politične manifestacije nimajo na sebi nič nenavadnega, o novih večjih vpoklicih ni niti sleda, in o protiletalskih vajah, ki bi bile v primeru večje vojne nevarnosti gotovo umetne in potrebne, tudi ni ničesar slišati ali videti. Vsakdo tu ve samo to, da se Italija že vse od izbruha vojne brez prestanka oborožuje in da je, kakor je pred kratkim izjavil Mussolini v Orvietu, sedaj za vojno že pripravljena. Vsakemu Italijanu sta končno znana tudi smisel in cilj tako zvanega »nevojskovanja«. Odnosaji z Nemčijo so bili šele pred kratkim spet utrjeni in tako vstransko že razloženi, da ne more biti glede njih nobenega dvoma več. Tudi oni, ki s to politiko niso zadovoljni, priznavajo Mussoliniju, da služi z njo državnim interesom, in prepustijo zato odločitve njemu samemu.«

Zapravljiveč

prek, voz z diro in dvigalo za metrsko trugo, ugodno napravljen. Gostilina, Vegova ulica 10. 10762-6

Otroški voziček

globok, dobro ohranjen, dramska lesena stajalca in dramsko kolo prodam. Mlekarna Novak, Vodovodna cesta. 10894-6

Razni starinski predmeti

antčni, poceni napravljen pri Ivan Mathian, Ljubljana, Tyrseva 12. 10609-6

Malo vitrino

in drugo Biedermeter-pohištvo prodam Tribuč, Trzavska 42, telefon št. 26 05. 10694-6

Vrtne stole

gostilniške, zakopane, prodam Tribuč, Trzavska 42, telefon 26-05. 10693-6

Starine

Pohištvo, odprodano zaradi selitve: Spinet, lična pisalna miza, okrogla miza s stolci, vitrina ure, Val, Gospodarska c. 10-III, levo. 10695-6

Litočezna okna

velikost 104x104 cm, primerna za tovarne, delavnice in magacine, prodamo po zelo ugodni ceni. Javna skladišča, Ljubljana, Tyrseva cesta 33. 10975-6

Vrata in okna

Rabljena vrata in okna z okvirji raznih dimenzij, kakor tudi lesene stene s šipami ter dva pušta prodamo po zelo nizki ceni. Javna skladišča, Tyrseva 33. 10976-6

Več otroških vozičkov

novih in rabljenih (stare vrnemo v račun) poceni napravljeni pri »Prometne« (nasproti križniški cerkvi). 10680-6

Otroški vozički

raznovidnih modelov. Najugodnejše kupite pri Banaji Ljubljana, Miklošičeva 20. 11021-6

Starinsko posteljo

široko, dobro ohranjeno, z žilnim modrocen prodam. Stožice 78, Leoben, Pekarija »Jakov«. 11049-6

Vrtno prst

projeeno, prvotnost proda Tomažič, Borstnikov trg 4, Ljubljana. 11004-6

Otroški voziček

globok, dobro ohranjen prodam. Naslov v vseh poslovalnicah. 11005-6

Otomane

večja zaloga, prodam po 500 din skupno ali posamezno. Tapetarija Zaplatnik, Miklošičeva 23, krajšica, Miklošičeva 23. 11107-6

Briljantne uhane

ugodno prodam. Pismo na vprašanje na oglas. odd. Jutra pod »Uhanje«. 11116-6

Kupin

Vrtno garnituro kupimo, novo ali rabljeno (Cezarini ali podobno) do 200 m globine za ročni in strojni pogon kakor tudi vse rudarsko orodje in stroje. Ponudbe na oglas. Odd. Jutra pod »Opisba Dalmacije uglem«, Split, Wilsonova 25. 10629-7

Wertheim blagajno

manjša velikost kupim. Ponudbe na oglas. odd. Jutra pod »Wertheim«. 10873-7

Hmelovske

smrekove 6 do 8 m, kupim. Ivan Glušić, Ljubljana, Tyrseva cesta 50. 10648-7

Parni kotel

rabljen, s plemenitimi cevmi, v dobrem stanju ki daje okrog 5 ton pare na uro pri 5 atm. s potrebnim parno pumbo, potrebujemo. Ponudbe na oglas. odd. Jutra pod »Kotla«. 10818-7

Električni mlin

rabljen, dobro ohranjen kupim za kavo 220 volt. Ponudbe na Slatkove Rems trgovca z meš. b. Radovljica. 10616-7

Konzervator

za sladoled 3 pušice ter radio aparat novejši konstrukcije 4 cet. kupim. Ponudbe pod »Vikar na oglas. odd. Jutra«. 10937-7

POZOR!

Kupujem in prodam rabljene čevlje, moške oblike in stare perile. Klavžar, Vošnjakova 4. 11082-7

Prehrana

Starejšo osebo sprejemam na doživljajno oskrbo proti primerni odškodnini. Naslov v vseh posl. Jutra. 10687-14

T'pokojena

sprejemam na fino oskrbo, bolni doživljajno oskrbo. Poudarimo na oglasni oddelku Jutra pod »Mili dom«. 10900-14

Pohištvo

Kompletno spalnico in žilni stroji prodam. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 10919-12

Malo rabljene

trgovske opreme jedilnice, spalnice, nove šperane spalnice in razno drugo pohištvo po zelo ugodni ceni napravljen. Ogleda se pri Ivan Mathian, Ljubljana, Tyrseva 12, dvor. 17-11-12

Lepa spalnica

nadi odstopanja ugodno napravljen. Ogleda se v poljskih ulicah v Gosp. št. 7/1. 10738-12

Pohištvo

Za stanovanja, trgovske opreme in hotela, dobimo hitreje v največji zalogi pohištva. Spalnice masivne, politirane in pleskane. Spalnice že od 2600 Ostre 220 Postelje 220 Kuhinjske opreme . . . 900 Kuhinjske kredence . . 525 Otroške postelje . . . 320 Žilni stolci 106 Modre 260 Sprejemamo naročila po predloženih načrtih. Sprejemo tudi v račun smrekov in bukov les, event. ga tudi kupimo. Se priporočamo! »SAVA« mizarstvo. Predmajska 32, trgovina pohištva, Miklošičeva c. nasproti sodišča. 10952-12

Valovite spalnice

orehove, modre »Sava«, dobite po izredno nizki ceni pri mizarstvu štigl. Trata št. Vid. n. Ljubljana. 10856-12

Hrastovo jedilnico

prodam. Naslov v vseh posl. Jutra. 10653-12

Pouk

Nemško konverzacija in pouk v skupinah 5 oseb ali posamezno po nizki ceni nudi izobražena gospa. Vprašati: Kongresni trg 13/II. 7155-4

Srednjesolcem

(srednjesolcem) nudijo profesorji pomoč v posameznih predmetih. Uspeh si pripravi na njih tečajni izpit. Zrinjskega cesta 7/II. 10959-4

Kolesa

Najboljša češka kolesa ES-KA dobite pri trdi in IAX in sin, Tyrseva cesta 36. 10911-11

Moško kolo

dobro ohranjeno poceni napravljen. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 10916-11

Damsko kolo

dobro ohranjeno, prodam ABC, Ljubljana, Medvedova cesta 8. 11012-11

Kolesa

popolnoma nova in rabljena zares poceni kupite pri »Prometne« (nasproti križniški cerkvi). 11083-11

Moška, damska in športna kolesa

v veliki izbiri, najceneje dobite pri »Tehniku« Banaji, Ljubljana, Miklošičeva 20. Velika zaloga tenisa reketov in drugih športnih predmetov. 11022-11

Kolo

damsko in moško, novo, za vsako ceno napravljen. Goetlina, Sv. Petra c. 85. 11051-11

Kolesa

Presto, NAG, Torpedo, Viktorina, Milano in druga. Svažni stroji Phoenix, Viktorina, Radio aparat Groetz, dobro in ugodno kupite samo v »Novi trgovini«, Tyrseva 36 (nasproti Gospodarske zveze). 11072-11

Radio

Radio aparat znamke Korting, prodam. Naslov v oglas. odd. Jutra. 10879-9

Zamenjam

baterijski radio-aparat za Roelifelex - fotoapar. Naslov v oglas. odd. Jutra pod »Kotla«. 10926-9

Radio aparat

Radione, baterijski, 4-čevni ugodno napravljen. D. R. Pod Ječmi št. 11/1, Moste, Ljubljana. 10945-9

Les

Bukove, grabrove hlode kupimo. Ponudbe pod »Dobra cena« na oglas. odd. Jutra. 10801-15

Prodaj

20 m domačega žagane, ga hrastovega lesa. Naslov v vseh posl. Jutra. 10696-15

Borovni hlobov

1 vagon postaja Sv. Lovrenc Dravsko polje prodam. Ponudbe pod »Jutra Ptuj« pod »Prvovrstni les«. 10609-15

Opel Kadett

limuzina, zadnji model, v izbornem stanju poceni napravljen. 10945-9

Opel Super

žrna limuzina 4 vrata, kot nova, ugodno napravljen. Priprava za taksi. Ogledati pri ADLER service Kenda, Kersnikova ulica (za Slamičev). 10000-10

Motorno kolo

300 do 500 ccm boljše »amke« kupim. Ponudbe z navedbo cene na oglas. odd. Jutra pod »Pro gotovine«. 10993-10

Opel Super

žrna limuzina 4 vrata, kot nova, ugodno napravljen. Priprava za taksi. Ogledati pri ADLER service Kenda, Kersnikova ulica (za Slamičev). 10000-10

INSERIRAJ V »JUTRO«

20 m domačega žagane, ga hrastovega lesa. Naslov v vseh posl. Jutra. 10696-15

Motorno kolo

300 do 500 ccm boljše »amke« kupim. Ponudbe z navedbo cene na oglas. odd. Jutra pod »Pro gotovine«. 10993-10

Opel Super

žrna limuzina 4 vrata, kot nova, ugodno napravljen. Priprava za taksi. Ogledati pri ADLER service Kenda, Kersnikova ulica (za Slamičev). 10000-10

Motor BMW

500 ccm, s priklopi, dobro ohranjen, izpod cene prodajalca. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 10640-10

Avtoleparstvo

Franc Košnik, Ljubljana, Zilbertova ulica, tel. 41-33. 10249-10

Avto Fiat 521

kompleten, v prav dobrem stanju, ugodno prodam. Franc Dolenc, Tesarska ulica 7. 10868-10

Prodaj avto

»Moris«, švedski, dobro ohranjen, mali športni, 11.000 din. »Herkules« motor 100 ccm, za 1800 din. Tyrseva c. 71. 10914-10

Olympia limuzina

nalo voženo, prodaja Jugopromet, Goob Ivan, Krekova ulica 11, Celje. 10791-10

Motorno kolo

200ccm, dobro ohranjeno, kupim, na račun ali v zamenjavo za radio-aparat, klavir ali pisalni stroj portabilni. Vse v izbornem stanju. Poljčar, Otoče, p. Podnart. 10943-10

Avto Steyer 30

dobro ohranjen prodam ali zamenjam za motor ali kolo. Naslov v vseh posl. Jutra. 10728-10

Motor 250 ccm

novejša tipe prav dobro ohranjen ugodno prodam. Taksa za 1940 plam. Ivan Znidar, Prim. skovo 46 Kranj. 10671-10

Motorno kolo

200 ccm, dobro ohranjeno, kupim. Začetel, Me. dno. 10869-10

Motorno kolo

NSU 3 ka tipa Pony proda Lottepelec, Rimske toplice. 10642-10

Motor

malo rabljen kupim 200 ccm. Naslov v vseh posl. Jutra. 10566-10

BSA 500 ccm

din 7.500 in Harley 350 ccm din 3.000 dobro ohranjena, poceni prodaja Strajnar, Cankarjevo nabrežje 7. 10917-10

Tovorni avto

Diesel, dobro ohranjen, 6 do 8 ton nosilnosti, kupim. Ponudbe na oglas. odd. Jutra pod »Sifro«. 11028-10

Avtomobile

torovne, od 1 do 6 ton, z Diesel- in benzinskimi motorji in razne posebne avtomobile prodam po ugodnih cenah Krupp-zastopstvo O. ŽIGZIK, Ljubljana, Tavčarjeva ul. št. 11. 10901-10

Kupim avto

limuzino, novejšo tipo, štiri ali šest sedežev, raznim za taksi. Ponudbe s sliko pošljite na oglas. odd. Jutra pod »Avto«. 11013-10

Tovorni avto

dvotonski Ford, pogon z nafto, v dobrem stanju - prodaja: Križnič, Maribor, Zolgarjeva ulica. 11089-10

Motorno kolo

znamke FN 350 ccm kom. motor, letonina, plačana, poceni prodam. Franc Cotic, Hrenova 7. 11079-10

Avtotaksi

prodam. Dobra promet. - Cena nizka. - Poizve se: Celovška c. 43/I, M. 11053-10

Škoda avto

osebni, dobro ohranjen - ugodno napravljen. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 11019-10

Novo motorno kolo

125 ccm in poltovorni avto prvotnosti znamke v zelo dobrem stanju za vsako ceno prodam. Goetlina, Sv. Petra c. 85. 11045-10

Opel Blitz avto

eno in pol tonski, ugodno napravljen. Stanko Pečnik, trgovina, Stožice, Jelica. 11048-10

Bencin

je drag in stalna skrb avtomobilistov, zato si postavite motorji M. C. generator, ki se kuri z domaćim ogeljem, za vse vrste avtomobilov in za blitni motorje. Strojna delavnica, Ljubljana, Sv. Petra c. 85. 11044-10

Avto

zelo dobro ohranjen, z breshtovim motorjem, ameriške znamke, ugodno prodam. Ljubljana, Františkanska 8. 11003-10

Motorno kolo

300 do 500 ccm boljše »amke« kupim. Ponudbe z navedbo cene na oglas. odd. Jutra pod »Pro gotovine«. 10993-10

Opel Kadett

limuzina, zadnji model, v izbornem stanju poceni napravljen. 10945-9

Opel Super

žrna limuzina 4 vrata, kot nova, ugodno napravljen. Priprava za taksi. Ogledati pri ADLER service Kenda, Kersnikova ulica (za Slamičev). 10000-10

INSERIRAJ V »JUTRO«

20 m domačega žagane, ga hrastovega lesa. Naslov v vseh posl. Jutra. 10696-15

Kapital

Če iščete kupca za Vašo industrijo, trgovino, obrt ali udeležbo kapitala se obrnite zaupno na moje obilno dovoljeno pisarno. Strojno solidno poslovanje. Široki uspehi. 10841-17

Obt

Tapetništvo Pohar Edvard, Wolfova 12 dvorišče, izvršuje vse tapetniške dela in sprejema vsa popravila po zmernih cenah točno in solidno. 10910-30

RUĐOLF ZORE

Ljubljana, Gledališka ulica 12. Priložite znamke. 10877-16

Družabnika

sprejme brezkonkurenčno podjetje: sodelovanje ni pogoj, toda zaželjeno. Ponudbe na oglas. odd. Jutra pod »Patent« cca 15.000«. 10944-16

Posojila

kratkoročna, za trgovino, obrt, industrijo, preskrbam brez kačaja predplačila Stogo solidno poslovanje. RUĐOLF ZORE Ljubljana, Gledališka ulica 12. Priložite znamke. 10878-16

Ureditev premoženja

Poravnave, konkurzne zadeve, odkup in inkasno terjatve (tudi kmečkih) nabavo posojil in družbenikov dobitekano 1) varno založitev kapitala, ureditev uprave in knjigovodstva, bilance, kalkulacije, upravnopremičnin, nadzorovanje soudeležb, sploh vse trgovsko obrtne zadeve zaupno poverite strokovni pisarni 10943-10

Avto Steyer 30

dobro ohranjen prodam ali zamenjam za motor ali kolo. Naslov v vseh posl. Jutra. 10728-10

Motor 250 ccm

novejša tipe prav dobro ohranjen ugodno prodam. Taksa za 1940 plam. Ivan Znidar, Prim. skovo 46 Kranj. 10671-10

Motorno kolo

200 ccm, dobro ohranjeno, kupim. Začetel, Me. dno. 10869-10

Motorno kolo

NSU 3 ka tipa Pony proda Lottepelec, Rimske toplice. 10642-10

Motor

malo rabljen kupim 200 ccm. Naslov v vseh posl. Jutra. 10566-10

BSA 500 ccm

din 7.500 in Harley 350 ccm din 3.000 dobro ohranjena, poceni prodaja Strajnar, Cankarjevo nabrežje 7. 10917-10

Tovorni avto

Diesel, dobro ohranjen, 6 do 8 ton nosilnosti, kupim. Ponudbe na oglas. odd. Jutra pod »Sifro«. 11028-10

Avtomobile

torovne, od 1 do 6 ton, z Diesel- in benzinskimi motorji in razne posebne avtomobile prodam po ugodnih cenah Krupp-zastopstvo O. ŽIGZIK, Ljubljana, Tavčarjeva ul. št. 11. 10901-10

Kupim avto

limuzino, novejšo tipo, štiri ali šest sedežev, raznim za taksi. Ponudbe s sliko pošljite na oglas. odd. Jutra pod »Avto«. 11013-10

Tovorni avto

dvotonski Ford, pogon z nafto, v dobrem stanju - prodaja: Križnič, Maribor, Zolgarjeva ulica. 11089-10

Motorno kolo

znamke FN 350 ccm kom. motor, letonina, plačana, poceni prodam. Franc Cotic, Hrenova 7. 11079-10

Avtotaksi

prodam. Dobra promet. - Cena nizka. - Poizve se: Celovška c. 43/I, M. 11053-10

</

NAJLEPŠE ČTIVO

Ravljen: ZGODBE BREZ GROZE

Klabund: PJOTR - RASPUTIN

Ravljen: ČRNA VOJNA

Thompson: SIVKO

Majerjeva: RUDARSKA BALADA

Broširana knjiga stane 10.— din.

Vezana knjiga stane 15.— din.

ZALOŽBA »CESTA«

LJUBLJANA — KNAFLJEVA UL. 8

Svarilo!

Ker je nabava pivske posode vedno težavnejša, smo primorani paziti zlasti na to, da se naša posoda ne uporablja na nedovoljen način in da se nam ista čimprej vrača. Vse naše odjemalce in konzumente, kakor tudi sploh vsakega s tem vpljudno opozarjamo, da je vsa posoda, v kateri razpošiljamo svoje pivo (sodi, zaboji, steklenice) naša izključna last. Ker mi svojo posodo odjemalcem samo izposojamo za razpečevanje našega piva, na njej ne more nihče pridobiti lastnine, niti te posode uporabljati v kakršnekoli druge svrhe. — Zato svarimo vsakogar pred nakupom naših posod, prav tako tudi pred kakršnokoli uporabo istih v druge svrhe. Vso posodo je takoj po izpraznitvi vrniti naši pivovarni ali založniku, od katerega je bila prevzeta. To velja za vso posodo (sodi, zaboji, steklenice), ki je označena z našo firmo ali s tistimi firmami, od katerih smo mi kupili celo opremo in inventar (zlasti tudi s firmo pivovarne Götz, Maribor).

Vsakršno protivno ravnanje bomo smatrali za protizakonit poseg v našo lastnino ter oblastveno preganjali.

V Ljubljani, v aprilu 1940.

DELNIŠKA DRUŽBA PIVOVARNE UNION — LJUBLJANA

Vrtnice sončnike

izdeluje počenši od Din 108

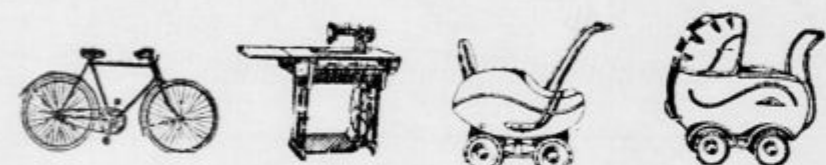
Bela Fettmann, ZAGREB, Masarykova 9.

Zahtevajte brezplačni ilustrirani katalog!

RADI VELIKE IZBIRE NIZKE CENE!

Najnovejši otroški in igračni vozički, dvokolesa, šivalni stroji, prevozniki, triki, pnevmatike. — Ceniki franco! **TRIBUNA F. B. L. Ljubljana, Karlovska 4** MARIBOR — ALEKSANDROVA C. ST. 26

Tovarna papirja, a. d. Čačak

išče dvoje spretnih strojevodij (Papiermaschinenführer)

z večletno prakso. — Ponudbe na gornji naslov, Beograd, poštini pretinac 84.

Jadranska plovdba d. d. Sušak

priredi

8 dnevni binkoštni izlet

(od 11. do vključno 19. maja 1940)

z luksuznim potniškim parobrodom »Prestolonaslednik Petar«

iz Sušaka preko Benetk do Budve in Kotora in nazaj, z obiskom vseh važnejših krajev na naši obali.

Zmerne pavšalne cene — kolektivni pasuži.

Navodila, prospekte in naročila pri direkciji Jadranske plovbe d. d. Sušak, ter pri vseh potniških uradih v državi.

TRGOVSKO BOLNIŠKO IN PODPORNO DRUŠTVO V LJUBLJANI

sklicuje

občni zbor delegatov

za nedeljo 5. maja 1940 ob 9. uri dopoldne v posvetovalnici Mestnega poglavarstva v Ljubljani z naslednjim dnevnim redom:

1. Poslovno poročilo.
 2. Zaključni računi za l. 1939.
 3. Poročilo nadzorstva in podelitev absolutorija upravnemu odboru.
 4. Samostojni predlogi.
- Samostojne predloge morajo delegati v smislu čl. 11. društvenih pravil pisмено prijaviti in utemeljiti upravnemu odboru vsaj 8 dni pred občnim zborom.

V Ljubljani, dne 20. aprila 1940.

Za Trgovsko bolniško in podporno društvo v Ljubljani:

Predsednik: Gombač Erle I. r.

Tajnik: Sitar Lojze I. r.

Uradnik (nica)

ki je vešč francoščine in srbohrvaščine ter strojepljiva in po možnosti tudi stenografije, vpeljan v vse pisarniške posle, dobi mesto v notranjosti Srbije.

Ponudbe z detaljnim življenjepisom, navedbo starosti in ostalimi zahtevami nasloviti na »Sedmo Silo«, Beograd, poštini pretinac 728, pod šifro »E. S. 60«. 4228

Pohišstvo Golmajer

si nabavite najceneje in garantirano solidno izdelavo pri trvdki strojno mizarstvo Ljubno — Gorenjsko. Oglejte si stalno zalogo!

za kuhinjo — najcenejše v zalogi pri **Linolej SEVER, LJUBLJANA, Marijin trg 2.** Strokovno polaganje linoleja.

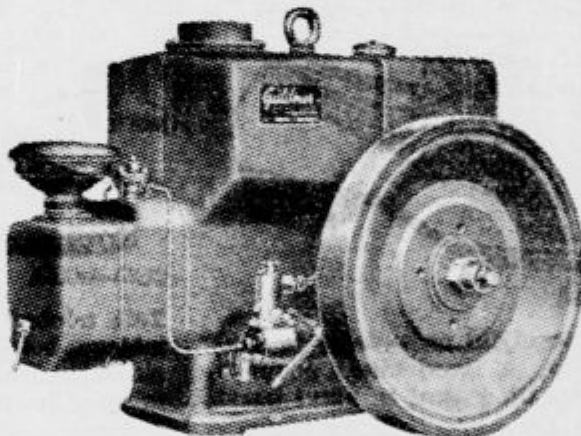
Dospelo novo volneno in svilenno blago

TESSILVALLI
PREJ BRUNI & VALLI
TRIESTE, CORSO V.E. III 3, Tel. 46-31

Kakovost Solidne cene

Dieselove motorje »GÜLDNER«

od 5. do 36. k. s. DOBAVLJAMO V DVEH DNEH

Zastopnik:

Göldner Motorenwerke AG. BEOGRAD — ZELENJI VENAC 6. Telefon 30274

STALNO NAMEDENJE dobi pomočnik za popravila

godalnih instrumentov

pri veliki trvdki glasbil. Ponudbe na ogl. oddelek »Jutra« pod št. 4198.

Krepite živce!

Jedite organizem, pa boste zopet postali energični in za delo sposobni »KA-LE-FLUID« (iz žlez močne živali) regulira izločevalno delo vseh žlez, krepi organizem in uravnava živčni sistem tako, da postane človek zopet močan in za delo sposoben. — Brezplačna detaljna literatura, zahtevajte: Beograd, Masarykova 8, Miloš Marković. »KA-le-Fluid« se dobiva v vseh lekarnah. — S. br. 10.537/23

ČAJ ZA ŽELODEC dr. Havlička

regulira prebavo, krvni pritisk, odebeltet, pospešuje presnavljanje, izločevanje strupenih sokov itd. — Zavitek din 12.—, Poskusite takoj in pišite na:

Gradsko ljekarno ZAGREB, Gornji grad 5

Ogl. S. br. 1990/1935

ZAHVALA

Ob izgubi našega nepozabnega očeta, deda, pradede, strica in tasta

FRANCA KSAV. ZAJCA

se zahvaljujemo vsem, ki ste jih spremili na njihovi zadnji poti in na katerikoli način počastili njihov spomin. Posebna zahvala pa še za poklonjene vence in cvetje.

Sv. maša zadušnica se bo brala v torek, 23. aprila 1940 ob 7. uri zjutraj v župni cerkvi sv. Jakoba.

ZALUJOCI OSTALI

VRAN KRADE JAJCA

SLABO OLJE »KRADE« GORIVO

iz Vašega motorja. Veedol varčuje moč in gorivo in s tem omogoča učinkovito delovanje obročev in ventilov, zmanjšuje trenje in obrabo in ne ostavlja saj. Zato se tisoči avtomobilistov širom vsega sveta raje poslužujejo tega boljšega olja. **Kupujte Veedol, ker s tem varčujete gorivo**

VEEDOL
MOTOR OIL

olje, ki daje večjo kilometražo — zmanjšuje porabo goriva **W. H. SMYTH**

BEOGRAD Miloša Velikog 3
Telefon 23-379 in 25-871

ZAGREB Gunduličeva 15
Telefon 22-782

Ze 35 let je v prometu Popovičeva

POIZKUSITE!

Druge kreme ne boste hoteli več uporabljati. Zahtevajte brezplačen vzorec! Jugoflora a. d. Beograd, Cefinska ul. 26

ZA VSAKO PRILIKO

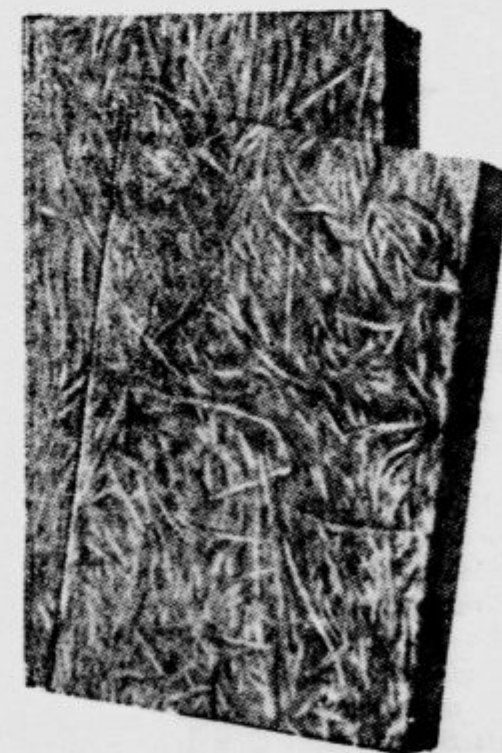
najboljša in najcenejša oblačila si nabavite pri **Preskerju, Sv. PETRA C. 14.**

KLIŠEJE

ENO IN VEČBARVNE **JUGOGRAFIKA SV. PETRA NASIP 23**

SUŠAK

izhodna točka za vse kraje na hrvatskem Jadranu. Ugodno bivališče v vsakem letnem času. Moderni hoteli in kopališča. Informacije: **GRADSKI TURISTIČKI URED — SUŠAK**

„JUGOLIT“

lahke gradbene plošče od 1—10 cm debeline, za medstene in izolacijo proti vlagi, za podlogo za pode, s katero se doseže boljša akustična izolacija. —

Zahtevajte ponudbe in prospekte od tvrdke

JOS. R. PUH

tovarniška zaloga Jugolita

LJUBLJANA

GRADSKA ULICA 22

ZAHVALA

Ob prezgodnji smrti svojega dragega moža

BOŽIDAR ROMIHA

sodnika okrožnega sodišča in predsednika senata v Novem mestu se srčno zahvaljujem vsem, ki so mi izkazali sočutje. Iskrena hvala gospodom zdravnikom v Novem mestu in v krški bolnici za ljubeznivo pozornost, ki so z njo lajšali težko pokojnikovo trpljenje v zadnjih tednih. Prisrčno se zahvaljujem njegovim stanovskim tovarišem in vsem prijateljem iz Novega mesta, Krškega in vseh drugih krajev, ki so ga v tako velikem številu spremili na zadnji poti, gosp. zastopniku apelac. sodišča, društvu Sokol, predstavniku Jug. nac. stranke, Streliški družini ter vsem drugim korporacijam, ki so se prišli posloviti od njega, pevskemu zboru Glasbene Matice v Krškem za ganljive žalostinke ter gospodu svetniku Mijo Černožu za poslovljne besede ob grobu. Hvala preč gospodu dekanu Al. Kurentu in gg. duhovnikom za slovesen pokop, ki se je z njim izkazala pokojniku zadnja čast. Prisrčna hvala vsem dragim njegovim prijateljem, ki so mu v težki bolezni kakorkoli lajšali trpljenje in vsem, ki so mu s prekrasnim cvetjem zasuli prerani grob. Naj bodo za tolažilne vrstice zahvaljeni vsi oni, ki ne vem njih naslova, da bi se jim posebej pisмено zahvalila.

Vsem, prav vsem, iskrena in prisrčna hvala za vse! V KRŠKEM, 18. aprila 1940.

Fina Romihova roj. Jerman

Zahtevajte za vaše žimnice in tapetirano pohištvo žimo samo z zaščitno plombo

STERILIZIRANO

**ZADRUŽNA TOVARNA
ŽIME
STRAŽIŠČE
PRI KRANJU**

Naša žima je higijensko očiščena in sterilizirana na pari 115° C, ne diši, je brez masčobe in fermentov, ker je naša tovarna opremljena v to svrhu z najmodernejšimi stroji in aparati.

Odklanjajte žimo iz prepovedanih sušarskih obratov, ker je slabo in nehigijensko izdelana, ni dezinficirana, vsebuje fermente in ima neprijeten duh. V njej se zaradi toplotne in vlažnosti razvijajo bakterije.

Prepričajte se pred nakupom! — Naše cene so najsolidnejše! Zato zahtevajte samo žimo z zaščitno plombo

STERILIZIRANO

MOTORJI!

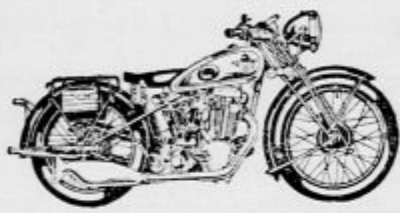
TVRDKI

J. Praprotnik

trgovina z motorji v Domžalah se je posrečilo, da je dobila nove modele 1940 še po stari ceni in torej lahko prodaja najnovejša 125, 200 in 250 ccm Ardie, 350, 500 in 600 ccm Horex motorje

po dosedanjih cenah!

Ako si mislite nabaviti motorno kolo, ogledajte si velezalogo zgornje trdke. — Na zalogi tudi razne priklole in rezervni deli Ardie in Horex motorjev. — Velika izbira dobro ohranjenih in malo rabljenih motorjev, dvokoles, šivalnih strojev.

ZAVOD »ČAČAK«

sprejme takoj večje število:

orodničarjev, kovino-strugarjev, varilcev, radio-mehanikov, preciznih mehanikov, mehanikov in navijalcev (viklerjev)

V pošte pridejo prvovrstne delovne moči z daljšo prakso. Javiti se je osebno z dokumenti o obrti, pravnostim pričevalom in taksirano prošnjo.

Iz uprave zavoda »Čačak«, T. br. 4741/40.

Vljudo naznanjam cenj. občinstvu, da sem otvoril na Vrhniki lastno tapetniško delavnico, kjer bom izdeloval točno, solidno in po zmernih cenah modroce, otomane, kauč-zofe, fotelje, stole, dekoracije, zavese, zastore. — Sprejemam v popravilo in predelavo vse tapetniške izdelke. — Za cenjena naročila se najtopleje priporoča

PLEŠEC IVAN — tapetnik in dekorater
VRHNIKA — NOVA C. 6

**„VIŠINSKO SOLNCE“
Vas bo okrepilo!**

Ljudem dela je vedno na umu vprašanje: Kako ostanem svež in prožen in kako naj povečam svojo delavno sposobnost? Dokazano je, da se z rednim zračenjem z »višinskim solncem« — original Hanau — živci razbremenijo, da se delo lažje opravi ter doseže okrepitev. Poleg tega pa učinkuje zračenje z višinskim solncem kakor nekaj dni dopusta, kar je združeno z zdravilo, svežo barvo kože, z novo delovno močjo in veseljem do življenja. Sportnikom pomaga to zračenje do pomembnih uspehov.

Za človeka poklica je redno zračenje z višinskim solncem povečanje njegovega razuma, kajti dolgo pomanjkanje solnca in svetlobe ograža zdravje ter privede do predčasne izčrpanosti. Izdelek, ki služi zdravju, bi moral zaradi tega imeti prednost pred vsem drugim.

Zračenje traja samo 3 do 5 minut! Zahtevajte še danes ilustrirano brošuro št. 843 s 40 stranmi od:

Jugoslovensko Siemens A. D.	Jugoslovensko AEG Beograd, Brankova ulica 30
Beograd, Kralja Aleksandra 8	AEG Union, Jugoslovanska d. d. Zagreb, Karadžićeva ulica 1
Zagreb, Bogovičeva ulica 1	Ljubljana, Tyrševa cesta 1 a
Ljubljana, Tyrševa cesta 1 a	Ljubljana, Ljarska ulica 6

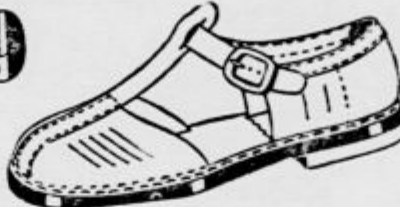
Zahtevajte ponudbe in plačilne pogoje!

VIŠINSKO SOLNCE Original Hanau

Urejuje Davorin Ravljen. — Izdaja za konzorcij »Jutra« Stanko Virant. — Za Narodno tiskarno d. d. kot tiskarnarja Fran Jeran. — Za inseratni del je odgovoren Alojz Novak. — Vsi v Ljubljani.

ZA POMLAD
dobra in trajna obutev

49

5761-03802

Otroške gibljive sandale iz močnega usnja z lepim okrasom in zapono preko narta. Mera 2 din 59.—, mera 3 din 69.—, mera 4 din 79.—

49

8222-48801

Otroški nizki čevlji iz močnega boksa z neraztrgljivimi gumastimi podplati. Za živahne otroke ni bolj trpežne obutve. Mera 3 din 59.—, mera 4 din 69.—

69

6922-44609

Močni otroški nizki čevlji, izdelani iz boksa z usnjenimi podplati in petami. Mera 3 din 79.—, mera 4 din 99.—

69

5842-64832

Priljubljeni otroški nizki čevlji iz laka z usnjenimi podplati. Zapičajo se na zaponko. Mera 3 din 79.—

99

4624-44655

Dekliški čevljički na vezalke iz močnega usnja z usnjenimi podplati. Izdelujemo jih v črni in rjavi barvi.

49

3805-9644

Lepe domače copate iz somota, podložene s klobučevino, z usnjenimi podplati in nizkimi petami. Izdelujemo jih v rjavi in črni barvi.

69

2405-6553

Udobni in lahki čevlji iz diffina, s polvisokimi petami. Zelo prikladni za pisarno in sprehode.

99

2945-64637

Praktični in močni ženski čevlji iz boksa, na zapono, z usnjenimi podplati in petami.

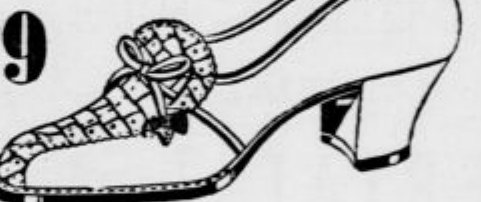
129

2875-66119

Okusni ženski čevlji iz laka, kombinirani s semišem, s polvisokimi petami. Za večer in sprehode.

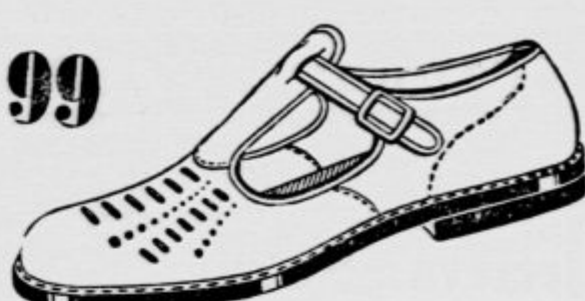
129

2625-44154

Zelo udobni ženski čevlji iz finega teletjega boksa, preko narta okrašeni z okusnim jezikom. Izdelujemo jih v črni in rjavi barvi.

99

2967-44800

Lahke moške usnjene sandale iz mehkega usnja z usnjenimi podplati in petami.

149

2927-44650

Močni moški čevlji za štrpaci, izdelani iz boksa, z usnjenimi podplati in petami.

169

3339-44722

Trpežni moški čevlji iz boksa z močnimi na rom šivanimi podplati in petami.

199

9638-44751

Moderni moški, okusno okrašeni čevlji, iz črnega ali rjavega boksa, derbi-fazone, z usnjenimi, na rom šivanimi podplati.

15

»SEKA«

Poceni in trpežne ženske nogavice iz umetne svile. Izdelujemo jih v vseh barvah in nijansah.

Stato

Pomagal Vam bo

Znani pisec in raziskovalec okultnih ved F. T. Karmah Vam brezplačno napove Vašo prihodnost. Razen važnih dogodkov iz preteklosti vam pove tudi vse vaše odnose do ljudi, zakona, loterije, trgovine in vseh važnejših dogodkov sedanosti. Njegov nasvet vam bo prinesel zaželjene uspehe

v življenju. Zahvalne izjave, ki jih vsak dan prejema s celega sveta, dokazujejo nenavadno zanesljivost njegovih zapovedi. — Postavite mu nekaj važnejših vprašanj, ki Vas zanimajo in sporočite mu točne rojstne podatke. Vse napovedi o Vašem življenju, ki so zgoraj omenjene, boste dobili popolnoma brezplačno, če boste pri pisu kupili njegovo najnovejšo knjigo »NAS ŽIVOT I OKULTNE TAJNE«. Knjiga stane samo Din 30.—, denar pa se pošilja na ček, račun št. 17455, na točni in stalni naslov F. T. KARMAH, ZALEC.

Vila z vrtom

večstanovanjska, Zrinskih 15 pri Sv. Jožefu v Ljubljani na javni dražbi 25. aprila ob 9. uri, sodišče, soba 16. Prometna vrednost 750.000.— Varščina 62.000.— Velikost 1147 m².

Izkoristite nizke predsezonske cene v udobnih

„KO-OP“ hotelih
Na morju

Otvoritev 1. maja

Hotel „KO-OP“ — Ulcinj

Najlepša peščena plaža na Jadranu! Nov hotel z najmodernejšim komfortom. Topla in mrzla voda v sobah, lift, terase, čolni, lastna električna centrala.

„KO-OP“ hotel „Palace“ — Kaštel Stari pri Splitu

Rivijera Sedmih Kaštelov Lastn brezplačna plaža, tenis, kegljišče, otroško igrališče, velik park, avto za izlete, čolni, sandoline.

V Sloveniji

Otvoritev 1. maja

Hotel „KO-OP“ — Gozd Martuljek pri Kranjski gori

Biser slovenskih Alp! Topla in mrzla voda v sobah, veliki sportni bazen za kopanje. Izleti z lastnim avtobusom.

V Vrnjački Banji

Hotel „KO-OP“

Topla in mrzla voda v sobah. Centralna kurjava. Dietna kuhinja pod nadzorstvom društvenega zdravnika. Društveni laboratorij in zdravniška služba. Avtobus.

POJASNILA PRI VSEH DIREKCIJAH OZIROMA HOTELIH

— **Kid banovinskih nagradnega natečaja za najboljši likovno umetniški motiv iz domače zgodovine.** Kr. banska uprava (prosvetni oddelek) nam sporoča: Za razpis banovinskih likovnih nagrad za najboljši likovno umetniški motiv iz domače zgodovine je bilo letos veliko zanimanja. Tekmovanja se je udeležilo 16 umetnikov s 23 deli, med katerimi je bilo 14 slik in 9 plavst. Razsodišče, ki so ga sestavljali univ. prof. dr. France Stele, prof. in akad. slikar Gojmir A. Kos, akad. kipar Boris Kalin in upravniki Narodne galerije Ivan Zorman in kateremu je predsedoval načelnik prosvetnega oddelka banske uprave dr. Lovro Sušnik, je prisodilo prvo nagrado v višini 6.000 din plastiki Tineta Kosa pod značko »Puntarjeve prisage«, dve drugi nagradi po 5.000 din sliki Marija Preglja »Pharonaica« in plastiki Janeza Weissa »Slavnostni sprejem po ustoličenju pod značko »III« ter dve tretji nagradi po 2.000 din sliki Rajka Slapernika »Freskant Janez Ljubljanski pri delu pod značko »Talna« in sliki Toneta Kralja pod značko »Slovanstva blagovestnik«. Ugotovilo se je, da je letošnji natečaj pokazal viden napredek proti lanskemu, ker so umetniki obravnavali dano nalogo konkretnije in predmetneje. Vsa dela bodo po zaključku jubilejne razstave razstavljena v Jakopičevem paviljonu.

ZA BIRMO! Nudiva v veliki izbiri in po starih cenah najfinišne orig. švic. ure. Na zalogi vsak čas: »Glashütter«, »Schaffhausena«, »Omega«, »Doxa«, »Election« itd. Velika izbira zlatih veržic, obeskov, zapestnic, uhanov in dragih kamnov. — Zlato, srebro in druge kamne kupujete po najvišjih cenah.

BRATA LOGAR, Ljubljana
PRED SKOPLJO 15 — Telefon 44-32

— Kar toplo vam bo pri srcu, ko boste gledali in poslušali »Pekovsko«. Ta predstava nudi res mnogo za oči in srce. Občinstvu se je tako priljubila, da vedno znova napolnjuje dvorano. Za današnjo popoldansko predstavo »Pekovsko« ob 15.15 je pričakovati še celo velikega navala. Zato si takoj priskrbite vstopnice v društvenih prostorih Sentiakobskoga gledališča v Mestnem domu. Vloga Naceta Frnikole bo igral spet g. Lavrič, ki je bil sedaj nekaj časa odsoten. Prihodnja predstava »Pekovsko« bo v torek 23. t. m. ob 20.15 kot dobrodelna predstava za revne učence državne ženske realne gimnazije v Ljubljani.

Ljubiteljem fotografije!

Vprašajte Vašega prijatelja o izdelavi naših amaterskih del. — Izrazil bo svoje mnenje in vam takoj svetoval edino specialno fototrgovino

Janka Pogačnika,
v Ljubljani, Tyrseva c. 20.

— Cenjeno občinstvo se obvešča, da priredijo naši vrli poštarji tudi letos svojo bogato tombolo s krasnimi in bogatimi dobrotami. Glavni dobroti so: štirisedežni avto, šivalni stroj, osem raznovrstnih koles, voz bukovih drv in voziček, obložen z živili. Zato ne zamudite prilike in nabavite si pravčasno tombolske tablice, da ne bo pozneje kesanja, ker je vsakdo lahko med srečnimi, da dobi avto ali karkoli za 5 din. Ni pa samo to, da ste lahko srečni, temveč obnemom pomagajte našim poštarjem in njihovi organizaciji, ki porabi čisti dobiček v socialne in dobrodelne namene, ker ima veliko število bolnih članov, za katere skrbi z bolnišničnimi podporami. Ima tudi lastno godbo in pevsko društvo, za katero so letos nabavili nove instrumente. Zato apeliramo na cenjeno občinstvo, da vsak po svoji moči podpre naše poštarje s tem, da si nabavi čim več tombolskih tablic. Kolo sreče se bo vrtilo dne 5. maja ob 15. uri na Kongresnem trgu.

Samo Din 49.— Vas stane fotografski aparat na zviti film 6/9 — sveže filme od Din 11.—

dalje, dobite pri
Foto Touristu Lojzu Šmucu
NA ALEKSANDROVI CESTI 8
kjer tudi najkvalitetnejše zamenjate rabljene fotoaparate za noveje tipe Leice, Contax, Roliflex itd.

— Iz vrst brezposelnih natakarkov smo prejeli daljši dopis v katerem navajajo, da je natakarski ples v pravkar minuli sezoni prinesel okrog 26.000 din čistega dobička, vendar pa brezposelni natakarki od tega dobička še niso nič dobili, čeprav so večinoma družinski očetje. Prošjo, da se zadeva z dobičkom pojasni, da pridejo brezposelni natakarki do svoje pravične podpore.

REALITETNA PISARNA

Franjo Pristavec,

se je preselila iz Erjavčeve c. 4/a,
na Gospodarske c. 3-1.
telefon 23-81 poleg »Figovca«

— **Pevovodje, pevška društva in privatne osebe ki posedujejo rokopise Prelovčevih pesmi** nužno prosim, da mi jih pošljejo na moj naslov v čim krajšem času, ker jih potrebujem za izdajo zbranih del. Prav tako prosim pevovodje in pevška društva da mi izvolijo sporočiti, katere Prelovčeve pesmi so v letu 1939 in do 1. aprila 1940 na novo naštudirali ter izvajali Nina Prelovce, Ljubljana, Dalmatova ulica 13

— **Društvo za ceste v Ljubljani** sklicuje III redno skupščino na dan 22. aprila ob 18 uri v prostorih Avtokluba. Kongresni tra 1 Vsi člani, zastopniki in predstavniki prometnih, turističnih in gospodarskih organizacij so vabljeni, da se občnega zbora polnočestvilo udeležijo.

— **Sentiakobška knjižnica v Ljubljani**, Kongresni trg 7, ob odprta ob delavnih dneh, 16. do 20. ure, ob sobotah pa dopoldne od pol 10. do 12., popoldne od pol 16. do 20. ure.

— **JNAK »Edinost«.** V ponedeljek, 22. t. m. ob 20. uri bo sešatek debatnega oddelka. Udeležba je za vse prijavljence obvezna.

— **Jurjevanje na Ljubljanskem gradu** pripravljajo ne samo šentpeterska podružnica CMD, marveč moramo nedavno prvo napoved izpopolniti z navedbo, da se za uspeh jurjevanja vneto prizadeva tudi šentjakobska podružnica CMD. Obe podružnici zglede sodelujeta in plemenito tekmuje, da bi priskrbeli osrednjemu odboru CMD čim več gmočnih sredstev za obrambo naše narodne posesti na meji. Sola pri Sv. Treh kraljih na Kozjaku, ki se pravkar dovršuje, je najvidnejši dokaz, kako dela in kaj ustvarja CMD na naši meji. Vse podružnice so letos poživljene, ustanavljajo se tudi nove, vsem pa hočejo prednjačiti ljubljanske edince. Letošnje jurjevanje na Gradu, napovedano na praznik Vnebohoda dne 2. maja ali v primeru neugodnega vremena na nedeljo dne 5. maja, bo prav gotovo privlačilo številne Ljubljance, ki se bodo razvedrili in obnem prispevali svoj obol za CMD.

Z DKW avtomobilom največ vožnje z dodeljenim gorivom. — Vprašajte DKW vozače. — Gen. zast. J. LOVŠE, Ljubljana — Tel. 27-28

— **Birmanske botre** za svoje tri otroke, hčerko in dva sinova, ki so vsi dobro zgojeni, prosijo po tem potu nižji uslužbenec v Ljubljani, siromašen sicer, a pošten in doštosten. Po tej nenavadni poti se zateka, ker nima osebnih znancev. Dobrosrčne ponudbe naj se pošljejo pod naslovom: »Hvala ležni birmanci« na inšeratni oddelki »Jutrac« v Selenburgovi ulici.

— **Charles Boyer** v najnovejšem filmu »Ljubavni kriki« v kinu Unionu. Eden najbolj oboževanih predstavnikov ljubimskih vlog, nepozabni prestolonaslednik Rudolf iz prekrasnega filma »Mayerling«, znameniti francoski umetnik Charles Boyer nastopi danes na platnu kina Uniona v filmski »Ljubavi romanci« »Ljubavni kriki«. Njegova partnerica je prelepa Irene Dunne, umetnica in pevka velikega stila. Film »Ljubavni kriki« je dosegel v Parizu in povsod drugod velik uspeh. Film je globoka ljudska drama dveh ljudi, ki najdeta v zmedeni modernega življenja rešitev v ljubezni, pred katero sta oba bežala. O igri Charlesa Boyerja ni treba pisati poveljčujocih glos. Poznano je in vemo, da daje ta nadarjeni francoski umetnik v njej zmeraj vsega človeka, ne praznega igralca. Tudi vsebina filma je takšna, da mnogo pripomore k uspehu tega prelepega filmskega dela. Oboževalci lepih filmov bodo našli pri tem filmu v kinu Unionu mnogo užitka. (—)

— **Mala kronika tatvin.** Sezona kolesarskih tatvin se je z nastopajočo pomlad-

jo spet v polni meri pričela. Tako je bilo ukradeno dne 17. t. m. izpred Erjavčeve trgovine v Wolfovi ulici moško kolo znamke Peugeot, zeleno pleskano, z novim usnjatim sedežem, vredno 600 din. — Prav pridejo tatovom tudi posamezni deli koles. 17. t. m. je izginila raz kolo na dvorišču zavarovalnice Croacije dinamo svetilka z reflektorjem znamke Sbic v vrednosti 220 din. S tridialja pa sta bili v noči na 15. t. m. na dvorišču v Ferstenjakovi ulici ukradeni s prvih dveh koles pnevmatiki z zračnicama v vrednosti 360 din. Razno orodje, kakor nakovalo težko okrog 50 kg., primož, kovaško klavir, dvoje kovaških klešč, velika kovaška pila in razna dleta — vse skupaj v vrednosti 800 din so odnesli na nepojasnen način neznan zlikovci v času od decembra do marca s stavbe v Ruski ulici na škodo Viljama Battelina. Zlat poročni prstan, damska zapetna ura, še nova ročna torbica iz črnega usnja, 1600 din gotovine, nekaj pisem in potrdil in še poselska knjižica, vse skupaj vredno blizu 2.000 din, je bilo ukradeno iz spalnice na Krekovem trgu II v škodo Ivanke Slugove. Pretekli teden pa je bilo viomljeno v avtomat piske ure v kleti na Resljevi cesti 16 in ukradeno 294 din na škodo mestne pilarne.

— **V tečaj za izdelovanje kožnih rokavic** se sprejema vsak dan od 10. do 12. in od 15. do 17. v hotelu Metropol. (—)

— **Pridite drevi gledat zabavno komedijo »Mladi gospod šef«**, ki jo uprizori Sokolski oder v Zg. Šiški. (—)

— **Skupina bojnikov na Vku** uprizori danes popoldne ob 16. in 20. uri v Društvenem domu na Glincah dramo »Stilmondski župan«, žaloigro iz svetovne vojne. Vstopnina običajna, od 3 do 8 din. Čisti dobiček je namenjen za postavitev skupnega spomenika slovenskim žrtvam svetovne vojne na Brezjah. (—)

— **Godbeno društvo Sora iz Medvoda**, priredi na Vnebohoda 2. maja ob treh popoldne na Svetvi pri Medvodu veliko javno tombolo s prav lepimi dobroti. Tablice, ki so bile že lansko leto kupljene veljajo tudi še sedaj, ker je bila tombola prenešana od lanskega leta na letos. Pred tombolo bo koncert. (—)

— **Združenje krojačev, krojačice in sodnih obrtni** v Ljubljani opozarja pomočnike, pomočnice, vajence in vajenke tega združenja, ki so prosili za poslovne knjižice, da pridejo k združenju po poslovne knjižice, ki so že pripravljene, in sicer: v ponedeljek 22. t. m. od črke A do K, v torek 23. t. m. od črke L do O, v sredo 24. t. m. od črke P do S in v četrtek dne 25. t. m. od črke S do Z. (—)

— **Ribarsko društvo v Ljubljani** odda nekaj ribolovnih dovoljenj v Savi po ugodnih pogojih. Reflektanti naj se zgledajo v torek 23. in petek 26. t. m. v društvenem lokalu. (—)

— **Kuharski tečaj** se je že pričel. Sprejme se še nekaj učenec. Priglasiti se je v Wolfovi 10, druga veža, I. nadstropje. (—)

— **Za dame** prinašamo veliko izbiro bluz! Ign. Zargi, Sv. Petra cesta 11. (—)

Zelenica, pomladni raj smučarjev

Lepote in zanimivosti krajev okrog Napolija

Medtem ko se je v dolinah narava prebudila, pokriva hribe še debela plast snega. Ko se raztepejo oblaki in megle, vidimo iz Ljubljane bele grebene planin, ki žare v pomladnem soncu. Mnogo jih je, ki se niso spravili daleč v srambo. Vsa prosti čas izkoristijo, da pohite v planine, da se naučijo pomladnega sonca in presmučajo bele strmine. Ni lepšega kakor pomladna smuka. Pozimi nič kaj dobro ne de, ko se prevrneš v mrzli pršič. Zdaj pa taki padci kar osvežijo. Zrak je čist, žarki se uprejo z vso svojo močjo in v kratkem ti polt močno potemi.

Pozimi je bilo v dolinah mnogo snega. Ni se bilo treba povzpeti na hribe. Zdaj pa je treba še nekoliko stopiti, da prideš do smučišča. Kdor ima sedaj namen, da bi se smučal, vedno pravi: Julijske Alpe so daleč, vožnja precej stane, poleg tega je pa treba še precej pešati... Kdor hoče priti čimprej in z najmanjšim trudom na snežene poljane, ta se bo odpravil na Zelenico.

Ta smučarska postojanka je severno od Tržica. Tam je še zdaj povprečno meter debela plast snega. Krasna smučišča za začetnike in mojstre v smučanju. Dostop na Zelenico je zelo lahek. Z vlakom se odpelješ v Tržič. Od tod greš po zložni Ljubljanski cesti do cerkvice sv. Ane. Pot ni dolgočasna: vrste se travniki in gozdovi, vsi prerasi s pomladnim cvetjem. Vedno bolj se bližajo vrhovi planin, na levi vidiš Begunjsko, na desni pa stoji Košuta. Prehajaš v objem hribov. Ze greš mimo vile barona Borna in se ustaviš pri cestarju. Dve uri je od Tržica do cestarja.

Vse do sem ni snega. Toda tu že vidiš bele poljane, zasneženo Begunjsko. S ceste zaviješ na levo in se podaš skozi zasnežen gozdiček proti Zelenici. Kar naenkrat prestopiš s poljan, prepreženih s cvetličami na snežno odejo. Nekaj časa hodiš po ravnini do strmega pobočja, s katerega se je utrgal ogromen plaz. Se sedaj leže na koncu strmine dva metra velike snežene krogle. Saj je sedaj na plazu osem metrov snega! Po tem plazu se počasi dvigaš in po eni uri hoda od cestarja se ustaviš pred prijazno kočjo na Zelenici. Skupaj tri ure iz Tržica. Smučarji, ki premorejo avto, pride-

jo tu na svoj račun kakor nikjer drugje. Z avtomobilom se lahko pripeljejo prav do Sv. Ane. Dobro uro vožnje iz Ljubljane, eno uro hoje: v dveh urah iz Ljubljane na divnih belih poljanah!

Koča stoji na ravnici pod severnim pobočjem Begunjske. Pročelje krasi trojele drznih ali pa tudi nerodnih smučarjev — polomljene dlece... Z velikimi črkami je napisan pozdrav vsem obiskovalcem: smuk! Vstopiš, Oskrbnica Maksa te sprejme. Hitro postreže s toplim čajem. Potem imaš na razpolago vsega dovolj, da si utešiš glad in pogasiš žejo. Zunaj se le-skeče sneg, ki ga ožarja sonce. Vse preveč vabljivo je, da bi bil še nadalje pod krovom, ki se ti zdi kakor domača hiša.

Dilec na noge pa hajd uživati belo opojnost! Za začetnike je kar pri koči ravnica in položna strmina. Kdor pa hoče pokazati, kako obvlada tehniko smučanja, se bo podal na plaz pod Begunjsko. Plaz je dolg in strm. Kar divji je pogled v globino. Na tej strmini so bile prejšnjo nedeljo tekme v slalomu. Smučišče je na Zelenici v izobilju. Od položnih do največjih strmin.

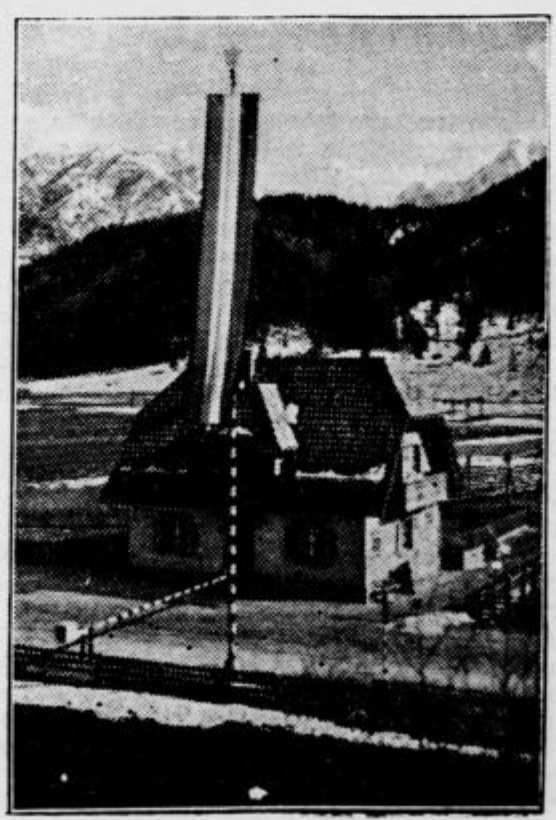
Saj naši smučarji dobro poznajo Zelenico. Vedno je dovolj izletnikov. Posebno sedaj spomladi pride na Zelenico preko nedelje pa tudi za ves teden mnogo smučarjev. Večina se pripelje kar z avtomobilom, saj ni na Ljubljanski cesti več snega. Prejšnjo nedeljo je priredil Putnik izlet: pripeljala sta se dva polna avtobusa smučarjev, poleg tega je bila pa še dolga karavana osebnih avtomobilov. Vsi so se zvečer vračali veseli in zagoreli v Ljubljano.

Res, kdor se želi naučiti pomladne smuke in sonca naj gre na Zelenico. Malo napora, mnogo razvedrila. Kdor pride enkrat tja, postane vnet obiskovalec Ni kraja, kamor prideš tako hitro in tako lahko med strme stene planine.

Mipa

Zastava na meji

Jeseniški rodoljubi so nedavno zbrali med seboj vsoto, s katero so kupili veliko državno zastavo, ki so jo poklonili od-

Ali so pljučne bolezni ozdravljive?

To nad vse važno vprašanje zanima očito vse, ki trpe na astmi, katarju pljučnih vrhov, zastarelem kašlju, zaslužnosti, dolgotrajni hripavosti in hripi, a doslej še niso našli zdravlila. Vsi taki bolniki dobe pri nas

POPOLNOMA BREZPLACNO KNJIGO S SLIKAMI

izpod peresa gosp. dr. med. Gutmanna. — Treba je pisati samo karto (frankirano z 2 din) s točnim naslovom na:

PUHLMANN & Co., Berlin 614, Müggelstrasse Nr. 25-25a.

Odobreno od min. soc. pol. sanitetsko oddeljenje S. br. 2416 od 12. XII. 1936

delku finančne kontrole v Ratečah. Priobčujemo sliko z novo državno zastavo, ki vihra ponosno v pomladnem zraku na 30 m visokem drog. Zastava je dolga 20 m in široka poldrugi meter. Zeleti bi bilo, da bi zlede jesenskih rodoljubov posnemali tudi drugje in da bi posamezni naši kraji kupili slične reprezentativne zastave tudi drugim našim obmejnim postojankam. Kakor čujemo je že v toku akcija med ljubljanskimi člani Touring-kluba, da kupijo slično zastavo za naše graničarje in finančno kontrolo na Korenskem sedlu.

Koncert Ljubljanske filharmonije

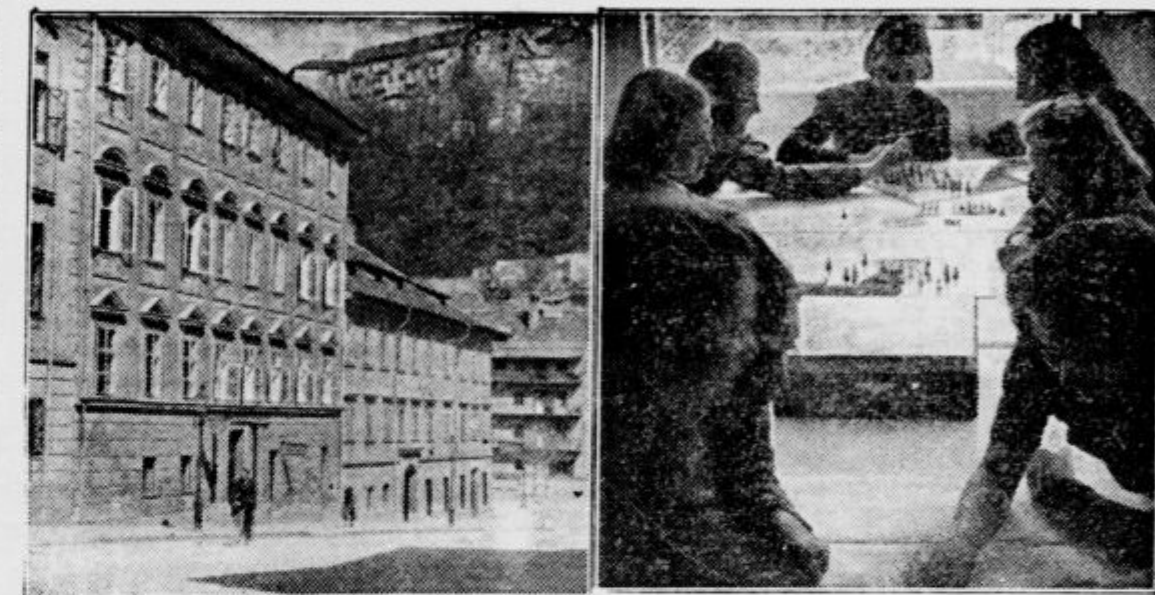
v ponedeljek 22. t. m. dirigira znani skladatelj in kapelnik gledališkega orkestra g. dr. Danilo Švara. Koncertu daje poseben poudarek sodelovanje erega najpomembnejših bolgarskih skladateljev, daleč preko meja Bolgarije znanega Panče Vladigerova. Gostovanje znamenite operne

pevke ge. Vanje Leventove v dram, koncert g. Vladigerova v radu in posebej se njegov nastop na koncertu, prav kakor izvajanje njegove pomenljive simfonije skladbe na tem koncertu, dalje predavanje največjega bolgarskega muzikologa dr. Kamburova v sredo 24. t. m. — vse to je brez posebnih načrtov priprav dalo okvir »bolgarskemu glasbenemu tednu«.

Veseli nas, da se je začelo v zadnjem času razširjati in poglabljati zanimanje za bolgarsko glasbo, ki se v svojem razvoju naslanja na bogati narodni melos in lahko nudi našemu občinstvu marsikaj novega. Zeleti je, da bi se vezi z bolgarskimi glasbenimi krogi utrile in prinesle smotrno medsebojno sodelovanje.

Ponedeljski koncert Ljubljanske filharmonije bo obsegal poleg Vladigerova še interesantno točko domačega skladatelja Bernarda »Scherzo« za godalni orkester in simfonijo Čajkovskega. Pomenljiva glasbena prireditev je vredna vse pozornosti! — Vstopnice so ves dan v prodaji pri blagajni kina Union.

Še enkrat o Domu Franje Tavčarjeve

Poslojpe na Novem trgu, v katerem je internat Franje Tavčarjeve

Za razvedrilo dobro služijo različne igre

Ljubljana, 20. aprila
Minulo nedeljo smo pričeli poročilo o srednješolskem internatu Franje Tavčarjeve, ki ima svoje nove prostore v Auerspergovih hiši na Novem trgu. Internat se je v kratkem času svojega obstoja tako lepo razvil in je tako urejen, da bi mogel služiti za vzled sličnim ustanovam. Mi smo o tem prav tako poročali, pa glej za smen-

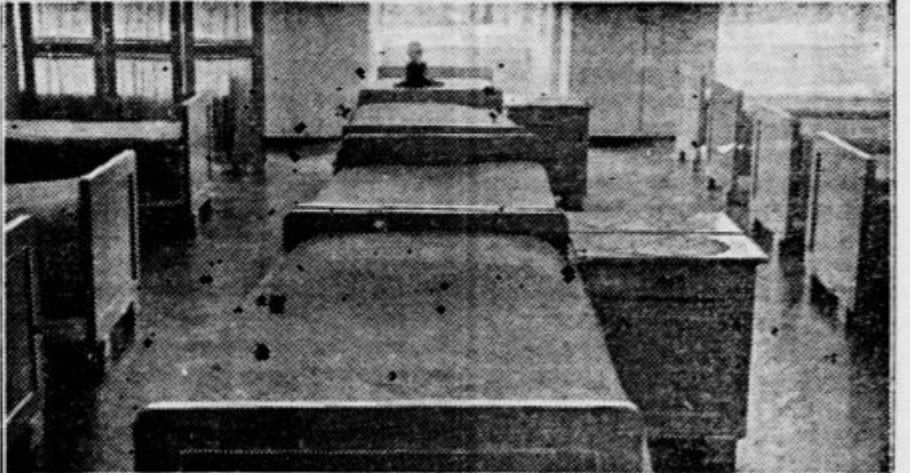
ljanska petridijska hiša, v kateri so na »široki nog« živeli njeni prvotni plemiški lastniki, ki so jo postavili v časih, ko v mestu še niso poznali sedanje gneče. Je bilo mogoče kupiti stavbišče za »nekaj« nižjo ceno od današnje in so stavbeniki merili prostor še na klastre. Je dala sedaj streho domu, ki je bil ustanovljen po plemeniti zamisli blage pokojnice Franje

Učna ura ob pomoči savodovih vzgojiteljev

ta: dogodila se je taka, da moramo danes pričakovati popravek, sicer ne uraden in po tiskovnem zakonu, vendar tak, da bo pomiril vse, ki jim naslednje ni bilo všeč: K članku smo namreč pridejali nekaj fotografij reprodukcij, ki naj bi nazorno predočevale udobnost v zavodu. Toda marsikatera dobra mamica ni mogla na slikah prepoznati svoje ljubljence, ki jo je zapala internatu. Kako bi jo tudi, ko so bile v preveliki gorečnosti zamenjane sli-

Tavčarjeve. In to s tem, da je doma uspelo najeti prav te prostore, je uspelo vse njegovo notranost tako idealno urediti: visoke, razsežne in zračne so učilnice, jedilnica in večje spalnice, ki je prava dvorana, knjižnice bržkone ni enake v kateri drugi zasebni hiši v mestu. Poleg vseh potrebnih prostorov ima dom za svojih sedanjih 28 gojenk posebno bolnišnico sobo, tako veliko, da bi napravili n. pr. v splošni bolnišnici vanjo več ko 20 bolnišnic.

Pogled v spalnico, svetlo in razsežno dvorano

ke iz internata Franje Tavčarjeve z enimi iz Doma visokoškoli. Učeta se dekleta, naj si so iz tega ali onega zavoda so nam vsem pri srcu, pa ni čudno, če pride do majhne zamenjave.

Danes pa je pogledje prave slike iz Doma Franje Tavčarjeve in na njih bodo matere z vso gotovostjo spoznale svoje ljubljence. Vsi drugi pa bodo po slikah spoznali, kako snažno, svetlo, zračno in udobno je v zavodu. Kar se tiče udobnosti prostorov sploh, je mogoča uprava z njimi prav razpisno razpoložljiva. Ta stara ljub-

Res, vselej je stopiti v ta internat, kadar te povabi njegova velika prostornost spravi v dobro razpoloženje. Prav zato se tudi vse gojenke tako dobro počutijo, ko niso nikjer utešene v svojem gibanju. Sprito zrednena vodstva, odlične uredbe pa ob pomoči prefektinje in profesorice gojenke tudi v solah prav dobro napredujejo, doračajo v zdravlju in zadovoljstvu ter s tem oskrbujejo vse mde svojih staršev, ki so jih stavlili nanje in na zavod, katerega so jih zapeli.

Po jedi v jedilnici: petje s spremljanjem klavirja in goši

Iz Celja

e— **III. Celjski kulturni teden** bo od nedelje 28. t. m. do sobote 4. maja. V mali dvorani Celjskega doma bo od 28. aprila do 4. maja razstava celjskih slik mojstra Jakopiča in osnutkov kiparja Bernerkerja. V ponedeljek 29. t. m. ob 20. bo v isti dvorani Jakopičev večer, na katerem bo poleg treh recitacij iz Jakopičevih spisov in recitacij izjav o Jakopiču predaval o mojstru univ. prof. dr. Fran Mesesnel iz Ljubljane in pojasnjeval svoje predavanje s skriptičnimi slikami. V torek 30. t. m. ob 20. bo ravnotam koncert slovečega violinskega virtuoz Roberta Šotensa in pianistke Suzane Roche, ki pravkar zaključila svojo izredno uspešno turnejo po Sloveniji. Ostale prireditve ki so bile tudi še v načrtu, je moral odbor zaradi neugodnih prilik preložiti na jesen.

Samo še kratak čas!

Prvovrsten semenski krompir, banška muka, oves in koruza po znižanih cenah pri JUKOPROMET GOLOB IVAN, CELJE, Krekova 11.

e— **Mestni svet** bo imel sejo v petek ob 18.30.

e— **Ljubljanska opera** bo uprizorila v torek v celjskem gledališču Dvořakovo slovitno opero »Rusalko«. Predstava je izven abonmaja. Preskrbite si vstopnice čimprej v predprodaji: v Sloimskovi knjigarni.

Vljudno sporočam cenj. odjemalcem, da sem svoje poslovne prestole

PRESELIL

iz Dr. Zerjavove ulice 3-I. na

Glavni trg št. 16,

v bivše prostore trgovine s steklom Weiner. Za cenj. naročila se še v nadalje priporoča

Dobrotinšek Anton,

elektro in radiotehnično podjetje

CELJE Telefon 240.

e— **Pogreb g. Ivana Blagošinskega**, finančnega preglednika v d. v. Celju (ne Dobrotinška), kakor je bilo večkrat pomotoma objavljeno, bo danes ob 16. iz mrtvašnice na mestnem pokopališču.

e— **VIII. redni letni občni zbor Društva insolventov drž. trgovskih šol v Celju** bo v nedeljo 28. t. m. ob 8. dopoldne v salonu restavracije Narodnega doma. (—)

e— **Pomladni plemenski sejem za biske** pomurske pasme bo 3. maja v St. Juriju ob juž. žel. Kmetovalci, ki si želijo nabaviti biske, se naj seveda udeležijo.

e— **Odlaganje smeti**. Mestno poglavarstvo razlašča, da je odlaganje smeti na Sp. Lanovžu prepovedano in je odredeno novo smetišče v opušeni struzi Vogla na v. Zvodni. Proti kršilecem te prepovedi bo uvedeno kazensko postopanje.

e— **Tri hude nesreče**. Ko je 32letni hlapec Ivan Obreza iz Zavodne pri Celju vozil po cesti z dvovprežnim vozom, sta se konja splašala. Obreza je padel pod voz. Kolesa so šla čezeni in mu hudo poškodovala obe nogi. — V St. Vidu pri Grobelnem je padel 80letni dninar Miha Godič v spanju s kozoletca ter si zlomil več reber in poškodoval obe nogi. V petek je padel 52letni progovni delavec Rudolf Vanovšek iz Pečovnika pri Celju po nekem pobožju 20 m globoko in si zlomil levo ključnico. Ponesrečenci se zdravijo v celjski bolnišnici.

e— **Srečke za II. razred drž. razredne loterije** so prispele. Obnovite srečke čimprej v podružnici »Jutra« v Celju!

Iz Maribora

a— **Odbor za počastitev spomina blagopokojnega Viteškega kralja Aleksandra I. Učiteljstva v Mariboru** je na svojih seji dne 17. t. m. sklenil, da odda izvršitev spomenika in vlitje v bronu. Delo je bilo poverjeno gg. akad. kiparju Borisu Kalinu iz Ljubljane in inž. arh. Jaroslavu Černogolu iz Maribora, ki sta ob natečaju za spomenik prejela prvo nagrado. Vlitje spomenika v bron je bilo oddano znani umetniški likovnici »Voždovace« v Beogradu.

Obleke, moške in otroške, solidno

»Izdaja pri LAMA« — Maribor.

a— **Kobanski teden**. Danes ob 10. bo nastop seliškega mladinskega zbora. Ves dan traja tudi šušmeljeva razstava, ki vzbuja veliko zanimanje.

a— **Gradili bodo Hutterjev stanovanjski blok**. Poročali smo že, da bodo najbrž že letos pričeli graditi veliki Hutterjev stanovanjski blok ob Ciri Metodovi, Razlagovi, Pernešovi in Maistrovi ulici. Sedaj, so že pričeli kopati tla v svrhu preiskave terena. Sedanjí objekti sredi parcele ostanejo do zazidave kompleksa, ker bodo služili za razne potrebe med gradnjo.

a— **Prihodnja dramska premiera** v gledališču bo učinkovita švicarska drama »Izdaja pri Novari«.

a— **V Ljudski univerzi** bo predaval jutri znani skladatelj in muzikolog iz Zagreba dr. Božidar Širola o temi: »Od ljudskih glasbil do modernega orkestra«. Skriptične slike.

a— **Nagrade dijakom mariborske trgovske akademije**. Savez nabavljajnih zadrug drž. uslužbenec v Beogradu je razpisal tudi letos večje število nagrad za najboljše spise iz zadrugarstva. Temu pozivu so se v lepem številu odzvali dijaki tukajšnje drž. trg. akademije. Letos je bilo nagradjenih 10 dijakov in dijakinj. Denarno nagrado po 150 din so dobili Ciri Šuligoj, Germana Wretzel in Ros Rudi, denarno nagrado po 100 din Mira Sentjuro, Beno Bergelez in Vilbald Hecl, denarno nagrado po 50 din Leopold Kunej, Katia Narat, Berta Kotnik ter Vera Močivnik.

Za birmance

venčke, bele nogavice, židane trake, kombineže, hlačke, najceneje pri »LUNA«, Maribor, samo Glavni trg 24.

a— **Himen**. Včeraj popoldne se je poročil v tukajšnji magdalenski cerkvi odvetniški koncept g. dr. Ivan Cerkenič, ki je znan nacionalni in društveni delavec, z gđ. Jurino Cerkeničevič. Priči sta bili prof. Vrabec in dr. Peric. Zavednemu nacionalnemu in sokolskemu paru želimo obilo sreče.

a— **Zakasnella spomlad: prva zelena bukev na Kalvariji**. Na mariborski Kalvariji, tam nad mostičkom so v strmeh bregu mlade bukke, katerih ena je zadnja leta

kot prva ozelenela najkasneje do 16. aprila. Letos se je zakasnila za tri dni; šele izredno toplo sonce zadnjih treh dni je omogočilo brstje tudi na ostalem gozdnem in vrtnem drevju.

a— **Zanimivo naravno čudo**: dežujoči gabi v mariborskem parku. V mariborskem mestnem parku blizu vhoda od Kamniške ceste in Rožnega griča že nekaj dni vzbuja pozornost ob potu stoječi gaber. Nekdo mu je od velike, na pot štrleče veje odčesnil postransko vejo. Na ranjenem mestu pa se je nenkrat pojavila mokrota, ki je ob toplejšem soncu prehajala v dežju podobne kapljice. Včeraj dopoldne je iz te vejine rane kar deževalo, da je nalikovalo počeni vodovodni cevi. Pod drevesom je nastala že velika luža. Pojav pač zasluži, da si ga ogledajo vsi, ki ga razložijo širši javnosti že zaradi prepotrebne večje zaščite javnih nasadov.

Pokrajinski zlet SKJ v Celju

Nabavite si slavnostne kroje, ki jih boste lahko plačevali v obrokih

Veličina zleta zavisi od števila nastopajočih. Na jubilejnim zletu v Celju bo udeležba ogromna in jo bo Celje le z največjo težavo zmoglo. Društva iz naše župe bodo polnoštevilno zbrana, nič slabše ne bodo zastopane ostale župe iz dravske banovine. Po prijavah, ki jih prejema zletni odbor, bo številna udeležba tudi iz ostalih 20 žup. Ni nobenega dvoma, da bo v Celju članstva in naraščaja v slavnostnih krogih, kakor še nikoli v naši banovini, če iz vzamemo vsesokolski in veliki pokrajinski zlet v Ljubljani.

Prišli bodo bratje in sestre iz najoddaljenejših krajev naše države, da izkažejo priznanje celjskemu Sokolu in župi za njuno delo. Toda to počačenje nam nalaga obenem dolžnosti napram sebi in napram gostom. Ena teh dolžnosti je predvsem časten nastop domačega društva na telovadišču, ravno tako pa tudi v slavnostnih krogih. Število bratov in sester, ki imajo slavnostne kroje, bi morda še nekako zadostovalo za domač nastop za pokrajinski zlet, čigar os bo Sokolsko društvo Celje matica, pa dosedanje število nikakor ne ustreza. Društvena uprava je sklenila, da bo uvedla, kakor pred dvema letoma, tudi letos akcijo za nabavo novih krojev. Med nami je dosti bratov in sester, ki s: bodo lahko kroj nabavili, ne da bi bili preobčutno pri-

zadeti. Dosti bo pa takih, ki plačila hkrati ne bodo zmogli. Tem bo društvo olajšalo nabavo krojev proti obročnemu odplačilu. Vabimo brate in sestre da se brez odlašanja odločijo za nabavo krojev in se prijaviijo društvu bodisi pri bratu tajniku, načelniku, načelnici ali pa v ponedeljek 22. t. m. med 18.30 in 19.30, ko bo seja društvene uprave. Prijava je nujna, da more društvo ugotoviti število novih krojev in stopiti takoj v stik z dobavitelji. Vsak uspeh je spojen z žrtvovanjem. Razmišljanje o tem bo vas, bratje in sestre, dovedlo do zaključka, da ste primorani žrtvovati, in ne boste oklevali, temveč se boste takoj odločili za nabavo kroja.

Društvo je povabilo starše sinov in hčerk ki obiskujejo telovadbo pri naraščanju, da jim nabavijo naraščajski kroj. Naj bi se naši roditelji spomnili svojih mladih, nežnih let, kakšno veselje so imeli, ko jim je bila dana prilika, da so prvi nastopili v skupinah s svojimi tovariši in tovarišicami. Na letošnjem jubilejnim zletu bodo srca naše mladine v pobratimstvo s svojimi vrstniki iz vseh krajev Jugoslavije, še v večji meri vzdrževala v radostnem razpoloženju. Prožite svojim najdražjim to priliko! Zdravo! — Uprava Sokolskega društva Celje matica.

20 let učiteljskega delovanja v Prekmurju

Trda je bila ledina, ko so začeli orati prvi ljudski prosvetitelji

Murska Sobota, 17. aprila
Prekmursko učiteljsko društvo je ob lepi udeležbi članstva proslavilo dvajsetletnico. Jubilejno zborovanje je bilo v dvorani sokolskega doma in udeležilo se ga je učitelstvom soboškega in lendavskega sreza. Društvo se ob svojem jubileju lahko s ponosom ozira nazaj na delo svojega članstva v teku dveh desetletij. Po priključitvi Prekmurja k Sloveniji so prvi učitelji, ki so bili poslani sem, naleteli na dokaj težav pri svojem delu, saj so bile šole pred vojno in med vojno zgolj madžarske s tujim učitelstvom, ki mu je bilo glavni smotilo pouka raznarodovanje slovenskega življa. Kar je bilo domačega učiteljstva, je le nezadostno obvladalo književno slovenščino. Prvi slovenski kulturni delavci so krepko zastavili plug v prosvetno ledino Slovenske krajine in če danes pretehtamo njihovo delo, vidimo, da je bilo velikansko in da zasluži tudi javno priznanje.

Predsednik društva Hanjsek je v uvodnih besedah pozdravil na zborovanju člane učiteljskega društva iz Dolnje Lendave in po vrsti vse predstavnike, ki so vodili društvo v zadnjih dveh desetletjih; ustanovitelja in učiteljskega veterana Avgusta Po-

žegarja, Cirila Hočevarja, Franca Gabrijeleca, Mirka Štubla in Evgena Antauerja. Predčital je pozdravno pismo dolgoletne društvene agiline delavke Leopoldine Kosove in Rada Jurka, prvega šolskega nadzornika v Prekmurju, ki je bil prvi oče in svetovalec prekmurskemu učitelstvu in ljudstvu. Na zborovanju so bili navzoči tudi šolski nadzorniki Antauer, Čížek in Velmar.

Na dnevnem redu sta bila referat prof. Liške »Prišlike in domačin in referat šolskega upravitelja Kontlerja »Zgodovina učiteljskega društva«. Iz obeh predavanj je zvenela želja, da bi se prosvetne razmere v Prekmurju, zlasti kar se tiče polne zaposledbe učiteljskih mest, končno ustale, kar je za srez, ki leži v obsegu dveh neslovanških držav, v vsakem pogledu nujno potrebno.

Zborovanje je zaključil nastop mladinskega pevskega zbora soboških ljudskošolskih učencev, ki so pod vodstvom učitelja g. Frana Bračka zapeli 4 pesmi in dokazali, da je zbor na visoki kvalitetni višini in da bo pod skrbnim vodstvom dosegel še velik uspeh. Mladinski zbor bo pel tudi na koncertu, ki bo 4. maja v Sokolskem domu

Smrtna žrtev fantovskega prepira

Dva fanta sta ubila spečega tovariša

Murska Sobota, 20. aprila
V prekmurski vasi Melincih so se kasno zvečer sporekli trije kmečki fantje. Nekaj časa so se prepirali, potem pa je Stefan Gerič zagrabil kol in navlil na neoborožena tovariša, ki sta pobegnila pred njim. Ta je imel še posebno veselje s tem, da je oba fanta podil po vasi.

Pozno ponoči je razgrajal šel spat v hlev

Franjo Kutin †

Pred nekaj dnevi se je Postojna za vedno poslovila od nenadno umrlega, bivšega župana Franja Kutina. Zelena grmada venec in cvetja označuje prostor, kjer domača gruda krije zemeljske ostanke plemenitega moža, ki se je v teku svojega plodnega življenja z brezpriremko poštvovalnostjo in vedno dobrohotno, prijateljsko naklonjenostjo priljubil vsakomur in je zapustil pri nas najlepši spomin. Če je res, da šele izguba posameznika priča o njegovi pravi vrednosti, potem naj bo veličasten pogreb in pravo sočutje vse bližnje in daljne okolice žalujoči rodbini uteha v teh težkih trenutkih.

Za dan pogreba je potrtost premagala vsakogar. To niso bile samo solze mehkih ljudi. Ko se je pevski zbor poslovil od svojega ljubelega tovariša in je padla prst na pokojnikovo krsto, so izražali globoko ginenost tudi sicer najbolj obvladani obrazi navzočih. Razumljivo, ker pokojnik je bil eden tistih redkih osebnosti, ki jih vsakdo ne samo spoštuje, temveč tudi vzbuja. Kjerkoli je bil Kutin navzočen, je postal središče družbe, enako prijeten in spoštovan pri priprostitih ljudeh, kakor je bil zaželen in cenjen v višjih krogih. Značilno za njegov značaj je dejstvo, da je imel morda pri svojem udeleževanju pač nasprotnike, a nikjer ni imel sovražnikov. Enako poštvovalen, skrben in vreden v časih, ko je nosil odgovorno čast načelnika mesta Postojne, kakor je bil lojalen, ponosen in nedotakljiv v težkih časih nikoli zasluženega zapostavljanja. Pri pogrebu je vzbudil pozornost krasen venec, katerega je pokojniku, kot poslednjemu postojnskemu županu, z zares lepoto gesto poklonila mestna občina.

Pred komaj nekaj mesci je Kutin izgubil brata Milana, kar je seveda še bolj izpodkopalo njegovo razrahljanje telesno odpornost. Gotovo je v poslednji dan pogrešal ono pozitivno delavnost, za katero so ustvarjeni vsi po napredku strmeči možje, razgibani in poštvovalni za blaginjo svojega bližnjega in svojega rodu, željni dela in uspeha. Človek, ki je izoblikoval same-

ga sebe, čuti nepremagljivo potrebo po ustvarjanju, po delu za splošni blagor. To je usoda velikih mož, ki morajo hoditi po tej poti, ali pa usahnejo, kakor da bi jim zmanjkalo zraka. Zato je odšel, mnogo prezgodaj!

Navezal se je zadnja leta vedno bolj in bolj na naravo in lepoto domače okolice. Na zunaj svoji notranji boli ni dal izraza, ostal je vedno umeren, zglede potrpežljivo in visoke samozavesti. Morda se v tem samopremagovanju se najbolj zrcali vsa krepkost njegovega značaja, ki je bil vsakomur najlepši zgled. Naj mu bo lahka domača gruda, ki jo je toliko ljubil! Naj počiva v zavesti, da se bo novo cvetje, kadarkoli bo poglano, z nežno hvalečnostjo poklonilo njegovemu spominu!

Zgodba o prevarani nevesti

Ljubljana, 20. aprila.

Hudo postane človeku, če je sam, je hkrati premišljiva Jožefa G., doma neke blizu Ljubljane. Močno rada bi se bila poročila, kajti leta teko in blizu je že jesen življenja. Jožefa ni zahajala v družbo in zatekla se je. vsa samotna in zapuščenca, k oglasu: Isčem ženina. Zaželen je starejši možki, ki je pošten in ima stalno službo. Pišite na naslov ta in ta.

Toda namesto pisma se je oglasil že takoj drugi dan na Jožefinem stanovanju prvi snubec. Tako in tako. Moje ime... Bral je oglas in je prišel. Ni mu žal. Še prvi pogled ga je prepričal, da je na pravi poti do sreče. Skratka — simpatični, še mladi mož je po izmenjavi medsebojnih simpatij kratko in malo predse Jožefo za roko in ni bil obdit. Mimogrede je omenil, da ima dobro službo pri trgovskem podjetju, da je posestnik nove vile na periferiji mesta. In vsa ta reč se je lepo pletla naprej. Bodoča zakonca sta si pričela dopisovati, ljubezen je rasla in sešla sta se v Ljubljani, da se natančneje pogovorita o skupni bodočnosti.

Kako pa je prav za prav s to tvojo vilo? Ali je dober, lahko bi mi jo že po-

Poročila II. izdaje:

Odmevi gospodarskih pogajanj z Moskvo

Rim pričakuje okrepitve balkanskega položaja

Rim, 20. aprila. (Dr. O. A.) Spričo jutrišnjega odhoda jugoslovanske trgovinske delegacije v Moskvo objavljajo skoro vsi italijanski listi informacije iz raznih evropskih središč, bodisi o pomenu teh pogajanj, bodisi o odmevu v raznih prestolnicah. »United Press« poroča iz Moskve, da je naloga delegacije omejena le na gospodarsko področje in da politična vprašanja ne prihajajo v poštev, kar potrjuje tudi službena sovjetska agencija Tas. Radio Moskva pojasnjuje, da se poleg pogodbe o trgovini in plačilih pripravljajo še ustanovitve stalnih trgovinskih delegacij obeh držav v Moskvi in Beogradu. Moskovskim pogajanjem bo predsedoval sam ljudski komisar za zunanjo trgovino Mikojan, kar naj tudi pomeni, da pripisujejo v Kremli temu sestanku večji pomen kakor običajnim trgovinskim pogajanjem.

Vsi dopisniki iz Beograda potrjujejo, da gospodarski sporazum z Moskvo ne bo imel nobenega vpliva na jugoslovansko notranjo politiko, ker bo komunizem ostal izven zakona. Jugoslovanska vlada je prišla v stike z Moskvo preko svojega poslanika in sovjetskega veleposlanika v Ankari, ki je znan kot osebnost posebnega zapuščanja Stalina in ki je izbral vlogo tehničnega posredovalca.

V dopisih iz Pariza in Londona trdijo italijanski listi, da zblizanje med Beogradom in Moskvo tamkaj ni bilo sprejeto z navdušenjem, ker smatrajo Moskvo za element nestabilnosti na Balkanu. Vsi iz italijanskih listov se dobiva vtis, da je bilo to zblizanje sprejeto v Berlinu s polnim odobravanjem, v Rimu z razumevanjem. V Parizu in Londonu pa z rezervirano. Nekateri italijanski listi zopet poudarjajo, da je to zblizanje v popolnem soglasju z Italijo, dočim drugi zopet izražajo nasprotno mnenje.

Polslužbena Deutsche Politische-diplomatische Korrespondenz smatra, da se bo jugoslovansko-ruski gospodarski stiki končali tudi z vzpostavitvijo rednih diplomatskih odnosov med obeh državama ter vidi v tem dejstvu jasen izraz gospodarske neodvisnosti Jugoslavije. Po uspešni zaključitvi trgovinskih pogajanj v Bukarešti nadaljujejo sedaj Nemci trgovinska pogajanja z Bolgarijo in celo s Turčijo. V Berlinu so zelo zadovoljni, ker se razmere na jugovzhodu razvijajo v smeri gospodarskega in političnega sodelovanja balkanskih držav z Nemčijo, Italijo in Sovjetsko Rusijo. Jugovzhod bi mogel biti most, preko katerega bi lahko prišlo do uresničenja trikota med tremi avtoritativnimi velesilami, kar je v ostalem stremljenju Berlina in kar bi bilo po tem tolmachenju največje jamstvo za mir na Balkanu.

Toda angleški tisk se trudi sedaj prepričati Italijo, da ji zavezniki ne pripravljajo nobenega presenečenja, ter obravnava italijansko zadržanje vedno v ozki zvezi z balkanskim vprašanjem, kar smatra, da je eno z drugim tesno povezano. Tako piše »Daily Mail«, da zavezniki nimajo nobenega namena korakati proti jugovzhodu, da ne bi dali Nemčiji povoda za zapletljaje. Oni tudi ne nameravajo ogrožati velikih gospodarskih interesov na Balkanu, zaradi česar naj Italijani nikakor ne bodo v skrbih zaradi delavnosti nove angleške trgovinske korporacije. »Manchester Guardian« pristavlja, da upajo v Angliji, da bo Italija zasledovala objektivno to delavnost

ter da bo razumela, da je angleška želja vzdrževati na gospodarskem in političnem polju prijateljstvo z Italijo v upanju v skorajšnjo obnovo trgovinskih odnosov.

Nasprotno je »Times« bolj oster ter usmerja na račun Italije naslednji opomin, ki ga italijanski listi podčrtavajo: »Angleška in francoska vlada imata možnost in voljo odbiti vsako grožnjo. Njun takojšnji odgovor na napad, čigar žrtev je postala Norveška, ne dovoljuje več domneve, da bi mogli ostati neaktivni v primeru napada proti nedotakljivosti in neodvisnosti kateregakoli balkanskega naroda«.

Današnja številka revije »Relazioni Internazionali« razlaga v uvodniku germanofilske stališče Italije v zvezi z vojno na severu in zaključuje takole:

»Italijanski narod se ne vda iluzijam in se ne pusti presenetiti v času, v katerem vsakdo more izkoristiti zase iznenađenja. Italijanski narod ima dolžnost, da pozorno bdi, kaj se dogaja okoli njega. Italijanski narod je v trenutkih intenzivnega pripravljanja, dogodke pa bo dočakal s skrajno odločnostjo za zmago. Velike demokracije vabijo Italijane, naglašajoč italijansko politiko miru. Mi odklanjamo jasno vse te vabe. Italijanski narod bo igral s svojimi lastnimi kartami. Italijanska volja je odvisna samo od italijanskega orožja. Na sedanjo politiko sile v Evropi je treba odgovoriti s silo. To je sicer politična koncepcija Angleža Palmerstona«.

Večerno francosko

vojno poročilo

Pariz, 20. aprila. br. Vrhovno poveljništvo francoske vojske je nocoj objavilo naslednje 460. vojno poročilo:

V teku noči so bili razni napadi nemških udarnih čet odbiti. Sredi fronte med Mozelo in Renom je bilo topniško delovanje na obeh straneh dejno kakor prejše dni.

Danes je prišlo do številnih spopadov francoskih in nemških letal. V teku teh borb sta bili sestreljeni po eno nemško lovsko in izvidniško letalo, ki sta padli na francoska tla. Angleška letala so sestrelila več nemških letal. Eno naše letalo se je moralo spustiti na tla, a je lahko še pristalo za francoskimi prvimi postojankami.

Uradna objava o sestavi naše delegacije

Beograd, 20. aprila. AA. Člani jugoslovanske delegacije za trgovinska pogajanja s Sovjetsko Rusijo, ki jo vodi bivši finančni minister dr. Milorad Gjorgjević in je odpovala zvečer preko Bukarešte v Moskvo, so:

pomočnik trgovinskega ministra dr. Sava Obradović, podguverner Narodne banke dr. Ljubisa Miklič, ravatelj v direkciji za zunanjo trgovino dr. Rude Bičanić, industrijec iz Ljubljane in član izvršnega odbora Narodne banke Ivan Avsenek, svetnik zunanjega ministrstva Branimir Marković. Tajnik delegacije je pisar v zunanjem ministrstvu dr. Drago Zalar. Z delegacijo potuje za Centralni prebribo in agencijo Avalo dr. Velimir Dimić, šef publicističnega odseka.

kazal. je vprašala Jožefa ženina Petra. Še prej mu je zaupala, da premore 30 jurjev gotovine. Peter se je izgovarjal, da mora vilo še prenoviti in prečistiti in jo bo že pozneje pokazal, čim bodo dela končana. Tako mimogrede jo je še poprosil, da naj mu posodi 2 ali 3 tisoč za pleskanje. Dala mu jih je.

In ko sta se spet sešla jo je spet prosil. Zdaj za hišno opremo, zdaj za kakšno drugo neobhodno potrebno reč. Dajala mu je tisočak za tisočakom, dokler se ji ni zazdelo vse skupaj malce sumljivo, kajti poroke kar ni hotelo biti in vile tudi ne.

»Sem že k župniku šel zaradi oklicev.« se je spriti izgovarjal Peter.

Po trinitajem tisočaku je bilo Jožefi zadosti. Stopila je sama k župniku in vprašala, kaj in kako.

Ja, mož, ki se tako piše kot vaš Peter, se je že pred dnevi poročil, je povedal župnik in Jožefo toliko, da ni zadelo božje.

Jadno je javila oblasti sleparijo, in ko so ga prijeli, so na začudenje dognali, da Peter sploh ni Peter, ampak Pavel, že zdavnaj oženjen, oče dveh otrok. Izposodi si je ime svojega znanca Petra, ki se je tisti čas v resnici oženil, se predstavil Jožefi in počasi izbral iz nje na račun izmišljene vile lepo vato denarja. Seveda so ga takoj vtaknili v zapore in bo pred sodiščem polagal račun za svoje sleparske grehe. Lahkoverni Jožefi so se pa ta čas hrepenenja po poroki skoraj gotovo precej ohladila...

Požari v Prekmurju

Murska Sobota, 20. aprila

Poleg velikega požara pri Treh mlinih v bližini Dolnje Lendave, kjer so štirim posestnikom pogorele hiše z gospodarskimi poslopji, sta bila zadnje dni v Prekmurju še dva požara.

V četrtek jutraj je začelo goreti v hiši posestnika Ivana Luka v Lipovcih pri Belčinih. Zavoljo hudega vetra, ki je divjal tak teden po Prekmurju, je bila hiša takoj v ognju. Plamen pa je objel tudi vsa gospodarska poslopja. Iz hleva so komaj rešili govedo, a vse ostalo je zgorelo do tal. K sreči je Lukova domačija ob robu vasi in je veter pihal iz vasi, sicer bi bil požar lahko postal usoden za več bližnjih hiš. Posestnik je bil zavarovan samo za 6000 din in je zdaj ostal brez hiše in sredstev. Nevaren ogenj je nastal tudi v lesnem skladišču Našičke, vendar pa so požar kmalu pogasili.

Smrt vrlega Gorenjca

Jesenice, 20. aprila

Po daljšem bolehanju je v petek zjutraj umrl v 83. letu g. Anton Svetlin, upokojenec Bzatovske skladišnice na Jesenicah. Po

rodu je bil iz Doba pri Domžalah. Leta 1895 je prišel z družino na Jesenice in stopil v službo v tovarni KID, kjer je pridno delal polnih 35 let. V pokoj je stopil leta 1930. Bil je zelo narodno zaveden mož. Naprednega prepričanja nikoli ni tajil, vedno je brez oklevanja vršil svoje politične dolžnosti in pravice. Stalno je poseval vse sokolske in kulturne prireditve na Jesenicah, Javorniku in okolici ter pridno nabiral člane za Vodnikovo družbo. Svoje otroke je vzgojil v pravem narodnem duhu. Vsi sinovi in vnuki so Sokoli. Sin Jože je znani narodni sokolski delavec ter vodja podružnice »Jutra« na Javorniku. Pogreb blagoga pokojnika bo v nedeljo popoldne izpred hiše žalosti na Javorniku 35 na farno pokopališče na Koroški Beli. Naj bo vrlemu možu ohranjen blag spomin! Zalujočim svojim izrekamo odkritosrčno sožalje!

Spominu Antona Seliškarija

Dolžnost srca me veže, da se z nekaj besedami spomnim pravkar preminulega strojevodje v pokouju g. Antona Seliškarija, ki smo ga v petek izročili materi zemlji pri sv. Kržu.

Prometniki na železniških postajah smo se vedno najbolj razveselili ob prihodu vlaka s strojevodjem Seliškarijem. Četudi smo imeli takrat precej dobrih in uslužnih strojevodij, vendar nobenega enakega njemu. Služba strojevodje je — kakor znano — nadvse naporna in zvezana z veliko odgovornostjo. Vendar, da ste le videli Seliškarija na stroju. Vedno se je zadovoljno smehljaj in vsak še tako težak in kompliciran premik na postajah je opravil vsakokrat z lahkoto, igranje in brez naj